

MLADÁ GENERACE V OLOMOUCKÉM KRAJI

2016

Lidé a společnost

Olomouc, 31. 10. 2017

Kód publikace: 330210-17

Č. j.: 14 / 2017 – 8301

Zpracoval: Krajská správa Českého statistického úřadu v Olomouci

Ředitel odboru: Kamila Vepřková

Kontaktní osoba: Jarmila Benešová, e-mail: jarmila.benesova@czso.cz

Zajímají Vás nejnovější údaje o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách a mnohé další? Najdete je na stránkách ČSÚ na internetu: www.czso.cz

KONTAKTY V ÚSTŘEDÍ

Český statistický úřad | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10 | tel.: 274 051 111 | www.czso.cz

Oddělení informačních služeb | tel.: 274 052 304, 274 052 451 | e-mail: infoservis@czso.cz

Prodejna publikací ČSÚ | tel.: 274 052 361 | e-mail: prodejna@czso.cz

Evropská data (ESDS), mezinárodní srovnání | tel.: 274 052 347, 274 052 757 | e-mail: esds@czso.cz

Ústřední statistická knihovna | tel.: 274 052 361 | e-mail: knihovna@czso.cz

INFORMAČNÍ SLUŽBY V REGIONECH

Hl. m. Praha | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10 | tel.: 274 052 673, 274 054 223
e-mail: infoservispraha@czso.cz | www.praha.czso.cz

Středočeský kraj | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10 | tel.: 274 054 175
e-mail: infoservisstc@czso.cz | www.stredocesky.czso.cz

České Budějovice | Žižkova 1, 370 77 České Budějovice | tel.: 386 718 440
e-mail: infoserviscb@czso.cz | www.cbudejovice.czso.cz

Plzeň | Slovanská alej 36, 326 64 Plzeň | tel.: 377 612 108, 377 612 145
e-mail: infoservisplzen@czso.cz | www.plzen.czso.cz

Karlovy Vary | Závodní 360/94, 360 06 Karlovy Vary | tel.: 353 114 529, 353 114 525
e-mail: infoserviskv@czso.cz | www.kvary.czso.cz

Ústí nad Labem | Špálova 2684, 400 11 Ústí nad Labem | tel.: 472 706 176, 472 706 121
e-mail: infoservisul@czso.cz | www.ustinadlabem.czso.cz

Liberec | nám. Dr. Edvarda Beneše 585/26, 460 01 Liberec 1 | tel.: 485 238 811
e-mail: infoservislbc@czso.cz | www.liberec.czso.cz

Hradec Králové | Myslivečkova 914, 500 03 Hradec Králové 3 | tel.: 495 762 322, 495 762 317
e-mail: infoservishk@czso.cz | www.hradeckralove.czso.cz

Pardubice | V Ráji 872, 531 53 Pardubice | tel.: 466 743 480, 466 743 418
e-mail: infoservispa@czso.cz | www.pardubice.czso.cz

Jihlava | Ke Skalce 30, 586 01 Jihlava | tel.: 567 109 062, 567 109 073
e-mail: infoservisvys@czso.cz | www.jihlava.czso.cz

Brno | Jezuitská 2, 601 59 Brno | tel.: 542 528 115, 542 528 200
e-mail: infoservisbrno@czso.cz | www.brno.czso.cz

Olomouc | Jeremenkova 1142/42, 772 11 Olomouc | tel.: 585 731 516, 585 731 511
e-mail: infoservisolom@czso.cz | www.olomouc.czso.cz

Zlín | tř. Tomáše Bati 1565, 761 76 Zlín | tel.: 577 004 932, 577 004 935
e-mail: infoservis-zl@czso.cz | www.zlin.czso.cz

Ostrava | Repinova 17, 702 03 Ostrava | tel.: 595 131 230, 595 131 232
e-mail: infoservis_ov@czso.cz | www.ostrava.czso.cz

Obsah

Úvod	7
Shrnutí hlavních poznatků.....	8
1. Demografické charakteristiky	10
Vývoj počtu juniorů, změny věkové struktury, index stáří	10
Narození a jejich struktura	15
Zemřelí, příčiny úmrtí, naděje dožití.....	20
Sňatky, rozvody.....	20
Stěhování, dlouhodobá migrace	23
Obyvatelstvo podle SLDB 2011 (rodinný stav, národnost, víra).....	24
Projekce obyvatelstva do roku 2050	28
2. Vzdělání a vzdělávání	31
Vzdělanost podle nejvyššího ukončeného vzdělání	31
Mateřské školy	33
Základní školy	34
Střední školy	35
Vyšší odborné a vysoké školy.....	38
Domovy mládeže, internáty, stravovací zařízení	39
Zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy – dětské domovy, dětské domovy se školou, diagnostické ústavy, výchovné ústavy	39
3. Ekonomická aktivita	41
Ekonomická aktivita podle pohlaví a věku (VŠPS).....	41
Zaměstnaní podle postavení v zaměstnání, odvětví činnosti a hlavních tříd zaměstnání (podle SLDB 2011)	42
Dojížďka do zaměstnání (podle SLDB 2011)	44
Mzdová úroveň podle věku zaměstnanců.....	45
Uplatnění absolventů na trhu práce	47
Nezaměstnaní podle věkových skupin.....	49
4. Zdravotní péče	51
Praktičtí lékaři pro děti a dorost	51
Zdravotní stav	52
Hospitalizovaní v nemocnicích podle věku	54
Zdravotnická záchranná služba	54
5. Sociální služby.....	55
Uživatelé sociálních služeb	55
Dávky státní sociální podpory a péčovské péče, příspěvek na péči	55
Pěstounská péče a ústavní výchova.....	57
Sirotčí důchody	57
Držitelé průkazů zdravotně postižených	58
6. Domácnosti a bydlení.....	59
Struktura domácností	59
Domácnosti jednotlivců	60
Rodinné domácnosti	62
Bydlení mladé generace	64

7. Volnočasové aktivity	67
Základní umělecké školy, školní družiny, školní kluby a střediska volného času.....	67
Využívání informačních technologií	69
Veřejné knihovny.....	70
Sport.....	71
8. Kriminalita, závislosti, dopravní nehody.....	72
Kriminalita	72
Závislosti	74
Dopravní nehody.....	75
9. Volby	76
Volby do zastupitelstev krajů 2016	76
Volby do zastupitelstev obcí 2014	76

Seznam přílohových tabulek

Kartogramy

Seznam přílohových tabulek

Vybrané ukazatele podle krajů v roce 2016

Vývoj vybraných ukazatelů v Olomouckém kraji

Vybrané ukazatele podle okresů Olomouckého kraje v roce 2016

Vybrané ukazatele podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností Olomouckého kraje v roce 2016

Základní výsledky projekce obyvatelstva Olomouckého kraje

Nezaměstnanost absolventů škol podle kategorie vzdělání a skupin oborů vzdělání v Olomouckém kraji (duben 2016)

Hospitalizovaní pacienti v lůžkových zařízeních v ČR s bydlištěm v Olomouckém kraji v roce 2015

Stíhané/vyšetřované osoby ve věku do 14 let a 15–17 let v Olomouckém kraji

Kartogramy

Demografické charakteristiky

Osoby ve věku 0–29 let podle obcí a SO ORP Olomouckého kraje k 31. 12. 2016

Osoby ve věku 0–29 let podle obcí a SO ORP k 31. 12. 2016

Změna podílu osob ve věku 0–14 let podle SO ORP a krajů mezi 31. 12. 2001 a 31. 12. 2016

Změna podílu osob ve věku 15–29 let podle SO ORP a krajů mezi 31. 12. 2001 a 31. 12. 2016

Index stáří podle SO ORP a krajů k 31. 12. 2016

Index závislosti podle SO ORP a krajů k 31. 12. 2016

Děti narozené matkám ve věku do 29 let podle SO ORP a krajů v roce 2016

Děti narozené mimo manželství podle SO ORP a krajů v roce 2016

Ženichové ve věku 18–29 let podle SO ORP a krajů v letech 2011–2016

Nevěsty ve věku 18–29 let podle SO ORP a krajů v letech 2011–2016

Přírůstek/úbytek stěhování obyvatel ve věku do 29 let podle SO ORP a krajů v letech 2011–2016

Věřící obyvatelé ve věku 0–29 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011 (z osob s uvedeným vztahem k víře)

Rodáci ve věku 25–29 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Naděje dožití mužů při narození podle SO ORP v období 2012–2016

Naděje dožití žen při narození podle SO ORP v období 2012–2016

Cizinci ve věku 0–29 let podle okresů a krajů k 31. 12. 2016

Vzdělání a vzdělávání

Obyvatelstvo se středoškolským s maturitou, vyšším odborným a vysokoškolským vzděláním ve věku 25–29 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011 (ze zjištěných hodnot)

Děti v mateřských školách podle obcí Olomouckého kraje ve školním roce 2015/16

Žáci v základních školách podle obcí Olomouckého kraje ve školním roce 2015/16

Střední školy, konzervatoře a vyšší odborné školy podle obcí Olomouckého kraje ve školním roce 2015/16

Ekonomická aktivita

Zaměstnanost osob ve věku 25–29 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011 (ze zjištěných hodnot)

Vyjíždějící do zaměstnání z obce bydliště ve věku 15–29 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011 (ze zjištěných hodnot)

Nezaměstnané osoby ve věku 25–29 let podle SO ORP a krajů k 31. 12. 2016

Zdravotní péče a sociální služby

Samostatné ordinace praktických lékařů pro děti a dorost podle SO ORP a krajů k 31. 12. 2015

Samostatné ordinace praktických lékařů pro děti a dorost podle obcí Olomouckého kraje k 31. 12. 2015

Domácnosti a bydlení

Osoby žijící samostatně v bytě ve věku 15–29 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Domácnosti jednotlivců ve věku 15–29 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Domácnosti jednotlivců z domácností osob ve věku 15–29 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Úplné rodiny v čele s osobou ve věku 15–29 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Neúplné rodiny v čele s osobou ve věku 15–29 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Volby

Volební potenciál obyvatel ve věku 18–29 let podle SO ORP a krajů ve volbách do krajského zastupitelstva v říjnu 2016

Kandidáti ve věku 18–29 let podle SO ORP a krajů ve volbách do obecních zastupitelstev v říjnu 2014

Osoby ve věku 18–29 let podle SO ORP a krajů kandidující ve volbách do obecních zastupitelstev v říjnu 2014

Zvolení zastupitelé ve věku 18–29 let podle SO ORP a krajů ve volbách do obecních zastupitelstev v říjnu 2014

Úspěšnost kandidátů ve věku 18–29 let podle SO ORP a krajů ve volbách do obecních zastupitelstev v říjnu 2014

Úvod

Zpracovaná publikace je dalším podrobným pohledem na vývoj obyvatelstva kraje. Tentokrát jsme se zaměřili na jeho nejmladší část, která se určitě bude v příštích letech podílet na rozvoji našeho kraje. V dlouhodobém demografickém vývoji (včetně projekce na několik desetiletí) dochází k postupnému stárnutí obyvatelstva kraje, přičemž neustále roste podíl starších lidí na celkové populaci kraje. Právě proto je vhodné zaměřit pozornost na problematiku mladé generace a upozornit na některé vývojové tendence a vazby. V této publikaci jsme se snažili shromáždit disponibilní statistické údaje o mladé generaci nejen za kraj jako celek, ale tam, kde to bylo možné, jsme zařadili data i ve větším územním detailu.

Předkládaný materiál se snaží komplexnějším statistickým obrazem popsat postavení mladé generace v Olomouckém kraji a jeho vývoj v posledních letech, a to zpravidla od roku 2010. Zahrnuje především oblasti, kde můžeme tento vývoj kvantifikovat pomocí statistických ukazatelů, přičemž klade důraz na jevy v kraji významné. Z územního hlediska se neomezujeme pouze na kraj jako celek, ale snažíme se zobrazit i rozdíly uvnitř jeho území, a to z pohledu okresů nebo správních obvodů obcí s rozšířenou působností, popřípadě velikostních skupin obcí. Nedílnou součástí analýzy je také srovnání s ostatními kraji České republiky.

Pojem mladá generace není v této analýze striktně věkově vymezen. Na základě zmapovaných dat jsme se rozhodli, že za mladou generaci budeme v této publikaci považovat osoby ve věku do 29 let, tedy do doby, kdy všichni její příslušníci mají již ukončené období přípravy na povolání, vstoupili do pracovního života a založili rodiny. V případě, že se některé jevy týkají i věkových skupin do 35 let, zařadili jsme data i za tyto skupiny obyvatelstva.

Samotná analýza je zaměřena na oblast demografie (věková struktura obyvatelstva a její předpokládaný vývoj, vývoj porodnosti, sňatečnosti a rozvodovosti, migrace), vzdělanost a ekonomickou aktivitu, bydlení a strukturu domácností juniorů, jejich zdravotní stav, zdravotní a sociální péči o juniory. Zabývali jsme se však také aktivitami juniorů, především jejich účastí na volbách, a to jak v postavení voličů, tak v postavení kandidátů a členů obecních zastupitelstev. V rámci aktivit jsme hodnotili také míru využívání informačních technologií mezi juniory, nevyhnuli jsme se ani zobrazení některých sociálně-patologických jevů.

Kromě analytického vyhodnocení bylo naší snahou vytvořit soubor statistických údajů o mladé generaci a jejich životních podmínkách. Vzhledem k systému postupného zpracování ročních dat zatím nemáme k dispozici kompletní údaje za rok 2016. Proto můžeme v některých oblastech zpracovat hodnocení zatím pouze do roku 2015. Důležitým a poměrně podrobným zdrojem dat jak z obsahového, tak z územního hlediska je Sčítání lidu, domů a bytů, které se uskutečnilo v březnu 2011. Využíváme však také další statistické zdroje dat, jako jsou například demografická statistika nebo Výběrové šetření pracovních sil. Kromě vlastních zdrojů ze zjišťování ČSÚ zde také najdete poměrně podrobné údaje z rezortních statistik, především z Ministerstva práce a sociálních věcí, Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, České správy sociálního zabezpečení nebo Ústavu zdravotnických informací a statistiky Ministerstva zdravotnictví.

Obdobný materiál byl zpracován ve všech krajích České republiky, společně však bylo připraveno mezikrajské srovnání, které zachycuje postavení Olomouckého kraje v rámci České republiky v roce 2016. Pro snazší srovnání vývoje v jednotlivých krajích má tabulková část sjednocený obsah. V příloze jsme shromáždili vybrané ukazatele v členění podle krajů, podle okresů a podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností Olomouckého kraje.

V souvislosti se zmenšením vojenských újezdů Libavá a Březina došlo k 1. 1. 2016 ke změně hranice Olomouckého kraje, což se projevilo zvětšením jeho území o 452 ha a zvýšením počtu obyvatel kraje o 2 osoby. Vzhledem k tomu, že se nejedná o významnou změnu, jsou v této analýze všechny údaje publikovány podle územní struktury platné v příslušném roce.

* * *

Čárka (-) v tabulce na místě čísla značí, že se jev nevyskytoval.

Tečka (.) na místě čísla značí, že údaj není k dispozici nebo je nespolehlivý.

Křížek (x) značí, že zápis není možný z logických důvodů.

Nula (0) se v tabulce používá pro označení číselných údajů menších než polovina zvolené měřicí jednotky.

Zkratka „i.d.“ v tabulce nahrazuje individuální údaj, který nelze zveřejnit.

Výpočty v tabulkách jsou prováděny z nezaokrouhlených údajů (včetně součtů).

Publikované údaje jsou platné k 30. 9. 2017. Zpřesňují údaje publikované již dříve, ale mohou být ještě dále upřesňovány.

Pokud není uveden zdroj, jsou uveřejněny údaje ze statistických zjišťování ČSÚ.

Shrnutí hlavních poznatků

- Ke konci roku 2016 žilo na území Olomouckého kraje 200,3 tis. obyvatel ve věku do 29 let (včetně). Od roku 2001 jejich počet klesl o 57,3 tis., čímž se podíl mladé generace na krajské populaci snížil z 40,1 % na 31,6 %. Dlouhodobě nejpočetnější podskupinu mladých osob tvoří lidé ve věku 25–29 let.
- Kombinací nízké porodnosti a delší střední délky života bydlí v kraji od roku 2006 více osob starších 65 let než dětí ve věku do 14 let. Převaha starší složky obyvatelstva je rok od roku znatelnější a v roce 2016 byla v rámci kraje nejvyšší na Konicku.
- V letech 2001–2016 se v kraji narodilo 102,5 tis. dětí, z toho 57,5 tis dětí ženám do 29 let. Podíl mladších rodiček v čase klesá. Zatímco v roce 2001 mělo matku ve věku do 29 let 78,1 % živě narozených dětí, o 15 let později jich bylo pouze 46,5 %. Ženy starší 30 let převažují mezi rodičkami od roku 2009, tj. osm let v řadě.
- Jevem s dlouhodobou platností je trvale rostoucí podíl dětí narozených mimo manželství, a to především u žen ve věku do 29 let. Jestliže v roce 2001 se matkám ve věku do 29 let narodilo 23,5 % dětí, v roce 2016 již 59,5 %.
- Vedle mateřství charakterizuje dlouhodobý trend odkladu do pozdějšího věku také vstup mladých párů do manželského svazku. Tuto tendenci dokumentuje klesající podíl mladých snoubenců a rostoucí průměrný věk ženichů a nevěst při uzavření prvního sňatku. Mezi roky 2001 a 2016 se v případě ženichů zvýšil o 4,6 roku na 32,0 let a v případě nevěst o 4,5 roku na 29,4 let.
- V letech 2001–2016 získal Olomoucký kraj díky migraci 38,1 tis. nových obyvatel ve věku do 29 let a naopak 39,7 tis. osob stejného věku ztratil. Výsledkem bylo záporné migrační saldo -1 641 osob.
- Podle výsledků sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011 převažovali mezi muži a ženami ve věku 15–29 let svobodní (93,7 %) a svobodné (86,1 %). Z celkové krajské populace ve věku do 29 let žilo 70,2 % obyvatel v obci svého narození (tzv. rodáci). Úzká vazba mladých osob na své rodiště s rostoucím věkem slábne, a to především po ukončení povinné školní docházky. Z pohledu mladé generace opouští častěji své rodiště ženy.
- V dlouhodobém výhledu se předpokládá úbytek obyvatelstva Olomouckého kraje i jeho nejmladší složky. Na horizontu projekce v roce 2050 by měl počet obyvatel v kraji klesnout na 564,2 tis. osob. Mladá generace obyvatel do 29 let by měla zahrnovat 146,3 tis. osob, tj. pouze čtvrtinu z krajské populace.
- Podle výsledků sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011 měla necelá třetina mladé generace úplné střední vzdělání s maturitou, dalších 30 % mladých v kraji mělo pouze základní vzdělání vč. neukončeného a 11 % juniorů dosáhlo vysokoškolského vzdělání.
- Počet dětí v mateřských školách dosáhl téměř 23 tis. Ve školkách vzrostl podíl dětí mladších 3 let na 15,5 % a byl nejvyšší mezi kraji. Zajímavostí také zůstává, že v mateřských školách Olomouckého kraje pracuje 14 učitelů mužů. I přes toto malé číslo se jedná o druhý nejvyšší podíl v mezikrajském srovnání.
- Základní školy se z dlouhodobého hlediska potýkaly s poklesem počtu žáků, který se zastavil až v roce 2010, kdy se počty žáků začaly opět navyšovat. Výuku na základních školách zajišťují převážně ženy, jejich podíl činil ve školním roce 2016/17 celkem 84,5 %.
- Počty žáků středních škol poklesly během uplynulých 10 let o čtvrtinu, což bylo způsobeno především populačním poklesem v příslušných věkových skupinách. Dlouhodobě klesá zájem o střední vzdělávání s výučním listem.
- Na různých vysokých školách v České republice studovalo v roce 2016 celkem 17 tisíc studentů s trvalým bydlištěm v Olomouckém kraji a se státním občanstvím ČR. Jejich počet od roku 2011 neustále klesá. Za posledních pět let se jedná o více než čtvrtinový pokles.
- Podle výsledků výběrového šetření pracovních sil žilo v Olomouckém kraji v roce 2016 celkem 105 tis. mladých lidí ve věku 15–29 let. Jejich počet se od roku 2001 snížil téměř o jednu třetinu. Ekonomicky aktivních bylo 50,7 tis. osob uvedeného věku.
- Podle SLDB 2011 bylo ve věku 15–29 let zaměstnáno 48,8 tis. osob, nejčastěji v průmyslových podnicích a dále v odvětvích obchodu a ve veřejné správě a obraně. Nezaměstnaných bylo 10,6 tis. juniorů a na budoucí povolání se připravovalo 50,8 tis. v uvedeném věku.

- Průměrné měsíční výdělky mladých zjištěné z Informačního systému o průměrném výdělku Ministerstva práce a sociálních věcí byly nižší než průměrný plat či mzda dosažená v kraji a patřily k nižším v porovnání s ostatními kraji.
- Díky rostoucí ekonomice se daří i mladým najít zaměstnání. Na konci roku 2016 bylo bez práce 1 129 absolventů a mladistvých evidovaných úřady práce na území kraje. Je to jeden z nejlepších výsledků za poslední roky.
- U praktických lékařů pro děti a dorost bylo v roce 2015 registrováno 109,1 tis. dětí a dospívajících. K nejčastěji ošetřeným onemocněním patří nemoci dýchací soustavy a nemoci nervové soustavy, oka a ucha zahrnující poruchy vidění, slabozrakost apod. V ambulantních odděleních alergologie a klinické imunologie jsou u mladých pacientů nejčastější diagnózou astma a senná rýma. V nemocnicích bývá nejvíce pacientů hospitalizováno s nemocemi dýchacích cest a pro zranění způsobenými vnějšími příčinami.
- Také junioři se mohou ocitnout v nepříznivé životní situaci a mohou využít pomoci řady sociálních služeb v kraji. Řadě rodin jsou vypláceny dávky státní sociální podpory. Mezi ně můžeme zařadit i rodičovský příspěvek, příspěvek na dítě, porodné, příspěvek na bydlení apod. V náhradní rodinné péči je v současnosti umístěno kolem 1 tis. dětí a mladistvých. Siroťčí důchod pobírá 2,7 tis. dětí z kraje.
- Podle SLDB 2011 hospodařilo na území kraje 15,5 tis. domácností, v jejichž čele stála osoba ve věku 15–29 let. Ačkoliv mezi všemi hospodařícími domácnostmi v kraji převažovaly úplné rodiny, nejrozšířenější podskupinou domácností juniorů tvořily domácnosti jednotlivců. Tyto domácnosti charakterizovala převaha mužů nad ženami, výrazná dominance svobodných a častější sdílení bytu s další hospodařící domácností.
- Bydlení mladé generace je častěji spojené s bytovými domy, ve kterých žilo 68,3 % domácností. Z pohledu právního důvodu užívání volila největší část domácností juniorů bydlení v nájemních bytech (33,1 %). Nájemní bydlení bylo nejrozšířenější jak u mladých domácností jednotlivců, tak úplných a neúplných rodin.
- Obytná plocha bytů obývaných domácnostmi juniorů činila při sčítání v roce 2011 v průměru 56,1 m². Domácnosti jednotlivců ve věku 15–29 let užívaly byty s průměrnou obytnou plochou 51,5 m². Menší byty byly charakteristické pro mladé domácnosti jednotlivců, úplných i neúplných rodin.
- Volnočasové aktivity nabízejí v kraji základní umělecké školy, školní družiny, školní kluby a střediska volného času. Umělecké školy navštěvovalo ve školním roce 2016/17 přes 14 tis. žáků. V družinách a školních klubech v kraji bylo zapsáno 23 tis. dětí. Střediska volného času přijala 16 tis. dětí a zorganizovala 365 táborů a pobytových akcí.
- K internetu se připojuje denně nebo téměř denně 92 % mladých ve věku 16–29 let. Mladí se k internetu nejčastěji připojují přes mobilní telefon. Profil na některé ze sociálních sítí má 90 % juniorů.
- K aktivnímu využití volného času patří mj. četba. Ve veřejných knihovnách kraje bylo registrováno 18 tis. dětí ve věku do 15 let, což představovalo 32% podíl na počtu dětí ve věku 6–14 let.
- Každoročně je v souvislosti s trestným činem v Olomouckém kraji stíhaná a vyšetřována v průměru stovka dětí do 15 let a přibližně 200 mladistvých. Nebezpečím pro mladé lidi je i možnost vzniku závislosti na kouření, alkoholu, drogách apod.
- Mladí lidé mají zájem o práci pro veřejnost, aktivně se zapojují jako kandidáti ve volbách. Nejvíce se angažují v komunálních volbách. V posledních volbách v roce 2014 tvořili mladí kandidáti do 30 let 10 % z celkového počtu kandidujících.

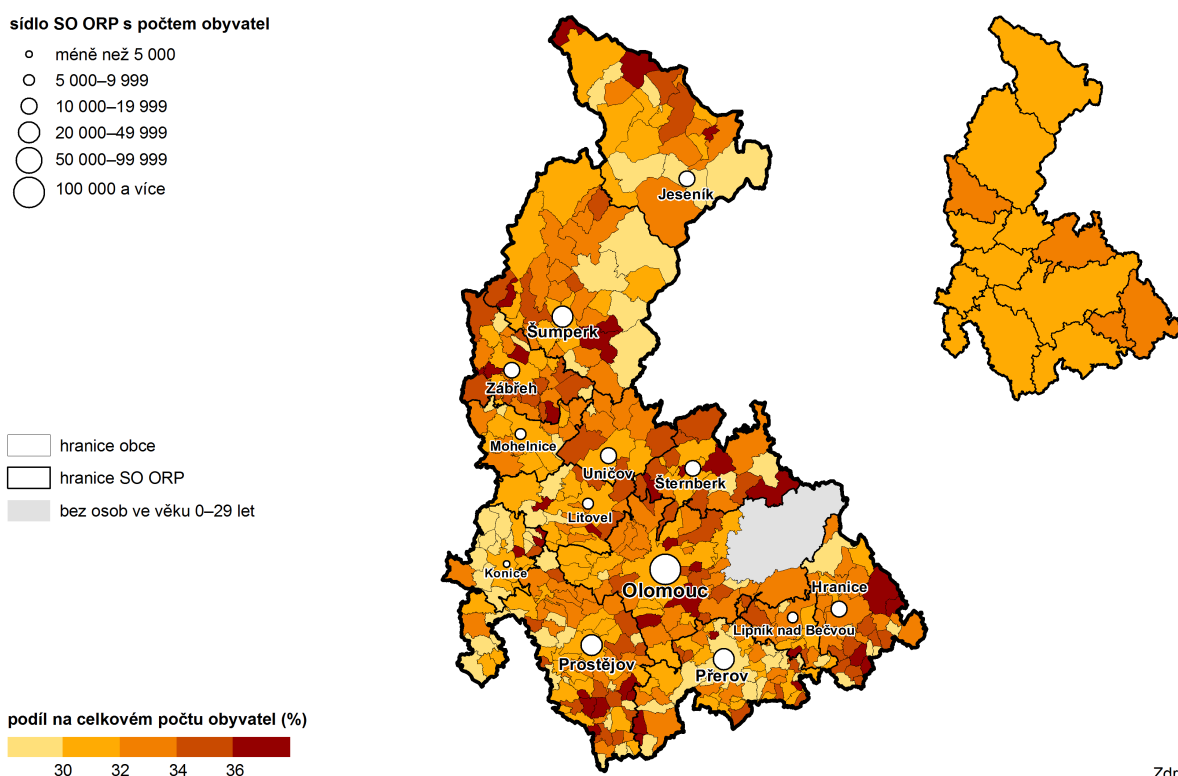
1. Demografické charakteristiky

Mladá generace Olomouckého kraje je v předkládané analytické publikaci hodnocena z širokého úhlu nejrůznějších pohledů, které si z relevantních zdrojů můžeme dovolit kvantifikovat. Za zcela určující lze v tomto směru považovat charakteristiku demografickou. Statistika obyvatelstva nám umožňuje nejen věkové vymezení mladé generace, ale pomáhá rozkrývat základní strukturu a události, které se mladých osob týkají. Popis klíčových ukazatelů je pro hlubší pochopení souvislostí doplněn o dlouhodobý časový vývoj a významné regionální rozdíly. Základními zdroji dat je vedle pravidelné demografické bilance také Sčítání lidu, domů a bytů z roku 2011, které umožňuje doplnit demografický obraz generace představující budoucnost nejen Olomouckého kraje.

Vývoj počtu juniorů, změny věkové struktury, index stáří

K 31. 12. 2016 žilo v Olomouckém kraji 633,9 tis. osob (tj. 6,0 % z České republiky). Pro účely převážně části této publikace bylo 200,3 tis. z nich ve věku 0–29 let zařazeno do tzv. mladé generace. Absolutní počet mladých osob v kraji dlouhodobě klesá. Zatímco v roce 2001 činil 257,6 tis., o 15 let později klesl o 57,3 tis. osob (tj. o 22,2 %). S klesajícím absolutním počtem klesá dlouhodobě i podíl mladých osob na krajské populaci. Kombinací populačně silných ročníků narozených v 70. letech uplynulého století a vývojem porodnosti na přelomu tisíciletí se podíl mladé generace na krajské populaci snížil z 40,1 % v roce 2001 na 31,6 % v roce 2016.

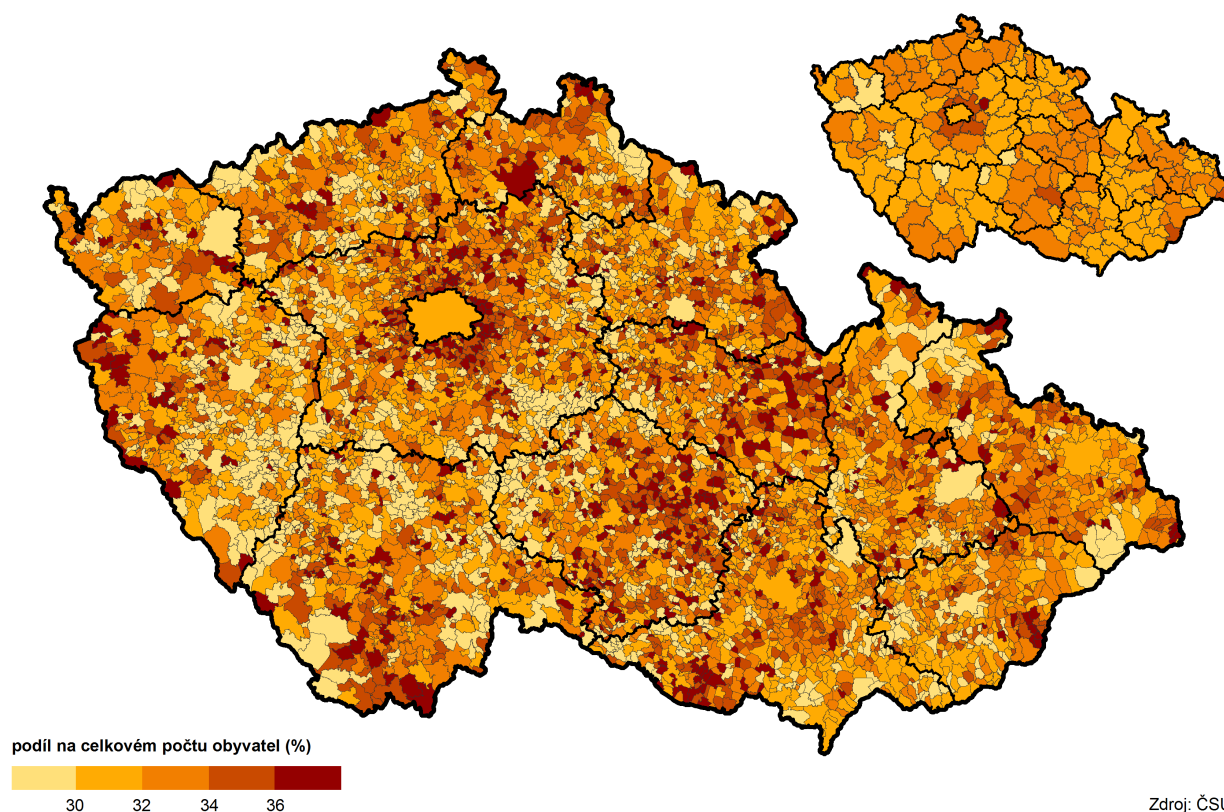
Osoby ve věku 0–29 let podle obcí a SO ORP Olomouckého kraje k 31. 12. 2016

Zjištěné zastoupení mladých osob v Olomouckém kraji v roce 2016 plně korespondovalo s celorepublikovým průměrem. Zcela nejvyšší podíl charakterizoval v průměru nejmladší kraj České republiky, tj. kraj Středočeský (32,6 %), naopak nejnižší podíl náležel kraji Hl. m. Prahy (30,2 %). Rozdíly mezi kraji však byly relativně nízké a obdobně nízká regionální rozmanitost charakterizovala také okresy a správní obvody ORP Olomouckého kraje. Relativně nejvíce mladých osob žilo ve správních obvodech ORP Hranice, Zábřeh a Šternberk. Na opačném pólu pořadí se umístily správní obvody ORP Konice, Přerov a Jeseník. Vyšší různorodost byla patrná až při pohledu na zastoupení mladé generace v jednotlivých obcích. Nejvyšší podíl juniorů v kraji a druhý nejvyšší v celé republice byl v roce 2016 zjištěn v obci Bílá Voda na Jesenícku (47,0 %). Relativně nejméně mladých osob v Olomouckém kraji žilo v obci Radkova Lhota na Přerovsku (16,6 %), kde je situován domov pro seniory.

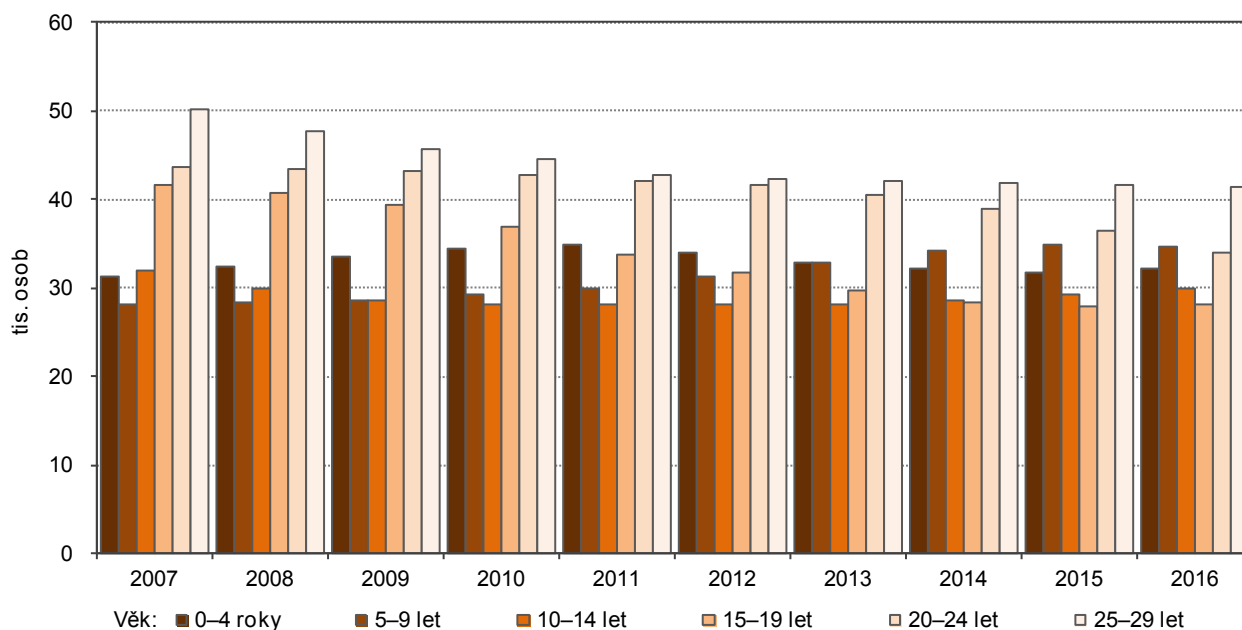

Osoby ve věku 0–29 let podle obcí a SO ORP k 31. 12. 2016

Do dlouhodobého vývoje počtu osob v dílčích pětiletých věkových skupinách se věrně odráží dlouhodobý vývoj porodnosti v Olomouckém kraji. V letech 2001–2016 byly populačně nejsilnější věkovou skupinou osoby ve věku 25–29 let v roce 2003 (58,3 tis.). Jednalo se o velmi početnou generaci narozenou kolem poloviny 70. let 20. století. Více než 50 tis. osob bylo ve věkové kategorii 25–29 let až do roku 2007, po kterém se do této věkové skupiny začali řadit lidé z populačně o něco slabších ročníků z počátku 80. let. Do věkové skladby mladé generace se následně zrcadlil dlouhodobý pokles počtu narozených dětí, jehož pomyslným dnem bylo období let 1995–2004. Populačně nejslabší pětiletou věkovou skupinou se v letech 2001–2016 stala kategorie osob ve věku 15–19 let v roce 2015 (28,0 tis.), která právě zahrnovala nízké počty dětí narozené v závěru uplynulého století.

Mladá generace podle věkových skupin v Olomouckém kraji

Ačkoliv se počty narozených v poslední dekádě zvýšily, relativní pokles významu mladé generace zůstal zachován. Hlavním důvodem je vedle delší střední délky života a při vyloučení vlivu migrace skutečnost, že aktuální počty narozených dětí jsou stále nižší než počty dětí narozených v 80. letech minulého století, které společenství vymezené jako mladá generace postupně opouštějí.

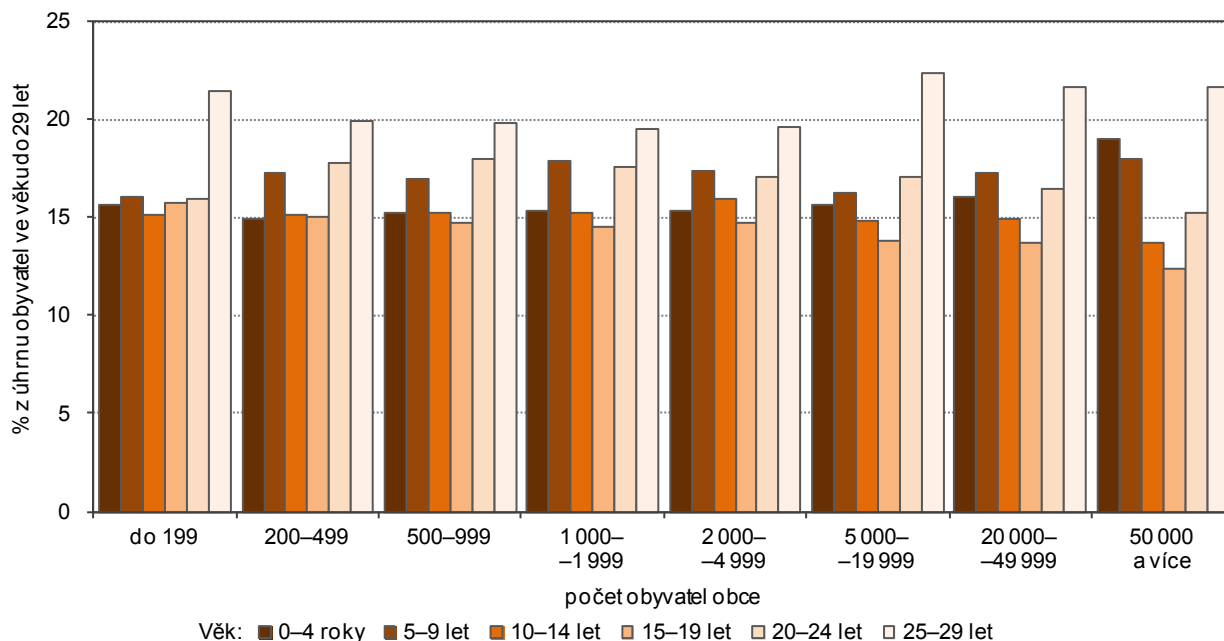
Obyvatelstvo do 29 let podle pětiletých věkových skupin (k 31. 12.)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Počet obyvatel ve věku 0–29 let¹⁾	641 791	642 137	642 041	641 681	638 638	637 609	636 356	635 711	634 718	633 925
v tom ve věku:										
0–4 let	31 228	32 409	33 628	34 358	34 837	33 976	32 966	32 174	31 697	32 114
5–9 let	28 207	28 328	28 684	29 299	30 028	31 383	32 841	34 150	34 938	34 632
10–14 let	31 999	30 004	28 626	28 138	28 107	28 081	28 247	28 574	29 249	29 989
15–19 let	41 598	40 750	39 325	36 833	33 897	31 777	29 800	28 431	28 012	28 082
20–24 let	43 591	43 474	43 143	42 781	42 164	41 584	40 548	39 072	36 543	33 908
25–29 let	50 148	47 653	45 716	44 650	42 785	42 226	42 097	41 855	41 674	41 533

¹⁾ data k 31. 12. 2011 navazují na výsledky SLDB 2011 a nejsou srovnatelná s předchozími roky

Z pohledu věkové struktury mladé generace podle velikostních skupin obcí bylo v roce 2016 napříč Olomouckým krajem patrné zvýšené zastoupení osob ve věku 25–29 let. Jejich vyšší podíl vychází z vyšší porodnosti na konci 80. let minulého století. Zcela nejvýraznější zastoupení měla nejstarší část mladé generace ve městech nad 5 tisíc obyvatel, která kromě širšího spektra pracovních příležitostí nabízí i větší nabídku bydlení. Předkládané údaje prezentují věkovou skladbu obyvatelstva podle trvalého bydliště. K částečnému zkreslení proto u starší části mladé generace dochází v místech, kde větší počet osob má různé trvalé a faktické (obvyklé) bydliště. Typickým příkladem mohou být vysokoškolští studenti bydlící na kolejích nebo v podnájmech nebo obce s rozšířenou nabídkou nájemního bydlení.

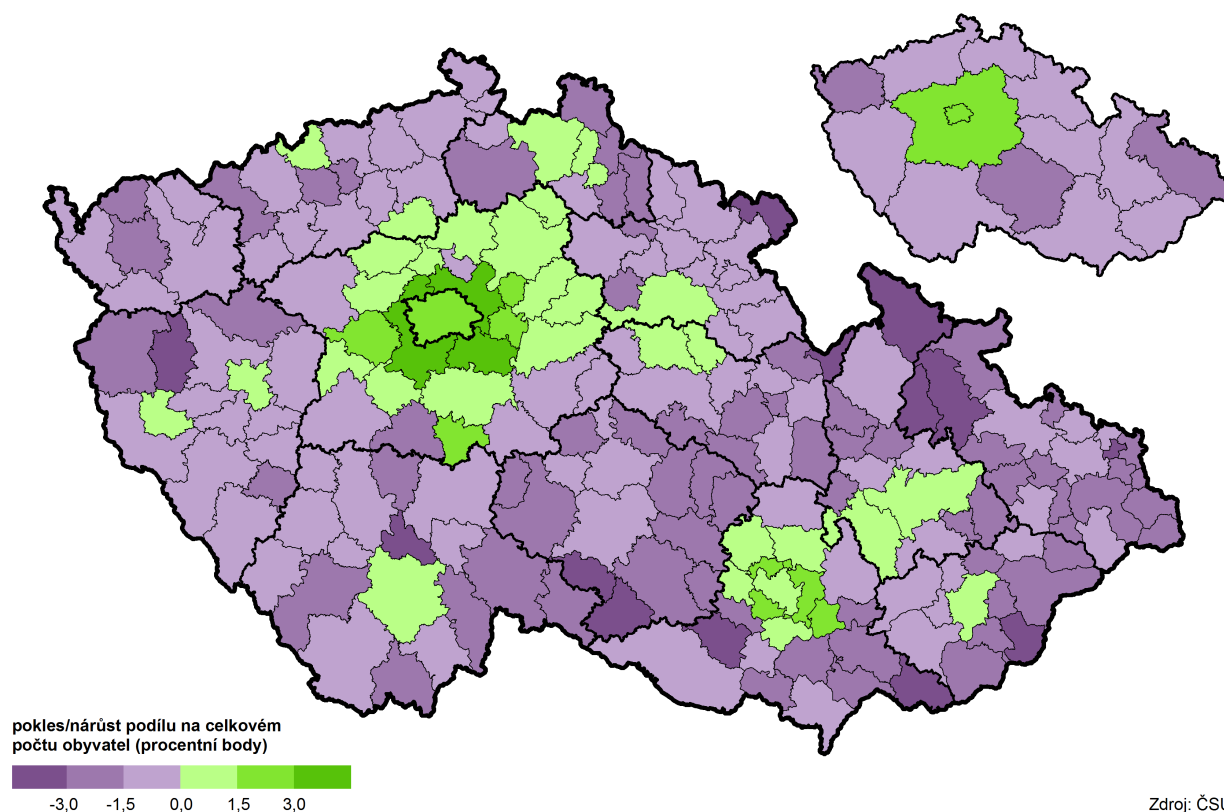
Věková struktura mladé generace podle velikostních skupin obcí v roce 2016 v Olomouckém kraji

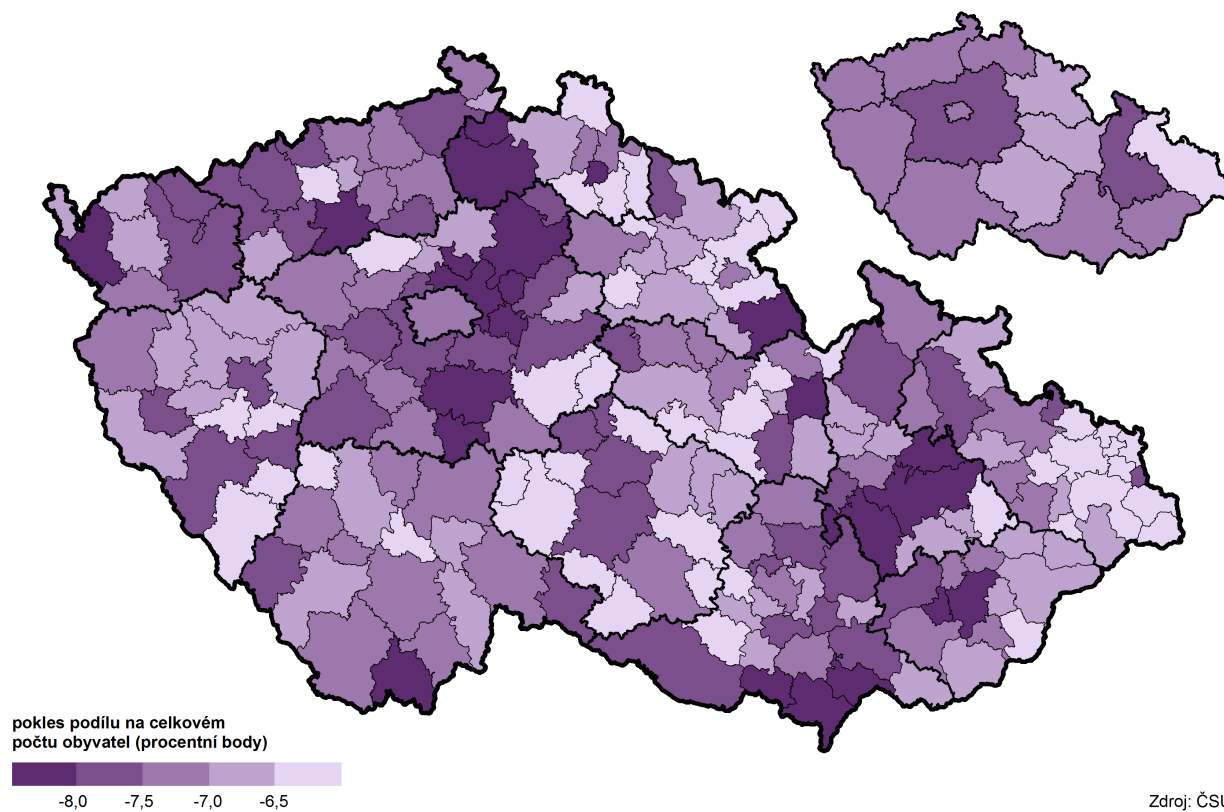
Zatímco podíl osob ve věku 0–14 let se mezi roky 2001 a 2016 v rámci České republiky u 42 správních obvodů ORP zvýšil a u 164 správních obvodů snížil, pokles podílu osob ve věku 15–29 let zasáhl ve stejném čase všechny správní obvody ORP. Za hlavní příčinu lze označit vývoj porodnosti a vysoký počet dětí narozených v průběhu 70. let 20. století, jehož výrazný vliv nedopustil jiný vývoj napříč celým územím a překonal i vliv migrace. Zcela nejvyšší nárůst podílu osob ve věku 0–14 let zaznamenaly mezi roky 2001 a 2016 správní obvody ORP Brandýs nad Labem – Stará Boleslav a Říčany ze Středočeského kraje, naopak největší pokles náležel správním obvodům ORP Valašské Klobouky ze Zlínského kraje a Orlová z kraje Moravskoslezského. V rámci Olomouckého kraje byla kladná bilance pouze na Olomoucku a Prostějovsku a největší pokles na Jesenicku. V případě změny podílu osob ve věku 15–29 let byl největší pokles ve správních obvodech ORP Lysá nad Labem a Votice z kraje Středočeského. V Olomouckém kraji byl největší pokles sledován ve správních obvodech ORP Olomouc a Šternberk.

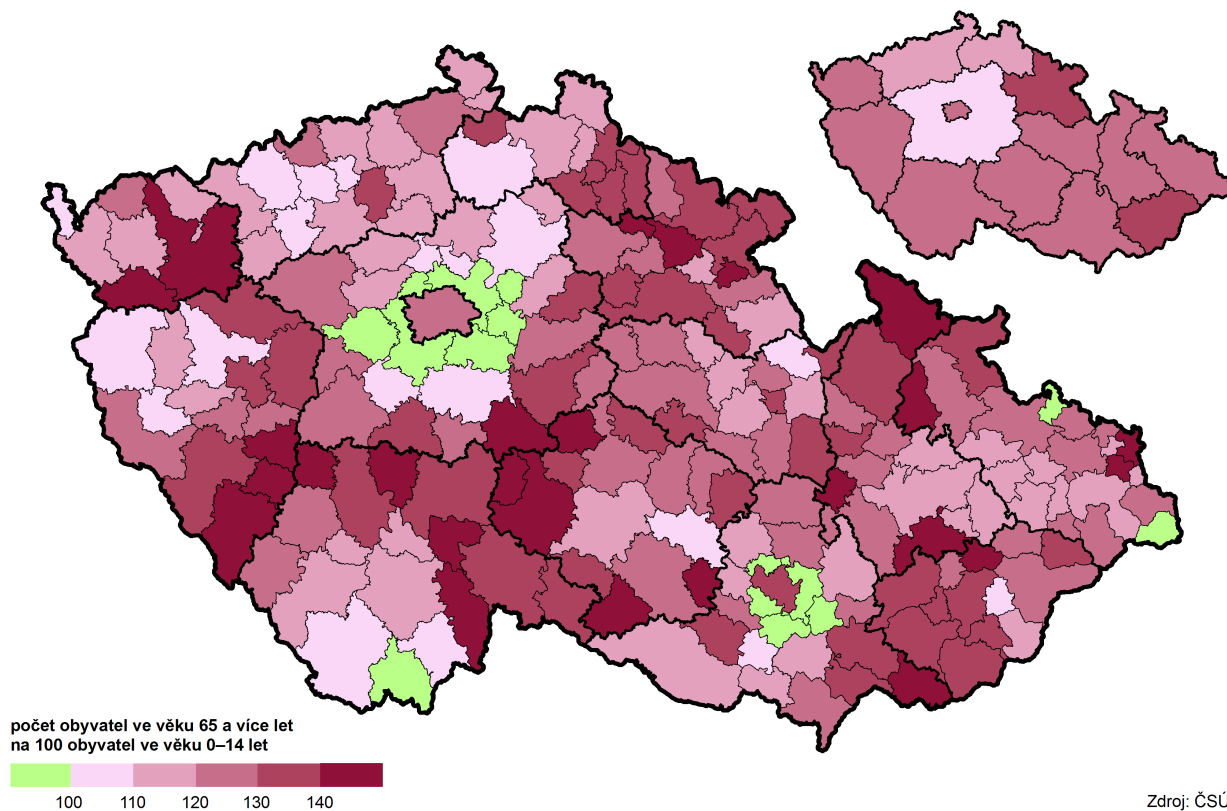
Změna podílu osob ve věku 0–14 let podle SO ORP a krajů mezi 31. 12. 2001 a 31. 12. 2016

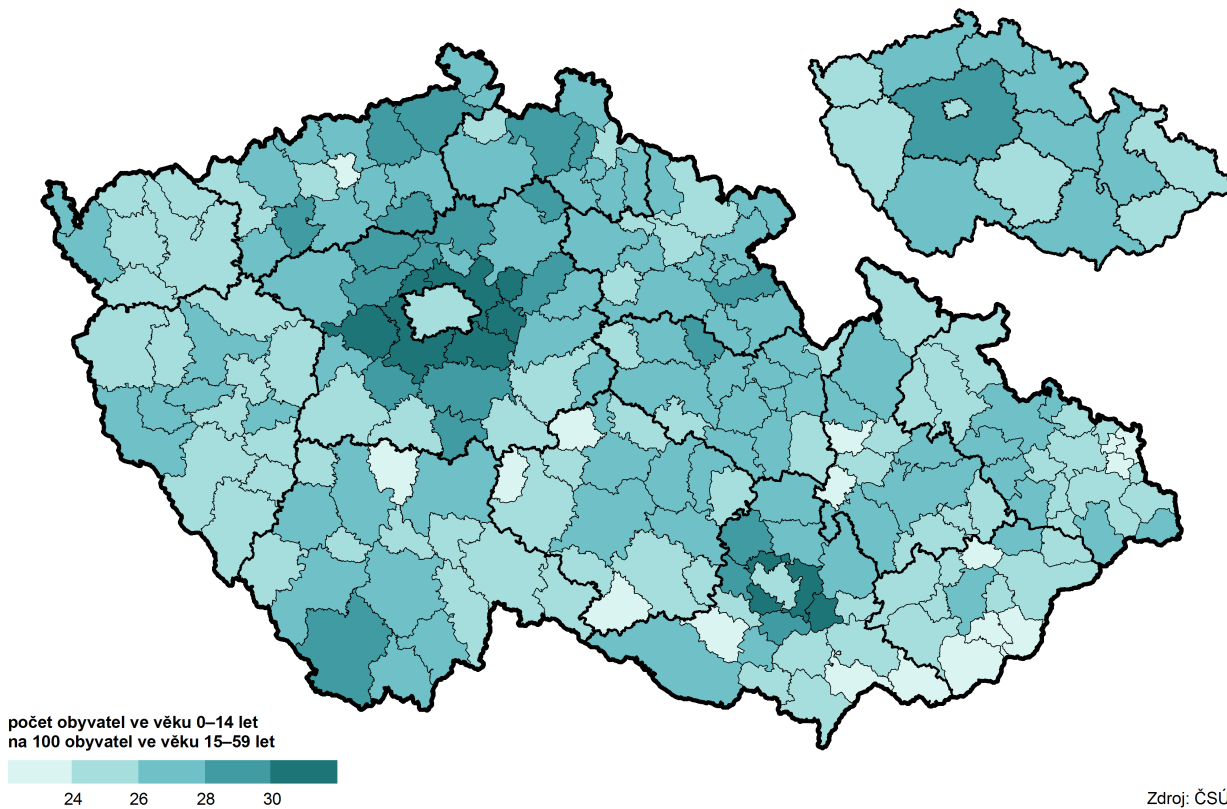
Změna podílu osob ve věku 15–29 let podle SO ORP a krajů mezi 31. 12. 2001 a 31. 12. 2016

Index stáří podle SO ORP a krajů k 31. 12. 2016

Index závislosti podle SO ORP a krajů k 31. 12. 2016

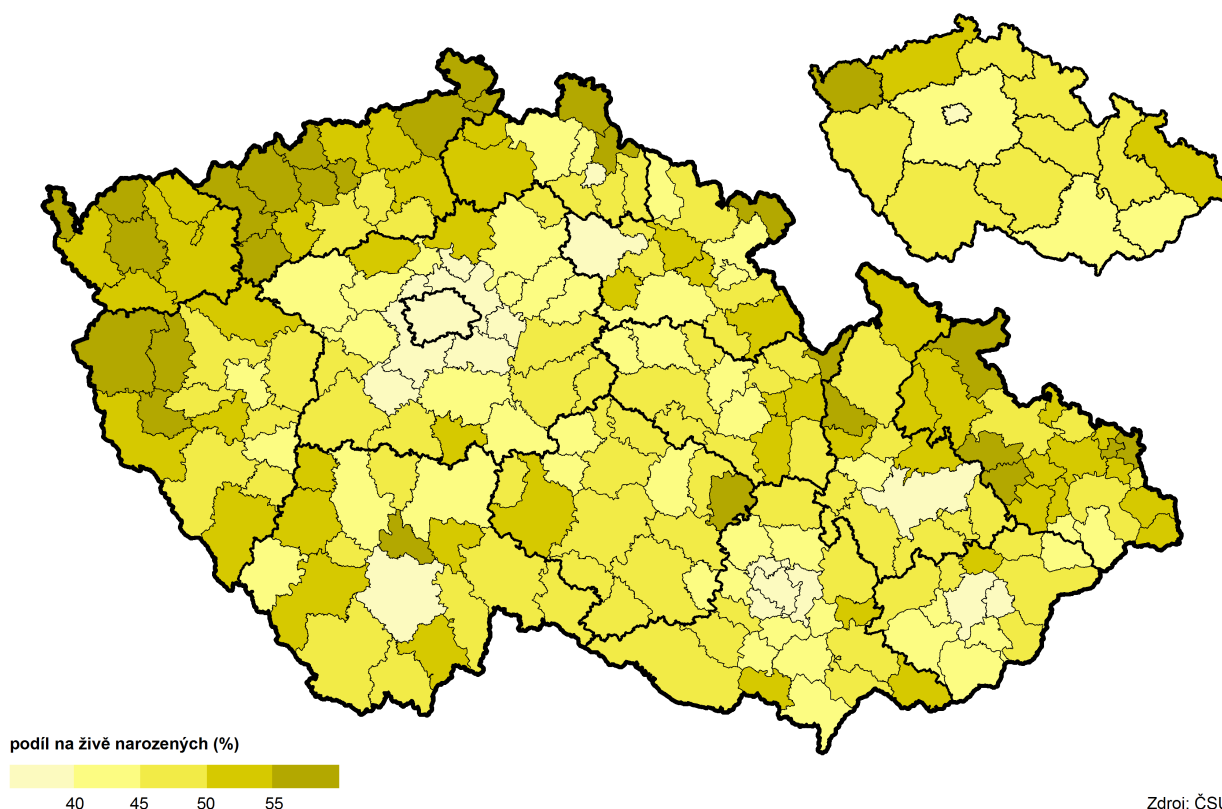
Zcela zásadním způsobem se vývoj počtu narozených dětí promítá do věkové skladby celé populace. Podle indexu stárí, definovaného jako podíl počtu osob ve věku 65 a více let na 100 obyvatel ve věku 0–14 let, překonal počet „seniorů“ počet „juniorů“ poprvé v roce 2006. Od té doby je převaha starší složky obyvatel rok od roku znatelnější. Kombinací nízké porodnosti a delší střední délky života dochází k postupnému stárnutí obyvatelstva. Mezi roky 2001 a 2016 se index stárí zvýšil ve všech okresech České republiky s výjimkou okresů Praha-východ a Praha-západ, tedy bezprostředního zázemí hlavního města Prahy s dlouhodobě výrazně kladným migračním saldem. K 31. 12. 2016 byl index stárí pod stobodovou hranicí zjištěn již pouze ve 13 správních obvodech ORP České republiky. Jednalo se především o prstencovité okolí Prahy a Brna a příhraniční správní obvody ORP Kravaře, Jablunkov a Kaplice. V Olomouckém kraji nebyla převaha mladší nad starší složkou populace v žádném správním obvodu. Nejnižší hodnotu indexu stárí vykázalo Olomoucko (115,2), naopak nejvyšší Konicko (150,0). Mezi další významné demografické ukazatele patří index závislosti, který vyjadřuje podíl počtu osob ve věku 0–14 let na 100 obyvatel ve věku 15–59 let. Nejvyšší index závislosti náležel okolí Prahy a Brna s vyšším podílem dětské složky. Zcela nejvyšší byl k 31. 12. 2016 ve správních obvodech ORP Říčany a Černošice z kraje Středočeského, naopak nejnižší ve správních obvodech ORP Pacov z Kraje Vysočina a Karviná z kraje Moravskoslezského. V Olomouckém kraji byly mezní hodnoty zjištěny ve správních obvodech ORP Olomouc (27,6) a Konice (23,5).

Narození a jejich struktura

Živě narozené děti představují základ každé budoucí generace. Pro děti narozené po roce 2000 platí, že se budou podílet na vývoji naší společnosti ještě v tomto století. Mnohé z nich se stanou rodiči, budou vychovávat další novou generaci, budou se starat o stárnoucí generaci předešlou, budou řešit řadu sociálních, ekonomických, environmentálních a jiných otázek, na které bude společnost hledat odpovědi, a především si budou chtít splnit své touhy a přání. Jaká je nemladší složka analyzované mladé generace?

Z pohledu kvantitativního se v letech 2007–2016 narodilo v Olomouckém kraji 66,6 tisíc dětí. Jejich počet byl vyšší než v dekadě předchozí. Zcela nejvíce dětí přišlo na svět v letech 2008 a 2009, a to jak v Olomouckém kraji, tak v celé České republice. Zvýšený počet narozených dětí byl v těchto letech podpořen ženami z populačně silné generace narozené v 70. letech uplynulého století, které odkládaly mateřství do pozdějšího věku. Z dlouhodobého pohledu se více dětí než v letech 2008 a 2009 rodilo naposledy na počátku 90. let 20. století, tj. v období před transformačními změnami naší společnosti.

Děti narozené matkám ve věku do 29 let podle SO ORP a krajů v roce 2016

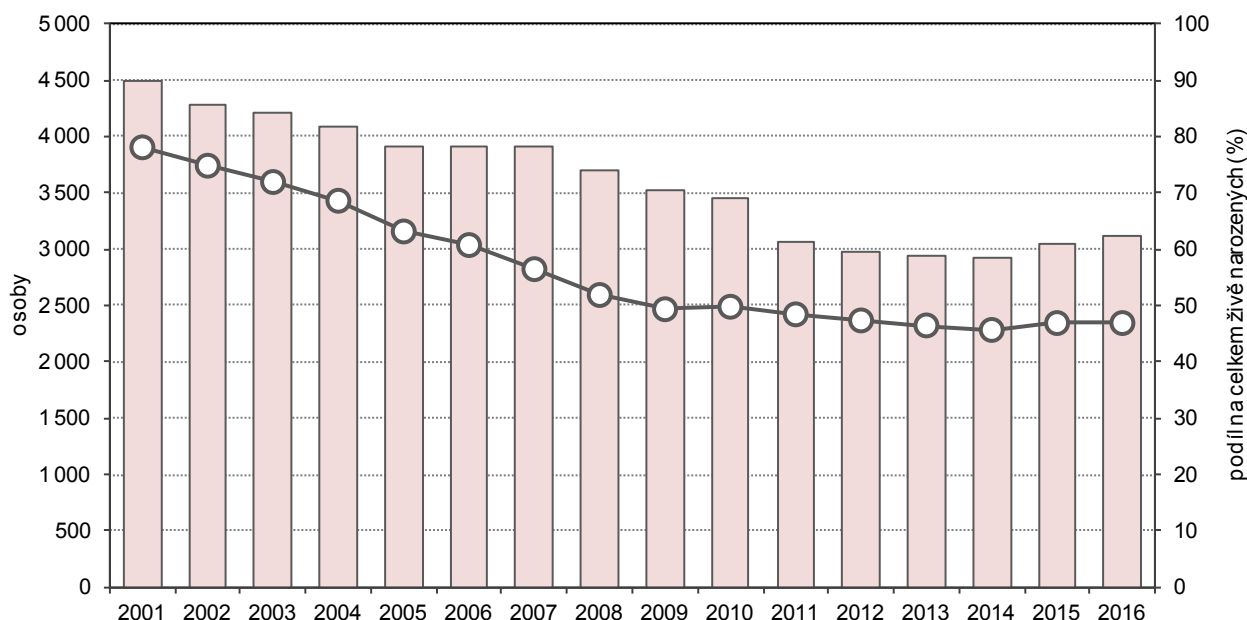

Živě narození podle věku matky, pořadí dítěte a rodinného stavu matky

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Živě narození	6 931	7 118	7 134	6 922	6 311	6 303	6 322	6 400	6 498	6 697
z toho matkám ve věku do 29 let	3 912	3 691	3 519	3 445	3 056	2 984	2 937	2 922	3 046	3 113
podle věku matky (%):										
do 17 let	1,5	1,6	1,3	1,2	1,9	1,7	1,3	1,5	1,4	1,3
18–19 let	3,8	4,1	5,0	5,1	4,3	4,6	4,1	4,2	3,7	3,7
20–24 let	24,8	25,6	26,8	26,2	28,0	27,6	27,8	27,3	27,0	28,5
25–29 let	69,9	68,7	66,8	67,5	65,8	66,1	66,8	67,0	67,9	66,5
podle pořadí dítěte (%):										
první	61,9	63,7	63,1	62,2	64,0	61,4	65,3	65,3	66,4	64,2
druhé	31,6	29,5	29,8	31,3	28,9	30,6	26,8	26,5	27,1	28,6
třetí a další	6,5	6,8	7,1	6,5	7,1	8,0	7,9	8,2	6,5	7,2
podle rodinného stavu matky (%):										
svobodné	36,4	40,4	45,2	46,6	49,2	53,0	54,0	55,8	56,7	58,2
vdané	61,2	57,0	52,5	51,6	48,8	44,9	44,5	42,6	41,9	40,5

Při hodnocení živě narozených dětí se v analýze o mladé generaci prolínají dvě charakteristiky. Tou první je charakteristika samotných dětí, tou druhou je pohled na mladší generaci jejich rodičů. Z celkového počtu v kraji živě narozených dětí mělo v letech 2007–2016 přesně 49,0 % z nich matku ve věku do 29 let. Uvedený podíl mladších rodiček v čase klesá, i když v posledních letech již ne tak výrazně. V roce 2001 mělo matku ve věku do 29 let celkem 78,1 % živě narozených dětí v kraji. V roce 2009 jejich podíl poprvé klesl pod padesátiprocentní hranici a v roce 2016 činil 46,5 %. Již osm let v řadě tak mezi matkami živě narozených dětí v Olomouckém kraji převažují ženy starší 30 let. Úbytek mladších žen souvisí se změnou celospolečenského vnímání mateřství i úpravou životních priorit. Výsledkem je převažující trend odkladu mateřství do pozdějšího věku, často související s dokončením vzdělání nebo rozvinutím pracovní kariéry. Zatímco v roce 2007 činil průměrný věk matky v kraji při narození dítěte 29,3 let, o 9 let později vzrostl na 30,4 let. I z důvodu biologického je v posledních letech zřejmá jeho praktická stagnace. Obdobný vývoj charakterizuje prvorodičky. Průměrný věk matky při narození 1. dítěte činil v Olomouckém kraji v roce 2016 přesně 28,6 let a byl o 1,3 roku vyšší než v roce 2007.

Živě narození matkám ve věku do 29 let v Olomouckém kraji

Preferovaný posun mateřství do pozdějšího věku je u mladé generace patrný z déletrvajícího úbytku mladších žen mezi rodičkami. Tato skutečnost se následně promítá i do měř plodnosti. Z absolutního pohledu se v roce 2001 narodilo 1 915 dětí ženám ve věku do 24 let, 2 578 dětí ženám ve věku 25–29 let a 1 263 dětí ženám ve věku 30 a více let. O 15 let později se věková struktura rodiček výrazně změnila. Ženám ve věku do 24 let se narodilo pouze 1 044 dětí, ženám ve věku 25–29 let přesně 2 069 dětí a ženám

ve věku 30 a více let 3 584 dětí. Absolutní počty živě narozených dětí podle věku matky jsou v různých letech přímo závislé na počtu žen v jednotlivých věkových skupinách, které se v čase výrazně mění. Pro Olomoucký kraj je v porovnání let 2001 a 2016 charakteristický zřetelný pokles počtu žen ve věku 15–29 let a naopak jejich nárůst ve věku 30–44 let, což uvedenou disproporci živě narozených dětí podle věku matky částečně tlumí. Pro očistění od zkreslujícího vlivu měnícího se počtu žen ve věkových skupinách se využívá ukazatel míra plodnosti. Ten udává počet živě narozených dětí ženám v určitém věku na 1 000 žen v daném (stejném) věku. I z tohoto indikátoru je obecný trend odkladu mateřství do pozdějšího věku patrný.

Míry plodnosti podle věku žen

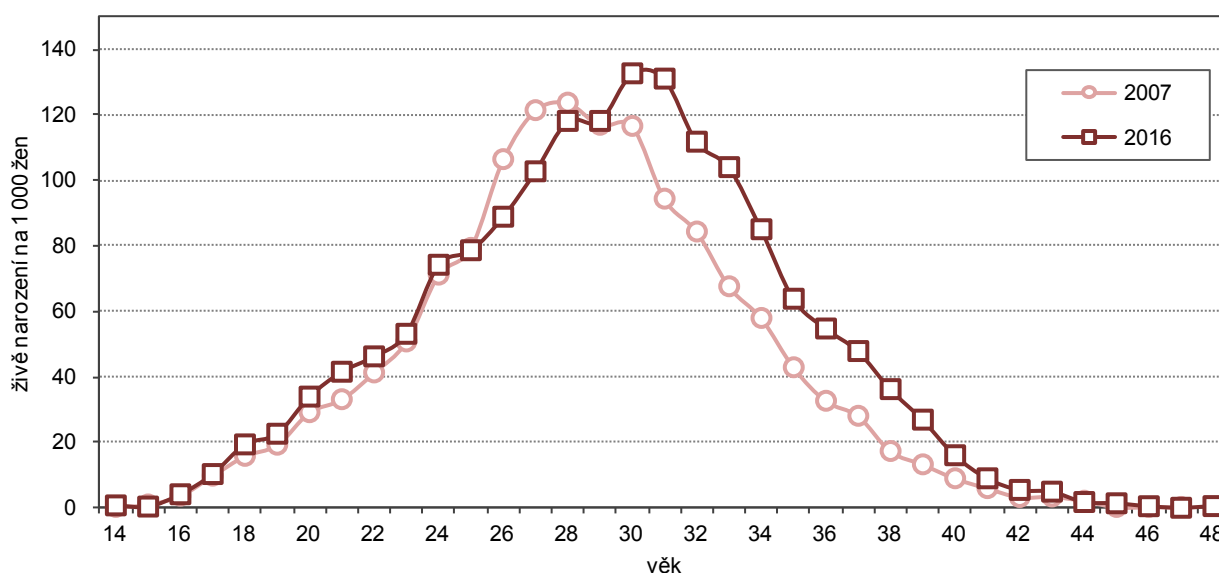
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Míry plodnosti podle věku žen¹⁾										
15–19	10,1	10,5	11,4	11,6	10,9	11,6	10,5	11,7	11,5	11,6
20–24	45,4	44,3	44,5	42,8	41,2	40,0	40,6	41,0	44,3	51,2
25–29	110,3	107,0	103,7	105,7	95,5	95,2	95,2	95,2	100,8	101,3
30–34	84,8	94,1	97,7	96,3	92,4	94,4	98,9	105,4	106,6	112,5
35–39	27,4	32,1	34,9	33,1	32,5	35,4	37,1	39,3	40,2	45,0
40–44	4,7	4,8	5,6	5,5	5,3	6,3	6,5	6,7	8,2	7,7
45–49	0,1	0,0	0,4	0,2	0,1	0,2	0,6	0,3	0,3	0,5
15–49	44,1	45,6	45,9	44,9	41,7	42,0	42,7	43,8	45,1	47,1
Úhrnná plodnost ²⁾	1,402	1,455	1,485	1,467	1,385	1,413	1,448	1,504	1,562	1,647

¹⁾ počet živě narozených dětí ženám v určitém věku na 1 000 žen v daném věku

²⁾ průměrný počet živě narozených dětí, které by se narodily jedné ženě za předpokladu, že by míry plodnosti podle věku zaznamenané ve sledovaném kalendářním roce zůstaly během jejího reprodukčního období (15–49 let) neměnné

Prvním jevem, který není z absolutního pohledu zřejmý, je stabilita měr plodnosti žen ve věku 15–19 let, která se v posledních letech naopak nepatrně zvýšila. S ohledem na nízké počty žen a nízké počty živě narozených dětí ženám tohoto věku však nejmladší skupina rodiček nehraje klíčovou roli. Druhým jevem je oživená plodnost žen ve věku do 29 let v posledních dvou letech sledovaného období. V celkovém úhrnu se v roce 2007 narodilo 1 000 ženám ve věku 15–29 let cca 166 dětí. V roce 2016 se 1 000 ženám stejného věku narodilo cca 164 dětí, což bylo v průměru o 16 dětí více než v roce 2014. Odklad mateřství do pozdějšího věku je patrný z rostoucích měr plodnosti žen starších 30 let. Zatímco v roce 2007 se 1 000 ženám starším 30 let narodilo cca 117 dětí, o devět let později již 166 dětí. Za posledních deset let se významně zvýšil jak počet dětí narozených ženám ve věku 35–39 let, tak i ženám ve věku 40–49 let.

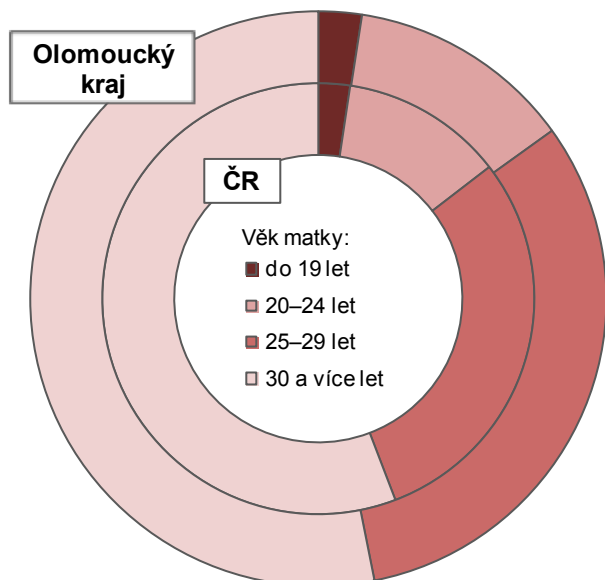
Míry plodnosti podle věku žen v Olomouckém kraji

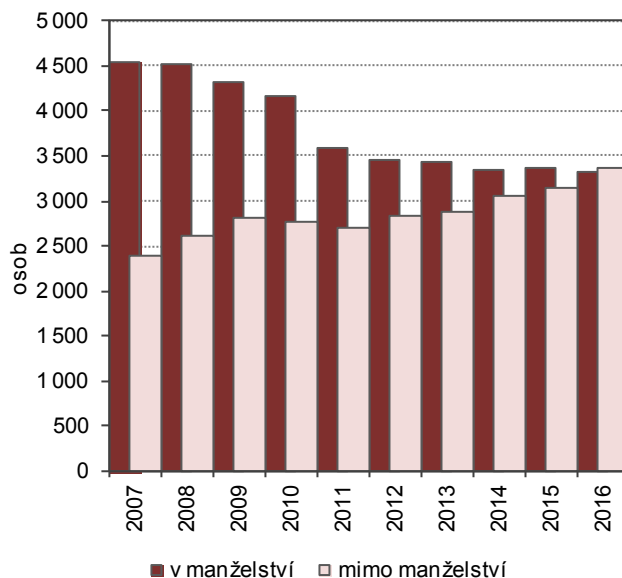
Jevem s dlouhodobou platností je trvale rostoucí podíl dětí narozených mimo manželství. Jestliže v roce 2001 činil jejich podíl v Olomouckém kraji pouze 22,4 %, o 15 let později dosáhl 50,3 %. Ještě výraznější růst podílu mimomanželských dětí se týkal žen do 29 let. Zatímco v roce 2001 se matkám ve věku do 29 let narodilo 23,5 % dětí mimo manželství, v roce 2016 již 59,5 %. Tato hodnota zařadila Olomoucký kraj

na průměrné sedmé místo mezi všemi kraji ČR. Nejvyšší podíl náležel kraji Ústeckému (74,4 %) a Karlovarskému (73,5 %), nejnižší podíl kraji Hl. m. Praze (47,1 %) a Zlínskému (46,6 %). Převaha mimomanželských dětí narozených ženám do 29 let charakterizovala 11 ze 14 krajů s tím, že v Olomouckém kraji trvá od roku 2011.

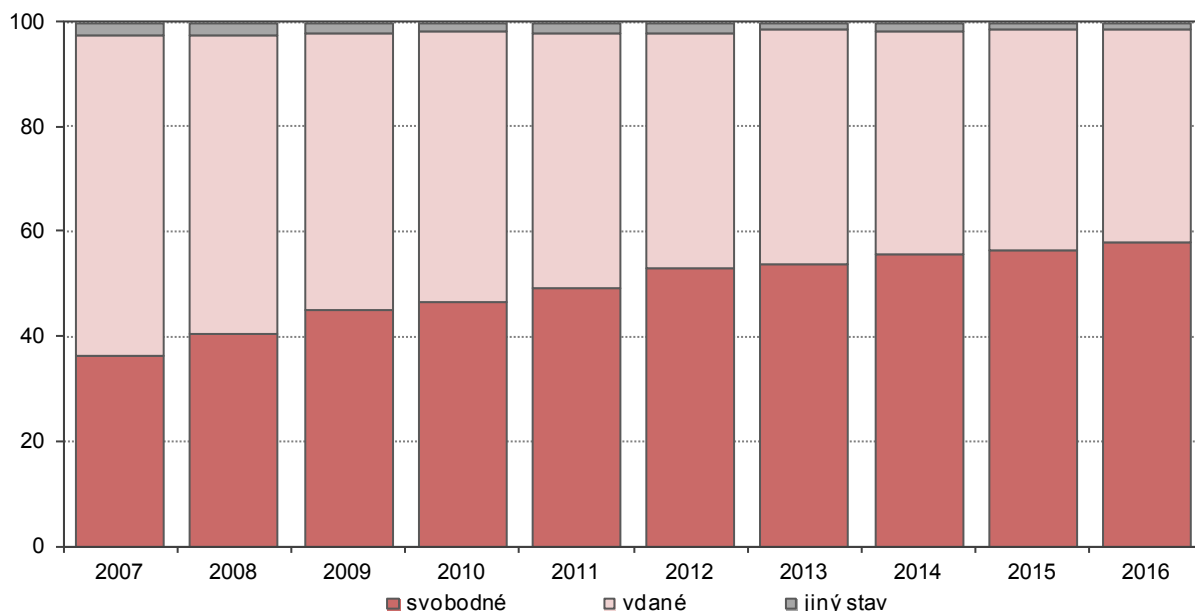
Živě narození podle věku matky v roce 2016

Živě narození v manželství a mimo manželství v Olomouckém kraji

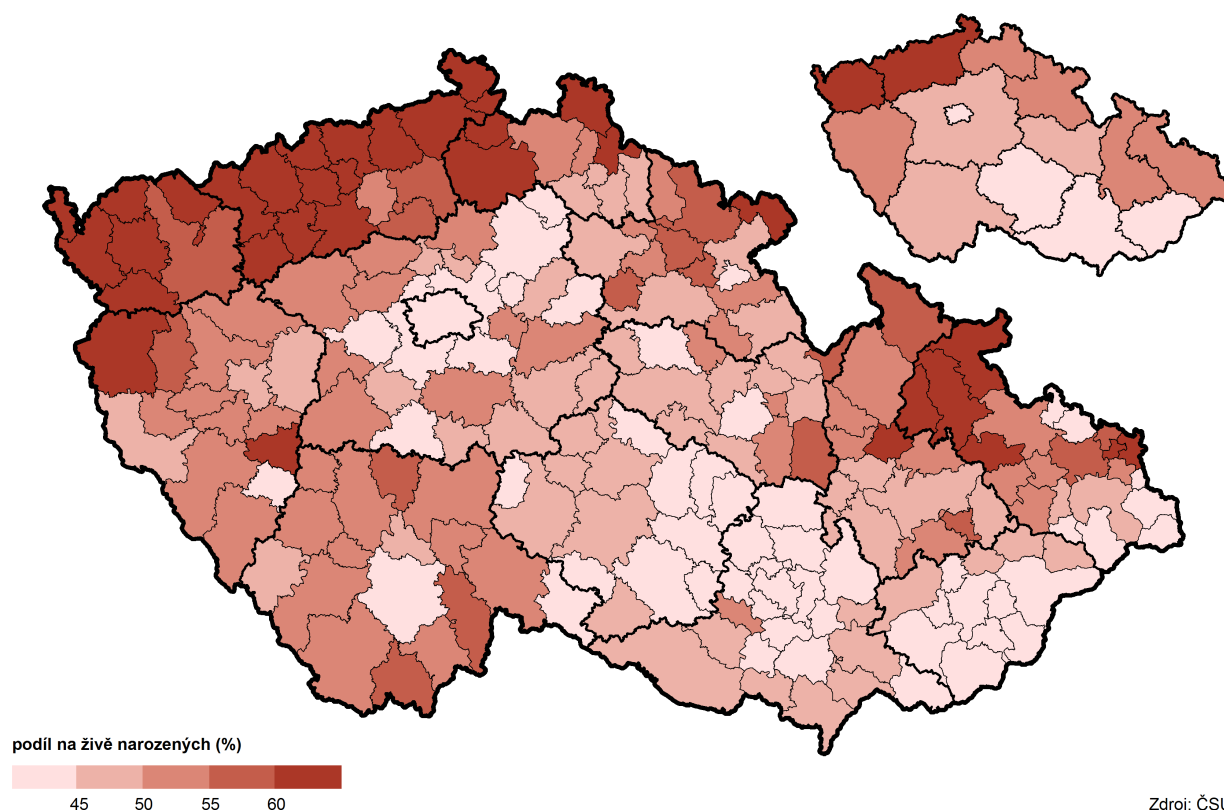
Živě narození matkám do 29 let podle rodinného stavu matky v Olomouckém kraji

Celkové podíly dětí narozených mimo manželství kopírovaly z územního hlediska a s drobnými odchylkami výše uvedené podíly mimomanželských dětí narozených ženám do 29 let, což je s ohledem na strukturu živě narozených podle věku matky předpokladatelné. Zcela nejvyšší podíl zaznamenal v roce 2016 kraj Karlovarský a Ústecký, naopak nejnižší podíl náležel kraji Zlínskému a Hl. m. Praze. V rámci Olomouckého kraje byl zjištěn podíl nejvyšší v okrese Jeseník, ve kterém byl současně zaznamenán zvýšený podíl mladších rodiček. Nejnižší podíl dětí narozených mimo manželství naopak vykázal okres s nejnižším podílem mladších rodiček v kraji, tj. okres Olomouc.

Děti narozené mimo manželství podle SO ORP a krajů v roce 2016

Z pohledu menších územních jednotek náležel nejvyšší podíl správnímu obvodu ORP Uničov, který spolu s navazujícími obvody ze sousedního kraje Moravskoslezského tvořil oblast s vysokým podílem dětí narozených mimo manželství. Ještě rozlehlejší území s ještě o něco vyšším podílem dětí narozených mimo manželství charakterizovalo region severozápadních Čech a většinu správních obvodů kraje Karlovarského a Ústeckého.

Míry potratovosti podle věku žen

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Míry potratovosti podle věku žen¹⁾										
15–19	6,7	7,4	7,4	6,1	7,4	7,6	7,8	6,8	6,7	6,6
20–24	16,3	14,0	14,9	12,6	14,3	15,8	16,1	17,5	15,7	17,2
25–29	24,4	21,6	21,8	19,1	21,8	21,3	22,1	22,6	20,4	21,5
30–34	22,6	24,6	22,2	22,7	24,7	22,7	20,8	23,6	23,4	27,7
35–39	17,8	15,9	16,7	17,2	17,0	17,0	16,7	18,8	18,1	20,2
40–44	6,6	6,5	6,8	7,8	8,4	6,6	7,8	9,3	8,6	10,0
45–49	0,9	0,5	0,8	0,7	1,0	0,9	1,0	1,0	0,8	0,6
15–49	14,3	13,7	13,6	13,0	14,1	13,6	13,6	14,7	13,7	15,1
Úhrnná potratovost ²⁾	0,475	0,451	0,451	0,429	0,469	0,457	0,460	0,495	0,468	0,518

¹⁾ počet potratů žen v určitém věku na 1 000 žen v daném věku

²⁾ průměrný počet potratů, který by připadl na jednu ženu za předpokladu, že by míry potratovosti podle věku zaznamenané ve sledovaném kalendářním roce zůstaly během jejího reprodukčního věku (15–49 let) neměnné

Další demografickou charakteristikou mladé generace jsou potraty žen a mezi nimi především umělá přerušování těhotenství. Celkový počet potratů v Olomouckém kraji má od roku 2004 kolísavý průběh bez převažující tendence. Postřehnutelný vývojový trend je patrný až při rozložení potratů podle věku žen. Mezi roky 2001 a 2016 se podíl potratů u žen ve věku do 29 let na celkovém počtu potratů snížil z 56,9 % na 38,4 %. Tento pokles, který byl doprovázen i poklesem v absolutním vyjádření, byl dán především významně klesajícím počtem žen ve věkové kategorii 15–29 let a naopak jejich růstem v kategorii 30–44 let. Z měr potratovosti, které přepočtem potratů na 1 000 žen v daném věku odstraňují rozdíly v měnící se věkové skladbě žen, je zřejmé, že v letech 2007–2016 k žádnému významnému poklesu u žen do 29 let

nedošlo. Nejvyšší míry potratovosti byly ve sledovaném období zaznamenány nejčastěji ve věkové skupině žen 30–34 let, kde v roce 2016 na 1 000 žen připadalo v průměru 27,7 potratů. Vyšších měr bylo u žen stejného věku dosaženo pouze v krajích Jihočeském, Libereckém a Ústeckém.

Míry indukované potratovosti podle věku žen

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Míry indukované potratovosti podle věku žen¹⁾										
15–19	5,4	6,1	5,7	5,3	5,8	6,0	5,9	5,0	5,3	5,1
20–24	10,6	9,5	10,4	8,6	9,6	11,5	11,4	12,3	10,5	10,5
25–29	11,3	10,4	9,6	10,5	12,8	10,6	11,9	12,3	10,6	10,4
30–34	10,8	12,5	10,4	12,2	12,5	12,0	10,8	12,8	11,0	13,2
35–39	11,2	10,3	10,0	10,5	10,9	9,8	10,1	10,7	10,6	10,6
40–44	4,8	4,3	3,9	5,1	6,3	4,2	5,2	6,1	5,7	5,5
45–49	0,7	0,3	0,5	0,6	0,8	0,5	0,7	0,5	0,4	0,3
15–49	8,1	8,0	7,5	7,9	8,7	8,0	8,2	8,8	7,9	8,0
Úhrnná indukovaná potratovost ²⁾	0,273	0,266	0,252	0,263	0,291	0,271	0,279	0,297	0,270	0,278

¹⁾ počet interrupcí žen v určitém věku na 1 000 žen v daném věku

²⁾ průměrný počet interrupcí, který by připadl na jednu ženu za předpokladu, že by míry indukované potratovosti podle věku zaznamenané ve sledovaném kalendářním roce zůstaly během jejího reprodukčního věku (15–49 let) neměnné

U nejmladší skupiny žen ve věku 15–19 let tvoří nejpočetnější podskupinu potratů umělá přerušeni těhotenství. Rozhodující podíl mají interrupce také v případě potratů žen ve věku 20–24 let a 35 a více let. Zcela nejvyšší míry indukované potratovosti byly obdobně jako u měr potratovosti zaznamenány u žen ve věku 30–34 let. V roce 2016 připadalo v Olomouckém kraji na 1 000 žen v tomto věku průměrně 13,2 interrupcí.

Zemřelí, příčiny úmrtí, naděje dožití

Za smutnou demografickou statistiku lze v případě analýzy o mladé generaci považovat bilanci zemřelých. Ačkoliv podíl zemřelých ve věku do 29 let se v Olomouckém kraji dlouhodobě pohybuje v rozmezí 1,0 – 2,3 %, platí pro tuto nejmladší věkovou skupinu jistá specifika. Základním rysem je trvale výrazná převaha mužů mezi zemřelými mladými lidmi, která souvisí s obecně vyšším zastoupením vnějších příčin úmrtí. Podíl zemřelých mužů ve věku do 29 let na všech zemřelých ve stejném věku se v letech 2001–2016 pohyboval od 60,0 % (v roce 2005) do 79,1 % (v roce 2014). V kontrastu s běžnou strukturou zemřelých je pro úmrtí mladých osob zřejmý vysoký podíl vnějších příčin smrti, a to především dopravních nehod a sebevražd. V roce 2016 zemřelo v Olomouckém kraji 6 731 osob, z toho 87 osob ve věku do 29 let. Zatímco celkový podíl zemřelých na vnější příčiny činil pouze 6,0 %, v případě zemřelých do 29 let dosáhl 41,4 %. Takto vysoký podíl, částečně ovlivněný výpočtem z nízkých hodnot, zapříčinilo 12 zemřelých při dopravních nehodách a 12 sebevražd.

Pozitivní trend lze vysledovat z dlouhodobého vývoje naděje dožití. V průměru let 2015–2016 představovala naděje dožití u narozených chlapců 75,5 let a u narozených dívek 81,6 let. Obě hodnoty byly vyšší než o 15 let dříve, a to o 4,1 roku v případě chlapců a o 3,0 roku v případě dívek. V porovnání s ostatními kraji byly hodnoty z let 2015–2016 velmi mírně podprůměrné. Celorepublikově činila průměrná naděje dožití u narozených chlapců 76,0 let a u narozených dívek 81,7 let. Obdobná charakteristika platila i v případě naděje dožití mužů a žen ve věku 30 let. V průměru let 2015–2016 měl třicetiletý muž v Olomouckém kraji naději na dožití dalších 46,5 let a třicetiletá žena 52,2 let.

Sňatky, rozvody

Mezi zásadní rozhodnutí mladých mužů a žen patří nepochybně výběr životního partnera a vstup do manželského svazku. I v této oblasti je, podobně jako v mateřství, patrný dlouhodobý trend odsunu do pozdějšího věku, který je dokumentován postupně rostoucím průměrným věkem ženichů a nevěst při prvním sňatku. Zatímco v roce 2001 bylo při celkovém počtu 3 042 svateb v Olomouckém kraji ve věku do 29 let celkem 64,7 % ženichů a 79,7 % nevěst, o 16 let později se zastoupení mladých snoubenců výrazně snížilo. V roce 2016 bylo v kraji uzavřeno 2 925 svateb s tím, že podíl ženichů do 29 let činil 31,9 % a podíl nevěst stejného věku 50,4 %. Úbytek mladých snoubenců je v poslední dekádě patrný i z dílčích věkových kategorií. Od roku 2007 ubylo ženichů ve věku do 24 let i 25–29 let a nevěst ve věku do 24 let. Nejnižší úbytek byl zaregistrován u počtu nevěst ve věku 25–29 let. Všechny zmíněné poklesy jsou částečně zveličeny měnící se věkovou strukturou obyvatel, tj. úbytkem mladých mužů a žen ve věku do 29 let.

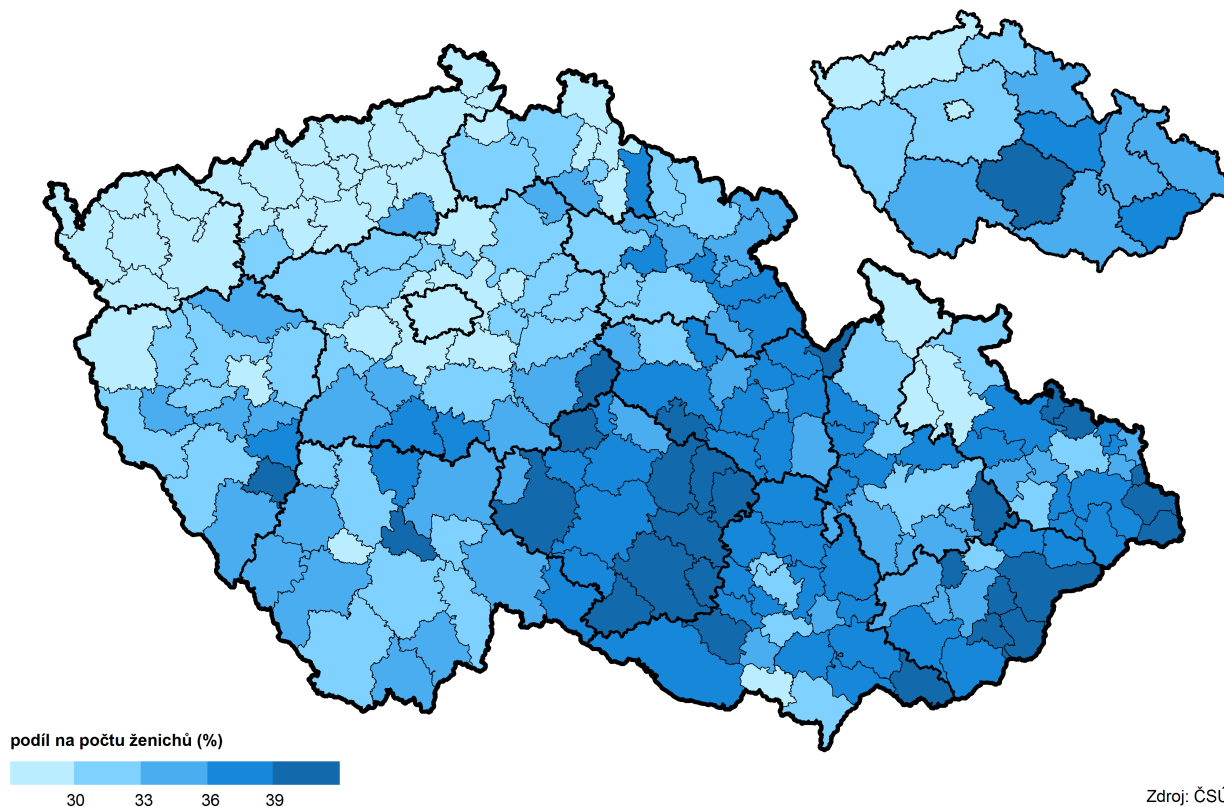
Průměrný věk při uzavření prvního sňatku činil v roce 2016 v případě ženichů 32,0 let a v případě nevěst 29,4 let. V porovnání s rokem 2001 narostl u mužů o 4,6 let a u žen o 4,5 let. Z mezikrajského srovnání v roce 2016 vyplývá, že mladí lidé v Olomouckém kraji vstupovali do manželství o něco častěji než jejich vrstevníci v ostatních částech České republiky. Tomu odpovídá i nepatrně nižší průměrný věk ženichů a nevěst při prvním sňatku. V průměru nejstaršími prvosnoubenci je charakterizována Praha, naopak nejmladšími Kraj Vysočina.

Sňatky podle bydliště ženicha

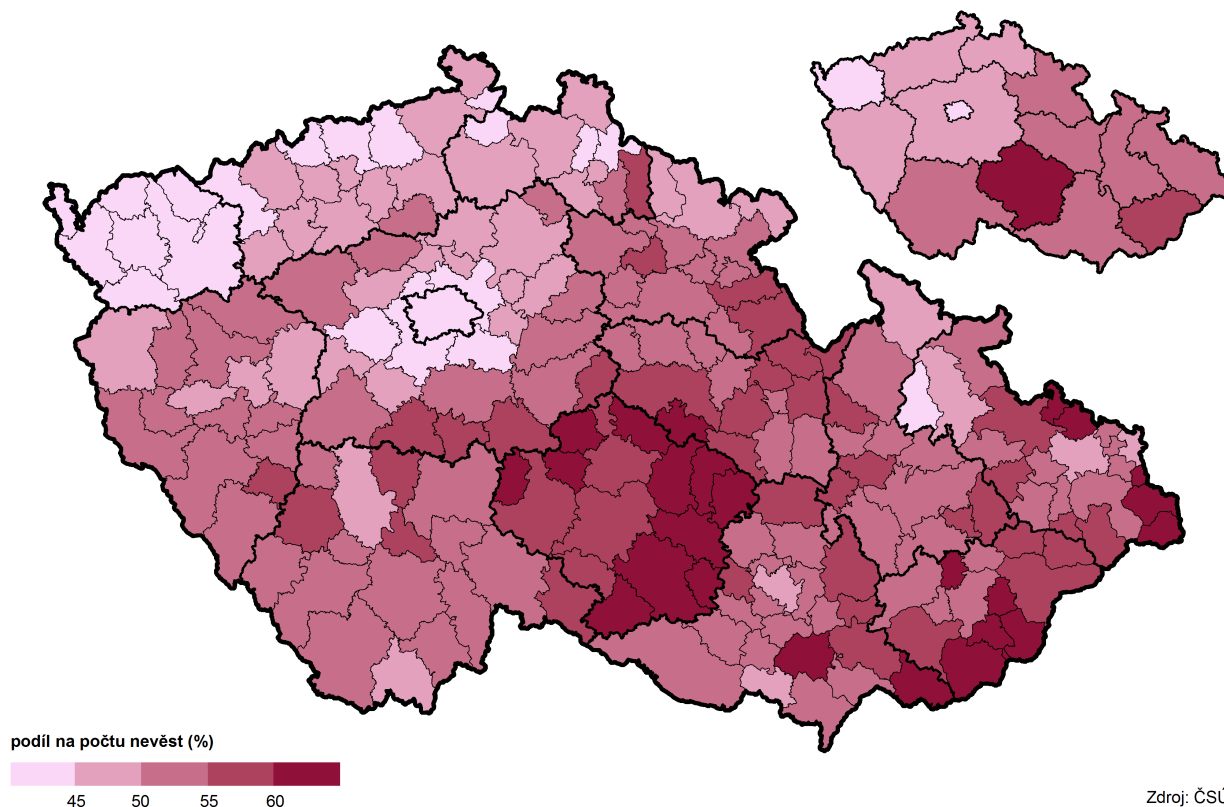
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Sňatky	3 325	3 098	2 827	2 675	2 605	2 669	2 632	2 737	2 864	2 925
z toho ženichové ve věku:										
do 19 let	10	5	10	7	9	3	4	4	7	2
20–24 let	279	256	183	183	177	153	183	159	172	160
25–29 let	1 206	1 065	883	783	753	805	720	741	756	770
z toho nevěsty ve věku:										
do 19 let	55	57	37	41	42	24	32	30	25	20
20–24 let	645	633	508	419	405	424	368	354	423	359
25–29 let	1 377	1 241	1 144	1 064	1 012	1 082	997	1 077	1 025	1 096
Sňatky mužů ve věku do 29 let	1 495	1 326	1 076	973	939	961	907	904	935	932
podle rodinného stavu ženicha:										
svobodný	1 470	1 297	1 054	960	923	946	897	900	926	927
rozvedený	25	29	21	13	16	15	10	4	9	5
Sňatky žen ve věku do 29 let	2 077	1 931	1 689	1 524	1 459	1 530	1 397	1 461	1 473	1 475
podle rodinného stavu nevěsty:										
svobodná	1 964	1 853	1 615	1 468	1 411	1 488	1 356	1 422	1 438	1 456
rozvedená	113	78	73	55	48	42	40	38	34	18

Díky déletrvající tendenci odkladu svatby do pozdějšího věku se postupně změnila struktura sňatků mladých osob podle rodinného stavu. Už tak dominantní zastoupení svobodných mužů a žen se ještě více zvýraznilo a případy rozvedených mužů nebo žen, kteří se do svých 30 let rozhodnou vstoupit do dalšího svazku manželského, se stávají zcela ojedinělými.

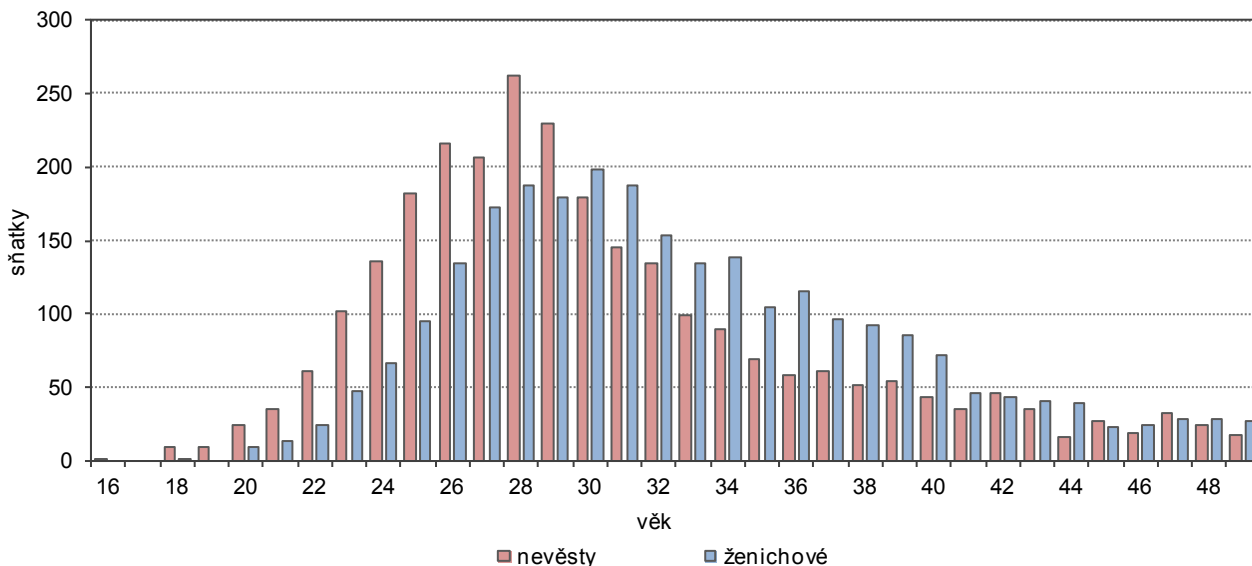
Ženichové ve věku 18–29 let podle SO ORP a krajů v letech 2011–2016

Nevěsty ve věku 18–29 let podle SO ORP a krajů v letech 2011–2016

Sňatky podle věku snoubenců v Olomouckém kraji v roce 2016

S výše uvedeným souvisí výrazný pokles rozvedených mužů i žen mladšího věku. Jestliže v roce 2001 bylo ve věku do 29 let mezi všemi rozvedenými 21,9 % mužů a 32,8 % žen, v roce 2016 se zastoupení mladých osob mezi rozvedenými snížilo. Podíl mužů ve věku do 29 let klesl na 4,1 % a podíl žen na 8,5 %. Relativní úbytek byl doprovázen i úbytkem absolutním. Zatímco v roce 2001 rozvedly soudy v kraji 389 mužů a 581 žen do 29 let, o 15 let později již ve stejném věku pouze 59 mužů a 122 žen.

Rozvody

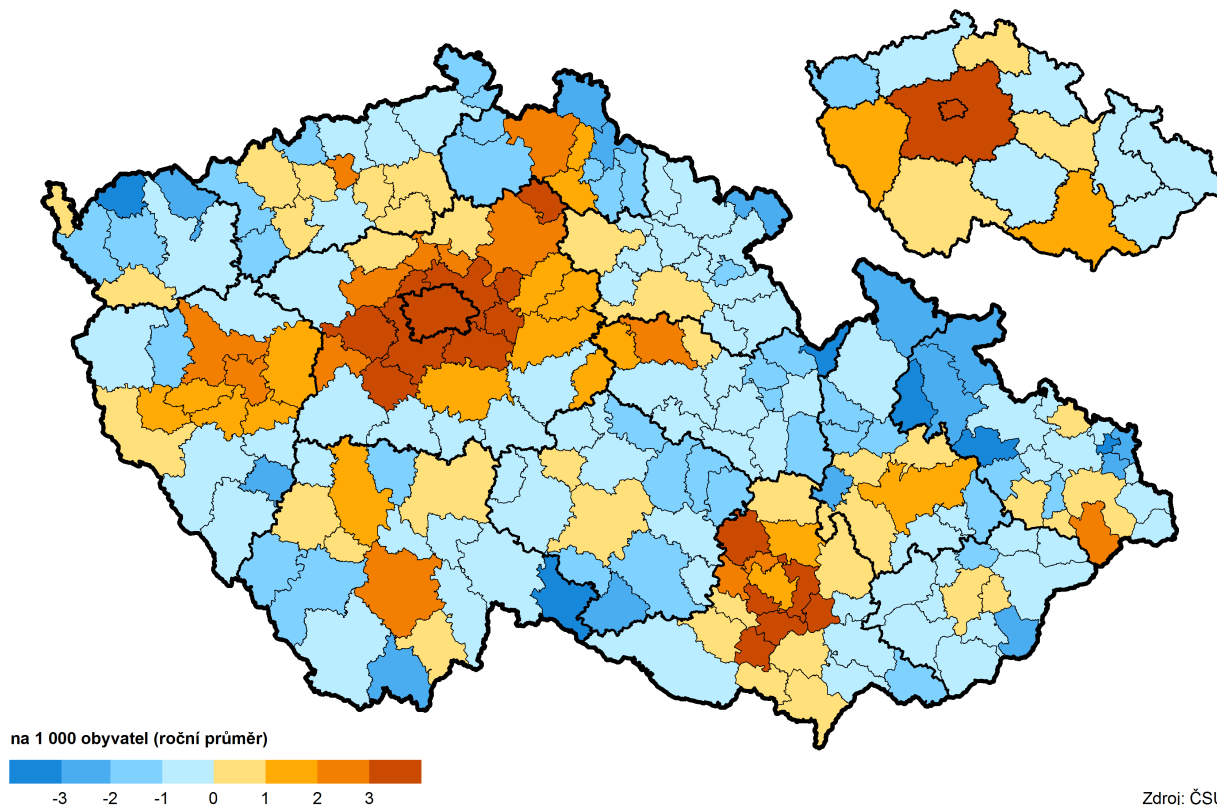
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Rozvody	1 853	1 884	1 741	1 823	1 733	1 526	1 713	1 521	1 515	1 432
z toho:										
s nezletilým dítětem (%)	63,1	62,4	59,8	58,4	58,2	60,3	58,2	57,4	58,9	58,7
do 1 roku trvání manželství	20	14	12	19	16	11	10	6	8	7
Rozvody mužů ve věku do 29 let	168	158	134	128	78	76	77	74	57	59
z toho:										
s nezletilým dítětem (%)	59,5	53,8	59,7	50,8	52,6	46,1	54,5	58,1	45,6	35,6
do 1 roku trvání manželství	10	3	6	7	4	4	3	1	2	5
Rozvody žen ve věku do 29 let	289	317	247	256	190	170	174	154	133	122
z toho:										
s nezletilým dítětem (%)	61,6	62,8	59,5	57,4	61,6	54,1	54,0	57,1	54,9	48,4
do 1 roku trvání manželství	16	5	7	10	5	3	4	2	3	4

Častějším jevem u rozvodů mladých osob je rozpad krátkodobých manželství. Ačkoliv se obecně jedná o nízké počty případů, je tento jev dlouhodobý. V letech 2007–2016 se do 1 roku trvání manželství rozvedlo 123 párů, mezi nimiž bylo ve věku do 29 let celkem 45 mužů a 59 žen. Od roku 2007 do roku 2016 současně došlo k poklesu počtu rozvodů s nezletilým dítětem. U rozvodů mladých osob je toto snížení patrné zejména v letech 2015 a 2016.

Stěhování, dlouhodobá migrace

Celospolečensky významným jevem je migrace mladých lidí. Zatímco děti se nejčastěji stěhují se svými rodiči a nemohou svůj migrační směr příliš ovlivnit, starší složka mladé generace již migruje vědomě například z důvodu studií, pracovních příležitostí nebo jiných životních událostí. V letech 2007–2016 získal Olomoucký kraj díky migraci celkem 8 094 nových obyvatel ve věku 0–14 let a naopak 8 513 osob stejného věku ztratil. Migrační saldo tímto kleslo do záporných hodnot a činilo -419 osob.

Přírůstek/úbytek stěhování obyvatel ve věku do 29 let podle SO ORP a krajů v letech 2011–2016

Obdobná převaha vystěhovalých nad přistěhovalými charakterizovala ve stejném časovém období i věkovou skupinu 15–29 let. Zatímco do kraje se přistěhovalo 15 022 osob, opačným směrem zamířilo 15 654 osob stejného věku. Úbytek obyvatel ve věku 15–29 let představoval 632 osob. Záporná migrační salda osob ve věku 0–14 let a 15–29 let potvrdila i demografická bilance roku 2016. Olomoucký kraj se tímto zařadil ke kraji Karlovarskému, Královéhradeckému, Moravskoslezskému a Kraji Vysočina, které v pohybu obyvatelstva vykázaly stejnou tendenci.

Územní rozdíly mezi migrací osob ve věku 0–14 let a 15–29 let jsou výrazné. Absolutně i relativně nejvyšší příliv přistěhovalých ve věku 0–14 let zaznamenal v roce 2016 kraj Středočeský, u osob ve věku 15–29 let zcela dominovala Praha. Z pohledu nižších územních jednotek vykázaly kladnou migrační bilanci osob ve věku 0–29 let z okresů Olomouckého kraje pouze okresy Prostějov a Olomouc. Zbývající trojice okresů zaznamenala v tomto ukazateli saldo záporné.

Obyvatelstvo podle SLDB 2011 (rodinný stav, národnost, víra)

Významným zdrojem statistických dat je sčítání lidu, domů a bytů. Ačkoliv poslední census proběhl v roce 2011, poskytuje i dnes soubor zcela nezastupitelných informací, které nelze čerpat z jiných zdrojů. Sčítání umožňuje detailní pohled i na populaci mladé generace, a to z nejrůznějších úhlů. K nejzajímavějším hodnotícím směrům se řadí charakteristika mladých osob podle rodinného stavu, národnosti nebo vzdělání, vztah mladé generace k víře nebo rodišti a struktura obyvatel podle ekonomické aktivity.

Obyvatelstvo podle rodinného stavu, pohlaví a věku

Zdroj: SLDB 2011

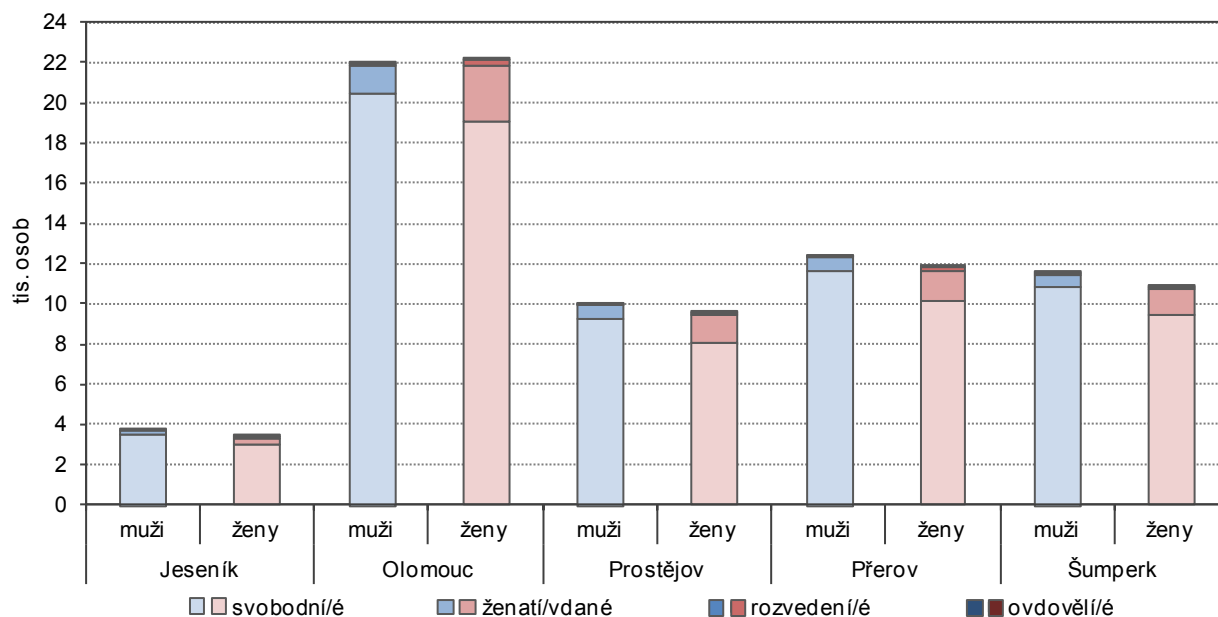
	Muži celkem	z toho				Ženy celkem	z toho			
		svobodní	ženatí	rozvedení	ovdovělí		svobodné	vdané	rozvedené	ovdovělé
Počet obyvatel	305 526	135 737	134 796	26 743	7 788	322 901	112 960	135 145	34 997	39 505
v %	100,0	44,4	44,1	8,8	2,5	100,0	35,0	41,9	10,8	12,2
z toho ve věku										
15–29 let	59 736	55 949	3 409	299	10	57 819	49 793	7 234	709	26
v %	100,0	93,7	5,7	0,5	0,0	100,0	86,1	12,5	1,2	0,0
v tom ve věku:										
15–19	30,8	32,8	0,6	2,3	-	30,5	35,2	0,7	0,8	-
20–24	34,6	36,3	10,1	8,0	50,0	35,1	38,3	15,2	13,4	15,4
25–29	34,6	30,9	89,3	89,6	50,0	34,5	26,5	84,1	85,8	80,8

Podle výsledků SLDB 2011 žilo v Olomouckém kraji 305,5 tis. mužů a 322,9 tis. žen. Z celkového počtu mužů bylo 59,7 tis., tj. 19,6 %, ve věku 15–29 let. Jestliže u mužské populace jako celku byl podíl svobodných a ženatých ve vyrovnaném poměru 1:1, u mladých mužů byla logická převaha svobodných znatelná. Podíl svobodných mužů ve věkové skupině 15–29 let činil v Olomouckém kraji 93,7 %, což bylo mírně nad celorepublikovým průměrem. Svobodní muži dominovali v dílčích pětiletých věkových kategoriích 15–19 let (99,8 %) i 20–24 let (98,0 %). V následující skupině 25–29 let již jejich zastoupení v krajské populaci sláblo (83,8 %) a ve skupině 30–34 let setrvalo jen těsně nad padesátiprocentní hranicí (51,8 %). Zrcadlově opačný trend náležel mužům ženatým. Zatímco v krajské populaci mužů ve věku 15–19 let a 20–24 let byl podíl ženatých mužů minimální, mezi muži ve věku 25–29 let byl ženatý již každý sedmý muž. Ve věkové kategorii 15–29 let bylo 3,4 tis. mužů ženatých, což odpovídalo podílu 5,7 % na mladé generaci mužů, a většina z nich byla starší 25 let.

Ke dni sčítání žilo v Olomouckém kraji 57,8 tis. žen ve věku 15–29 let. Sčítání tímto stvrdilo mnohaletou demografickou pravdu. Zatímco u celkové populace dlouhodobě převažují ženy nad muži, a to zejména vlivem jejich nižší úmrtnosti spojené s delší délkou života, u mladší generace převažují muži, a to především díky biologicky zákonitému vyššímu podílu narozených chlapců. S ohledem na strukturu sňatků je pro generaci mladších žen v porovnání s muži stejného věku charakteristické nižší zastoupení svobodných a vyšší zastoupení vdaných. Podíl svobodných žen ve věkové skupině 15–29 let dosáhl v Olomouckém kraji 86,1 % a byl vyšší než v celé České republice. Obdobně jako u mužů se s rostoucím věkem jejich zastoupení snižuje, avšak rychlejším tempem. V dílčí věkové skupině 15–19 let byl podíl svobodných žen nejvyšší (99,6 %), ve skupině 20–24 let nižší (94,0 %) a ve skupině 25–29 let nejnižší (66,2 %). Jestliže u mužů ve věku 30–34 let ještě těsně převažovali muži svobodní, svobodné ženy již byly ve stejné věkové skupině ve výrazné menšině (32,3 %). Nejpočetnější skupinu žen tvořily v Olomouckém kraji ženy vdané, ačkoliv jejich podíl na celku (41,9 %) byl nižší než v případě mužů (44,1 %). Důvodem jsou obecně vyšší počty i podíly žen rozvedených nebo ovdovělých. Ve sledované věkové skupině 15–29 let bylo 7,2 tis. vdaných žen, tj. 12,5 % z mladé generace žen.

Obyvatelstvo v okresech Olomouckého kraje ve věku 15–29 let podle rodinného stavu a pohlaví

Podle definitivních výsledků SLDB 2011 žilo v Olomouckém kraji 208,0 tis. osob ve věku do 29 let. Svou národnost uvedlo 71,6 % z nich. Nejvíce mladých obyvatel se přihlásilo k národnosti české (78,6 % z osob, které uvedly svou národnost) a moravské (15,8 %). Příslušnost k jiné než české nebo moravské národnosti deklarovalo 5,6 % obyvatel kraje mladších 29 let, a to nejčastěji ke slovenské. K české národnosti se přihlásilo nepatrně více mužů než žen, což odpovídalo mírné převaze mužů v populaci mladé generace. Zvýšená převaha mužů nad ženami byla zřejmá jak u národnosti moravské, tak u mladých osob, které možnost uvést svou národnost nevyužily. Mírně vyšší národní identita byla charakteristická především pro osoby ve věku 15–19 let a následně pro osoby ve věku 20–24 let. Naopak u dětí do 14 let, za které jako za všechny nezletilé osoby vyplňovali formuláře jejich rodiče a jiní zákonní zástupci, byla stejně jako u osob ve věku 25–29 let ochota zodpovědět dobrovolnou otázku národnosti nepatrně nižší.

Obyvatelstvo ve věku 0–29 let podle národnosti, pohlaví a věku

Zdroj: SLDB 2011

	Obyvatelstvo ve věku 0–29 let	v tom (%)		v tom věková skupina (%)			
		muži	ženy	0–14	15–19	20–24	25–29
Počet obyvatel	207 953	50,9	49,1	43,5	17,3	19,7	19,5
z toho národnost:							
česká	116 985	50,3	49,7	44,4	17,3	19,1	19,2
moravská	23 527	52,9	47,1	37,9	19,7	22,9	19,5
slovenská	910	42,1	57,9	16,9	10,1	30,8	42,2
ukrajinská	291	44,3	55,7	26,8	17,2	18,2	37,8
vietnamská	271	49,8	50,2	40,2	17,3	23,2	19,2
neuveдено	59 060	51,4	48,6	44,6	16,4	19,3	19,7

Mezi další nepovinné odpovědi zjišťované při sčítání patřilo vyjádření obyvatel k náboženské víře. Z celkového počtu 208,0 tis. osob ve věku do 29 let zodpovědělo otázku víry 113,7 tis. z nich, tj. 54,7 %. Zbývajících 94,3 tis. osob svůj vztah nevedlo. Nepatrně větší ochotu zodpovědět otázku víry měly ženy a osoby ve věku 20–29 let. Z počtu 113,7 tis. obyvatel kraje ve věku do 29 let, kteří deklarovali svůj vztah k víře, převažovaly osoby bez náboženské víry (69,9 %). S velkým odstupem následovaly věřící hlásící se k církvi (19,7 %) a věřící nehlásící se k církvi (10,4 %). Mezi osobami hlásícími se k církvi převládali věřící církve římskokatolické (79,1 %). Rovněž mezi těmito věřícími převažovaly v mladé generaci ženy. Mladí muži převládali u osob bez náboženské víry a u osob, které se k otázce víry rozhodly nevyjádřit. Z pohledu dvou věkových skupin osob ve věku 0–14 let a 15–29 let byl vyšší podíl věřících hlásících se k církvi, věřících církve římskokatolické a osob, které svůj vztah k víře nevedly, u dětí do 14 let. Naopak vyšší podíl věřících nehlásících se k církvi a osob bez náboženské víry byl zjištěn u osob ve věku 15–29 let.

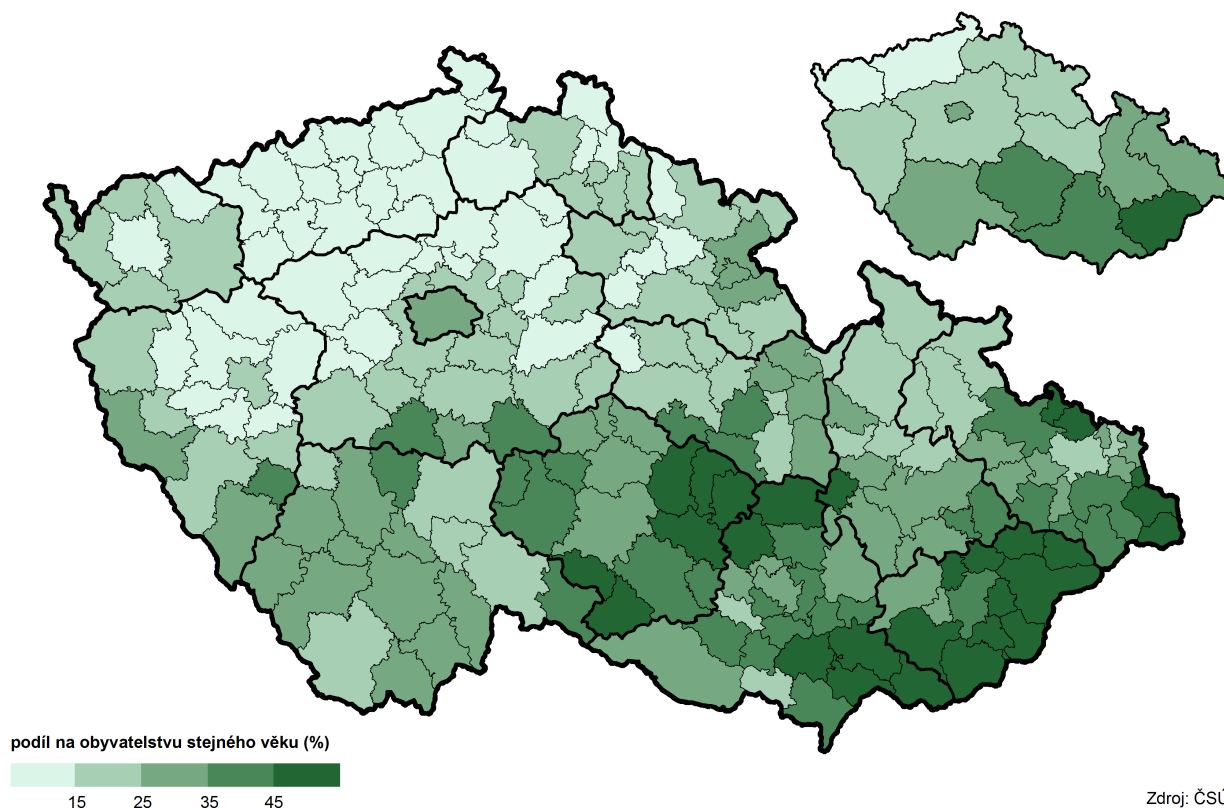
Obyvatelstvo ve věku 0–29 let podle náboženské víry, pohlaví a věku

Zdroj: SLDB 2011

	Obyvatelstvo ve věku 0–29 let	v tom		v tom věková skupina			
		muži	ženy	0–14	15–19	20–24	25–29
Počet obyvatel	207 953	105 944	102 009	90 398	36 000	40 962	40 593
z toho (%):							
věřící - nehlásící se k církvi	5,7	5,4	6,0	3,7	5,9	7,4	8,1
věřící - hlásící se k církvi	10,8	10,4	11,1	11,3	10,4	10,1	10,6
z toho:							
Církev československá husitská	0,2	0,1	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2
Církev římskokatolická	8,5	8,1	9,0	9,3	8,2	7,4	8,0
Českobratrská církev evangelická	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
bez náboženské víry	38,2	38,5	37,9	36,2	39,5	41,1	38,8
neuvedeno	45,3	45,7	45,0	48,8	44,2	41,5	42,5

Regionální rozdíly byly v rámci kraje markantní. Nejvyšší podíl věřící mladé generace náležel správním obvodům ORP Konice, Hranice, Lipník nad Bečvou a Zábřeh s tím, že Hranicko a Zábřežsko již náleží ke správním obvodům s vyšším počtem obyvatel. Naopak nejnižší podíl věřících charakterizoval severní část Olomouckého kraje a především správní obvody ORP Uničov, Šternberk, Mohelnice a Jeseník. Z pohledu vyšších územních celků Olomouckého kraje byl nejvyšší podíl věřící mladé generace v okrese Prostějov a nejnižší v okrese Jeseník. Ještě výraznější regionální rozdílnosti bylo dosaženo na mezikrajské úrovni. Celorepublikový podíl 15,0 % věřících ve věku do 29 let z obyvatel stejného věku překonaly pouze kraje Zlínský, Kraj Vysočina, Jihomoravský, Moravskoslezský a Olomoucký. Na opačném pólu se umístil kraj Ústecký.

**Věřící obyvatelé ve věku 0–29 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011
(z osob s uvedeným vztahem k víře)**

Porovnáním místa narození s obvyklým bydlištěm zjištěným při sčítání v roce 2011 je možné posoudit vztah mladých obyvatel ke svému rodišti. Zatímco u dětí a dospívající mládeže je tento vztah determinován rozhodnutím jejich rodičů a jiných zákonných zástupců, starší část mladé generace se již na volbě svého bydliště podílí, případně ji zcela přijímá na sebe. Ke dni sčítání v roce 2011 žilo v Olomouckém kraji 208,0 tis. osob ve věku do 29 let, z nichž 146,0 tis. (tj. 70,2 %) žilo ve stejné obci, v jaké se narodily (tzv. „rodáci“). Svě rodiště opouští více ženy než muži, proto podíl rodáků (71,7 %) převýšil podíl rodaček

(68,7 %). Také z důvodu častějšího následování svého životního partnera charakterizovala obdobná převaha všechny správní obvody ORP a okresy Olomouckého kraje i všechny kraje České republiky. V rámci kraje nejvyšší podíl rodáků byl mezi mladými muži správních obvodů ORP Přerov, Uničov a Konice. V případě žen byly nejvyšší podíly ve správních obvodech ORP Uničov, Konice a Hranice. Nejnižší podíl rodáků byl u obou pohlaví zjištěn shodně ve správních obvodech ORP Prostějov, Olomouc a Jeseník.

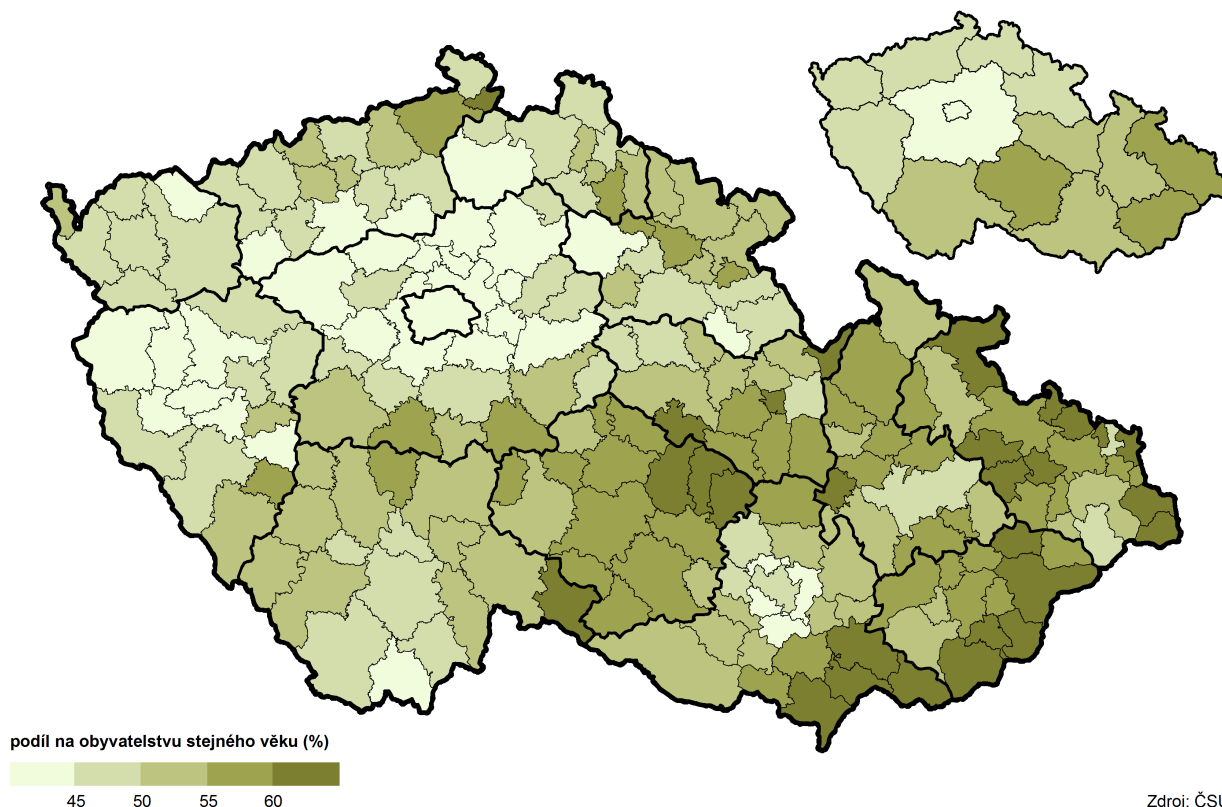
Obyvatelstvo ve věku 0–29 let podle místa bydliště matky v době narození, pohlaví a věku

Zdroj: SLDB 2011

	Obyvatelstvo ve věku 0–29 let	v tom		v tom věková skupina			
		muži	ženy	0–14	15–19	20–24	25–29
Počet obyvatel	207 953	105 944	102 009	90 398	36 000	40 962	40 593
v tom (%):							
narození v České republice	97,9	98,0	97,8	99,3	98,4	96,4	96,0
z toho:							
v obci bydliště	70,2	71,7	68,7	81,2	70,0	62,7	53,3
v jiné obci okresu	14,5	14,0	15,1	10,7	15,8	16,6	19,6
v jiném okrese kraje	3,7	3,5	3,9	2,4	3,4	4,3	6,1
v jiném kraji	7,0	6,4	7,5	3,9	6,1	9,1	12,4
narození v zahraničí	1,9	1,8	2,1	0,5	1,5	3,4	3,9
z toho ve Slovenské republice	0,8	0,7	1,0	0,2	0,6	1,7	1,7
nezjištěno	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2

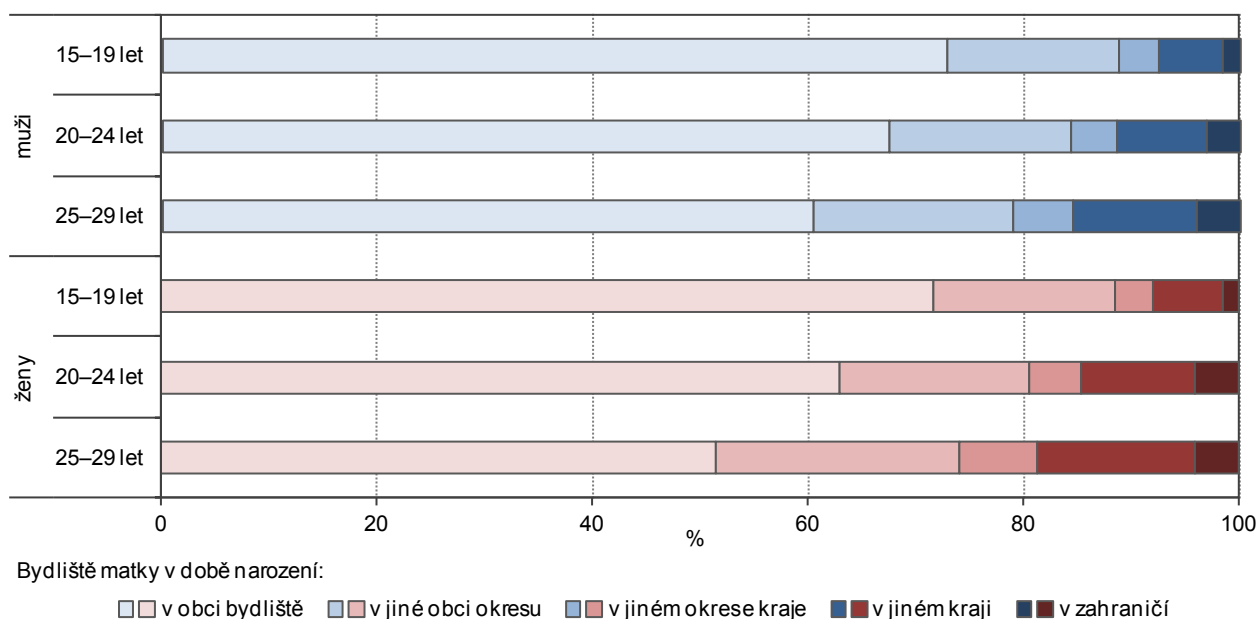
Významnější než hledisko územní je v otázce vztahu osob ke svému rodišti hledisko věkové. Úzká vazba mladých osob na místo svého narození s rostoucím věkem slábne, a to především po ukončení povinné školní docházky v souvislosti s dalším vzděláváním, budováním rodiny a nového domova nebo rozvojem profesní kariéry. Jestliže podíl osob v Olomouckém kraji, které žily v obci svého rodiště, činil ve věkové skupině 0–14 let přesně 81,2 %, ve věkové skupině 15–29 let klesl na 61,7 %. Výraznou proměnu a vyšší migrační aktivitu lze u osob ve věku 15–29 let sledovat v dílčích pětiletých věkových kategoriích. U osob ve věku 15–19 let činil podíl rodáků 70,0 %, ve věku 20–24 let 62,7 % a ve věku 25–29 let dosáhl pouze 53,3 %. Ve vyšším věku získává větší váhu meziokresní a zejména mezikrajská migrace, ačkoliv zejména v periferních regionech nemusí nutně znamenat stěhování na delší vzdálenosti.

Rodáci ve věku 25–29 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011 (ze zjištěných hodnot)

Zdroj: ČSÚ

Obyvatelstvo Olomouckého kraje podle místa narození (ze zjištěných hodnot)

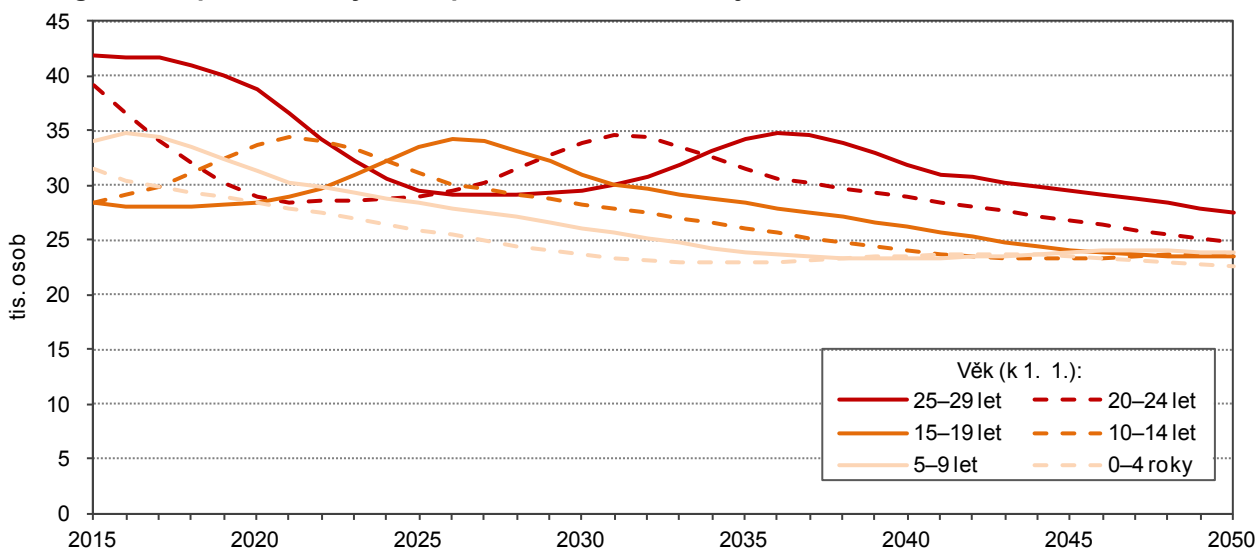

Projekce obyvatelstva do roku 2050

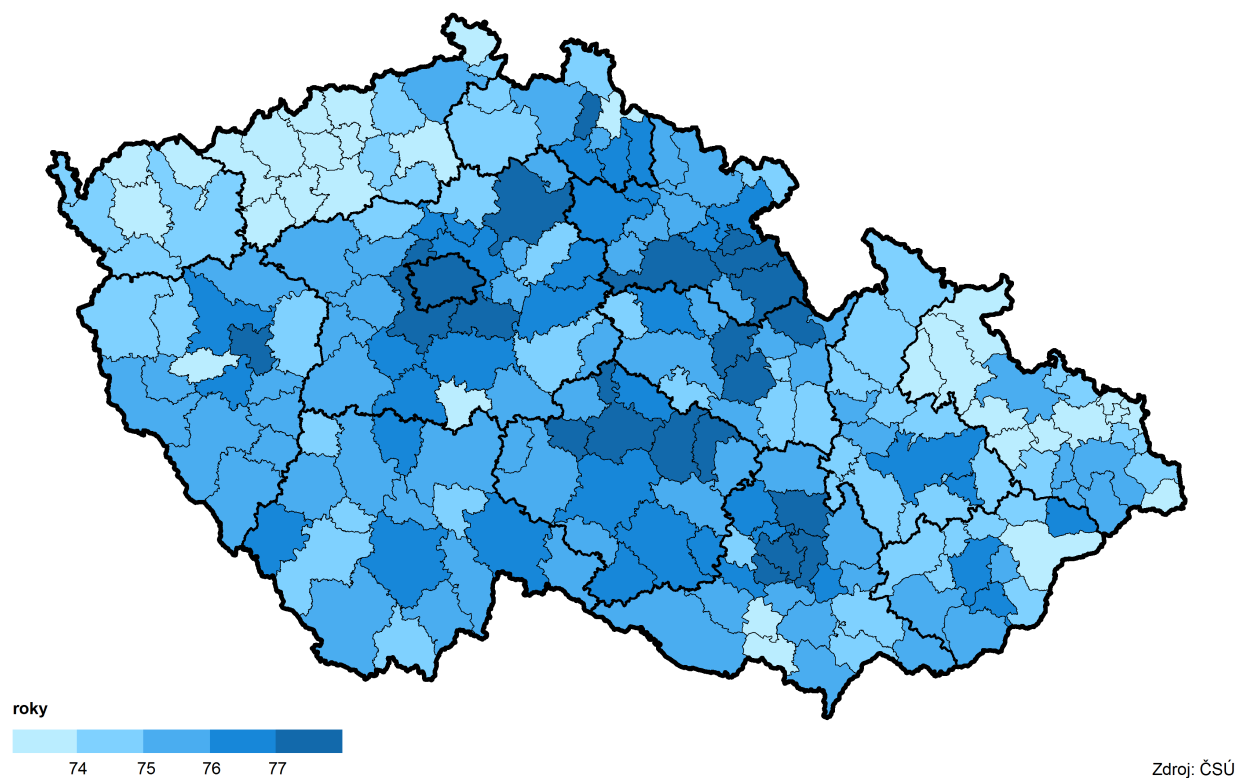
Projekce obyvatelstva v krajích ČR do roku 2050 navazuje na mírně modifikovanou střední variantu projekce za celou populaci České republiky do roku 2100. Prahem projekce je demografická struktura krajů k 1. 1. 2013, která navazuje na výsledky sčítání v roce 2011. Horizontem projekce je rok 2050. Na rozdíl od předchozích krajských projekcí byla do zpracování výsledků z roku 2013 zahrnuta migrace, a to i s vědomím jejího obtížně předvídatelného vývoje.

Výsledky projekce závisí na vývoji plodnosti, úmrtnosti a migrace. Na počátku 21. století dosahovala úroveň plodnosti ve všech krajích historického minima. Podle prezentované projekce bude její hodnota dlouhodobě mírně růst. Úroveň úmrtnosti je závislá zejména na složení obyvatelstva, nicméně důležitou roli hrají také vnější podmínky (např. dostupnost lékařské péče, ekonomická úroveň nebo životní prostředí). Územní rozdíly mezi kraji jsou poměrně nízké, větší diference je při členění populace podle věku. Projekce předpokládá pokračující trend rostoucí střední délky života ve všech krajích s mírnými odchylkami s tím, že základní rozložení krajů podle úmrtnosti zůstane zachováno. Objem stěhování je silně podmíněn vnějšími vlivy, socioekonomickou situací krajů i rodin, legislativou a do jisté míry i statistikou, která je založena na registrovaném pohybu a ne vždy odráží skutečný stav.

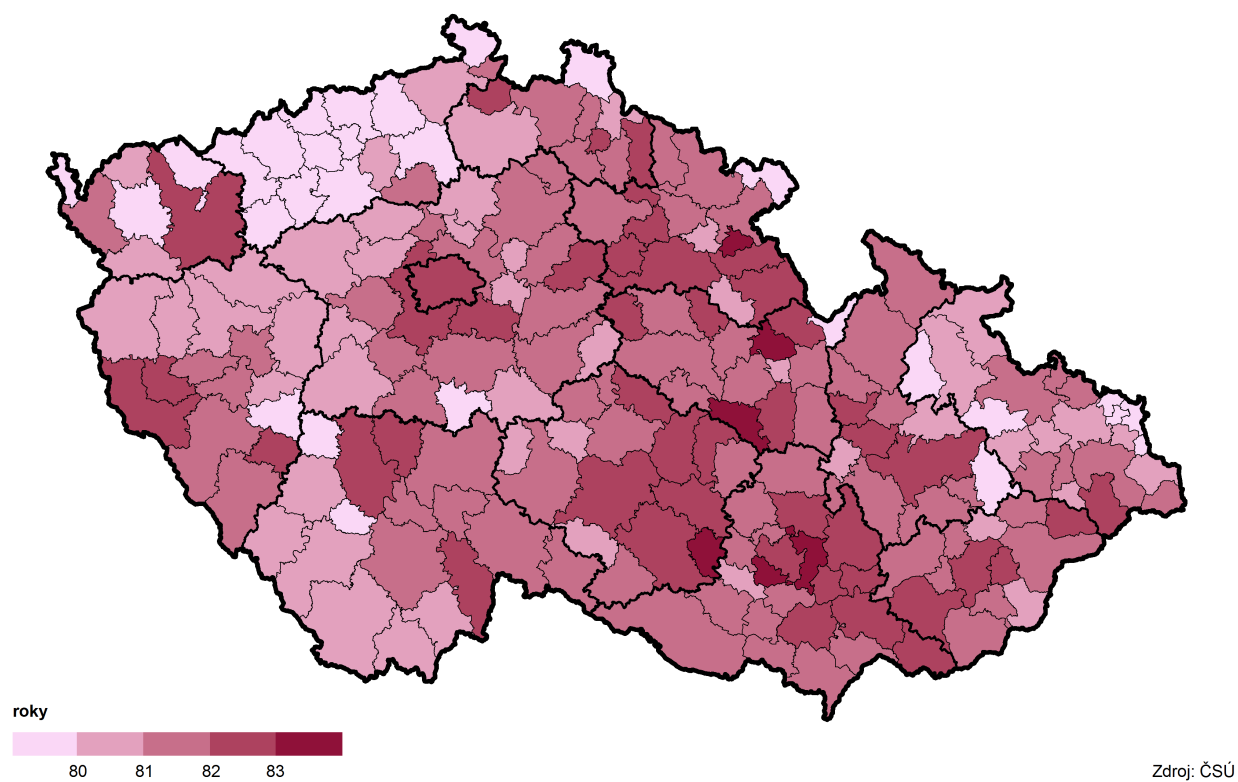
Mladá generace podle věkových skupin v Olomouckém kraji do roku 2050

Naděje dožití mužů při narození podle SO ORP v období 2012–2016

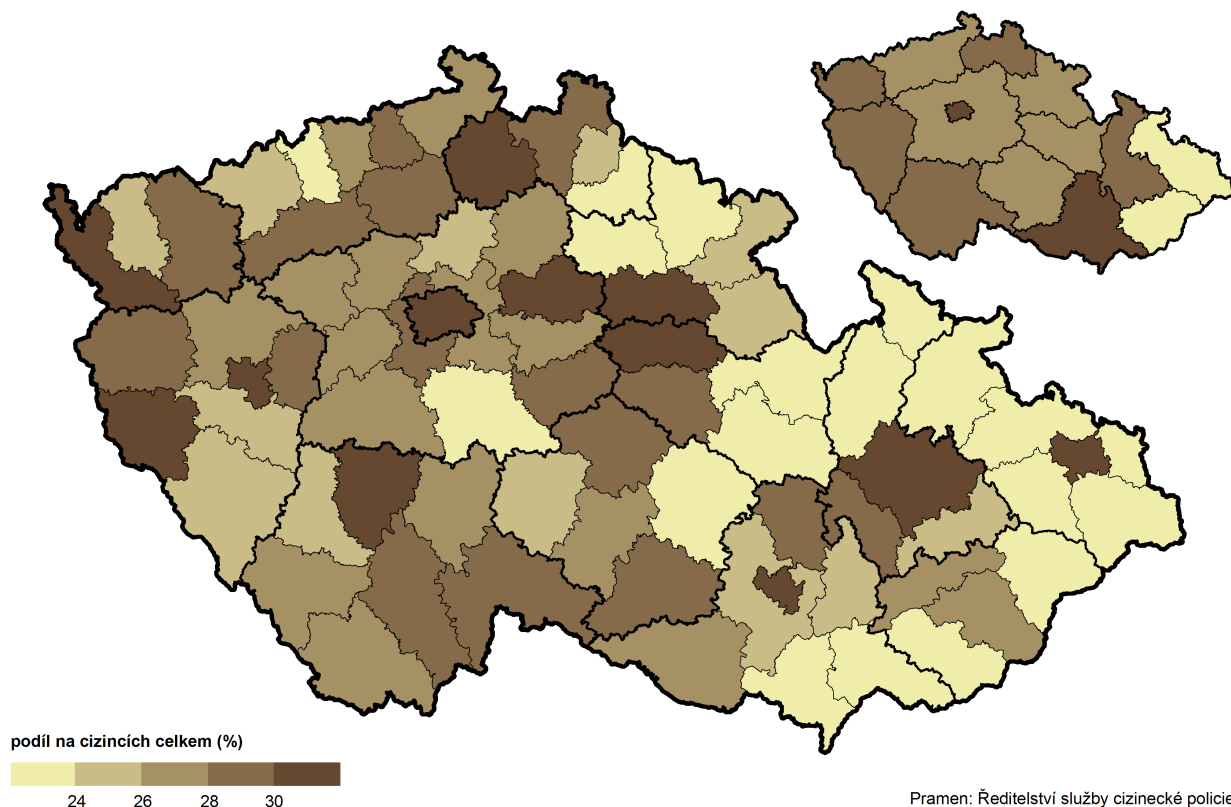

Naděje dožití žen při narození podle SO ORP v období 2012–2016

V dlouhodobém výhledu se předpokládá úbytek obyvatelstva Olomouckého kraje i jeho nejmladší složky, tzv. mladé generace. V roce 2016 žilo v Olomouckém kraji 633,9 tis. obyvatel, z toho 200,3 tis. ve věku do 29 let (31,6 %). V projektovaném roce 2030 by měl počet obyvatel v kraji klesnout na 611,7 tis. a mladá generace by měla zahrnovat 172,8 tis. osob (28,2 %). Na horizontu projekce v roce 2050 by již počet obyvatel Olomouckého kraje měl představovat pouze 564,2 tis. osob, z čehož 146,3 tis. bude ve věku do 29 let (25,9 %). Změna v počtu a struktuře krajské populace se významně promítne i do nárůstu průměrného věku. Zatímco v roce 2016 činil průměrný věk v kraji 42,4 let, v roce 2050 by měl přesáhnout 49,2 let.

Cizinci ve věku 0–29 let podle okresů a krajů k 31. 12. 2016

Ne příliš početnou, avšak pestrou část mladé generace tvoří cizinci. V celé České republice bylo k 31. 12. 2016 podle Ředitelství služby cizinecké policie evidováno 148,0 tis. cizinců ve věku do 29 let. Jejich počet tvořil 30,0 % z celkového počtu cizinců a 4,4 % z populace mladé generace. V Olomouckém kraji bylo úředně vedeno 3,1 tis. cizinců ve věku do 29 let. Více než polovina z nich žila na Olomoucku. Početní význam cizinců v kraji byl nižší než v celé České republice. Mladí cizinci v kraji tvořili 28,4 % z celkového počtu cizinců v kraji a 1,5 % z krajské populace mladé generace.

2. Vzdělání a vzdělávání

Vzdělání a vzdělávání hraje v životě člověka důležitou roli. Vzdělání je souhrn znalostí, dovedností a schopností, které lidé získávají prostřednictvím vzdělávání, tedy výuky a studia. Systém vzdělávání v České republice vychází primárně ze školského zákona (a také zákona o vysokých školách, vysokoškolského zákona) a vymezuje proces postupného získávání kvalifikace v jednotlivých stupních školní soustavy. Vzdělání je rozděleno do tří oblastí: primární (základní), sekundární (střední) a terciární (další). Údaje o vzdělávání jsou přebírány ze zdrojů rezortního pracoviště státní statistické služby Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.

Vzdělanost podle nejvyššího ukončeného vzdělání

Při sčítání lidu v roce 2011 dosahovala více než třetina obyvatel Olomouckého kraje ve věku 15 a více let středního vzdělání nebo vyučení bez maturity. Druhou nepočtenější skupinu s podílem 26,9 % tvořili lidé s úplným středním vzděláním s maturitou. Přibližně jeden z desíti obyvatel starších 15 let dosáhl vysokoškolského vzdělání. Skupina osob bez vzdělání nebyla početně významná (0,5 %).

Obyvatelstvo ve věku 15 a více let podle nejvyššího ukončeného vzdělání, pohlaví a věku

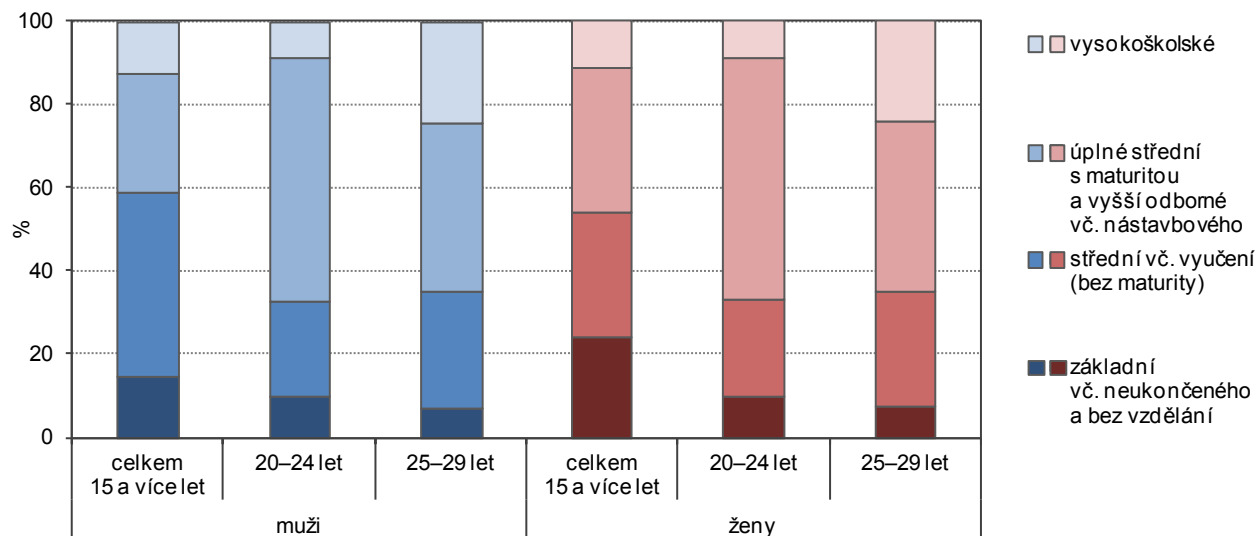
Zdroj: SLDB 2011

	Obyvatelstvo ve věku 15 a více let celkem	v tom		z toho věková skupina			Osoby ve věku 25–29 let podle pohlaví	
		muži	ženy	15–19	20–24	25–29	muži	ženy
Počet obyvatel	538 029	259 318	278 711	36 000	40 962	40 593	20 661	19 932
v tom (%):								
bez vzdělání	0,5	0,5	0,6	0,3	0,5	0,6	0,6	0,5
základní vč. neukončeného	18,4	13,6	22,9	78,0	8,9	6,4	6,8	6,0
střední vč. vyučení (bez maturity)	35,4	42,4	29,0	6,7	22,3	26,8	34,1	19,2
úplné střední s maturitou	26,9	24,6	29,1	5,9	52,4	32,7	31,1	34,3
nástavbové a vyšší odborné	3,7	2,8	4,6	0,1	3,9	6,3	4,8	7,7
vysokoškolské	11,4	12,2	10,7	-	8,4	23,3	18,5	28,4
nezjištěno	3,5	3,9	3,2	9,1	3,6	4,0	4,1	3,9

Ve vzdělanostní struktuře panují mezi muži a ženami rozdíly. Nejvýraznější jsou u osob se středním vzděláním vč. vyučení bez maturity. Druhý nejvyšší rozdíl je u obyvatel se základním vzděláním vč. neukončeného. Vzdělanostní rozdíly mezi muži a ženami jsou způsobeny mj. nižší vzdělaností starších věkových skupin, ve kterých převažují ženy.

Obyvatelstvo Olomouckého kraje ve věku 15 a více let podle pohlaví a nejvyššího ukončeného vzdělání (ze zjištěných hodnot)

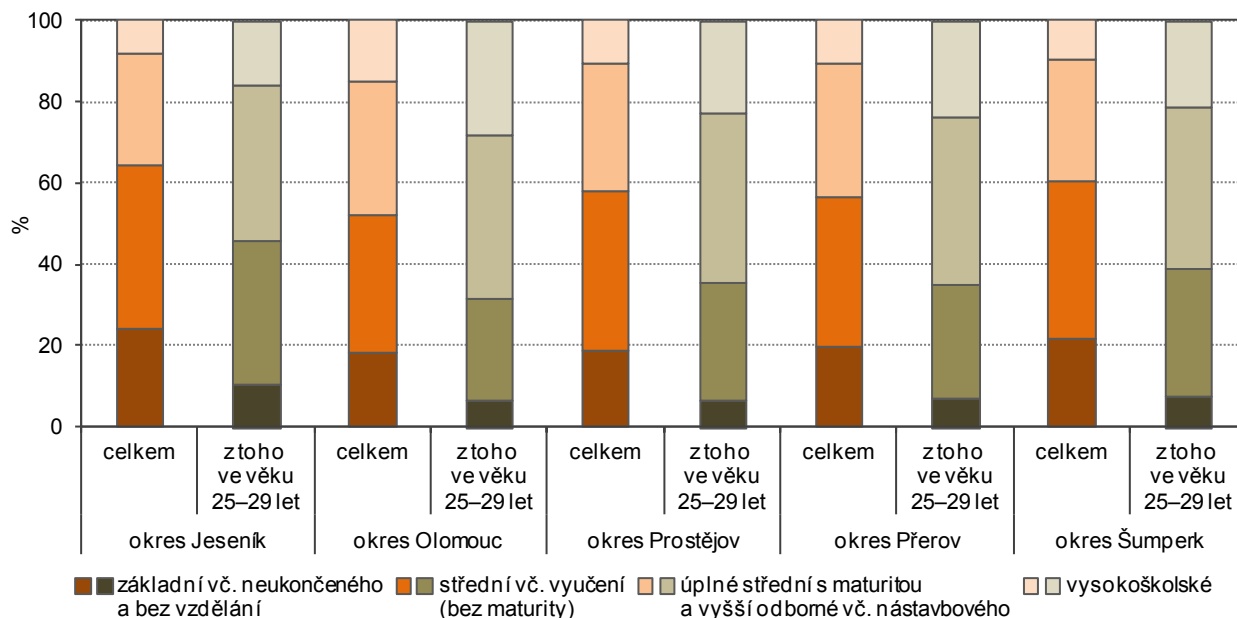
Zdroj: SLDB 2011

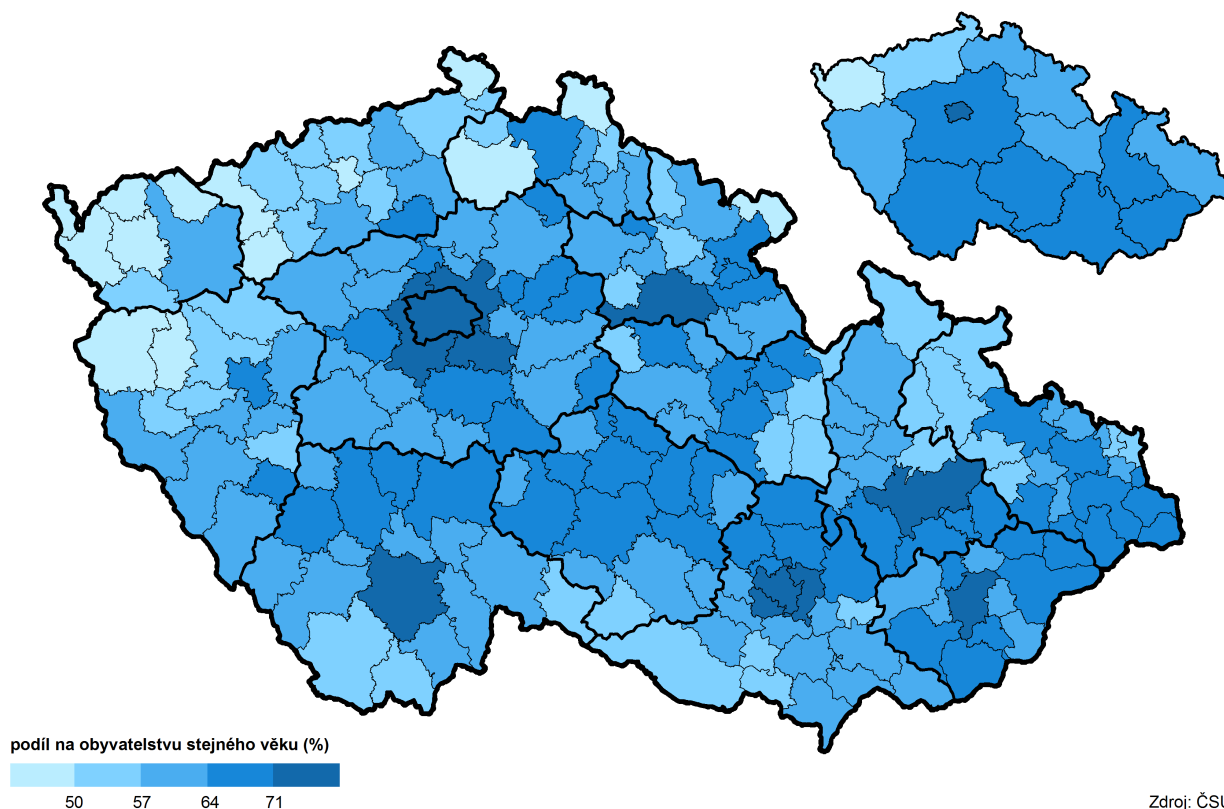
Mezi okresy Olomouckého kraje najdeme mírné rozdíly ve vzdělanostní struktuře. Nižší úroveň vzdělanosti byla zaznamenána v okresech Jeseník a Šumperk. Jedná se o oblasti s omezenou nabídkou kvalifikovaných pracovních pozic a současně je zde příliš velká dojížděková vzdálenost do větších měst. Naproti tomu okres Olomouc s krajským městem Olomouc, centrem vysokého školství a dalších vzdělávacích institucí, koncentruje větší množství osob s vyššími stupni dosaženého vzdělání (15 % obyvatel starších 15 let mělo vysokoškolské vzdělání).

Obyvatelstvo v okresech Olomouckého kraje ve věku 15 a více let podle nejvyššího ukončeného vzdělání (ze zjištěných hodnot)

Zdroj: SLDB 2011

Obyvatelstvo se středoškolským s maturitou, vyšším odborným a vysokoškolským vzděláním ve věku 25–29 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011 (ze zjištěných hodnot)

Zdroj: ČSÚ

Nelze pominout počet osob, u nichž zůstalo při sčítání 2011 vzdělání nezjištěno. Podíl nezjištěných údajů o nejvyšším ukončeném vzdělání byl v roce 2011 roven 3,5 % z populace 15letých a starších.

Mateřské školy

Předškolní vzdělávání podporuje rozvoj osobnosti dítěte předškolního věku, podílí se na jeho zdravém citovém, rozumovém a tělesném rozvoji a na osvojení základních pravidel chování, základních životních hodnot a mezilidských vztahů. Předškolní vzdělávání vytváří základní předpoklady pro pokračování ve vzdělávání. Předškolní vzdělávání napomáhá vyrovnávat nerovnoměrnosti vývoje dětí před vstupem do základního vzdělávání a poskytuje speciálně pedagogickou péči dětem se speciálními vzdělávacími potřebami (Školský zákon).

Předškolní vzdělávání je zajišťováno především mateřskými školami. Od počátku devadesátých let docházelo ke snižování jejich počtu. Tento pokles se zastavil až kolem roku 2005. Ve školním roce 2016/17 působilo v Olomouckém kraji 378 mateřských škol. Tyto školy navštěvovalo celkem 22 628 dětí v 1 007 třídách. Na jednu třídu připadlo průměrně 22,5 dětí.

Péči a vzdělávání dětí zajišťuje 1 941 učitelů, v převážné většině se jedná o ženy. Zajímavostí zůstává, že v mateřských školách Olomouckého kraje pracuje 14 učitelů mužů. I přes toto malé číslo se jedná o druhý nejvyšší podíl učitelů mezi 14 kraji ČR.

Mateřské školy

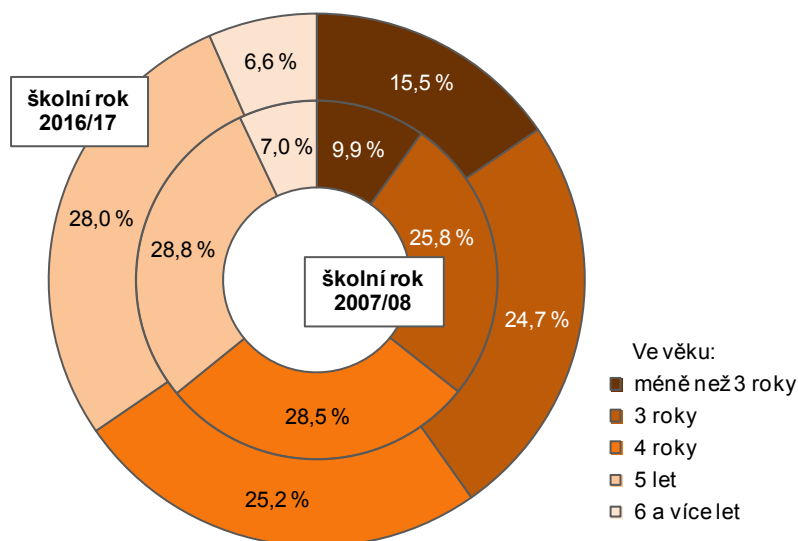
Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
Děti celkem	19 036	19 594	20 296	21 037	22 028	22 878	23 340	23 298	22 980	22 628
z toho dívky (%)	48,2	48,3	48,9	48,4	47,9	48,3	48,6	48,6	48,2	47,9
v tom ve věku (%):										
méně než 3 roky	9,9	10,7	11,8	11,4	11,3	11,4	11,9	12,8	14,6	15,5
3 roky	25,8	26,9	25,7	27,2	26,8	26,1	25,5	25,0	23,3	24,7
4 roky	28,5	27,8	28,1	27,2	28,7	28,5	28,1	28,0	26,9	25,2
5 let	28,8	28,0	27,5	28,0	26,9	28,6	28,5	28,5	28,9	28,0
6 a více let	7,0	6,6	6,9	6,1	6,2	5,4	5,9	5,7	6,3	6,6

Co se týče věkového složení dětí navštěvujících předškolní vzdělávání, vzrostl v posledních letech především podíl dětí mladších tří let (z 9,9 % ve šk. roce 2007/08 na 15,5 % ve šk. roce 2016/17). V mezikrajském srovnání byl tento podíl nejvyšší mezi 14 kraji ČR. Podíl dívek v jednotlivých věkových skupinách kopíruje populační trend (dívky tvořily necelých 50 % z celkového počtu stejně starých dětí navštěvujících mateřskou školu). Výjimkou jsou šestileté dívky, které představovaly pouze 34 % z celkového počtu 6letých dětí. Důvodem může být častější odkládání povinné školní docházky především u chlapců.

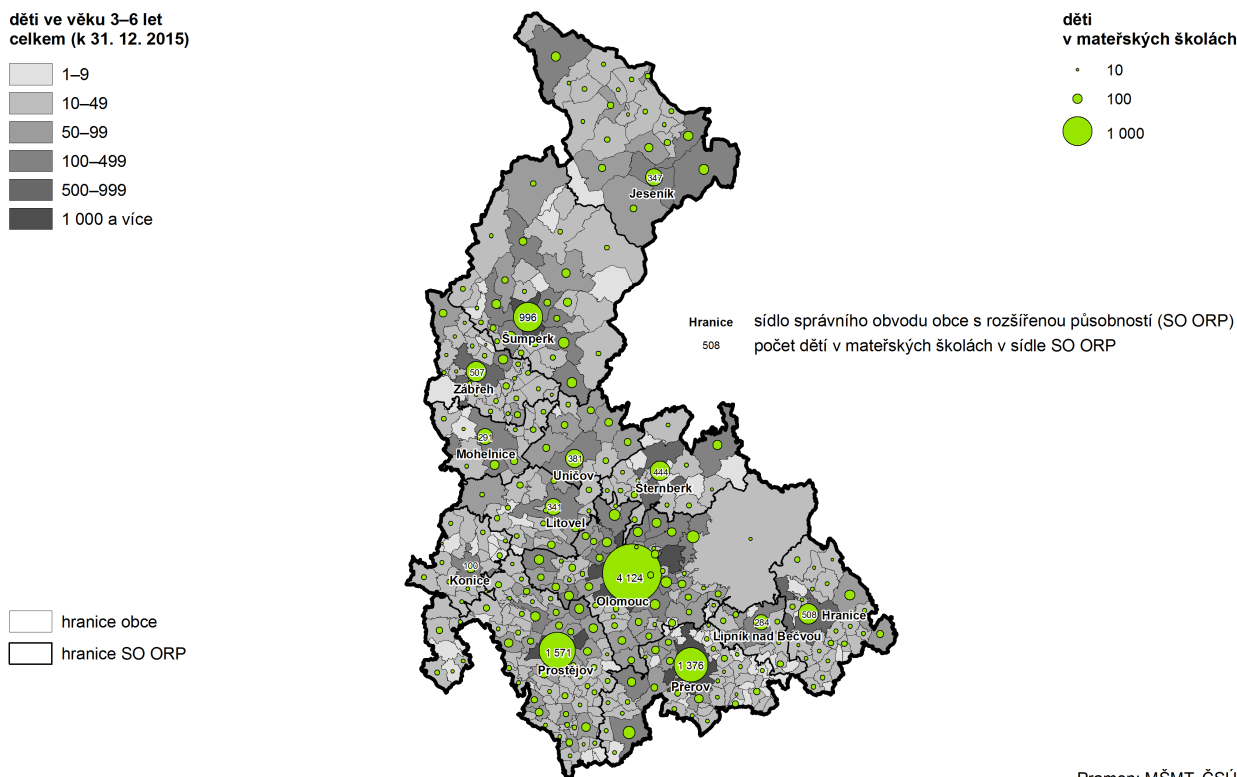
Děti v mateřských školách podle věku v Olomouckém kraji

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Ve školním roce 2016/17 bylo podáno v mateřských školách Olomouckého kraje celkem 8 254 žádostí o přijetí k předškolnímu vzdělávání. Počet žádostí o přijetí do mateřské školy, jimž nebylo vyhověno, se vyšplhal na 1 129 případů (tj. 13,7 % z celkového počtu podaných žádostí).

Děti v mateřských školách podle obcí Olomouckého kraje ve školním roce 2015/16

Pramen: MŠMT, ČSÚ

Základní školy

Vzdělávání na základních školách je součástí povinné školní docházky a zahajují jej děti ve věku šesti let, v případě dětí s odkladem povinné školní docházky nejpozději ve věku osmi let. Do základního vzdělávání spadá výuka na základních školách a v nižších ročnících víceletých gymnázií a osmileté konzervatoře. Základní vzdělávání má 9 ročníků a člení se na první a druhý stupeň.

Základní školy

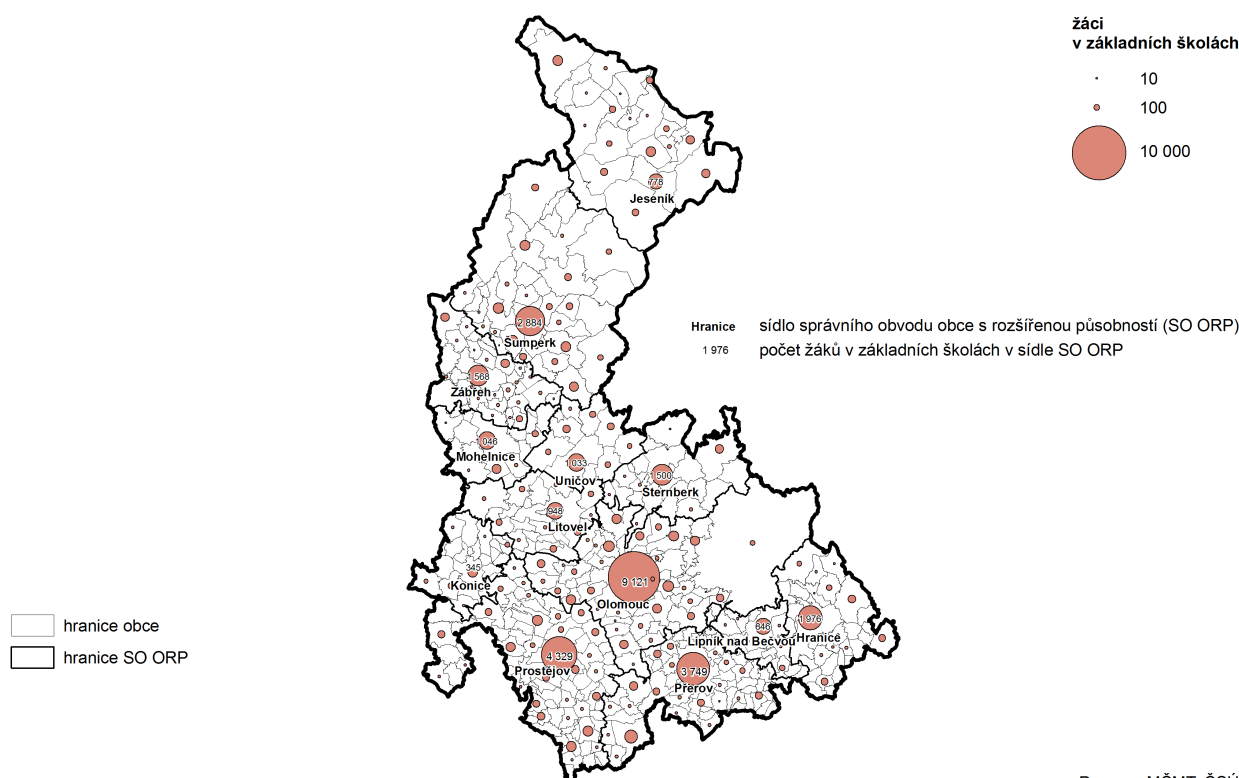
Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
Žáci celkem	52 722	50 699	49 215	48 610	48 677	49 257	50 243	51 504	52 899	54 226
z toho dívky (%)	48,1	48,0	48,1	48,2	48,3	48,3	48,5	48,6	48,7	48,8
v tom (%):										
na 1. stupni	54,0	55,9	57,8	58,6	59,6	60,3	60,8	61,6	62,2	62,2
na 2. stupni	46,0	44,1	42,2	41,4	40,4	39,7	39,2	38,4	37,8	37,8
Nově přijetí do 1. ročníku	5 607	5 721	5 744	5 780	6 059	6 335	6 630	6 963	6 920	6 838
z toho ve věku 7 a více let (%)	23,4	23,7	22,3	22,9	22,4	22,6	19,6	20,6	20,8	21,8
Žáci, kteří ukončili povinnou školní docházku na ZŠ	6 880	6 413	5 536	5 051	4 856	4 867	4 905	4 768	4 776	.
Žáci, kteří přešli do středních škol ¹⁾	794	750	775	649	613	677	662	640	623	.

Ve školním roce 2016/17 bylo v Olomouckém kraji 297 základních škol, což bylo o 13 škol méně než před 10 lety. Na základních školách se vzdělávalo 54 226 žáků, z toho 26 437 dívek (48,8 %). Z dlouhodobého hlediska se základní školy potýkaly s poklesem počtu žáků, který se zastavil v roce 2010, kdy se počty žáků začaly opět mírně zvyšovat.

Žáci v základních školách podle obcí Olomouckého kraje ve školním roce 2015/16

Pramen: MŠMT, ČSÚ

Výuku ve školním roce 2016/17 zajišťovalo 3 810 učitelů (přepočteno na plně zaměstnané), z čehož podíl žen činil 84,5 %. Na jednoho učitele připadalo v průměru 14,2 žáků, na jednu třídu 19,6 žáků. Na prvním stupni ZŠ na jednoho učitele připadlo přibližně 17,3 žáků. Na druhém stupni tento průměr klesá na 11,0 žáků na učitele. Tento rozdíl je dán mj. odlišným způsobem výuky, kdy na prvním stupni zpravidla vyučuje jeden učitel všechny předměty v dané třídě, kdežto na druhém stupni jsou již učitelé specializovaní na konkrétní předměty.

Střední školy

Střední vzdělávání poskytuje žákům obsahově širší všeobecné vzdělání nebo odborné vzdělání spojené se všeobecným vzděláním. Vytváří předpoklady pro osobní a občanský život, samostatné získávání informací a celoživotní učení či pokračování v navazujícím vzdělávání a přípravu pro výkon povolání nebo pracovní činnosti.

Střední školy – žáci podle formy vzdělávání a věku

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
Žáci v denní formě vzdělávání	34 639	34 201	33 695	32 317	30 396	28 836	27 744	27 024	26 303	26 094
v tom ve věku (%):										
do 14 let	7,4	7,4	7,3	7,5	7,9	8,1	8,6	8,8	9,0	8,5
15–19 let	88,5	88,0	87,7	86,4	85,5	84,4	83,1	82,5	83,4	83,7
20–24 let	3,9	4,4	4,7	5,8	6,3	7,1	7,8	8,1	7,0	6,6
25 let a starší	0,2	0,2	0,3	0,4	0,3	0,4	0,4	0,6	0,7	1,2
Žáci v ostatních formách vzdělávání	1 909	2 178	2 286	2 165	1 789	1 607	1 386	1 159	1 134	1 064
z toho ve věku (%):										
20–24 let	18,4	15,7	15,3	15,1	15,0	16,1	15,7	17,0	17,8	21,1
25 let a starší	78,1	81,4	81,8	82,8	82,8	80,8	81,5	80,1	78,5	75,6

Střední školy

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

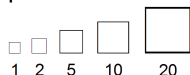
	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
Žáci celkem	36 548	36 379	35 981	34 482	32 185	30 443	29 130	28 183	27 437	27 158
z toho dívky (%)	49,3	49,7	49,6	49,5	50,0	49,8	49,3	49,4	49,3	49,2
z toho v denní formě vzdělávání (%)	94,8	94,0	93,6	93,7	94,4	94,7	95,2	95,9	95,9	96,1
v tom podle druhu vzdělávání (%):										
střední vzdělávání	0,2	0,2	0,3	0,3	0,4	0,4	0,5	0,6	0,6	0,8
střední vzdělávání s výučním listem ¹⁾	22,6	21,3	21,0	20,8	21,4	21,9	22,4	22,7	22,7	22,2
střední vzdělávání s maturitní zkouškou (všeobecné)	27,6	27,5	27,1	27,1	27,9	28,5	29,1	29,6	30,2	30,0
střední vzdělávání s maturitní zkouškou (odborné) ¹⁾	41,4	41,7	41,9	41,9	42,1	41,8	41,5	41,8	41,4	41,8
nástavbové studium	8,2	9,2	9,7	9,8	8,2	7,4	6,5	5,4	5,1	5,2
Nově přijetí do 1. ročníku	10 408	10 167	9 923	8 913	8 226	7 945	7 778	7 442	7 297	7 320
Absolventi	8 158	7 929	7 221	7 519	6 973	6 624	6 029	5 535	5 315	.

¹⁾ včetně zkráceného studia

Ve školním roce 2016/17 bylo v Olomouckém kraji celkem 94 škol vyučujících žáky ve všech druzích středního vzdělávání. Střední vzdělávání navštěvovalo 27 158 žáků, z toho 49,2 % bylo dívek. Počty žáků poklesly během uplynulých 10 školních let o čtvrtinu, což je způsobeno především populačním poklesem v příslušných věkových skupinách.

Střední školy, konzervatoře a vyšší odborné školy podle obcí Olomouckého kraje ve školním roce 2015/16

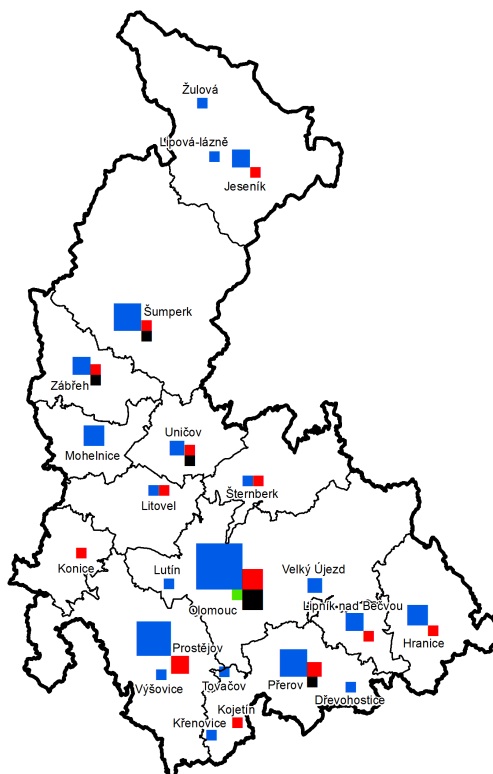
počet škol

hranice SO ORP

druh školy

- střední odborná, vč. nástavbového studia
- gymnázium
- konzervatoř
- vyšší odborná

Pozn.: podle sídla ředitelství

Pramen: MŠMT, ČSÚ

Převážná část středoškoláků se vzdělává denní formou studia, jedná se zhruba o 96 %. Necelé tři čtvrtiny žáků studovaly v maturitních oborech, kde převažují obory odborné nad obory gymnázií. V oborech

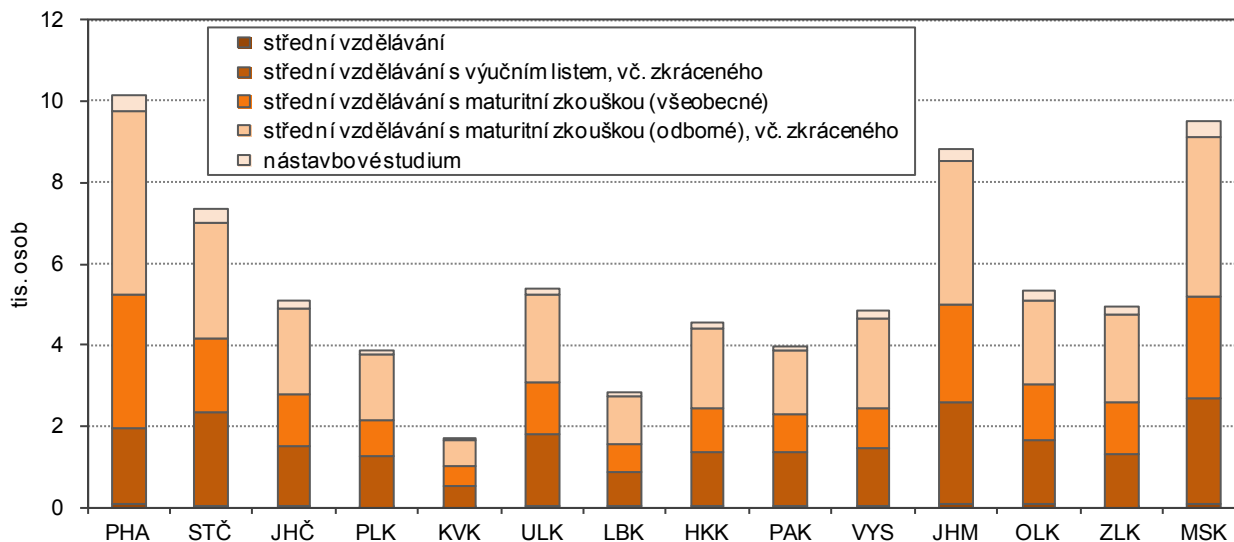

zakončených výučním listem se v roce 2016/17 vzdělávalo 22,2 % všech středoškoláků, v nástavbovém studiu 5,2 % žáků a v dvouletých oborech středního vzdělávání se jednalo o 0,8 % žáků.

Ve školním roce 2015/16 ukončilo studium na středních školách v Olomouckém kraji 5 315 studentů. Na celkovém počtu absolventů v celé ČR se podíleli 6,8 %. Nejvyšší podíl studentů, kteří ukončili své studium maturitní zkouškou, bylo v Hlavním městě Praze (76,7 % z celkového počtu středoškolských studentů), kraji Zlínském (69,3 %) a Jihomoravském (67,5 %).

Absolventi středních škol podle druhu vzdělávání a krajů ve školním roce 2015/16

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

V Olomouckém kraji mohou žáci studovat na jednom z 19 gymnázií. Počty studentů v oborech gymnázií každoročně klesají, přičemž tento pokles se nejvíce týká čtyřletých oborů. V osmiletých oborech gymnázií se podíl studentů na celkového počtu gymnazistů za posledních 10 let zvyšuje.

Ve školním roce 2016/17 bylo do 1. ročníků oborů gymnázií nově přijato 1 440 studentů, z toho 51,2 % bylo nově přijato do čtyřletých oborů, 36,9 % do osmiletých oborů a zbylých 11,9 % do prvních ročníků oborů šestiletých.

Střední školy vyučující obory gymnázií

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
Žáci celkem	10 081	10 011	9 751	9 350	8 979	8 684	8 463	8 336	8 280	8 135
z toho dívky (%)	60,6	60,2	60,2	59,7	59,6	59,0	58,7	58,9	58,4	58,1
z toho v denní formě vzdělávání (%)	100,0	100,0	100,0	99,9	99,9	99,9	100,0	100,0	100,0	100,0
v tom podle délky vzdělávání (%):										
4 roky	39,7	39,8	38,9	37,8	36,2	35,3	34,1	34,0	34,6	35,3
6 let	11,3	11,5	11,7	11,9	12,0	12,1	12,1	11,8	11,8	11,6
8 let	48,9	48,7	49,4	50,3	51,8	52,7	53,8	54,2	53,6	53,1
Nově přijatí do 1. ročníku	1 833	1 789	1 621	1 546	1 510	1 536	1 482	1 428	1 478	1 440
Absolventi	1 731	1 705	1 447	1 690	1 662	1 519	1 403	1 364	1 410	.
v tom podle délky vzdělávání (%):										
4 roky	54,7	57,4	53,1	55,8	55,4	53,1	50,7	49,7	50,6	.
6 let	11,1	9,9	12,7	11,5	11,1	10,0	12,0	11,0	11,8	.
8 let	34,2	32,8	34,2	32,7	33,5	36,9	37,3	39,3	37,6	.

Nástavbové studium bylo ve školním roce 2016/17 realizováno na 28 školách. Počet škol poskytujících tento druh studia klesá. Pokles souvisí s upadajícím zájmem o studium v oborech středního vzdělávání s výučním listem, pro které je tento druh navazujícího studia určen. Žáci již při vstupu na střední školy dávají přednost spíše oborům maturitním. Ve školním roce 2016/17 se v oborech nástavbového studia vzdělávalo celkem 1 417 žáků, z toho 58,4 % v denním studiu a zbytek v ostatních formách vzdělávání. S klesajícími celkovými

počty škol i žáků souvisí i snížení počtu nově přijatých žáků do 1. ročníků. Ve školním roce 2016/17 bylo přijato do nástavbového studia celkem 763 žáků, což je o 54,6 % méně než ve školním roce 2007/08.

Vyšší odborné a vysoké školy

Vyšší odborné vzdělávání poskytuje všeobecné a odborné vzdělání a praktickou přípravu pro výkon náročných činností. Vzdělání je určeno pro studenty, kteří získali střední vzdělání s maturitní zkouškou. Vyšší odborné vzdělávání se ukončuje absolutoriem.

Na území Olomouckého kraje působilo ve školním roce 2016/17 celkem 8 vyšších odborných škol, na kterých studovalo 1 124 studentů, z toho 78,8 % v denní formě vzdělávání. Vyšší odborné vzdělávání je preferováno ženami, což vyplývá z podílu žen na celkových počtech studentů. Z celkového počtu studentů představovaly studentky 71,6 %.

Vyšší odborné školy

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
Studenti celkem	1 298	1 294	1 296	1 363	1 397	1 457	1 373	1 364	1 241	1 124
z toho ženy (%)	65,6	68,1	71,3	69,8	70,0	69,7	71,7	69,9	74,1	71,6
z toho v denní formě vzdělávání (%)	80,2	78,0	78,2	82,1	79,0	78,2	78,8	77,5	75,2	78,8
v tom ve věku (%):										
do 19 let	9,3	11,3	10,6	11,7	11,1	11,1	7,6	8,2	9,7	9,7
20–24 let	70,3	67,3	68,1	69,2	69,7	68,4	73,7	72,7	68,7	68,6
25–29 let	5,6	4,9	6,3	5,8	6,4	6,8	5,8	5,6	6,8	8,5
30 a více let	14,7	16,5	15,0	13,3	12,7	13,8	12,9	13,6	14,8	13,2
Nově přijatí do 1. ročníku	504	519	505	606	648	645	527	600	511	448
Absolventi	289	310	306	294	278	296	320	303	267	.

Vysoké školy představují nejvyšší článek vzdělávací soustavy. Nabízejí akreditované studijní programy a programy celoživotního vzdělávání. Vysokoškolské vzdělávání v kraji poskytuje druhá nejstarší univerzita v České republice - Univerzita Palackého v Olomouci s osmi fakultami a dvě soukromé vysoké školy – Moravská vysoká škola v Olomouci a Vysoká škola logistiky v Přerově.

Veřejné a soukromé vysoké školy – studenti státního občanství ČR

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Studenti státního občanství ČR¹⁾	20 525	21 832	22 997	23 393	22 961	21 902	20 799	19 583	18 075	17 054
z toho ženy (%)	54,4	55,6	56,5	56,3	56,3	56,9	57,1	57,0	57,2	57,3
z toho v prezenční formě studia (%)	73,7	72,7	72,3	72,1	72,9	74,1	74,8	75,3	74,7	74,3
v tom podle typu studijního programu (%):										
bakalářský	61,1	63,2	63,8	64,0	62,8	61,4	60,5	59,5	58,6	57,8
magisterský	18,2	14,1	11,5	10,0	9,3	8,9	9,1	9,3	9,2	9,4
magisterský navazující	15,2	17,7	19,8	21,2	23,1	24,6	24,9	25,2	25,6	26,1
doktorský	6,7	6,3	6,2	6,1	6,1	6,3	6,5	6,9	7,5	7,7
v tom ve věku (%):										
do 19 let	8,4	8,1	7,5	7,2	6,5	6,5	6,1	5,5	5,7	6,4
20–24 let	60,0	59,3	59,1	59,3	60,6	61,5	61,9	61,5	60,4	58,8
25–29 let	17,1	17,1	17,1	17,1	17,0	17,1	17,6	18,6	19,3	19,8
30 a více let	14,5	15,4	16,3	16,4	15,9	15,0	14,4	14,5	14,6	15,0

¹⁾ s bydlištěm v kraji; ve fyzických osobách, tj. každý student je uveden jen jednou, celkový počet studentů tak nemusí souhlasit se součty za jednotlivé typy studijních programů

V roce 2016 studovalo na různých vysokých školách v České republice 17 054 studentů s trvalým bydlištěm v Olomouckém kraji a se státním občanstvím ČR. Jejich počet od roku 2011 neustále klesá. Za posledních pět let se jedná o více než čtvrtinový pokles. Tři čtvrtiny studentů navštěvují prezenční (denní) formu studia.

Zajímavý je vývoj z pohledu podílu žen na celkových počtech studentů. Vzhledem k zaměření vysokých škol tvoří více než polovinu studentů ženy. V roce 2007 činil podíl studentek na celkovém počtu studentů 54,4 % a s postupujícími lety se postupně zvyšoval. V posledním sledovaném roce (2016) činil podíl studentek na celkových počtech studentů již 57,3 %.

Domovy mládeže, internáty, stravovací zařízení

Internát poskytuje dětem a žákům škol samostatně zřízených pro děti a žáky se zdravotním postižením ubytování a výchovně vzdělávací činnost. Domov mládeže poskytuje žákům středních škol ubytování a výchovně vzdělávací činnost.

V Olomouckém kraji se nachází 10 internátů s celkovou kapacitou 395 lůžek ve 136 pokojích. Jedná se o třetí nejvyšší počet internátů mezi 14 kraji ČR. Více internátů je pouze v Hlavním městě Praze a Jihomoravském kraji (shodně 11). Dohled nad studenty mělo ve školním roce 2016/17 celkem 52 odborných pracovníků, z toho 88,5 % žen. Celková kapacita internátů byla naplněna z 68 %. Z celkového počtu 269 ubytovaných připadlo 5 dětí z mateřských škol, 112 ze základních škol a 152 ze škol středních.

Celkem 27 domovů mládeže nabízí 1 288 pokojů s 3 624 lůžky. S výjimkou jednoho samostatného domova mládeže jsou všechny ostatní zřizovány při škole. Na výchově studentů se podílí 132 odborných pracovníků. Ve školním roce 2016/17 bylo v domovech mládeže ubytováno 2 353 studentů, z toho 1 252 dívek. Celkem 42 dětí z ubytovaných navštěvovalo základní školu, 2 127 střední školu, 18 konzervatoř a 166 vyšší odbornou školu.

Ve šk. roce 2016/17 působilo v Olomouckém kraji 607 zařízení školního stravování (bez náhradního stravování). Celkem 307 zařízení bylo pouze výdejnou dovážející stravu ze zařízení zapsaných do rejstříku, 287 zařízení bylo vyvažnou s výdejnou, v pěti případech se jednalo o kuchyni bez jídelny (vyvažovna) a 9 zařízení pouze vydávalo stravu ze zařízení nezapsaných do rejstříku.

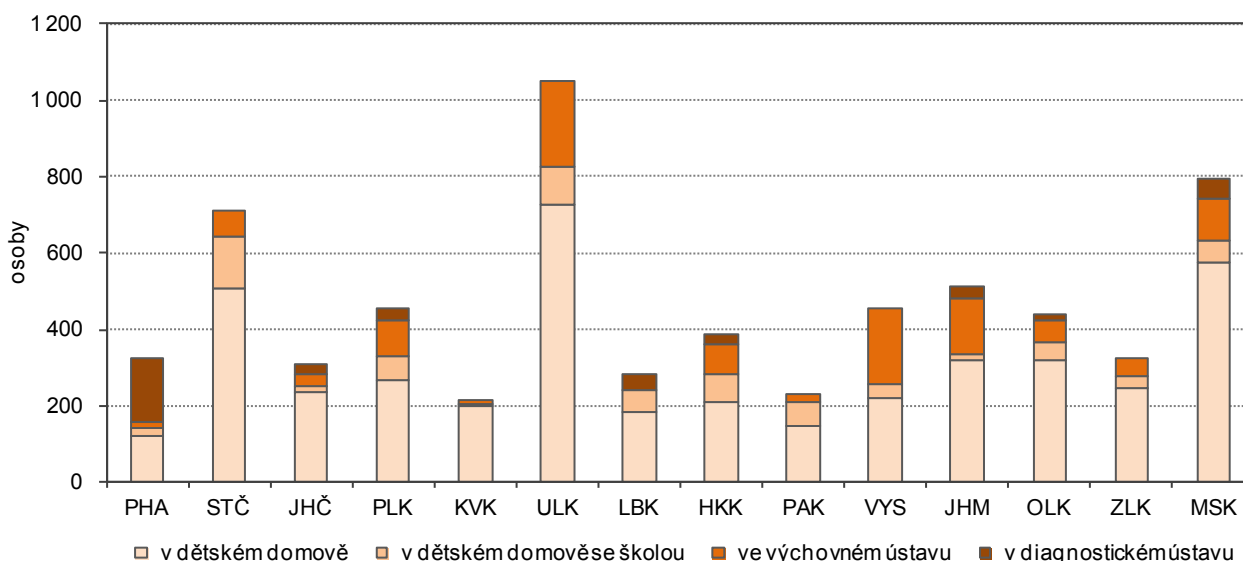
Zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy – dětské domovy, dětské domovy se školou, diagnostické ústavy, výchovné ústavy

Zvláštním druhem zařízení pro děti jsou zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy. Zařízení pro výkon ústavní výchovy slouží pro děti, jejichž výchova nebo tělesný, rozumový či duševní stav anebo jeho řádný vývoj jsou vážně ohroženy nebo narušeny do té míry, že je to v rozporu se zájmem dítěte. Účelem zařízení ochranné výchovy je kladně ovlivnit duševní, mravní a sociální vývoj dítěte/mladistvého a chránit společnost před páchaním jeho provinění.

V Olomouckém kraji je v 17 zařízeních pro výkon ústavní či ochranné výchovy umístěno celkem 442 dětí a mládeže, z toho většina (321 dětí) v dětských domovech, 47 dětí žije v dětských domovech se školou, 56 dětí je ve výchovných ústavech a 18 osob v ústavu diagnostickém.

Děti a mládež v zařízeních pro výkon ústavní výchovy a ochranné výchovy podle krajů ve školním roce 2016/17

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

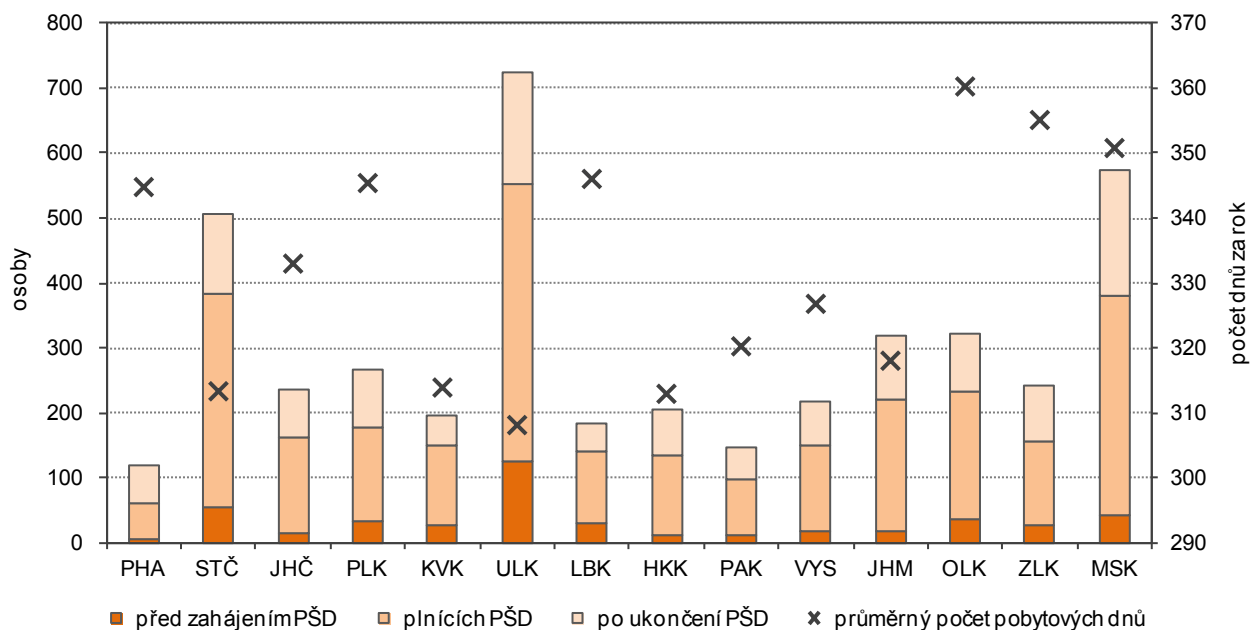
V Olomouckém kraji se nachází 12 dětských domovů s kapacitou 376 míst. Lůžková kapacita byla ve školním roce 2016/2017 naplněna z 85,4 %. Z celkového počtu 321 dětí bylo 250 dětí umístěno v dětském domově na základě soudního rozhodnutí s ústavní výchovou, u 33 dětí se jednalo o předběžné opatření a 38 mladých si pobyt v dětském domově dobrovolně prodloužilo.

Podle vztahu k povinné školní docházce bylo 37 dětí předškolního věku, 195 dětí plnilo povinnou školní docházku na některé základní škole a 89 dětí již povinnou školní docházku mělo ukončenou. Celkem 83 dětí po ukončení základní školy studovalo na střední škole a 5 na vyšší odborné nebo vysoké.

Průměrný počet pobytových dnů se v dětských domovech Olomouckého kraje vyšplhal na 360, což umístilo náš kraj na první příčku v nejvyšším průměrném počtu pobytových dnů. Pro srovnání průměrná hodnota za celou Českou republiku se rovnala 330 dnů. Nejnižší průměrný počet pobytových dnů měly dětské domovy v Ústeckém kraji (308 dnů) a kraji Královéhradeckém a Středočeském (shodně 313 dnů).

Děti a mládež v dětských domovech podle vztahu k povinné školní docházce (PŠD) a kraji ve školním roce 2016/17

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

3. Ekonomická aktivita

Hodnotit ekonomickou aktivitu mladých lidí můžeme až po dokončení jejich vzdělání. Současná mladá generace se vyznačuje delší dobou přípravy na budoucí zaměstnání než předchozí generace. Díky demografickému vývoji také musíme počítat i s nižším počtem mladých lidí, kteří budou nahrazovat početně silné ročníky narozené po 2. světové válce, které odcházejí z trhu práce. Současné příznivé ekonomická situace se výrazně projevila v poklesu nezaměstnanosti a umožňuje mladých lidem najít vhodné pracovní uplatnění.

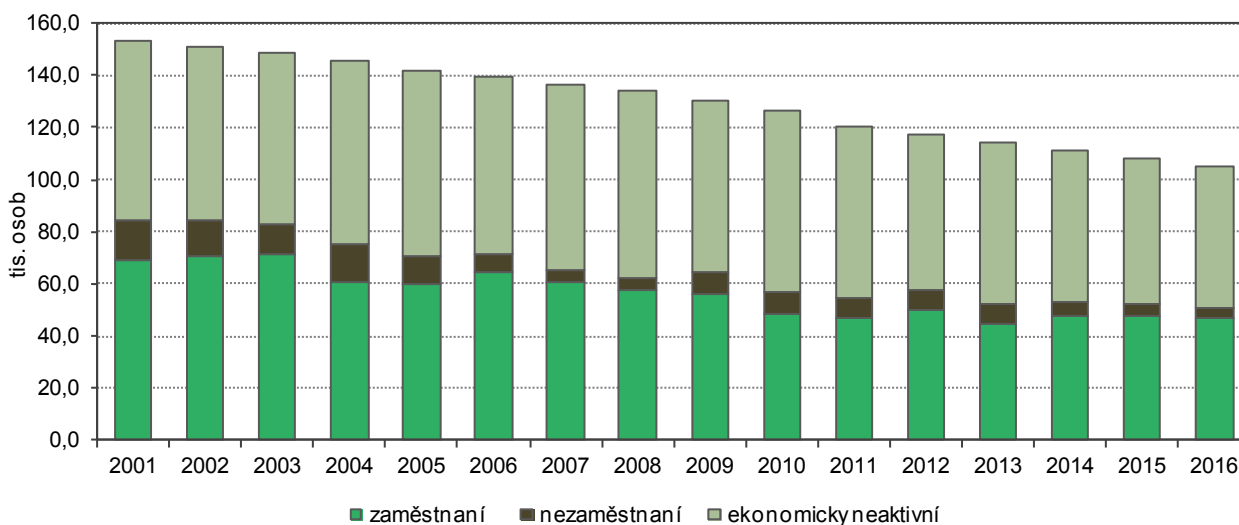
Ekonomická aktivita podle pohlaví a věku (VŠPS)

Vývoj ekonomické aktivity nejmladší generace můžeme hodnotit z výsledků Výběrového šetření pracovních sil (VŠPS). Toto šetření u náhodně vybraných domácností probíhá kontinuálně od roku 1992. Poskytuje základní informace o vývoji trhu práce v ČR i na krajské úrovni. Vzhledem k tomu, že jsou údaje zjišťovány výběrovými metodami, se snižující se velikostí vzorku klesá přesnost dopočtu na celou populaci. Z důvodu snížení rizika statistické chyby bylo proto u některých ukazatelů využito výpočtu tříletých klouzavých průměrů.

Nepříznivý populační vývoj znamenal postupné každoroční snižování počtu mladých lidí zapojujících se nově do pracovního procesu. V roce 2016 žilo v kraji 105,0 tis. lidí ve věku mezi 15 a 29 lety. To bylo téměř o třetinu méně než na začátku století. Z této věkové skupiny bylo 50,7 tis. osob ekonomicky aktivních. Většina byla zaměstnána, pouze 3,8 tis. z nich bylo v roce 2016 nezaměstnaných. To byl nejnižší počet nezaměstnaných zjištěný od začátku šetření VŠPS, který potvrzuje rostoucí trend ekonomiky v posledních letech. Ekonomicky neaktivních ve věku 15 až 29 let bylo v kraji 54,3 tis. obyvatel. Ve věku 15 až 19 let mladí lidé ještě studují, v tomto případě byla ekonomicky neaktivní většina populace daného věku. Ve věku 20 až 24 let byla ekonomicky neaktivní třetina chlapců a dvě třetiny děvčat. Ve věku 25 až 29 let bylo v roce 2016 zaznamenáno ekonomicky neaktivních 9,8 tis. obyvatel kraje, z toho 1,6 tis. mužů a 8,2 tis. žen. V této kategorii jsou totiž započteny převážně ženy na rodičovské dovolené.

Osoby ve věku 15–29 let podle ekonomického postavení v Olomouckém kraji

Zdroj: Výběrové šetření pracovních sil

Osoby ve věku 15–29 let podle ekonomického postavení a pohlaví

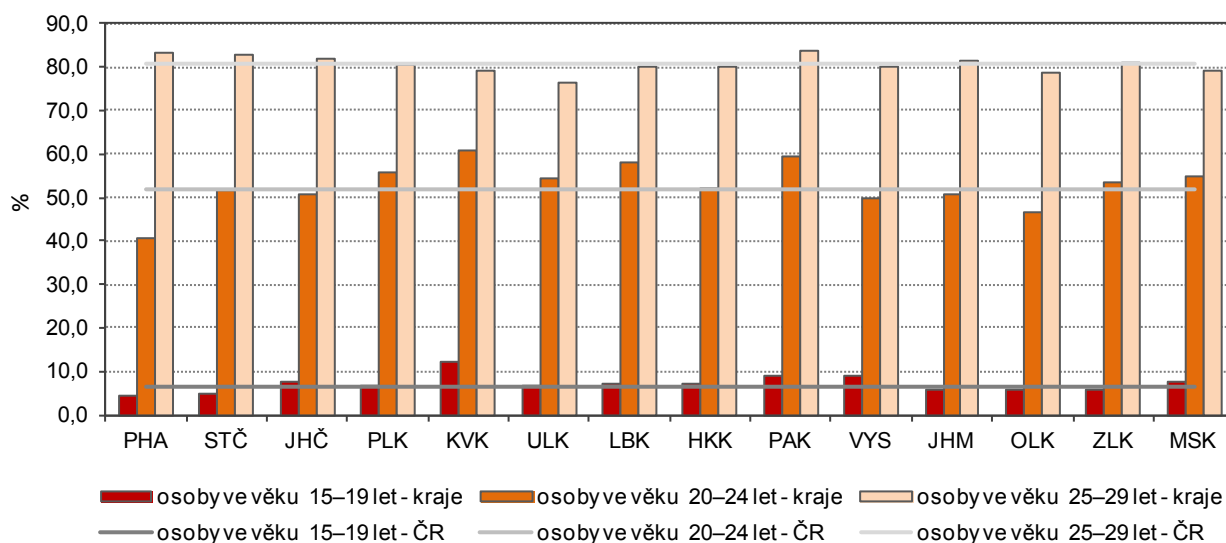
Zdroj: Výběrové šetření pracovních sil

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Zaměstnaní	60,4	57,8	56,2	48,4	46,9	50,3	44,5	47,5	47,6	46,9
muži	37,3	33,5	34,2	29,2	27,3	29,3	24,2	28,1	28,3	29,6
ženy	23,0	24,3	22,0	19,2	19,6	21,1	20,3	19,4	19,3	17,3
Nezaměstnaní	5,2	4,7	8,1	8,6	7,6	7,5	8,2	5,6	4,9	3,8
muži	2,8	2,8	4,1	5,4	4,3	4,5	6,5	3,1	3,1	2,4
ženy	2,4	1,9	4,1	3,3	3,2	3,0	1,7	2,5	1,8	1,4
Ekonomicky neaktivní	71,1	71,7	66,0	69,3	66,1	59,4	61,4	57,8	55,3	54,3
muži	29,8	32,5	28,6	30,6	29,8	26,0	27,5	25,4	23,6	21,6
ženy	41,3	39,2	37,4	38,7	36,4	33,4	33,9	32,4	31,7	32,8

Vypočtená míra ekonomické aktivity mladých lidí ve věku 15 až 19 let dosáhla za poslední 3 roky v kraji hodnoty 5,9 % a byla pod republikovým průměrem (6,6 %). Ve srovnání se stavem před 15 roky dosáhla poloviční hodnoty, ekonomicky aktivních bylo tehdy více. Stejně můžeme vyhodnotit i míru ekonomické aktivity v dalších věkových kategoriích. Před 15 roky byl zjištěn vyšší podíl osob, které v daném věku už pracovaly oproti současnému stavu. Souvisí to s delší přípravou mladých lidí na budoucí povolání i s odkládáním mateřství u děvčat do vyššího věku. V letech 1999 až 2001 dosáhla míra ekonomické aktivity mladých ve věku 20 až 24 let 68,2 % v Olomouckém kraji, zatímco v současnosti nedosahuje ani 50 % (46,8 %). V porovnání s vypočtenými hodnotami v ostatních krajích, nižší hodnoty byly zjištěny pouze v Hl. m. Praze (40,9 %). V následující věkové skupině 25 až 29 let byla nejnižší míra ekonomické aktivity sledována v Ústeckém kraji (76,6 %), hodnoty za Olomoucký byly hned na druhém místě (78,6 %). U této věkové skupiny byl zjištěn nejmenší rozdíl mezi hodnotami z přelomu století a současností. U mladých žen uvedeného věku zůstala míra ekonomické aktivity prakticky na stejné úrovni (64,9 % - průměr za 2014–2016), u mladých mužů byl zaregistrován pokles z 97,9 % (průměr za 1999–2001) na 91,7 % (průměr za 2014–2016) způsobený zřejmě prodloužením délky studia do vyššího věku.

Míra ekonomické aktivity podle věku v krajích a v ČR v roce 2016 (tříleté průměry)

Zdroj: Výběrové šetření pracovních sil

Zaměstnaní podle postavení v zaměstnání, odvětví činnosti a hlavních tříd zaměstnání (podle SLDB 2011)

Podrobnější údaje o zaměstnání mladých lidí máme k dispozici z výsledků sčítání lidu. Poslední Sčítání lidu, domů a bytů proběhlo v roce 2011 a poskytlo nám podrobné údaje o struktuře zaměstnaných.

Jak bylo uvedeno v předchozí kapitole, zaměstnanost v nejmladší věkové kategorii mezi 15 až 19 roky byla i v roce 2011 velmi nízká. Většina mladých v tomto věku (80,5 %) uvedla ve sčítacích listech osob, že jsou žáky, studenty či uční. Zaměstnaných bylo pouze 2 297 osob a navíc z tohoto počtu se ve více než polovině případů jednalo o pracující studenty a učně. Dalších 1 303 mladých bylo v té době nezaměstnaných, v převážně většině si hledali první zaměstnání. Ve věku 20 až 24 studovala více než třetina v uvedeném věku (36,2 %) a zaměstnání už mělo 42,7 % z celkového počtu obyvatel kraje v daném věku. Nezaměstnaných tehdy bylo 5 105 osob a první zaměstnání hledala necelá polovina z nich. Ve věku 25 až 29 let studovalo jen 1 544 osob. Zaměstnáno bylo 71,6 % uvedeného věku a práci hledalo 4 184 osob. V roce 2011 bylo evidováno v této věkové kategorii 1 978 žen s vlastním zdrojem obživy zahrnující i ženy na rodičovské dovolené. Celkem bylo ve skupině mladých lidí ve věku 15 až 29 let evidováno v kraji 59 420 ekonomicky aktivních, z toho 48 828 zaměstnaných, a 50 817 ekonomicky neaktivních, z toho 45 378 osob patřilo mezi žáky, studenty či učně. U 7 318 obyvatel kraje ve věku 15 až 29 let se nepodařilo zjistit jejich ekonomickou aktivitu (6,2 %).

Podíl zaměstnaných juniorů ve věku 20 až 24 let k celkovému počtu osob se zjištěnou ekonomickou aktivitou dosáhl v dané věkové kategorii v kraji hodnoty 44,9 %. To bylo nejméně ve srovnání s ostatními krajemi. V další věkové kategorii mezi juniory ve věku 25 až 29 činil tento podíl 75,7 %, nižší byl zaznamenán v Karlovarském, Ústeckém a Moravskoslezském kraji. Mezi správními obvody obcí s rozšířenou působností Olomouckého kraje byl nejnižší podíl v mladší kategorii vypočten v SO ORP Olomouc (42,8 % ve věku 20–

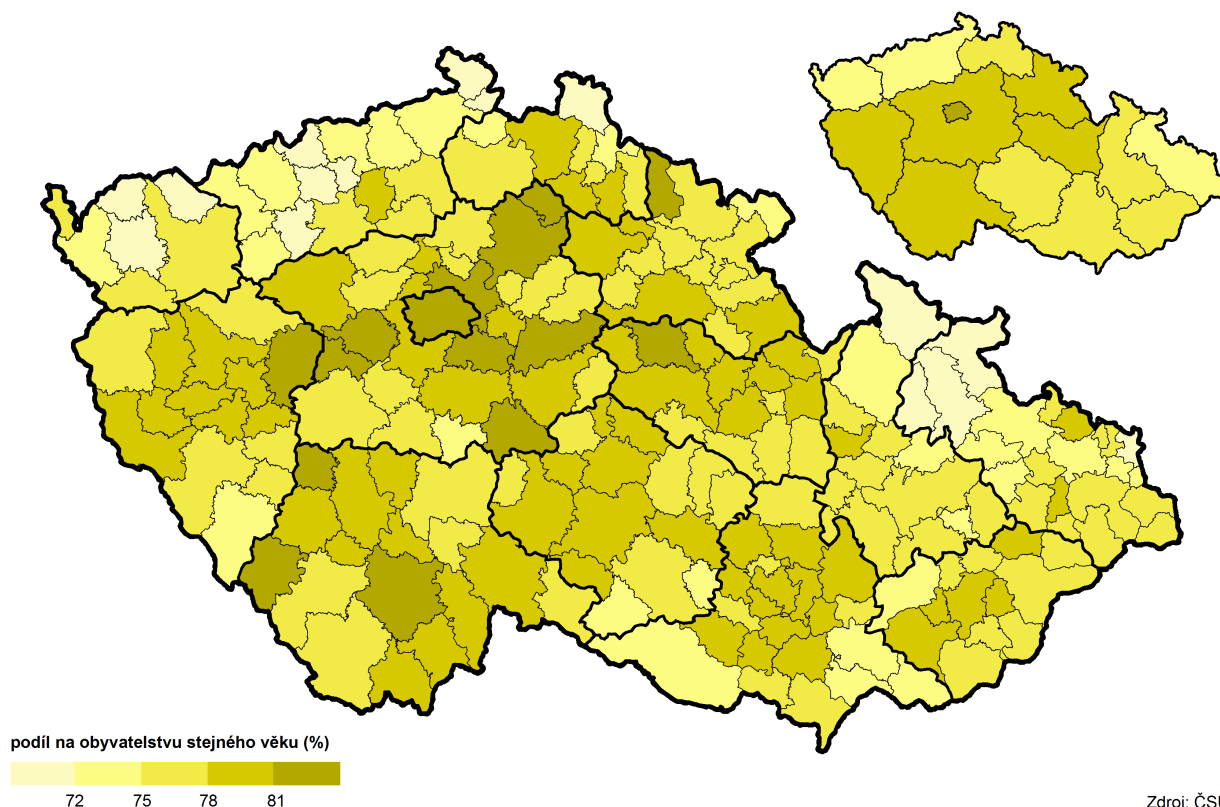
24 let) a nejvyšší v SO ORP Mohelnice (55,5 %). V tomto SO ORP byla nejvyšší zaměstnanost i u osob ve věku 25 až 29 let (78,6 %), nejnižší pak byla vykázána na Jesenicku (66,8 %).

Obyvatelstvo podle ekonomické aktivity, pohlaví a věku

Zdroj: SLDB 2011

	Celkem	v tom		z toho věková skupina			Osoby ve věku 25–29 let podle pohlaví	
		muži	ženy	15–19	20–24	25–29	muži	ženy
Počet obyvatel	628 427	305 526	322 901	36 000	40 962	40 593	20 661	19 932
v tom podle ekonomické aktivity:								
ekonomicky aktivní	303 992	165 509	138 483	3 600	22 586	33 234	18 156	15 078
v tom:								
zaměstnaní	268 013	147 130	120 883	2 297	17 481	29 050	15 842	13 208
z toho pracující studenti a učni	3 757	1 855	1 902	1 340	1 634	720	362	358
nezaměstnaní	35 979	18 379	17 600	1 303	5 105	4 184	2 314	1 870
z toho hledající 1. zaměstnání	5 634	2 927	2 707	1 038	2 389	825	378	447
ekonomicky neaktivní	300 693	126 481	174 212	29 358	16 337	5 122	1 290	3 832
nepracující důchodci	147 179	56 090	91 089	77	328	508	308	200
ostatní s vlastním zdrojem obživy	10 928	1 316	9 612	65	612	2 101	123	1 978
žáci, studenti a učni	92 531	45 780	46 751	28 993	14 841	1 544	752	792
nezjištěno	23 742	13 536	10 206	3 042	2 039	2 237	1 215	1 022

Zaměstnanost osob ve věku 25–29 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011 (ze zjištěných hodnot)

Podle postavení v zaměstnání převládali mezi zaměstnanými do 29 let hlavně zaměstnanci (90,0 % ze zjištěných hodnot). V kraji se ale našlo i 348 zaměstnavatelů v uvedeném věku a 4 022 osob pracujících na vlastní účet. Podíl podnikatelů na počtu zaměstnaných osob v kraji dosáhl 9,7 %, nejvyšší byl zjištěn na Jesenicku (12,9 %) a v SO ORP Šumperk (11,4 %). Nejméně podnikatelů bylo evidováno v SO ORP Mohelnice (5,0 %).

Z hlediska nejvyššího dokončeného vzdělání u zaměstnaných ve věku 20 až 24 let bylo nejčastější úplné střední vzdělání s maturitou, které mělo v roce 2011 dodělané 48,9 % osob ve věku 20 až 24 let.

Vysokoškolské vzdělání mělo v tomto věku ukončeno 6,5 %. Projevilo se, že ještě spousta studentů neměla dokončené studium, neboť mezi pracujícími v následující kategorii ve věku 25 až 29 let tvořili vysokoškoláci jednu čtvrtinu ze zaměstnaných (25,5 %). A mezi vysokoškolsky vzdělanými navíc převládaly ženy (58,8 %). Ze zaměstnaných žen ve věku 25 až 29 let byla třetina vysokoškolsky vzdělaná (33,0 %), zatímco u zaměstnaných mužů to byla necelá pětina (19,3 %). Mezi ženami mělo v uvedeném věku nejvíce ukončené úplné střední vzdělání s maturitou (37,2 % ze zaměstnaných žen oproti 34,9 % u mužů) a mezi muži bylo nejvíce zaměstnaných mužů s dokončeným středním vzděláním včetně vyučených (35,6 % oproti 17,2 % u žen).

Vyšší dosažené vzdělání mladé generace zaměstnanců se mírně projevuje i v třídění podle hlavních tříd zaměstnání. Mezi zaměstnanými ve věku 20 až 29 let byl zjištěn vyšší podíl specialistů, úředníků a pracovníků ve službách a prodeji oproti zaměstnancům starších 30 let. U nich byl zaznamenán vyšší podíl u zákonodárců, řídicích pracovníků a technických a odborných pracovníků, tedy u profesí, kde je potřebná k dosažení pracovních pozic několikaletá zkušenost v daném oboru. Vyšší podíl byl ale také u starších zaměstnanců oproti mladším u tříd pomocní a nekvalifikovaní pracovníci, obsluha strojů a zařízení, montéři a u tříd kvalifikovaní pracovníci v zemědělství, lesnictví a rybářství.

Výsledky sčítání lidu z roku 2011 ukazují i na odvětví ekonomické činnosti, ve kterých zaměstnaní pracovali. Nejvíce bylo zaměstnáno v průmyslových odvětvích (27,2 % ze zaměstnaných ve věku 20 až 29 let), a to jak u sledované populace, tak i u starší. Vyšší podíl ze zaměstnaných mladých byl zjištěn v odvětví obchodu a oprav motorových vozidel (10,8 %), ve veřejné správě a obraně (8,1 %). Nižší podíl mladých než starších zaměstnaných pracoval v odvětví vzdělávání (4,2 %), v zemědělství, lesnictví a rybářství (1,9 %), v dopravě a skladování (4,8 %) a ve zdravotnictví (6,6 %).

Zaměstnaní podle odvětví ekonomické činnosti, pohlaví a věku

Zdroj: SLDB 2011

	Zaměstnaní			v tom podle pohlaví					
	celkem	20–24	25–29	muži			ženy		
				celkem	20–24	25–29	celkem	20–24	25–29
Počet obyvatel	268 013	17 481	29 050	147 130	9 881	15 842	120 883	7 600	13 208
z toho (%):									
zemědělství, lesnictví, rybářství	3,4	2,0	1,9	4,4	2,9	2,6	2,3	0,9	1,1
průmysl celkem	27,5	30,4	25,3	33,5	39,9	32,1	20,2	18,0	17,2
stavebnictví	7,3	5,8	6,7	12,0	9,5	10,9	1,6	1,1	1,6
obchod; opravy motorových vozidel	10,0	11,4	10,4	8,1	8,7	9,3	12,3	15,0	11,7
doprava a skladování	5,8	4,5	5,0	7,8	6,1	6,6	3,3	2,5	3,0
vzdělávání	6,5	2,4	5,2	2,7	0,6	2,1	11,0	4,7	9,0
zdravotní a sociální péče	7,2	5,4	7,3	2,4	1,3	2,2	13,1	10,6	13,4
veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	6,6	5,1	10,0	6,7	4,7	8,7	6,4	5,6	11,5
ostatní činnosti	15,5	19,4	18,6	12,5	14,6	17,1	19,1	25,5	20,5
nezjištěno	10,2	13,6	9,6	9,8	11,7	8,5	10,6	16,1	10,9

Dojíždka do zaměstnání (podle SLDB 2011)

V rámci sčítání lidu v roce 2011 odpovídali respondenti také na místo svého zaměstnání. Podle konkrétního místa dojíždky z místa obvyklého pobytu pak byly zpracovány základní informace o dojíždce a vyjíždce do zaměstnání. Mladí lidé do 29 let v té době tvořili 20,8 % z celkového počtu vyjíždějících do zaměstnání z některé obce kraje.

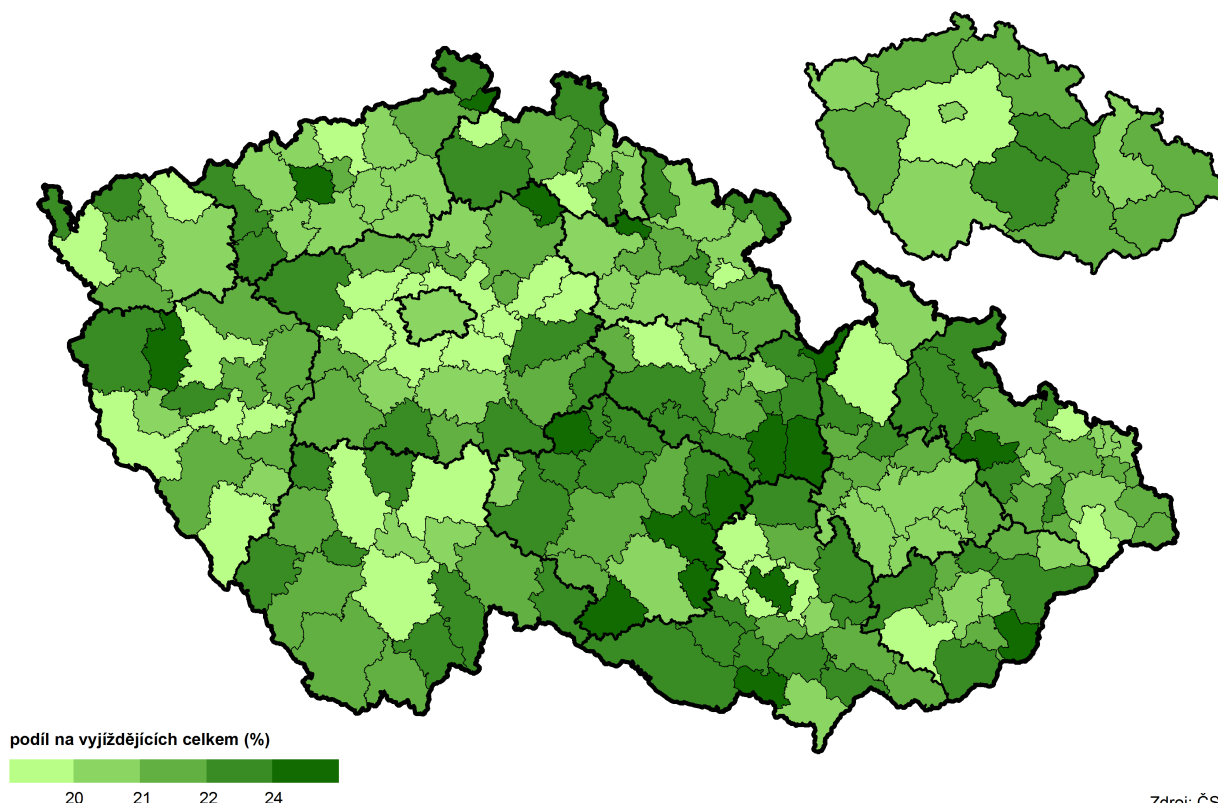
Většina směřovala do jiné obce v rámci daného správního obvodu obce s rozšířenou působností (42,5 % ze zjištěných míst dojíždky do zaměstnání osob ve věku 15 až 29 let). Nadpoloviční podíl mladých lidí, kteří měli zaměstnání v daném SO ORP, byl zjištěn ve správních obvodech ORP Olomouc, Jeseník a Šumperk. Naopak nejméně mladých vyjíždělo za prací do obcí svého SO ORP v Lipníku n. B. (11,9 %), Šternberku (14,6 %) a Konici (16,9 % z počtu vyjíždějících do zaměstnání ve věku 15 až 29 let).

Třetina mladých měla zaměstnání v obcích jiného SO ORP Olomouckého kraje (33,2 %) a do jiných krajů směřovala pětina (20,3 %). Do zahraničí vyjíždělo za prací 622 osob z Olomouckého kraje ve věku do 29 let. Nejvyšší podíl vyjíždějících mladých do obcí jiného SO ORP kraje byl zjištěn u obcí SO ORP Litovel (70,7 %) a Lipník n. B. (69,5 %). Nejmenší podíl takto vyjíždějících byl zase zaznamenán z obcí SO ORP Jeseník (6,4 %). Z obcí SO ORP Jeseník vyjíždělo více mladých do zaměstnání v jiném kraji (28,3 %) a nejvíce

vyjíždějících směřovalo do jiného kraje v případě obcí SO ORP Hranice (33,5 %). Z obcí SO ORP Jeseník i Hranice vyjížděl vyšší podíl mladých do zaměstnání mimo ČR (6,0 % resp. 5,5 %).

Vyjíždějící do zaměstnání z obce bydliště ve věku 15–29 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011 (ze zjištěných hodnot)

Zdroj: ČSÚ

Mzdová úroveň podle věku zaměstnanců

Při posouzení mzdové úrovně mladých lidí můžeme vycházet z výsledků regionální statistiky ceny práce, kterou sleduje Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR. Výsledky šetření jsou k dispozici i v krajském územním členění. Údaje podle věku jsou zveřejňované zvláště pro mzdovou a zvláště pro platovou sféru. Rozlišení je definované v zákoníku práce, můžeme je označit za podnikatelskou a nepodnikatelskou sféru.

Průměrná měsíční mzda/plat podle věku a pohlaví zaměstnanců

Pramen: Informační systém o průměrném výdělku Ministerstva práce a sociálních věcí

v Kč

	Hrubá měsíční mzda v podnikatelské sféře					Hrubý měsíční plat v nepodnikatelské sféře				
	2012	2013	2014	2015	2016	2012	2013	2014	2015	2016
Zaměstnanci celkem	22 180	22 716	23 497	24 258	25 040	24 742	24 938	25 748	26 792	28 280
muži	24 170	24 800	25 676	26 873	27 678	26 779	26 934	27 980	29 171	30 860
ženy	18 920	19 348	19 934	20 365	21 181	23 463	23 779	24 444	25 396	26 734
z toho ve věku:										
do 20 let celkem	14 769	15 197	16 554	16 203	16 681
muži	14 835	15 257	16 697	16 402	16 900
ženy	14 153	.	15 450	15 473	15 892
20–29 let celkem	19 281	19 426	20 355	21 035	22 423	20 422	20 308	20 754	21 523	23 026
muži	20 010	20 050	21 155	22 032	23 569	20 051	19 962	20 700	21 693	23 567
ženy	17 791	18 141	18 551	18 985	20 126	20 754	20 581	20 795	21 389	22 520

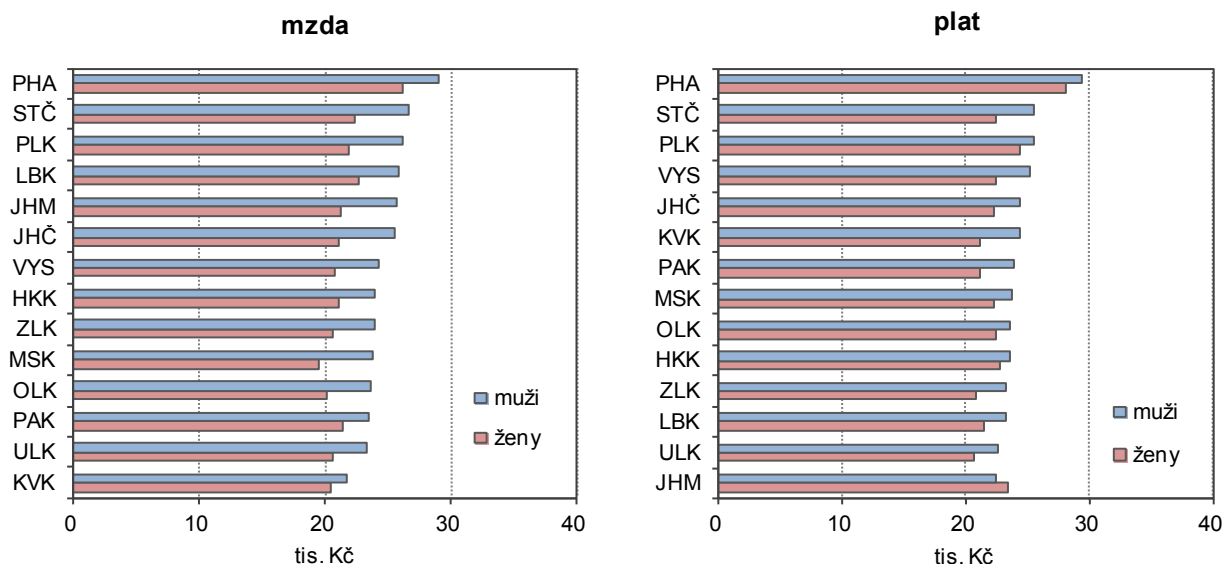
Po přepočtu dat z uvedeného strukturálního šetření byla v Olomouckém kraji v roce 2016 zjištěna průměrná hrubá měsíční mzda ve výši 25 861 Kč. Ta zahrnovala mzdu 167,0 tis. zaměstnanců v podnikatelské sféře a plat 38,8 tis. zaměstnanců v nepodnikatelské sféře. Průměrná hrubá měsíční mzda ve výši 25 040 Kč byla vyplácena zaměstnancům v podnikatelské sféře. Průměrný hrubý měsíční plat v nepodnikatelské sféře dosáhl hodnoty 28 280 Kč. Pokud se týká mezd a platů vyplácených mladé generaci, jsou přirozeně nižší než průměr na celou populaci zaměstnanců. V průměru dosáhla hrubá měsíční mzda u 0,6 tis.

zaměstnaných ve věku do 20 let výše 16 681 v kraji v roce 2016. Počet mladých zaměstnaných v tomto věku v nepodnikatelské sféře byl tak malý, že výsledky nebyly dostatečně vypovídající. Ve věku mezi 20 a 29 lety bylo v kraji zaměstnáno v podnikatelské sféře 25,1 tis. osob, u nichž byla zjištěna průměrná mzda 22 423 Kč. Průměrný plat v nepodnikatelské sféře u 3,9 tis. mladých zaměstnanců dosáhl 23 026 Kč.

Mzdy i platy se v posledních letech postupně zvyšovaly. Průměrné mzdy u mladých zaměstnanců ve věku 20 až 29 let rostly rychleji než průměrné mzdy za všechny zaměstnance. Za posledních 5 let se zvýšily o 16,3 %, kdežto celkové mzdy o 12,9 %. Platy také vzrostly, ale pomalejším tempem (o 12,8 % a platy za všechny zaměstnance o 14,3 % proti výsledkům v roce 2012). V mezikrajském srovnání byly mzdy čtvrté nejnižší, ale platy šesté nejvyšší.

Průměrná měsíční mzda/plat osob ve věku 20–29 let podle pohlaví v krajích v roce 2016

Pramen: Informační systém o průměrném výděлку Ministerstva práce a sociálních věcí

Dalším ukazatelem, který nám ukazuje mzdovou úroveň, je prostřední hodnota – medián mezd a platů. Medián představuje hodnotu mzdy/platu zaměstnance uprostřed mzdového či platového rozdělení; to znamená, že polovina hodnot mezd/platů je nižší a druhá polovina je vyšší než medián. Medián měsíční mzdy dosáhl v roce 2016 v Olomouckém kraji hodnoty 14 773 Kč u mladých do 20 let, v další věkové kategorii u mladých ve věku 20 až 29 let to bylo 21 278 Kč. V této kategorii byla uvedená hodnota třetí nejnižší v porovnání krajů. Medián hrubého měsíčního platu pak u mladých ve věku 20 až 29 let činil 22 377 Kč a byl čtvrtý nejnižší ve srovnání 14 krajů.

Medián měsíční mzdy/platu podle věku a pohlaví zaměstnanců

Pramen: Informační systém o průměrném výděлку Ministerstva práce a sociálních věcí

v Kč

	Medián hrubé měsíční mzdy v podnikatelské sféře					Medián hrubého měsíčního platu v nepodnikatelské sféře				
	2012	2013	2014	2015	2016	2012	2013	2014	2015	2016
Zaměstnanci celkem	19 766	20 023	20 847	21 251	22 030	23 618	23 776	24 598	25 573	26 919
muži	21 287	21 786	22 727	23 598	24 382	24 482	24 571	25 655	26 890	28 588
ženy	17 145	17 287	17 795	17 970	18 771	23 069	23 337	24 005	24 876	26 064
z toho ve věku:										
do 20 let celkem	14 179	14 196	14 378	14 552	14 773
muži	14 179	14 196	14 301	14 552	14 765
ženy	13 893	.	15 788	14 868	16 146
20–29 let celkem	18 516	18 458	19 323	20 021	21 278	20 475	20 569	20 848	21 092	22 377
muži	19 499	19 493	20 318	21 252	22 484	20 041	19 929	20 557	20 708	22 548
ženy	17 016	16 858	17 324	17 861	18 793	20 883	20 812	21 021	21 311	22 171

Uplatnění absolventů na trhu práce

Po dokončení vzdělávání nastupují mladí lidé do zaměstnání. Jsou znevýhodněni nedostatkem praxe, minimem zkušeností, chybějícími pracovními návyky a proto patří mezi rizikové skupiny. Pro posouzení uplatnění absolventů na trhu práce můžeme využít ukazatel míra nezaměstnanosti absolventů, který nám ukazuje kolik procent absolventů dané kategorie vzdělání zůstalo k 30. 4. následujícího roku bez zaměstnání. Nezaměstnanost absolventů škol je sledována na datech z konce dubna, protože můžeme předpokládat, že do dubna jsou absolventi schopni nalézt pracovní uplatnění. Vycházíme přitom z dat Národního ústavu pro vzdělávání a evidence Ministerstva práce a sociálních věcí.

V Olomouckém kraji došlo za posledních 5 let k výraznému zlepšení situace absolventů. Od roku 2013 vypočtená míra nezaměstnanosti postupně klesala a zatímco před rokem 2016 byla ve většině kategorií absolventů vyšší než republikový průměr, v roce 2016 to už bylo opačně.

Míra nezaměstnanosti¹⁾ absolventů denního studia středních a vyšších odborných škol (k 30. 4.)

Pramen: Národní ústav pro vzdělávání

v %

	Míra nezaměstnanosti absolventů podle hlavních kategorií vzdělání									
	střední vzdělání s výučním listem		gymnaziální vzdělání		střední odborné vzdělání s maturitou a odborným výcvikem; nástavbové vzdělání		střední odborné vzdělání s maturitou		vyšší odborné vzdělání	
	v kraji	v ČR	v kraji	v ČR	v kraji	v ČR	v kraji	v ČR	v kraji	v ČR
2012	18,0	16,7	3,4	3,1	14,7	14,4	11,5	9,1	14,8	9,1
2013	34,1	27,4	4,8	4,1	29,2	23,5	19,1	14,8	13,8	11,9
2014	20,8	17,8	4,8	4,4	16,4	15,9	13,0	11,6	14,4	10,2
2015	14,9	13,7	4,0	3,8	13,1	14,0	9,8	9,6	8,6	7,5
2016	7,6	9,9	1,9	3,1	8,8	10,6	6,7	7,5	6,3	5,2

¹⁾ podíl počtu "čerstvých" nezaměstnaných absolventů (kteří ukončili studium nejdříve v květnu předchozího roku) podle kraje v němž studovali a celkového počtu absolventů, kteří ukončili studium v kalendářním roce předcházejícím roku výpočtu v kraji, kde studovali

Nejnižší míru nezaměstnanosti vykazovali na konci dubna 2016 absolventi gymnázií (1,9 %), což odpovídá tomu, že velká část absolventů těchto škol pokračuje v navazujícím studiu. Nízká byla také míra nezaměstnanosti absolventů vyšších odborných škol (6,3 %), která jako jediná ze sledovaných kategorií v roce 2016 byla vyšší než republikový průměr (5,2 %). Nízkou úroveň měla míra nezaměstnanosti absolventů středního odborného vzdělávání s maturitou (6,7 %), s výučním listem (7,6 %) a středního odborného vzdělání s maturitou a odborným výcvikem či nástavbového vzdělání (8,8 %).

Nezaměstnaní absolventi škol v evidenci úřadů práce podle vzdělání (k 30. 4.)

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

	2014				2015				2016			
	celkem		z toho ženy		celkem		z toho ženy		celkem		z toho ženy	
	v kraji	v ČR	v kraji	v ČR	v kraji	v ČR	v kraji	v ČR	v kraji	v ČR	v kraji	v ČR
Absolventi škol celkem	2 036	24 754	1 069	12 489	1 464	19 201	772	9 907	933	14 509	497	7 506
v tom podle vzdělání (%):												
nižší střední vzdělání	-	0,1	-	0,0	-	0,0	-	0,0	-	0,0	-	0,0
nižší střední odborné vzdělání s výučním listem	6,6	5,8	5,3	4,7	6,6	6,1	5,6	5,2	5,7	5,7	5,2	4,8
střední odborné vzdělání s výučním listem	24,5	25,6	16,1	19,1	22,8	23,7	16,2	18,3	20,9	22,2	15,1	16,8
střední odborné bez mat. i výuč. listu	-	0,0	-	0,1	-	0,1	-	0,1	-	0,1	-	0,1
ÚSV - gymnázium	5,4	6,0	6,3	6,4	6,2	6,9	6,3	7,0	5,7	7,5	6,0	7,8
ÚSO - vyučení a maturita	10,9	9,2	9,5	7,7	10,2	8,6	9,2	7,2	9,1	8,2	7,8	6,8
ÚSO - střední odborná škola (bez vyučení)	27,8	29,9	32,1	33,0	26,4	29,1	29,8	31,4	24,8	27,9	25,6	28,8
vyšší odborné vzdělání	3,4	3,0	5,1	4,0	3,7	2,9	4,7	3,8	4,0	3,0	4,4	3,9
bakalářské vzdělání	10,5	10,1	12,3	12,4	9,2	11,0	10,5	13,4	11,6	12,5	13,9	15,5
magisterské vzdělání	10,2	9,8	12,5	12,1	14,8	11,2	17,6	13,2	18,0	12,5	21,5	15,0
doktorské vzdělání	0,6	0,5	0,7	0,6	0,1	0,4	0,1	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4

Postupné snižování počtů nezaměstnaných absolventů uvádí i evidence úřadů práce. V kraji bylo na konci dubna 2016 celkem 933 nezaměstnaných absolventů škol. Nejvíce z nich, téměř 30 %, bylo absolventů vysokých škol. Za poslední 2 roky se jejich podíl na celkovém počtu nezaměstnaných absolventů zvýšil o 8,5 procentních bodů, v případě žen dokonce o 10,3 p.b. Naproti tomu se snížil podíl nezaměstnaných absolventů středních odborných škol s maturitou, kteří v roce 2016 zaujímali necelou čtvrtinu z celkového počtu evidovaných absolventů (pokles o 3,0 p.b.). Poklesl také podíl absolventů s výučním listem nebo s výučním listem a maturitou, kteří si hledali práci. Na konci dubna 2016 zaujímali dalších 30 % z nezaměstnaných absolventů a tento podíl byl také od 30. 4. 2014 nižší o 5,4 p.b.

Nezaměstnaní absolventi škol a mladiství v evidenci úřadů práce podle okresů k 30. 4. 2016

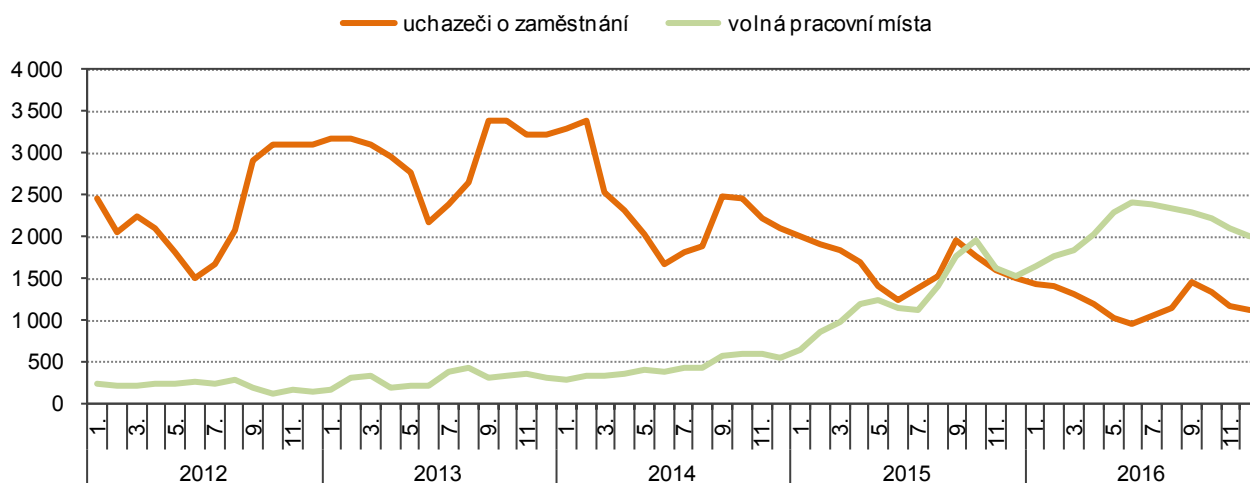
Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

	Absolventi škol						Mladiství					
	celkem	z toho				celkem	z toho					
		ženy	v evidenci déle než 5 měsíců		dosud nepracovali		ženy	v evidenci déle než 5 měsíců		dosud nepracovali		
			celkem	ženy	celkem			ženy	celkem	ženy	celkem	ženy
Olomoucký kraj	933	497	358	191	432	226	262	117	131	69	250	114
v tom:												
Jeseník	62	32	16	8	19	8	20	11	8	6	18	11
Olomouc	376	203	130	76	174	93	77	30	35	15	72	27
Prostějov	97	58	37	21	48	27	36	15	12	7	34	15
Přerov	222	116	100	54	113	61	87	44	57	30	86	44
Šumperk	176	88	75	32	78	37	42	17	19	11	40	17

Další rizikovou skupinou při hledání zaměstnání jsou mladiství, kteří ukončili školní docházku a ještě nedosáhli věku 18 let. Úřady práce evidovaly k 30. dubnu 2016 celkem 262 mladistvých, kteří si hledali práci. Jejich počet se na konci dubna v posledních letech pohybuje do 300 osob. Naprostá většina z nich dosud nepracovala a první zaměstnání si hledají velmi těžko. O tom vypovídá i to, že polovina z nich zůstává v evidenci uchazečů o zaměstnání déle než 5 měsíců.

Nezaměstnaní absolventi škol a mladiství v evidenci úřadů práce a volná místa pro ně určená v Olomouckém kraji

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

Úřady práce evidují také volná pracovní místa přímo určená pro absolventy či mladistvé. Se zlepšující se situací v ekonomice roste nabídka volných pracovních pozic i pro tyto rizikové skupiny. V posledním období dokonce nabídka pracovních míst pro absolventy a mladistvé převyšuje poptávku nezaměstnaných. Na konci dubna bylo v evidenci úřadu práce v kraji celkem 2 036 volných pracovních míst pro absolventy a mladistvé. Zatímco ještě v dubnu 2013 připadalo na 1 volné pracovní místo pro uvedenou skupinu 14,3 uchazečů z řad nezaměstnaných absolventů a mladistvých, o 4 roky později to bylo 0,6 uchazečů na 1 volné pracovní místo. Tato hodnota se již přibližuje průměru za ČR (0,5 nezaměstnaných absolventů a mladistvých na 1 volné pracovní místo pro ně určené).

Volná pracovní místa v evidenci úřadů práce (k 30. 4.)

Pramen: Národní ústav pro vzdělávání

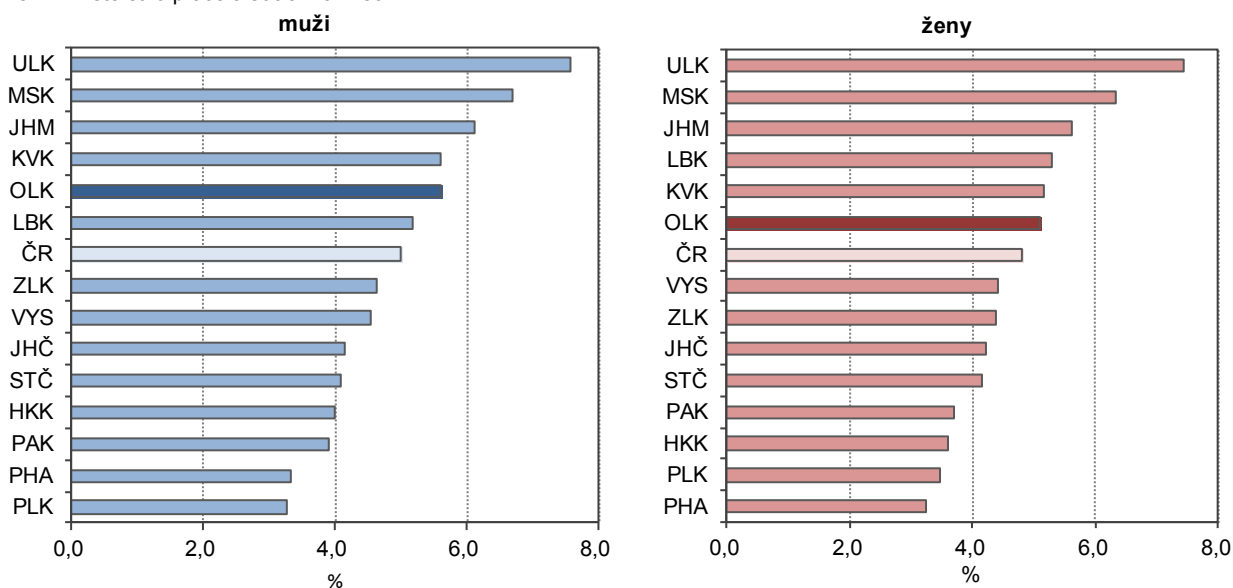
	Počet volných pracovních míst v kraji		Počet nezaměstnaných absolventů a mladistvých na 1 volné pracovní místo pro ně určené		Podíl volných pracovních míst pro absolventy a mladistvé na celkovém počtu volných pracovních míst (%)	
	celkem	z toho pro absolventy a mladistvé	v kraji	v ČR	v kraji	v ČR
2012	1 797	255	8,1	4,7	14,2	13,2
2013	1 772	204	14,3	5,8	11,5	14,8
2014	2 092	353	6,5	3,4	16,9	19,5
2015	5 346	1 193	1,4	1,1	22,3	24,8
2016	7 279	2 036	0,6	0,5	28,0	29,6

Nezaměstnaní podle věkových skupin

Podle podrobné evidence uchazečů o zaměstnání dosáhl na konci roku 2016 počet uchazečů o zaměstnání ve věku 15 až 29 let v Olomouckém kraji 5 687 osob (včetně absolventů a mladistvých). Podle prosincových údajů to byla nejnižší hodnota od roku 2011, nejvíce bylo evidováno uchazečů o zaměstnání v daném věku k 31. 12. v roce 2013 (11 692 uchazečů). Na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání se podíleli uchazeči ve věku 15 až 29 let jednou pětinou (21,5 %). Důležitým ukazatelem je, jaký podíl ze všech obyvatel stejného věku zaujímali tyto nezaměstnaní. Na konci prosince 2016 bylo v kraji evidováno 5,35 dosažitelných uchazečů o zaměstnání ze 100 obyvatel ve věku 15 až 29 let v kraji. U mužů to bylo více (5,59 %) než u žen (5,11 %). Ve srovnání s výsledky za ČR jsou podíly zjištěné v kraji vyšší než republikový průměr.

Podíl nezaměstnaných ve věku 15–29 podle pohlaví v krajích České republiky k 31. 12. 2016^{*)}

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

^{*)} počet dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–29 let na 100 obyvatel stejného věku

Z pohledu jednotlivých okresů kraje byl na konci roku 2016 zjištěn nejvyšší podíl nezaměstnaných osob ve věku 15 až 29 let v okrese Jeseník (6,77 %), následoval okres Přerov (6,06 %), Olomouc (5,62 %), Šumperk (5,19 %) a nejnižší podíl byl v okrese Prostějov (3,52 %). Podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností byl nejvyšší podíl mladých bez práce evidován v SO ORP Přerov (6,82 %), teprve pak následoval SO ORP Jeseník. Nejnižší podíl pak vykázal SO ORP Konice (2,83 %) před SO ORP Mohelnice (3,55 %) a SO ORP Prostějov (3,57 %).

Rozdílné údaje pak vykazují i podíly vypočtené pro jednotlivé věkové skupiny. Ve věku 15 až 19 jsou podíly nezaměstnaných osob nejnižší, neboť většina mladých ještě studuje. Na konci prosince 2016 bylo v kraji 2,69 uchazečů o zaměstnání na 100 osob ve věku 15 až 19 let. Mezi jednotlivými SO ORP se hodnoty pohybovaly od 0,99 % v SO ORP Konice po 4,25 % v SO ORP Přerov. Ve věku 20 až 24 let bylo v kraji 6,35 nezaměstnaných ze 100 obyvatel daného věku. I v této věkové skupině byla nejnižší hodnota zjištěna v SO ORP Konice (3,32 %) a nejvyšší v SO ORP Šumperk (8,30 %). Podíl nezaměstnaných osob ve věku

25 až 29 let byl nižší než u předchozí věkové skupiny a v Olomouckém kraji činil 6,27 %. Tradičně nejvyšší podíl byl zaznamenán v SO ORP Konice (3,72 %) a nejvyšší na Jesenicku (8,40 %).

Podíl nezaměstnaných osob podle věku, pohlaví a okresů k 31. 12. 2016

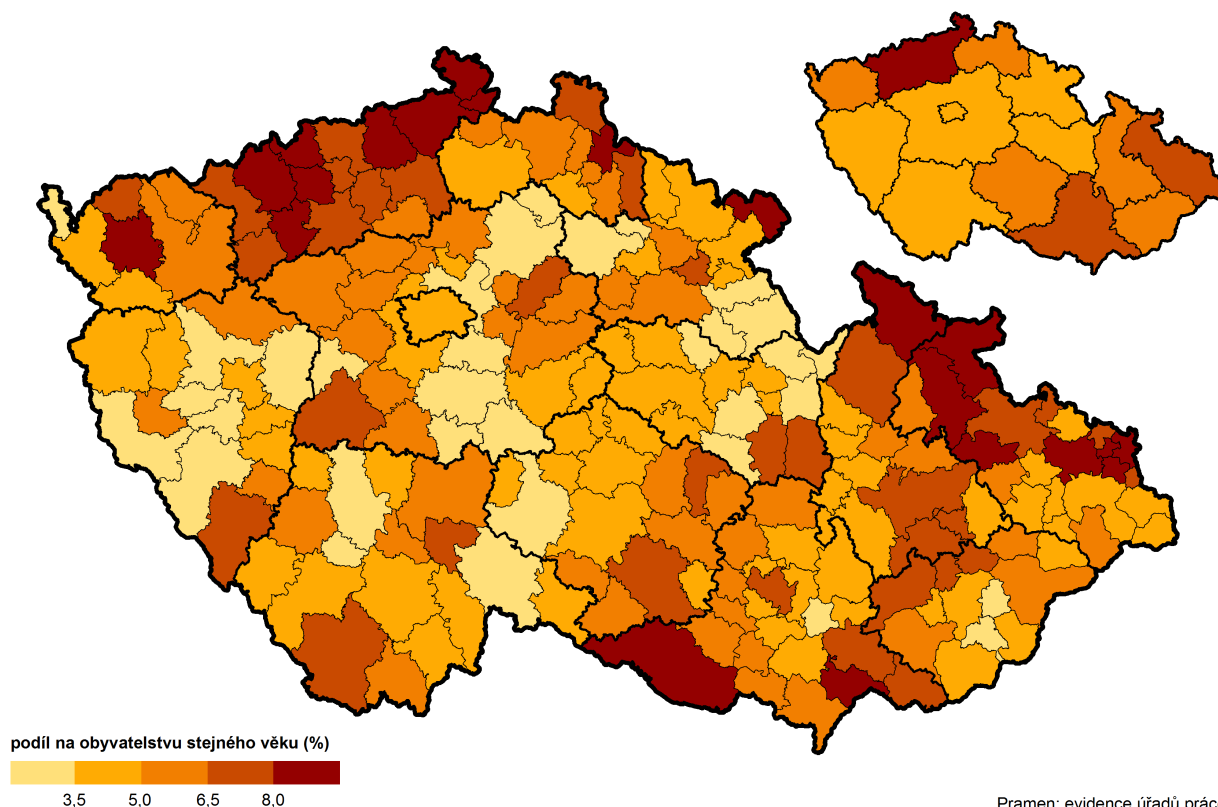
Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

v %

	Podíl nezaměstnaných osob ve věku ¹⁾											
	15–64 let			15–19 let			20–24 let			25–29 let		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Olomoucký kraj	5,89	6,04	5,73	2,69	2,81	2,56	6,35	6,78	5,90	6,27	6,43	6,11
v tom:												
Jeseník	8,43	9,10	7,72	3,23	3,46	2,97	7,78	9,05	6,49	8,40	8,94	7,76
Olomouc	5,70	6,02	5,38	2,70	2,63	2,78	6,65	6,94	6,36	6,61	6,88	6,34
Prostějov	3,85	3,50	4,20	1,98	2,16	1,79	3,94	3,73	4,16	4,23	4,11	4,35
Přerov	6,88	6,86	6,91	3,45	3,82	3,05	7,00	7,94	6,00	6,98	7,12	6,84
Šumperk	6,13	6,42	5,84	2,31	2,43	2,19	6,65	7,08	6,22	5,89	5,94	5,84

¹⁾ podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce v daném věku k 31. 12. 2016 ze všech obyvatel stejného věku k 31. 12. 2015

Nezaměstnané osoby ve věku 25–29 let podle SO ORP a krajů k 31. 12. 2016

V roce 2016 proběhlo v rámci výběrového šetření pracovních sil i šetření ad hoc modul o situaci mladých na trhu práce. I když předběžně výsledky jsou k dispozici pouze za celou ČR, dá se předpokládat, že zjištěné poznatky budou platit i v regionálním členění. Z výsledků například vyplývá, že z mladých lidí ve věku 20 až 34 let mělo nějakou pracovní zkušenost během úspěšně ukončeného studia 80 % respondentů. Byl zjištěn vysoký počet mladých, kteří předčasně ukončili studium, a nejčastějším důvodem bylo nesplnění povinností pro pokračování ve vzdělávání a skutečnost, že studium bylo příliš obtížné. Převážná část mladých získala své zaměstnání buď prostřednictvím příbuzných či známých nebo kontaktováním svého zaměstnavatele. Pouze malá část uvedla, že získala zaměstnání prostřednictvím úřadu práce nebo prostřednictvím soukromé pracovní agentury. Kvůli současnému zaměstnání bylo ochotno se přestěhovat necelých 13 % dotázaných. Respondentům byly také položeny otázky na uplatnění získaného vzdělání ve vlastním zaměstnání. Z odpovědí můžeme konstatovat, že s růstem úrovně vzdělání roste i spokojenost respondentů s jeho uplatněním v praxi.

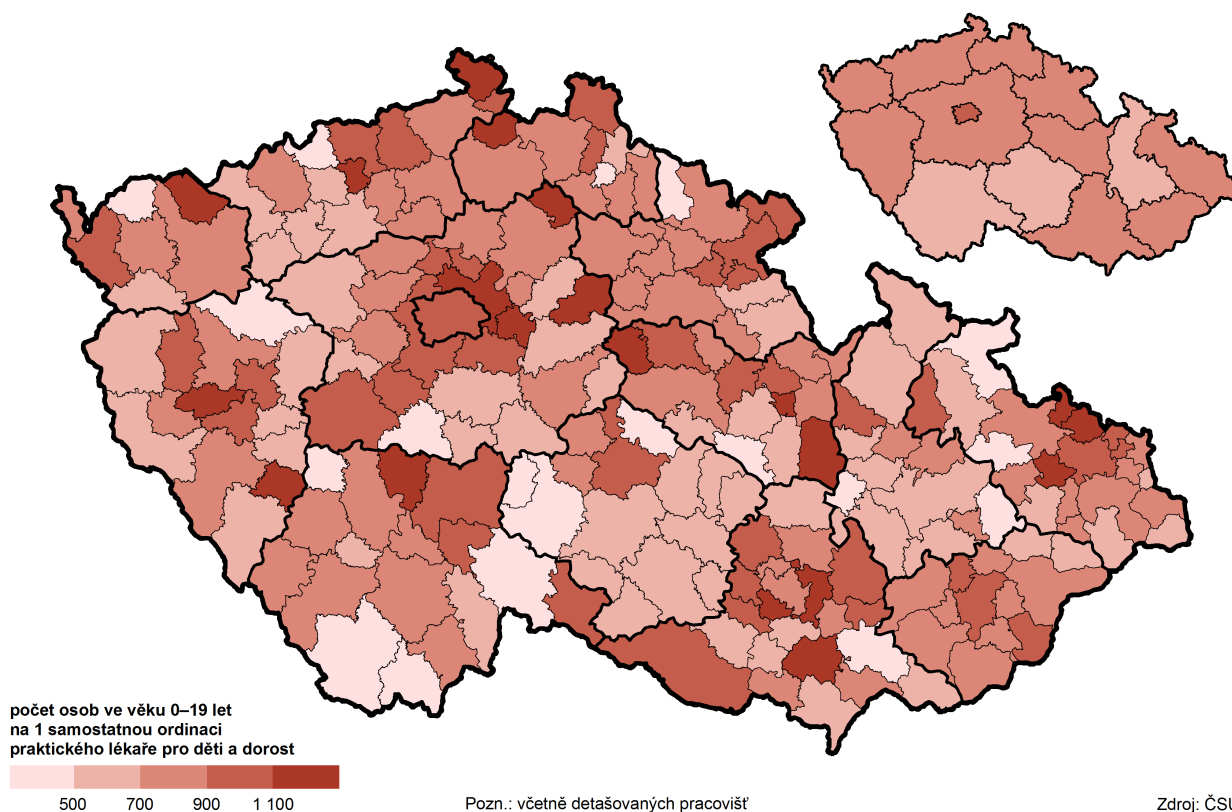
4. Zdravotní péče

Základním zdrojem dat o zdravotní péči jsou informace Ústavu zdravotnických informací a statistiky ČR (ÚZIS), které publikuje na svých internetových stránkách, v ročenkách a v databázích Národního zdravotnického informačního systému. Zdravotní stav mládeže můžeme hodnotit z několika hledisek. Jednak z pohledu zajištění dostatečné péče o juniory ve zdravotnických zařízeních, dále zhodnocením zdravotního stavu prostřednictvím ukazatelů o nemocnosti a také využitím ukazatelů o hospitalizaci mladých pacientů z kraje v nemocnicích.

Praktičtí lékaři pro děti a dorost

Zdravotní péči mládeže zabezpečuje síť samostatných ordinací praktických lékařů pro děti a dorost rozmístěných po území celého kraje. V roce 2015 ji tvořilo 187 ordinací či detašovaných pracovišť. V průměru připadalo na 1 ordinaci 663 juniorů od nejmenších po 19leté. Podle průměrného počtu juniorů na 1 samostatnou ordinaci praktického lékaře pro děti a dorost je situace ve srovnání s ostatními kraji příznivá, méně juniorů vykázal pouze kraj Vysočina (633 na 1 ordinaci). Z územního hlediska v Olomouckém kraji připadalo nejméně mladých pacientů na 1 ordinaci na Konicku (396 ve věku 0–19 let) a nejhorší stav nastal v SO ORP Zábřeh, kde na 1 ordinaci bylo vypočteno 942 mladých do 19 let.

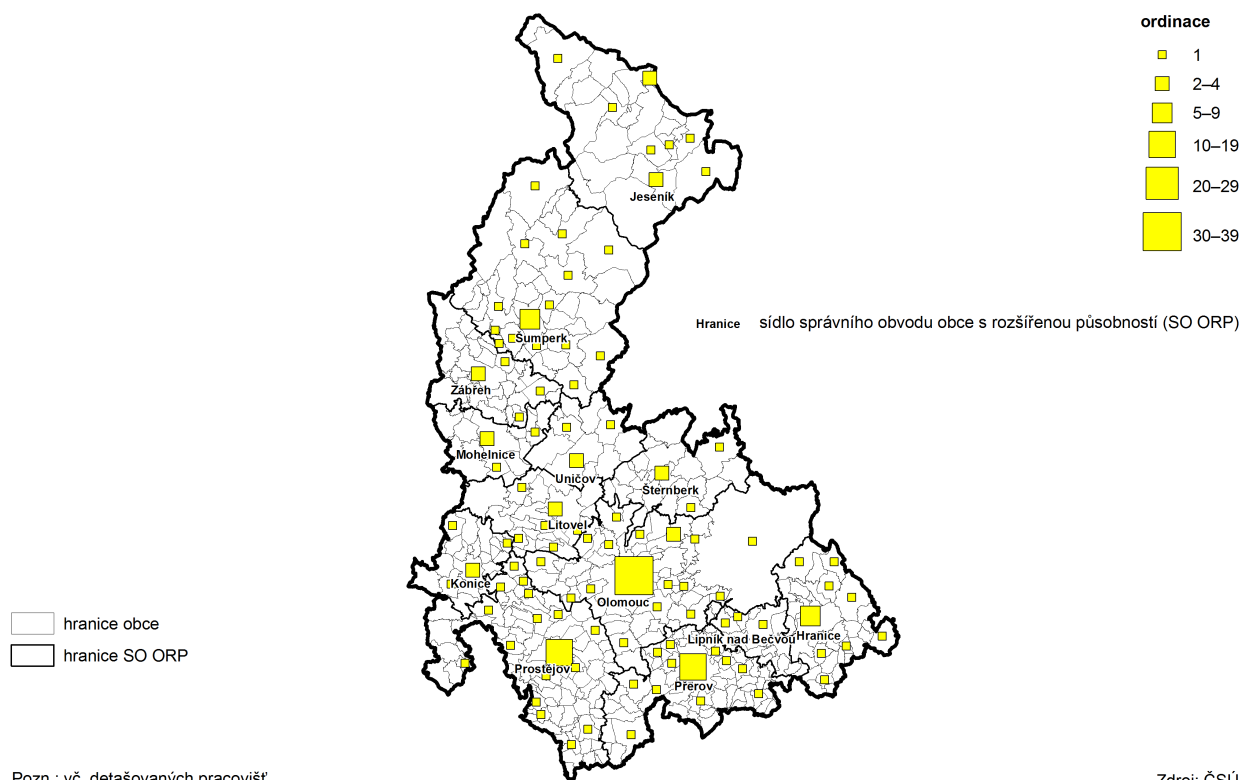
Samostatné ordinace praktických lékařů pro děti a dorost podle SO ORP a krajů k 31. 12. 2015

Podle dat Ústavu zdravotnických informací a statistiky bylo v roce 2015 v Olomouckém kraji evidováno u praktických lékařů pro děti a dorost 109 056 registrovaných dětí a dospívajících. Během roku 2015 došlo k 666 tis. kontaktům praktického lékaře pro děti a dorost s jeho pacienty. Ve většině případů se jednalo o přímé ošetření pacienta (73,7 %) anebo o preventivní vyšetření včetně očkování (20,1 %). Započteno bylo i 4,5 tis. návštěv lékaře u pacienta doma. Na jednoho registrovaného pacienta připadalo v roce 2015 v průměru 6,1 návštěv (průměr za ČR 5,4 návštěv). Průměrně pacient navštívil lékaře z důvodu nemoci či zranění více než 4 krát za rok. Z důvodu preventivní prohlídky či očkování vycházela na jednoho registrovaného pacienta více než jedna návštěva ročně. Nicméně tyto návštěvy probíhají především u nejmladších pacientů, děti do 1 roku života v průměru absolvovaly 7 preventivních vyšetření.

Dětské pacienty mohou být v nemocnicích v Olomouckém kraji hospitalizováni na 7 odděleních dětského lékařství, jejichž kapacita v roce 2016 činila 269 lůžek. V tomto roce zde bylo ošetřeno 21 757 pacientů. Někteří vícekrát, protože celkový počet hospitalizací dosáhl 25 396.

Samostatné ordinace praktických lékařů pro děti a dorost podle obcí Olomouckého kraje k 31. 12. 2015

Zdravotní stav

Pro posouzení zdravotního stavu dětí a mládeže v Olomouckém kraji můžeme využít řadu ukazatelů zveřejněných ÚZIS v regionálním územním členění z dat, které poskytují praktičtí lékaři pro děti a dorost a další odborní lékaři.

Určitým zdravotním problémem mohou být projevy alergií. Podle hlášení ambulantních oddělení alergologie a klinické imunologie a dalších zdravotnických zařízení bylo v těchto zařízeních z Olomouckého kraje v roce 2015 léčeno téměř 50 tis. pacientů. Nejmladších do věku 19 let bylo 18 500. Po přepočtu na 1 000 obyvatel kraje připadalo 78 léčených pacientů oboru alergologie a klinická imunologie. U mladších je situace horší, z každého 1 000 mladých do 19 let bylo téměř 150 nemocných.

Podrobnější data o léčených pacientech v oboru alergologie a klinické imunologie jsou z roku 2013. Tehdy bylo sledováno 20 tis. dětí do 19 let. Nejčastější diagnózou v kraji bylo astma, které si léčilo 8 854 mladých pacientů. Druhým častým onemocněním byla senná rýma (pollinosa), která byla evidována u 6 107 dětí. Třetí nejvýznamnější diagnózou, která byla léčena v alergologických ordinacích, byla stálá alergická rýma. Tuto nemoc si léčilo 3 052 mladých. Z 1 000 obyvatel kraje ve věku do 19 let si astma léčilo 71, sennou rýmu 49 a stálou alergickou rýmu 24 z nich. Průměr za Českou republiku vycházel trochu jinak, nejčastější diagnózou u mladých byla senná rýma (75 případů na 1 000 dětí a dorostu), teprve pak následovalo astma (69 případů na 1 000 dětí a dorostu) a alergická rýma (38 případů na 1 000 dětí a dorostu).

Z roku 2013 jsou i data o počtech onemocnění dětí a dospívajících ve věku 15 až 18 let, kteří trpěli určitou chorobou a byli pod stálým lékařským dohledem. V Olomouckém kraji bylo v roce 2013 mezi dětmi do 15 let takto evidováno 39,1 tis. onemocnění. Po přepočtu na 1 000 registrovaných pacientů bylo sledováno 427 onemocnění (některé děti mohou být započteny u více diagnóz). Nejčastějšími důvody pro lékařský dohled byly nemoci dýchací soustavy (11,8 tis.), následovaly nemoci nervové soustavy, oka a ucha (8,5 tis.) zahrnující i poruchy vidění, slabozrakost apod. (5,7 tis.). Třetím nejčastějším druhem onemocnění byly nemoci kůže a podkožního vaziva (4,3 tis.). S obezitou či špatnou životosprávou se v roce 2013 potýkalo 1 665 dětí do 15 let v kraji. U dorostu ve věku 15–18 let bylo v roce 2013 zjištěno 16,8 tis. léčených onemocnění. Na 1 000 registrovaných pacientů v uvedeném věku připadalo 728 diagnóz. Stejně jako u dětí nejčastější byly nemoci dýchací soustavy (4,1 tis.) následované nemocemi nervové soustavy, oka a ucha (4,0 tis.). Třetím nejčastěji léčeným onemocněním dospívajících byly nemoci endokrinní, výživy a přeměny

látek (1,7 tis.), které zahrnovaly i léčbu obezity a špatné životosprávy (1,1 tis.). Ze závažných onemocnění bylo v roce 2013 léčeno 173 dětí a 62 dospívajících s diagnózou novotvaru a u 126 dětí a 87 ve věku 15 až 18 let byla diagnostikována cukrovka – diabetes mellitus. Dětská mozková obrna postihla 307 dětí a 104 dospívajících.

Dalšími údaji zveřejněnými i na regionální úrovni jsou data o počtech dětí a dospívajících zneužívajících návykové látky. Celkem v České republice v roce 2015 lékaři sledovali 5 694 těchto případů, v Olomouckém kraji se jednalo o 278 případů.

Jedním ze sledovaných ukazatelů, který může mít vliv na zdravotní stav nejmladších, je délka kojení zjišťovaná při roční prohlídce dítěte. Podíl nekojených dětí v roce 2015 dosáhl v kraji 4,7 %, u dalších 16,6 % dětí bylo ukončeno kojení v průběhu šestinedělí. Podíl kojených dětí déle než 6 měsíců činil 35,5 %.

Děti při roční prohlídce podle délky kojení v roce 2015

Pramen: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR

v %

	Počet dětí na roční prohlídce	Kojení ukončeno ve věku					Nekojené děti
		do 6 týdnů	6 týdnů až 2 měsíce	3 až 5 měsíců	6 až 11 měsíců	12 měsíců a déle	
Olomoucký kraj	6 320	16,6	19,3	23,9	21,9	13,7	4,7
v tom okresy:							
Jeseník	321	19,0	21,8	24,0	23,1	10,0	2,2
Olomouc	2 883	19,3	19,3	21,2	20,8	15,0	4,5
Prostějov	840	(14,0)	(21,9)	(26,3)	(22,0)	(8,2)	(7,5)
Přerov	1 116	16,8	17,9	20,9	21,9	17,1	5,5
Šumperk	1 160	11,2	17,9	31,8	23,9	12,0	3,2

() data s nižší spolehlivostí

Co může výrazně ovlivnit zdraví nenarozených dětí je kouření matky v těhotenství. V Olomouckém kraji připadalo v průměru na 1 000 rodiček celkem 82 kouřících v letech 2013 až 2015. Data jsou vyšší než kolik činil republikový průměr (72 kouřících z 1 000 rodiček). Nejvíce kouřících maminek bylo zjištěno v okrese Jeseník. Vysoký podíl byl pak zaznamenán u nejmladších rodiček ve věkové skupině do 19 let a ve věku 20 až 24 let.

Rodičky kouřící v těhotenství podle věku a okresů - tříletý průměr let 2013–2015

Pramen: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR

na 1 000 rodiček

	Celkem	Věk						
		do 19	20–24	25–29	30–34	35–39	40–44	45 a více
Olomoucký kraj	82	350	197	72	44	49	80	42
v tom okresy:								
Jeseník	225	611	434	172	126	132	261	.
Olomouc	80	366	213	74	44	50	91	83
Prostějov	58	218	138	50	32	38	60	.
Přerov	79	324	184	69	40	53	81	.
Šumperk	72	321	151	65	40	31	32	.

Důležité pro nastávající maminky je i ultrazvukové vyšetření provedené v prvním trimestru. Toto vyšetření v Olomouckém kraji podstoupilo 85,8 % rodiček v roce 2015. Bylo to více než republikový podíl (80,6 %).

Screening rodiček v prvním trimestru podle věku a okresů v roce 2015

Pramen: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR

v %

	Rodičky, které v prvním trimestru podstoupily ultrazvukové vyšetření							
	celkem	do 19	20–24	25–29	30–34	35–39	40–44	45 a více
Olomoucký kraj	85,8	66,5	79,5	87,0	88,3	86,1	85,5	75,0
v tom okresy:								
Jeseník	84,6	50,0	75,9	92,2	84,1	91,7	90,0	.
Olomouc	85,7	51,5	78,6	86,3	87,5	87,8	84,0	100,0
Prostějov	88,1	82,8	84,9	86,9	91,2	85,5	97,4	.
Přerov	78,4	64,9	68,2	81,3	81,2	77,8	77,4	100,0
Šumperk	91,6	77,8	88,1	92,9	95,4	89,4	81,6	.

Screening rodiček je jedním z vyšetření, které mohou pomoci odhalit různé zdravotní potíže u nenarozeného miminka. Maximální snaha zdravotníků směřuje k tomu, aby se narodilo zdravé dítě. Bohužel stále jsou registrovány děti, které se narodily s vrozenou vadou. Podle posledních dat z roku 2014 se v České

republiky narodilo 4 586 dětí s vrozenou vadou. Z Olomouckého kraje jich bylo 282. Po přepočtu na 1 000 živě narozených dětí mělo vrozenou vadu 44,1 dětí.

Živě narození s vrozenou vadou podle okresů

Pramen: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR

na 1 000 živě narozených

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Olomoucký kraj	30,6	32,8	36,0	33,3	35,7	34,2	38,1	27,1	35,5	40,9	41,8	76,6	34,3	44,1
v tom okresy:														
Jeseník	41,8	42,3	58,7	28,6	33,0	40,1	28,8	36,4	57,2	36,6	51,4	63,7	31,3	47,5
Olomouc	28,9	34,2	33,0	34,1	31,9	40,4	40,3	27,0	31,3	35,9	31,4	68,3	28,3	40,7
Prostějov	25,2	33,0	30,0	28,5	33,2	21,4	29,7	12,7	24,2	32,0	38,3	83,4	29,6	35,6
Přerov	38,3	30,0	38,0	32,0	48,9	35,6	43,6	37,3	37,0	48,1	43,7	68,2	47,6	39,8
Šumperk	26,5	30,2	37,4	39,1	31,2	30,1	37,9	27,1	45,3	52,6	64,6	101,2	38,0	63,1

Z dat o dočasné pracovní neschopnosti pro nemoc a úraz máme data o počtu mladistvých do 18 let věku, kteří už patřili mezi nemocensky pojištěné osoby. V roce 2016 jich bylo evidováno 8 805, z toho v Olomouckém kraji to bylo 221 osob. U mladistvých z kraje bylo nahlášeno 7 případů pracovní neschopnosti s celkovou dobou trvání 135 kalendářních dnů.

Hospitalizovaní v nemocnicích podle věku

Z údajů, které máme k dispozici z ÚZIS, můžeme hodnotit ukazatele o hospitalizovaných v lůžkových zařízeních, kteří uváděli bydliště v Olomouckém kraji. V datech za rok 2015 bylo zjištěno, že mladí pacienti tvořili více než jednu čtvrtinu z celkového počtu hospitalizovaných obyvatel kraje (28,2 %), celkem bylo hospitalizováno 26 420 nemocných ve věku do 29 let. Ve věku do 1 roku života bylo evidováno 7 060 pacientů. Naprostá většina z nich byla zaznamenána v lůžkových zařízeních hned po narození. Více než 1 tis. miminek z kraje bylo hospitalizováno v souvislosti s jejich předčasným porodem, nízkou porodní váhou a dalšími problémy. Mezi další časté důvody hospitalizace nejmenších můžeme zařadit nemoci dýchací soustavy (194 pacientů) a vnější příčiny (100 dětí do 1 roku z kraje). Tyto uvedené příčiny byly také nejčastějším důvodem pobytu v nemocnicích i u 8 022 dětí ve věku od 1 roku do 14 let. Více než čtvrtina z uvedené skupiny byla hospitalizována s onemocněním dýchacích cest (2 183 dětí). Z důvodu vnějších příčin, různých poranění, zlomenin, popálenin a otrav bylo v nemocnicích dalších 1 340 dětí. Mezi další časté důvody hospitalizace patřily nemoci endokrinní, výživy a přeměny látek (851 dětí), nemoci trávicí soustavy (663 dětí) a infekční či parazitární nemoci (506 dětí ve věku 1 až 14 let).

Ve skupině obyvatel kraje ve věku 15 až 29 let bylo hospitalizováno 11 338 osob, přičemž téměř třetinu z tohoto počtu tvořily ženy v souvislosti s těhotenstvím (3 538 osob, tj. 31,2 % z hospitalizovaných ve věku 15–29 let). Další velkou skupinou byli mladí lidé, kteří se v nemocnicích léčili v důsledku různých zranění (1 514 osob). Mezi časté patřily nemoci trávicí soustavy, nemoci močové a pohlavní soustavy a další.

Po přepočtu na 1 000 dětí do jednoho roku života bylo v roce 2015 ukončeno 1 288 případů hospitalizace, tzn. že některé děti byly během svého prvního roku života hospitalizovány vícekrát. V dalších věkových skupinách je počet ukončených hospitalizací daleko nižší a pohybuje se od 89 ukončených hospitalizací na 1 000 dětí ve věku 10 až 14 let po 164 ukončených hospitalizací na 1 000 mladých ve věku 25 až 29 let.

Celkem bylo ve zdravotnických zařízeních v roce 2015 operováno 7 342 mladých do 29 let věku z Olomouckého kraje. Nejčastějším zákrokem ve skupině od 1 do 9 let bylo ošetření chronické nemoci mandlí a adenoidní tkáně (u 1 100 dětí). U starších nad 15 let to zase byly operace různých poranění a zlomenin způsobených vnějšími příčinami.

Zdravotnická záchranná služba

Z dat Asociace zdravotních záchranných služeb České republiky máme informace z 15 základů v kraji. V kraji bylo uskutečněno celkem 53,4 tis. výjezdů zdravotní záchranné služby v roce 2016. Podíl výjezdů k dětem a mládeži ve věku 0–18 let dosáhl 6,2 %. Celkem proběhlo 3 312 výjezdů k nejmladší generaci.

5. Sociální služby

Sociální služby jsou poskytovány osobám a rodinám, které se ocitly ve složité sociální situaci, na jejíž řešení vlastními silami a prostředky nestačí. Naprostá většina informací o sociálních službách, včetně dat o dětech a mládeži, byla převzata z Ministerstva práce a sociálních věcí ČR (MPSV) a České správy sociálního zabezpečení (ČSSZ). Z oblasti sociálního zabezpečení z pohledu juniorů jsou k dispozici informace o dávkách státní sociální podpory, o pěstounské péči, sirotčích důchodech, o počtech držitelů průkazů zdravotně postižených a mnohé další ukazatele v regionálním členění.

Uživatelé sociálních služeb

Pro děti a mládež v nepříznivé sociální situaci existuje v kraji několik pracovišť sociálních služeb. Tato zařízení poskytují potřebnou pomoc a podporu nejen dospělým, ale i dětem mladším 18 let. Zaměřují se nejen na řešení sociálního začlenění ale i na prevenci sociálního vyloučení.

Nejvíce využívaným sociálním zařízením pro juniory jsou nízkoprahová zařízení pro děti a mládež, která jsou určena osobám ve věku od 6 do 26 let ohroženým společensky nežádoucími jevy. Cílem služby je zlepšit kvalitu jejich života předcházením nebo snížením sociálních a zdravotních rizik souvisejících se způsobem jejich života, umožnit jim lépe se orientovat v jejich sociálním prostředí a vytvářet podmínky k řešení jejich nepříznivé sociální situace. V posledních letech tuto službu v kraji využívá více než 1,5 tis. klientů ročně. V roce 2016 to bylo 1 316 klientů do 18 let a 233 starších. Děti a mládež do 18 let také využívají služeb sociálních poraden, kde bylo v roce 2016 evidováno 395 mladých klientů. Každým rokem se zvyšuje počet klientů pracovišť rané péče, v roce 2016 zajišťovala pomoc pro 332 dětí a 269 dospělých. Tato služba je poskytována dítěti a rodičům dítěte ve věku do 7 let, které je zdravotně postižené nebo jehož vývoj je ohrožen v důsledku nepříznivého zdravotního stavu. V azylových domech, které poskytují pobytové služby na přechodnou dobu osobám v nepříznivé sociální situaci spojené se ztrátou bydlení, našlo ubytování v roce 2016 celkem 213 dětí a dospívajících do 18 let. Zařízení pro krizovou pomoc využilo 38 mladých. V pobytových zařízeních sociálních služeb bylo evidováno 15 osob mladších 18 let v domovech pro osoby se zdravotním postižením, v týdenních stacionářích byly 2 osoby a denní stacionáře navštěvovalo 60 klientů do 18 let věku. Pomoc v rámci sociální rehabilitace byla poskytnuta 102 mladým do 18 let. Tato služba zahrnuje soubor specifických činností směřujících k dosažení samostatnosti, nezávislosti a soběstačnosti osob, a to rozvojem jejich specifických schopností a dovedností, posilováním návyků a nácvikem výkonu běžných, pro samostatný život nezbytných činností alternativním způsobem využívajícím zachovaných schopností, potenciálů a kompetencí.

Kromě uvedených zařízení jsou ještě pro osoby se zdravotním postižením poskytovány další ambulantní a terénní sociální služby, které také poskytují pomoc i dětem a mládeži do 18 let. Nejvíce mladých klientů využívá sociálně aktivizační služby pro osoby se zdravotním postižením, které v roce 2016 čerpalo 37 dětí a dospívajících. Podobně sociální službu osobní asistence využilo 34 mladých klientů, dalších 26 klientů do 18 let věku využilo odlehčovací služby, které umožňují pečující osobě o zdravotně postiženého nezbytný odpočinek.

Dávky státní sociální podpory a pěstounské péče, příspěvek na péči

Systém státní sociální podpory zabezpečuje adresnou pomoc rodinám s nezaopatřenými dětmi ve stanovených sociálních situacích, na jejichž řešení rodina vlastními silami a prostředky nestačí. Jedná se o různé obtížné životní situace, jako je například nedostatečný příjem, péče o novorozence nebo malé dítě, neúplnost rodiny apod.

Jednou z dávek státní sociální podpory, která bezprostředně souvisí s dětmi, je příspěvek na dítě. Jedná se o základní dlouhodobou dávku poskytovanou rodinám s dětmi, která jim pomáhá krýt náklady spojené s výchovou a výživou nezaopatřených dětí. Nárok na příspěvek na dítě má nezaopatřené dítě, které žije v rodině, jejíž rozhodný příjem je nižší než 2,4násobek částky životního minima rodiny. Pokud rodina nedosahuje hranice rozhodného příjmu, dostává dítě do 6 let 500 Kč, od 6 do 15 let 610 Kč a starší do 26 let 700 Kč měsíčně. Počet vyplacených dávek v posledních letech klesá. V roce 2016 bylo vyplaceno 330,7 tis. příspěvků na dítě nezaopatřeným dětem z Olomouckého kraje. V prosinci 2016 pobíralo tuto dávku 24,6 tis. dětí, z toho bylo 27 % ve věku do 6 let, starších do 15 let bylo 48 % a v nejstarší kategorii bylo zařazeno 25 % z celkového počtu příjemců příspěvku na dítě. Celková hodnota vyplacených příspěvků na dítě také meziročně klesá, v roce 2016 bylo v kraji vyplaceno celkem 199,6 mil. Kč.

Vybrané dávky státní sociální podpory podle okresů

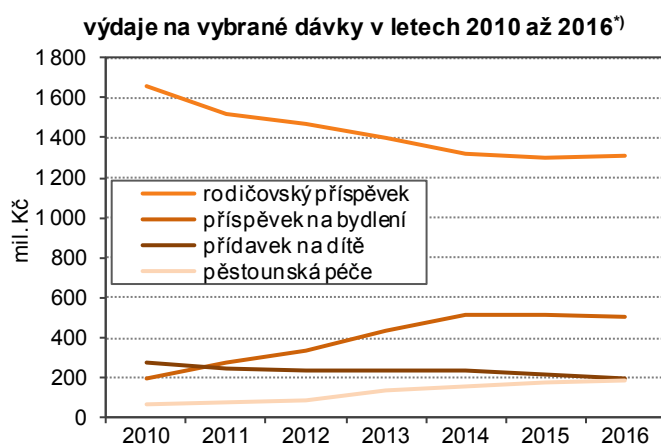
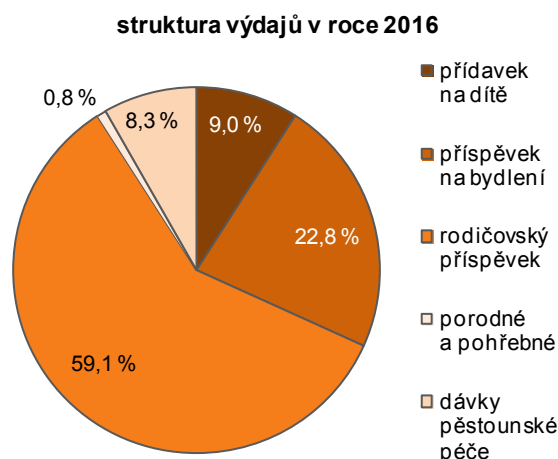
Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

	Počet vyplacených dávek (tis.)					Výdaje na dávky (tis. Kč)				
	2012	2013	2014	2015	2016	2012	2013	2014	2015	2016
Přídavek na dítě										
Olomoucký kraj	396,2	394,6	383,7	361,2	330,7	239 506	238 997	232 262	218 199	199 577
v tom okresy:										
Jeseník	37,0	36,9	35,8	33,8	31,2	22 427	22 356	21 734	20 521	18 865
Olomouc	123,6	123,8	120,4	113,9	103,5	74 555	74 928	72 842	68 678	62 410
Prostějov	72,5	73,1	71,2	67,6	62,9	43 873	44 395	42 994	40 786	37 814
Přerov	80,6	78,8	76,3	72,8	67,5	48 759	47 661	46 258	44 119	40 880
Šumperk	82,4	81,9	80,0	73,2	65,6	49 892	49 658	48 434	44 095	39 608
Rodičovský příspěvek										
Olomoucký kraj	217,3	204,9	194,1	192,9	191,0	1 465 155	1 400 006	1 323 148	1 296 755	1 307 863
v tom okresy:										
Jeseník	12,9	11,9	11,1	10,8	10,6	81 341	76 740	71 035	68 254	68 248
Olomouc	82,4	79,2	75,8	75,7	74,9	576 146	557 729	531 049	524 345	524 873
Prostějov	38,7	35,8	34,1	33,9	33,8	253 328	236 359	224 200	218 536	222 919
Přerov	43,0	40,1	37,5	37,2	36,6	283 834	270 293	253 438	248 313	251 359
Šumperk	40,3	38,0	35,7	35,3	35,2	270 507	258 887	243 424	237 307	240 463

Další dávkou státní sociální podpory je rodičovský příspěvek. Nárok na rodičovský příspěvek má rodič, který po celý kalendářní měsíc osobně celodenně a řádně pečuje o dítě, které je nejmladší v rodině, a to až do vyčerpání celkové částky 220 000 Kč, nejdéle do 4 let věku tohoto dítěte. Celkový počet rodičovských příspěvků vyplacených v roce 2016 činil 191,0 tis. V průměru měsíčně obdrželo tuto dávku 15,9 tis. rodičů z kraje. Celková vyplacená částka dosáhla v uvedeném roce 1 307,9 mil. Kč.

Výdaje na dávky státní sociální podpory a péčovské péče v Olomouckém kraji

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

¹⁾ do roku 2012 podle výplatního místa, od roku 2013 podle místa trvalého bydliště příjemce

S narozením dítěte je vypláceno porodné. Nárok na porodné má pouze rodina, jejíž příjem v předchozím kalendářním čtvrtletí nepřesáhl 2,7násobek životního minima. Porodné je stanoveno pevnou částkou a činí 13 000 Kč na první živě narozené dítě a 10 000 Kč na druhé živě narozené dítě. V roce 2016 bylo porodné vypláceno 1,5 tis. příjemcům z kraje a celkově bylo na porodné vypláceno 17,3 mil. Kč.

Systém státní sociální podpory kromě uvedených dávek ještě zahrnuje příspěvek na bydlení a pohřebné. Mimo tyto dávky může ještě rodina řešit těžkou životní situaci zažádáním o dávky pomoci v hmotné nouzi, kam jsou zařazeny příspěvky na živobytí, doplatek na bydlení a mimořádná okamžitá pomoc.

Dále existují dávky pro osoby se zdravotním postižením a od roku 2007 i příspěvek na péči. Nárok na tento příspěvek má osoba starší 1 roku, která je z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu závislá na pomoci jiné fyzické osoby při zvládnutí základních životních potřeb v rozsahu stanoveném stupněm závislosti. V Olomouckém kraji bylo v roce 2016 průměrně každý měsíc vypláceno 22,7 tis. příspěvků na péči. Většina byla vyplácena nejstarším obyvatelům kraje, pobírají ho ale i nejmladší generace k pokrytí nezbytných nákladů při zajištění péče v rodině. Ve věku do 17 let byl vyplácen měsíčně 1 764 osobám,

z toho bylo 1,1 tis. chlapců a 0,7 tis. děvčat. Oprávněných osob ve věku 18 až 29 let bylo v průměru měsíčně evidováno 996 obyvatel kraje, z toho bylo 0,6 tis. mužů a 0,4 tis. žen.

Pěstounská péče a ústavní výchova

Děti a dospívající se dostávají do takové životní situace, kdy vlastní rodina jim není schopna zajistit základní podmínky pro život. Tehdy nastupuje náhradní rodinná péče, zahrnující pěstounskou péči, osobní péči poručníka a péči jiné fyzické osoby. V současnosti je v náhradní péči v Olomouckém kraji kolem 1 tis. dětí a mladistvých. Na konci roku 2016 bylo evidováno 1 058 dětí v náhradní rodinné péči, z toho bylo 22 dětí se zdravotním postižením. O tyto děti se staralo 1 044 pěstounů, poručníků a jiných pečujících osob.

Pěstounská péče je dítěti poskytována osobou v evidenci, která vykonává pěstounskou péči na přechodnou dobu, nebo osobou pečující (zejména pěstoun nebo poručník). V roce 2013 došlo k výrazné právní úpravě tohoto institutu ochrany dětí. Každé dítě svěřené do pěstounské péče má nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte. V roce 2016 bylo vyplaceno v kraji celkem 12,5 tis. této dávky ve výši 66,9 mil. Kč. Další dávkou pěstounské péče je odměna pěstouna. V uvedeném roce bylo vyplaceno 9,8 tis. odměn, celková částka vyplacená pěstounům z kraje činila 112,2 mil. Kč. Mezi dávky pěstounské péče jsou ještě zařazeny příspěvek při převzetí dítěte, příspěvek na zakoupení motorového vozidla pro pečující osoby a příspěvek při ukončení pěstounské péče pro osobu, které zanikl nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte.

Děti v náhradní rodinné péči a děti s nařízenou ústavní výchovou

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Děti v náhradní rodinné péči	549	919	874	887	893	941	983	1 061	1 058
na 1 000 osob ve věku 0–18 let	4,5	7,5	7,3	7,4	7,6	8,0	8,4	9,0	8,9
Děti s nařízenou ústavní výchovou	527	499	491	468	467	430	376	333	348
na 1 000 osob ve věku 0–18 let	4,3	4,1	4,1	3,9	4,0	3,7	3,2	2,8	2,9

Kromě dětí v náhradní rodinné péči se orgány sociálně-právní ochrany zabývají i případy dětí s problematickým způsobem života, které zanedbávají školní docházku, opakovaně utíkají z domova, spáchaly trestný čin, požívají návykové látky apod. V krajních případech je dětem nařízena ústavní výchova. Počet takto umístěných dětí se v posledních letech snižuje, nicméně k 31. 12. 2016 mělo celkem 348 dětí z kraje nařízenou ústavní výchovu. V kraji působí 37 kurátorů pro děti a mládež (v roce 2016), kteří jsou v bezprostředním kontaktu s dítětem, jeho rodinou a dalšími spolupracujícími subjekty a snaží se snižovat nepříznivé vlivy působící na děti. V roce 2016 se starali o 1 182 klientů, z toho bylo 613 dětí do 15 let. Nejčastěji se řeší výchovné problémy (849 klientů, z toho 479 dětí do 15 let v roce 2016) nebo trestná činnost mládeže (322 klientů, z toho 154 dětí do 15 let v roce 2016).

Sirotčí důchody

Česká správa sociální zabezpečení uvádí také počty příjemců sirotčích důchodů. Na tento druh pozůstalostního důchodu má nárok nezaopatřené dítě, pokud splňuje podmínky dané zákonem o důchodovém pojištění. Může se jednat o nezletilé dítě, tak i zletilé mladší 26 let za splnění určitých podmínek, např. pokud se soustavně připravuje na budoucí povolání apod. Jejich počet v posledních 5 letech mírně klesá. V kraji bylo v prosinci roku 2016 evidováno 2 691 příjemců uvedeného důchodu. Průměrná měsíční výše sirotčího důchodu v kraji dosáhla částky 5 807 Kč v roce 2016. V porovnání minulých let dochází každoročně k navýšení průměrné hodnoty sirotčího důchodu.

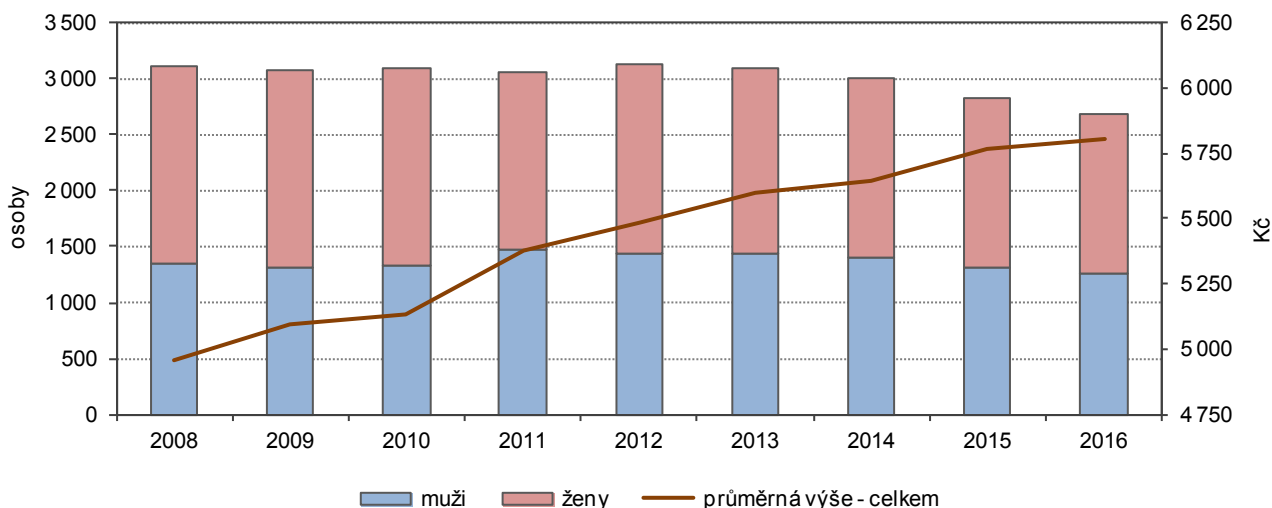
Sirotčí důchody podle okresů (prosinec)

Pramen: Česká správa sociálního zabezpečení

	Příjemci						Průměrná měsíční výše (Kč)					
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Olomoucký kraj	3 049	3 119	3 086	3 001	2 829	2 691	5 379	5 488	5 597	5 643	5 769	5 807
v tom okresy:												
Jeseník	208	214	203	195	177	176	5 078	5 121	5 249	5 263	5 427	5 469
Olomouc	1 030	1 082	1 108	1 061	1 015	947	5 462	5 617	5 721	5 735	5 848	5 929
Prostějov	470	479	457	457	448	418	5 296	5 448	5 552	5 674	5 812	5 794
Přerov	671	676	650	637	593	579	5 417	5 456	5 559	5 634	5 720	5 740
Šumperk	670	668	668	651	596	571	5 364	5 457	5 565	5 594	5 751	5 784

Sirotčí důchody podle pohlaví v Olomouckém kraji (prosinec)

Pramen: Česká správa sociálního zabezpečení

Držitelé průkazů zdravotně postižených

Ministerstvo práce a sociálních věcí zveřejňuje, kolik osob má nárok na průkaz osoby se zdravotním postižením. Jedná se o osoby starší 1 roku s tělesným, smyslovým nebo duševním postižením charakteru dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, který podstatně omezuje jejich schopnost pohyblivosti nebo orientace, včetně osob s poruchou autistického spektra. Na konci prosince 2016 bylo započteno v Olomouckém kraji celkem 18 280 držitelů průkazů osob se zdravotním postižením. Z uvedeného počtu bylo 845 dětí do 18 let věku. Podle míry funkčního postižení pohyblivosti a orientace bylo evidováno 26 dětí s druhem průkazu osob se středně těžkým postižením (TP), 226 dětí s průkazem osob s těžkým postižením (ZTP) a 593 dětí s průkazem osob se zvlášť těžkým funkčním postižením nebo úplným postižením pohyblivosti nebo orientace s potřebou průvodce (ZTP/P).

6. Domácnosti a bydlení

Významnou charakteristikou starší části mladé generace je struktura domácností a bydlení, která je převzata z výsledků Sčítání lidu, domů a bytů z roku 2011. V rámci postupného osamostatňování začínají mladí lidé řešit otázku svého prvního bydlení a vytvářet nové domácnosti. Jejich skladba je vzájemně provázaná a v porovnání s celkovou krajskou populací značně odlišná. Základní rozdíly vycházejí především z obecně nižšího počtu členů a menších finančních možností domácností juniorů. Výsledkem je, že zatímco mezi všemi hospodařícími domácnostmi Olomouckého kraje převažovaly v době sčítání úplné rodiny, mezi domácnostmi mladých osob převládaly domácnosti jednotlivců. Zcela rozdílná byla i zjištěná struktura mladých domácností jednotlivců z pohledu rodinného stavu nebo způsobu bydlení a skladba rodinných domácností. Z pohledu bydlení byla pro mladou generaci typická výrazná převaha bydlení v bytových domech, převaha nájemního způsobu užívání bytu a vyšší zastoupení bytů se sníženou kvalitou. K dalším odlišnostem v porovnání s bytovou strukturou celé krajské populace patří velikost bytů obývaná mladou generací. Znatelně vyšší podíl náleží jedno- a dvoupokojovým bytům a s tím souvisí i nižší průměrná obytná plocha bytů mladých osob.

Struktura domácností

Podle definitivních výsledků SLDB 2011 hospodařilo na území Olomouckého kraje 15,5 tis. domácností, v jejichž čele stála osoba ve věku 15–29 let. Na celkovém počtu domácností v Olomouckém kraji (se zjištěným věkem osoby v čele domácnosti) se podílely z 6,4 %. Ačkoliv mezi všemi hospodařícími domácnostmi v kraji převažovaly úplné rodiny, nejrozšířenější podskupinu domácností juniorů tvořily domácnosti jednotlivců (55,2 %). Teprve po nich následovaly s významným odstupem rodiny úplné (31,1 %) a nejnižší podíl náležel rodinám neúplným (13,7 %).

Hospodařící domácnosti s osobou v čele ve věku 15–29 let podle typu domácnosti a způsobu bydlení

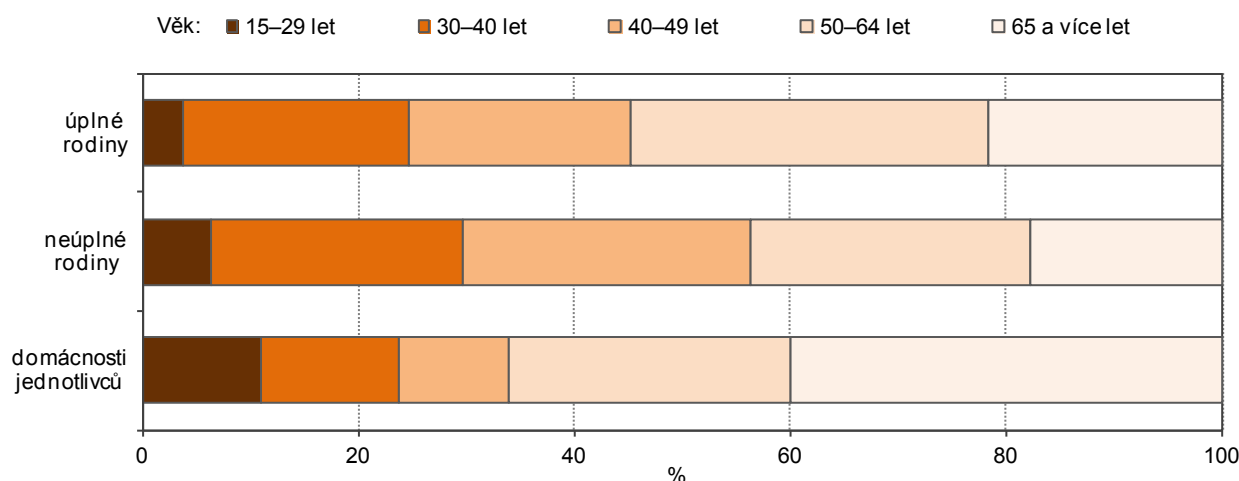
Zdroj: SLDB 2011

	Celkem	v tom (%)		
		1 úplná rodina ¹⁾	1 neúplná rodina	domácnost jednotlivce
Domácnosti s osobou v čele ve věku 15–29 let celkem	15 465	31,1	13,7	55,2
v tom podle způsobu bydlení:				
bydlící v bytech	15 122	31,7	13,7	54,6
bydlící mimo byty	314	6,1	7,0	86,9
bydlící v zařízeních	29	17,2	82,8	x

¹⁾ manželské páry a faktická manželství

Domácnosti mladých jednotlivců se na všech domácnostech jednotlivců v Olomouckém kraji (se zjištěným věkem) podílely z 10,9 %. Menší význam příslušel při obdobném porovnání rodinám neúplným (6,4 %) i rodinám úplným (3,7 %). Naprostá většina hospodařících domácností bydlela v bytech (97,8 %).

Domácnosti podle typu domácnosti a věku osoby v čele domácnosti v Olomouckém kraji (ze zjištěných hodnot)

Domácnosti jednotlivců

Nejpočetnější částí domácností juniorů byly podle výsledků SLDB 2011 domácnosti jednotlivců. Mezi nimi převažovaly osoby ve věku 25–29 let (57,4 % z domácností jednotlivců ve věku 15–29 let). Při členění podle pohlaví bylo více domácností mladých mužů (54,9 %) než mladých žen (45,1 %). Tato zjištěná převaha byla v přímém rozporu se strukturou domácností jednotlivců v Olomouckém kraji, a to zejména z důvodu výrazně vyššího počtu ovdovělých žen starších 70 let.

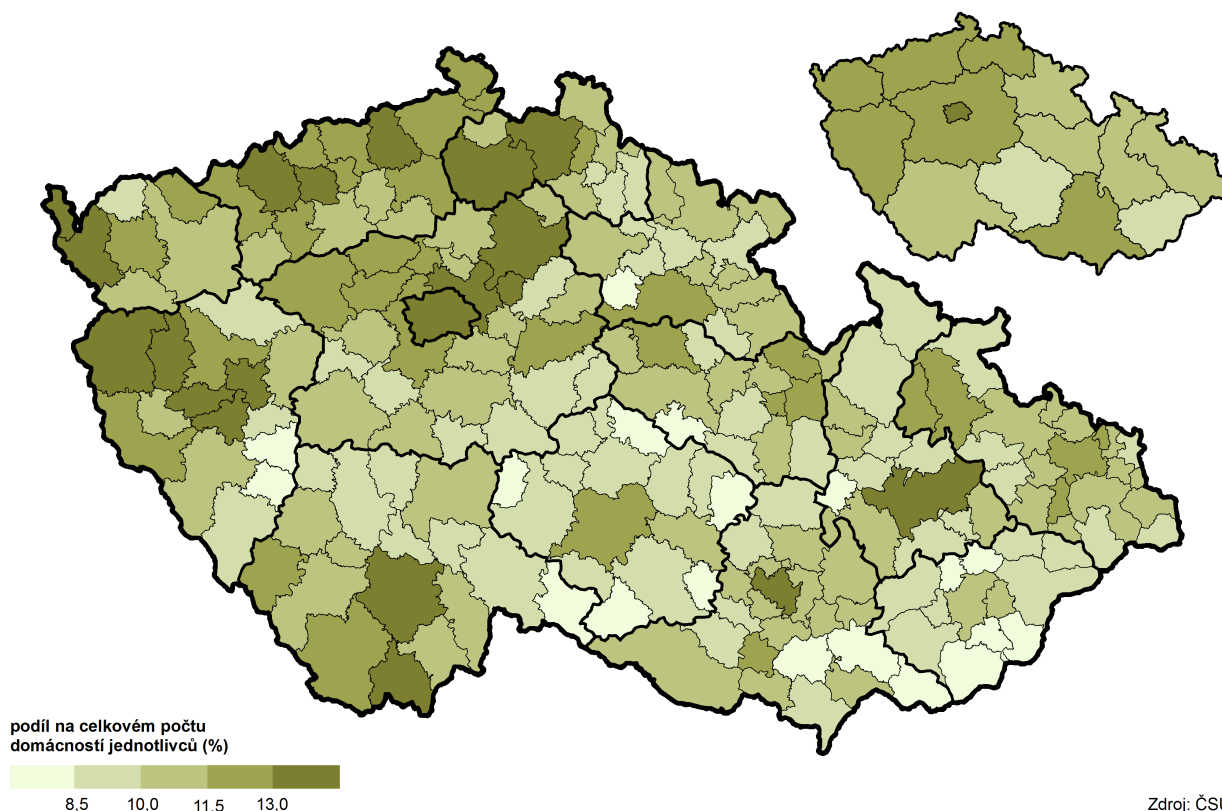
Hospodařící domácnosti jednotlivců ve věku 15–29 let podle věku, rodinného stavu a způsobu bydlení

Zdroj: SLDB 2011

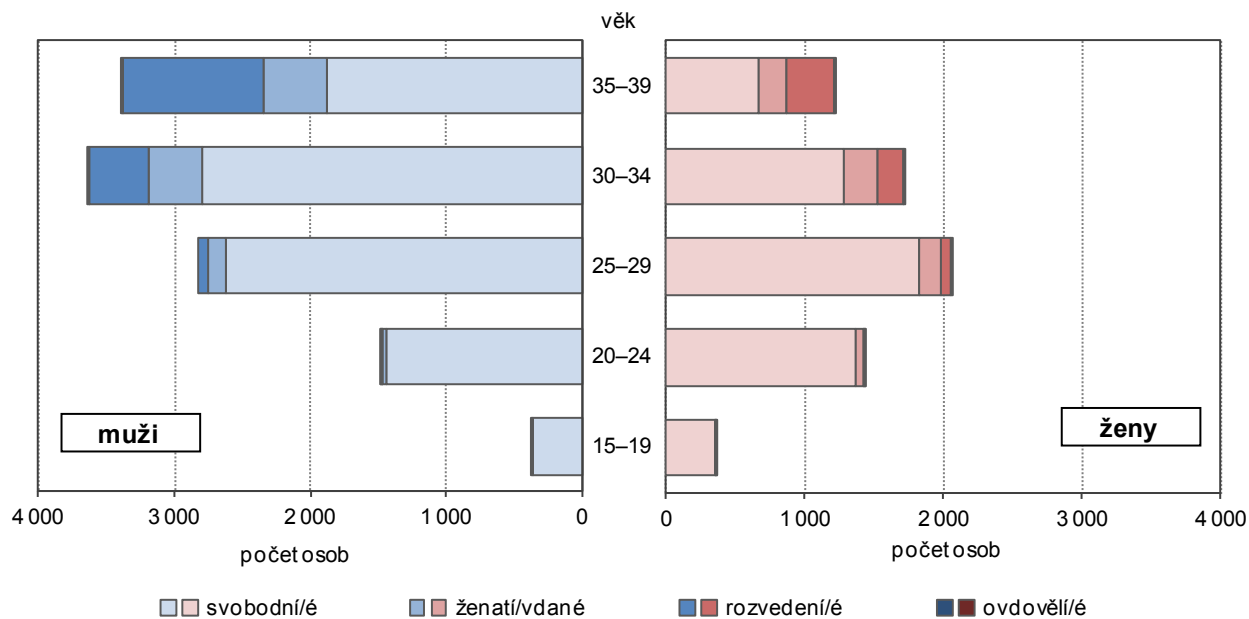
	Muži				Ženy			
	ve věku 15–29 let celkem	v tom			ve věku 15–29 let celkem	v tom		
		15–19	20–24	25–29		15–19	20–24	25–29
Domácnosti jednotlivců ve věku 15–29 let celkem	4 682	363	1 484	2 835	3 848	356	1 434	2 058
z toho rodinný stav (%):								
svobodný, svobodná	94,6	99,7	97,5	92,3	92,0	98,3	95,6	88,3
ženatý, vdaná	3,5	0,0	1,6	4,9	5,8	1,1	3,6	8,1
rozvedený, rozvedená	1,7	0,3	0,5	2,5	2,0	0,3	0,6	3,3
ovdovělý, ovdovělá	0,0	-	0,1	-	0,1	-	0,1	0,2
v tom způsob bydlení (%):								
samostatně v bytě	75,9	62,8	73,2	78,9	74,7	62,9	71,9	78,8
v bytě s další hospodařící domácností	20,7	32,5	22,8	18,1	22,3	33,1	24,6	18,9
mimo byty	3,4	4,7	4,0	3,0	2,9	3,9	3,5	2,3

Zatímco v domácnostech všech jednotlivců převládaly v celém kraji osoby ovdovělé, u domácnosti jednotlivců ve věku 15–29 let nepřekvapila dominance svobodných. Mezi domácnostmi mladých mužů bylo 94,6 % mužů svobodných, mezi domácnostmi mladých žen činil podíl svobodných 92,0 %. S rostoucím věkem jejich zastoupení klesá zejména ve prospěch ženatých a vdaných a částečně i na úkor rozvedených.

Domácnosti jednotlivců ve věku 15–29 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

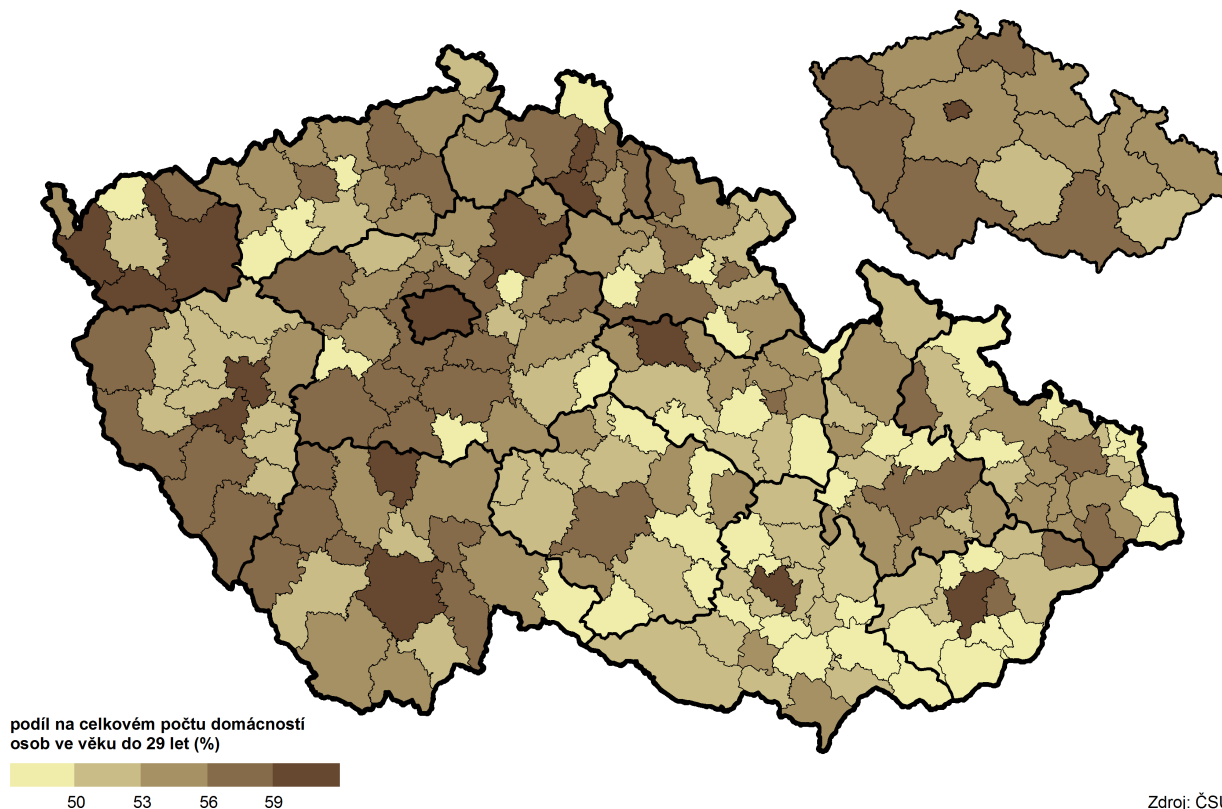

Věkové složení domácností jednotlivců podle pohlaví a rodinného stavu v Olomouckém kraji (ze zjištěných hodnot)

V domácnostech jednotlivých mladých mužů činil podíl svobodných ve věku 15–24 let 97,9 %. Ve věkové kategorii 25–29 let bylo jejich zastoupení nižší a představovalo 92,3 %. Vzhledem k obecnému faktu, že ženy vstupují do manželských svazků v nižším věku, bylo zastoupení svobodných žen v domácnostech jednotlivých mladých žen nižší a klesalo rychleji. Ve věku 15–24 let bylo v rámci jednotlivých mladých žen 96,1 % svobodných a ve věku 25–29 let jejich podíl klesl na 88,3 %.

Domácnosti jednotlivců z domácností osob ve věku 15–29 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Pro domácnosti jednotlivců mladých mužů a žen je charakteristické častější sdílení bytu s další hospodařící domácností. Současně platí, že s rostoucím věkem podíl takto sdíleného bydlení klesá. Ve věkové skupině 15–24 let bydlelo v jednom bytě spolu s další hospodařící domácností celkem 24,7 % samotných mužů a 26,3 % samotných žen. Ve věku 25–29 let jejich podíl klesl na 18,1 % v případě mužů a na 18,9 % v případě žen a i ve vyšších věkových kategoriích význam sdíleného bydlení postupně zeslabil.

Z pohledu menších územních jednotek převažovaly domácnosti jednotlivců (mezi domácnostmi mladých osob) ve 158 z 206 správních obvodů ORP České republiky. Nejvyšší zastoupení domácností jednotlivců charakterizovalo řadu velkých sídel, přičemž zcela nejvyšší bylo ve správních obvodech ORP Hl. m. Praha, Brno a Plzeň. Na opačném pólu pořadí se umístily správní obvody ORP Valašské Klobouky, Kraslice a Jablunkov. V rámci Olomouckého kraje byly nejvyšší podíly domácností jednotlivců zjištěny na Olomoucku, Přerovsku a Prostějovsku. Nejnižší zastoupení náleželo správním obvodům ORP Uničov, Konice a Šternberk, ve kterých byl zjištěný podíl pod padesátiprocentní hranicí.

Rodinné domácnosti

Menšinou podskupinu domácností mladých osob ve věku 15–29 let tvořily při sčítání v roce 2011 domácnosti rodinné. Zatímco podíl domácností jednotlivců činil u mladé generace 55,2 %, doplňkový podíl rodinných domácností, tj. úplných a neúplných rodin, zaujímal 44,8 %.

Hospodařící domácnosti jedné úplné rodiny tvořené manželskými páry nebo tzv. faktickými manželstvími představovaly při sčítání v roce 2011 nejčastější typ domácnosti v Olomouckém kraji. Jejich celkový počet činil 130,7 tis. a tvořil 50,7 % z celku. U mladé generace dosáhl počet domácností jedné výše vymezené úplné rodiny úrovně 4,8 tis., což odpovídalo podílu 31,1 % z domácností mladých osob. Zcela odlišný byl při srovnání krajské populace a mladé generace vzájemný poměr manželských párů a faktických manželství. Jestliže v prvním případě manželské páry úplným rodinám dominovaly (89,8 %), v případě juniorů bylo jejich zastoupení výrazně nižší (51,4 %). Logickým rysem úplných mladých rodin je nižší počet hospodařících domácností se 4 a více členy. Podle SLDB 2011 byly úplné rodiny mladých manželských párů nejčastěji tvořené třemi členy a v případě faktických manželství bylo nejvíce domácností pouze dvojčlenných.

Hospodařící rodinné domácnosti podle počtu členů domácnosti, typu hospodařící domácnosti a věku osoby v čele domácnosti

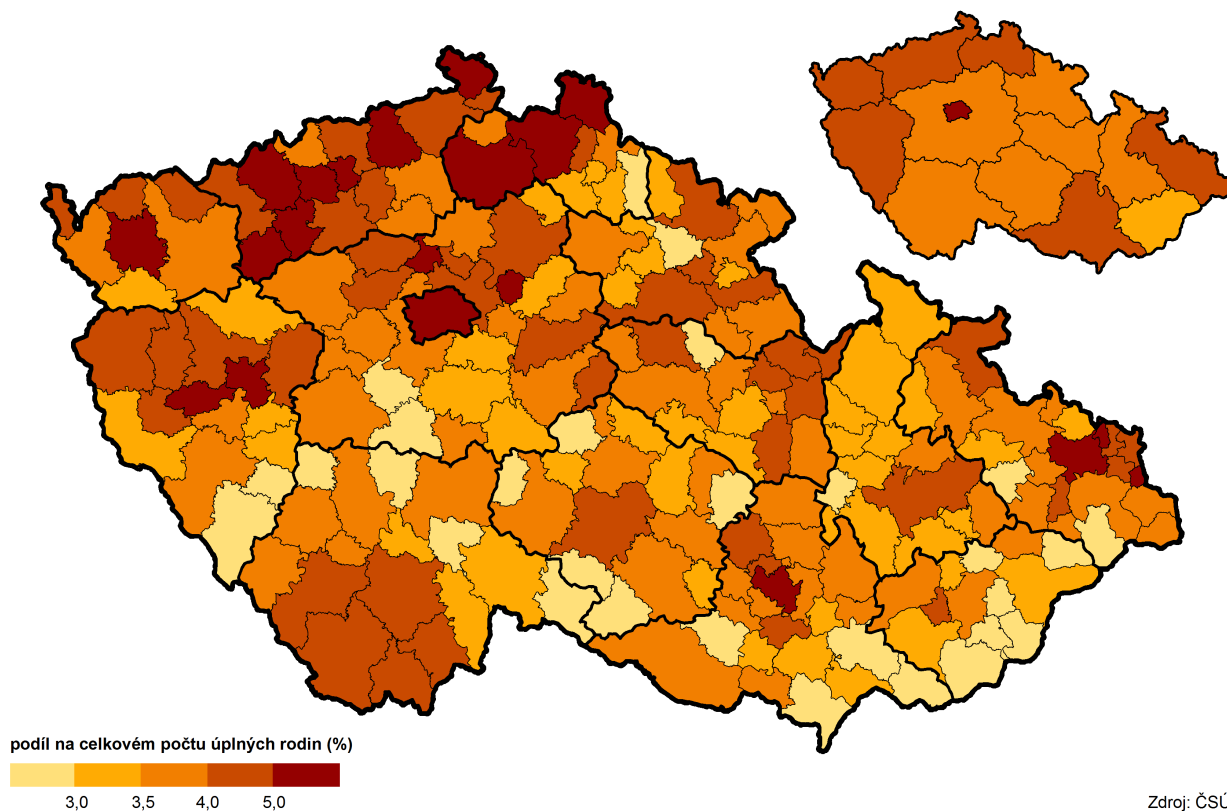
Zdroj: SLDB 2011

	Rodinné domácnosti	v tom s počtem členů (%)			
		2	3	4	5 a více
Domácnosti tvořené 1 úplnou rodinou	130 946	38,4	26,0	27,7	7,9
z toho věk osoby v čele domácnosti:					
15–19	48	16,7	45,8	18,8	18,8
20–24	686	49,9	33,7	10,8	5,7
25–29	4 096	40,4	36,6	18,2	4,8
z úhrnu manželské páry	117 419	38,1	25,4	28,5	8,0
z toho věk osoby v čele domácnosti:					
15–19	26	-	53,8	26,9	19,2
20–24	213	28,6	42,7	17,4	11,3
25–29	2 235	26,4	43,6	23,7	6,4
z úhrnu faktická manželství	13 304	40,1	31,3	21,1	7,5
z toho věk osoby v čele domácnosti:					
15–19	22	36,4	36,4	9,1	18,2
20–24	469	59,9	29,2	7,9	3,0
25–29	1 847	57,1	28,3	11,6	3,0
Domácnosti tvořené 1 neúplnou rodinou	33 608	56,3	31,2	8,8	3,7
z toho věk osoby v čele domácnosti:					
15–19	171	33,9	47,4	13,5	5,3
20–24	586	46,1	37,0	9,6	7,3
25–29	1 366	46,6	34,8	11,8	6,8

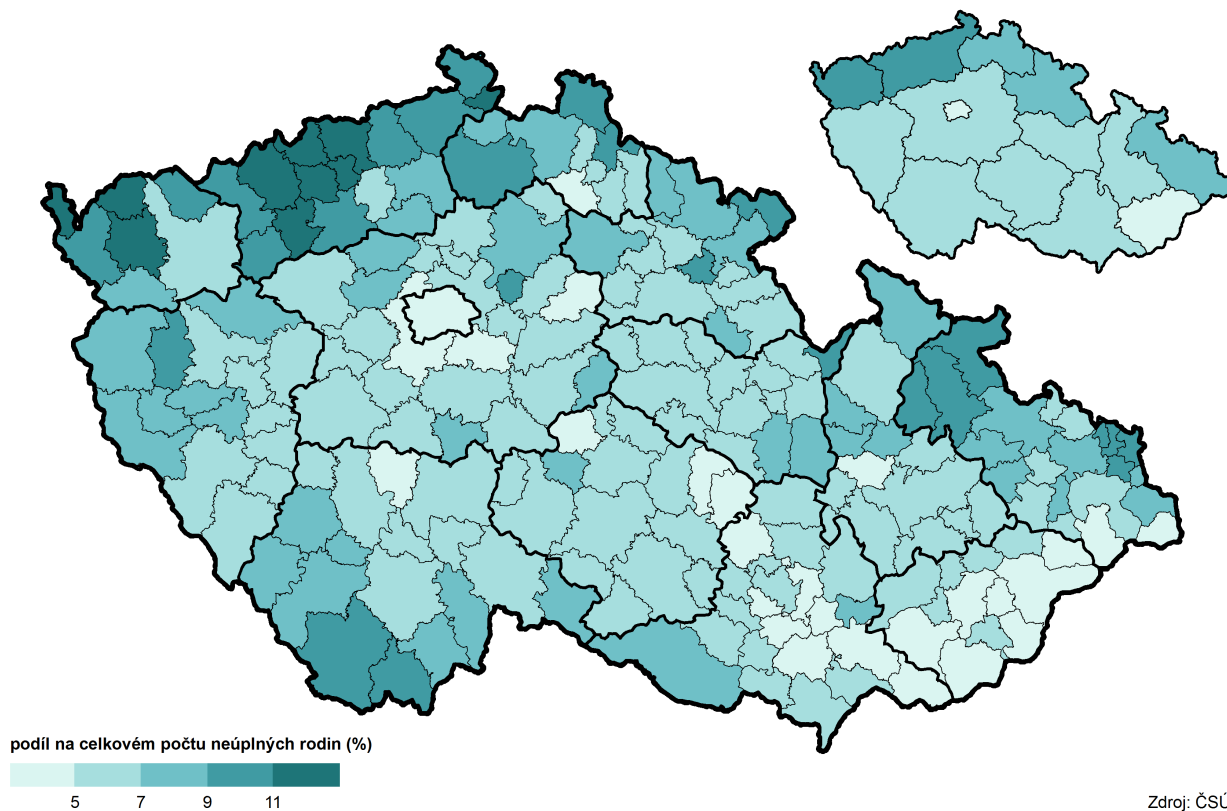
Po domácnostech jednotlivců a úplných rodin představují poslední a nejméně početnou podskupinu domácností juniorů neúplné rodiny. Při sčítání v roce 2011 dosáhl počet těchto mladých domácností 2,1 tis., což odpovídalo podílu 13,7 % ze všech domácností s osobou v čele do 29 let. Zcela nejčastěji se jednalo o hospodařící domácnost ženy ve věku 25–29 let s jedním závislým dítětem.

Úplné rodiny v čele s osobou ve věku 15–29 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Neúplné rodiny v čele s osobou ve věku 15–29 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Bydlení mladé generace

Způsob bydlení mladých osob je předurčen specifickou strukturou domácností, a to zejména převahou domácností jednotlivců nad domácnostmi rodinnými, počtem členů v domácnosti, finančními možnostmi i charakterem zástavby ve městech České republiky. Ke dni sčítání bylo v Olomouckém kraji sečteno 12,5 tis. bytů obývaných domácnostmi s osobami v čele ve věku 15–29 let. Více než polovinu z bytů obývali jednotlivci (51,4 %).

Domácnosti s osobou v čele ve věku 15–29 let bydlící samostatně v bytě podle typu domácnosti, druhu domu, právní formy užívání a typu bytu

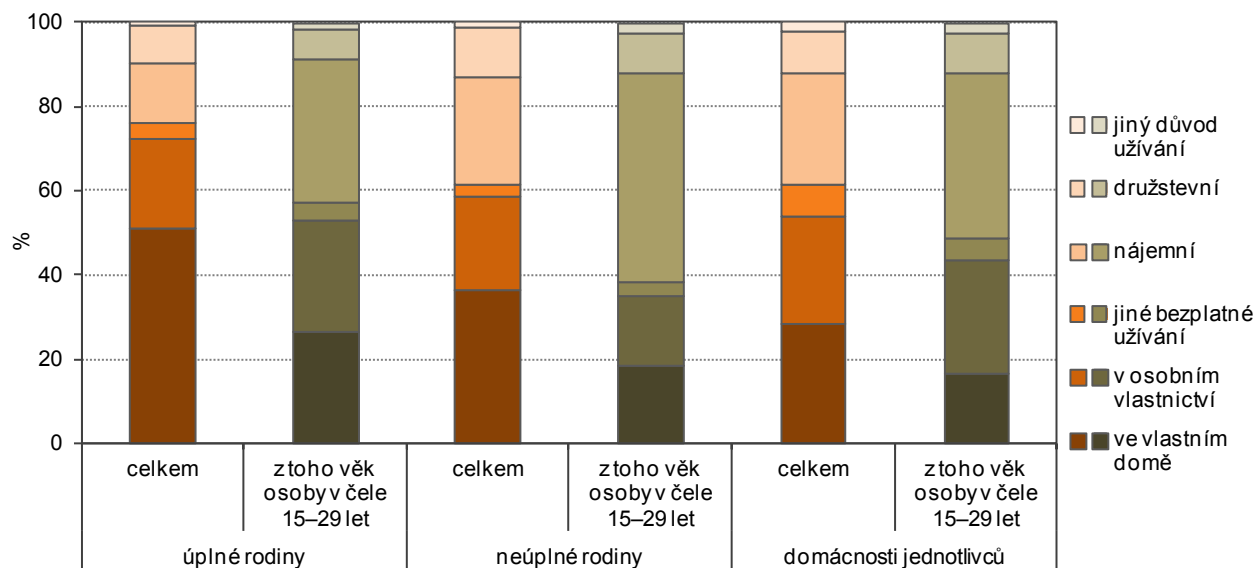
Zdroj: SLDB 2011

	Celkem	v tom		
		1 úplná rodina ¹⁾	1 neúplná rodina	domácnost jednotlivce
Domácnosti s osobou v čele ve věku 15–29 let bydlící samostatně v bytě	12 518	4 351	1 739	6 428
z toho podle druhu domu (%):				
rodinné domy	29,9	33,7	29,6	27,4
bytové domy	68,3	65,3	68,7	70,2
z toho podle právního důvodu užívání bytu (%):				
ve vlastním domě	17,9	25,7	16,0	13,2
v osobním vlastnictví	21,6	25,6	14,3	20,9
jiné bezplatné užívání bytu	3,9	4,5	2,9	3,8
nájemní	33,1	32,9	42,8	30,5
družstevní	7,4	6,9	8,4	7,5
z toho podle typu bytu (%):				
byty standardní	85,8	97,0	86,2	78,2
byty se sníženou kvalitou	9,2	2,3	8,9	14,0

¹⁾ manželské páry i faktická manželství

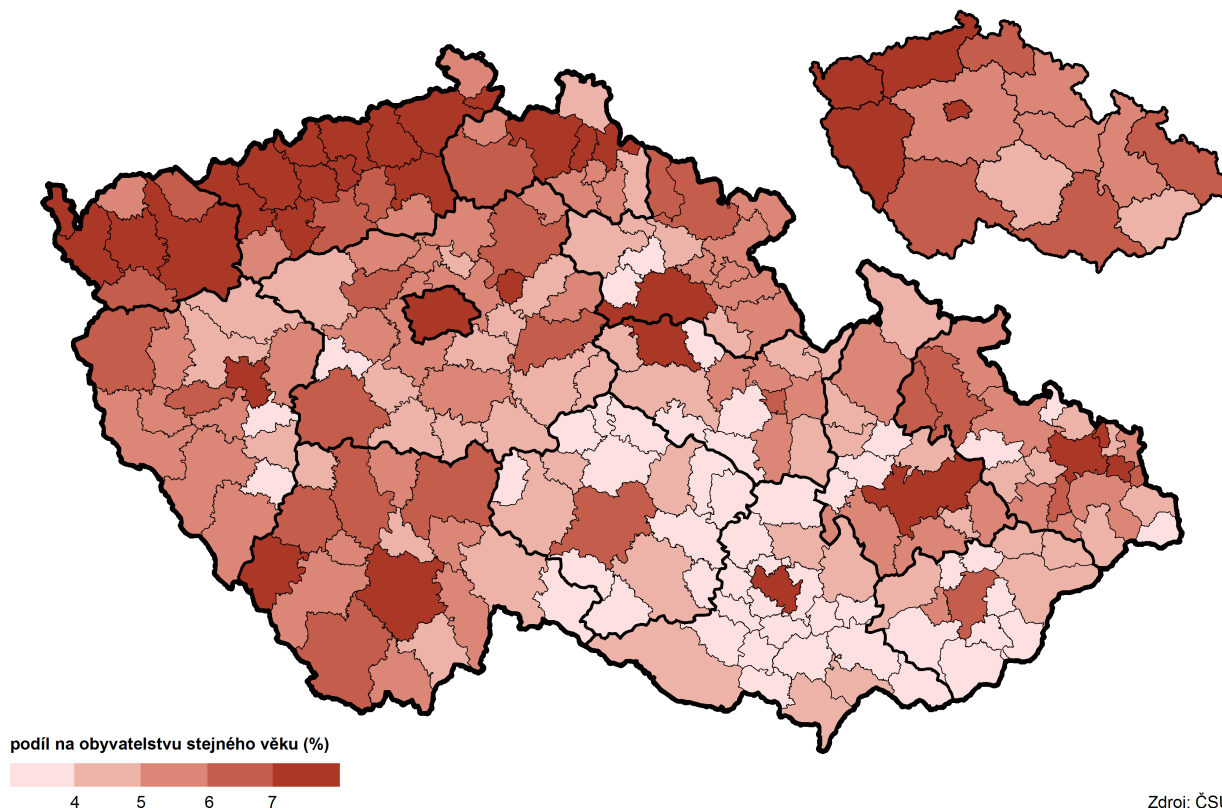
Bydlení mladé generace je častěji spojené s bytovými domy. Zatímco v bytech v rodinných domech bydlelo 29,9 % domácností mladých osob, v bytech v bytových domech jich žilo 68,3 %. Více než dvoutřetinová převaha bydlení juniorů v bytových domech byla dána nejen domácnostmi jednotlivců, ale také úplnými a neúplnými rodinami, které život v bytových domech rovněž upřednostňovaly. V rodinných domech žily v rámci mladé generace Olomouckého kraje nejčastěji úplné rodiny, avšak s pouze minoritním podílem 33,7 %. Z pohledu právního důvodu užívání volila největší část domácností juniorů bydlení v nájemních bytech (33,1 %). Nájemní bydlení převažovalo jak u mladých domácností jednotlivců (30,5 %), tak úplných a neúplných rodin (35,7 %). V družstevních bytech bydlelo 7,4 % domácností juniorů.

Domácnosti bydlící samostatně v bytě podle typu domácnosti a právního důvodu užívání bytu v Olomouckém kraji (ze zjištěných hodnot)

Vlastnická forma bydlení reprezentovaná byty ve vlastním domě nebo v osobním vlastnictvím byla nadpolovičně zastoupená pouze u mladých domácností úplných rodin (51,3 %). U domácností jednotlivců (34,1 %) a neúplných rodin (30,4 %) byla tato forma v menšině. Z hlediska kvalitativního byla pro mladou generaci typická vyšší míra užívání bytů se sníženou kvalitou (9,2 %). Jedná se o byty bez centrálního vytápění a s částečným příslušenstvím, případně s úplným příslušenstvím, ale ne vlastním (tj. společným). Byty se sníženou kvalitou užívaly nejčastěji domácnosti jednotlivců. Téměř tři pětiny mladé generace bydlelo v cihelných domech a další více než třetina užívala byt v domě panelovém.

Osoby žijící samostatně v bytě ve věku 15–29 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Nejvyšší podíly mladých osob žijících samostatně v bytě příslušely v Olomouckém kraji správním obvodům ORP Olomouc, Přerov a Prostějov. Nejnižší podíly byly zjištěny na Konicku, Litovelsku a Uničovsku. V rámci celé České republiky bylo nejvyšší zastoupení samostatně bydlících domácností mladých jednotlivců na obyvatelstvu stejného věku ve správních obvodech ORP Hl. m. Praha, Brno a Plzeň. Opačný jev nastal ve správních obvodech ORP Valašské Klobouky, Kyjov a Hustopeče.

Domácnosti s osobou v čele ve věku 15–29 let bydlící samostatně v bytě podle typu domácnosti, obytné plochy na osobu a průměrné obytné plochy bytu

Zdroj: SLDB 2011

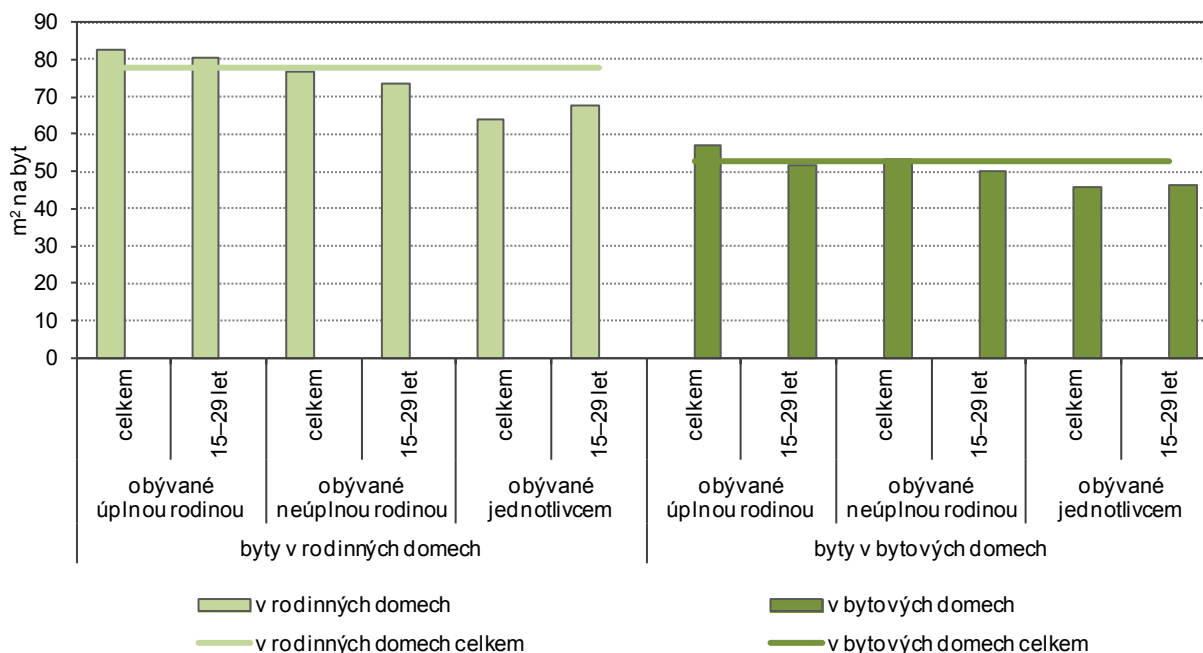
	Celkem	z toho podle obytné plochy v m ² na osobu (%)					Průměrná obytná plocha bytu (m ²)
		do 9,9	10,0–17,9	18,0–25,9	26,0–33,9	34,0 a více	
Domácnosti s osobou v čele ve věku 15–29 let bydlící samostatně v bytě	12 518	4,2	14,8	15,5	12,3	34,1	56,1
v tom podle typu domácnosti:							
1 úplná rodina ¹⁾	4 351	7,3	27,8	27,7	16,5	13,7	61,2
1 neúplná rodina	1 739	9,7	24,5	19,8	12,1	10,6	56,7
domácnost jednotlivce	6 428	0,6	3,3	6,1	9,5	54,2	51,5

¹⁾ manželské páry i faktická manželství

Obytná plocha bytů obývaných domácnostmi juniorů činila při sčítání v roce 2011 v průměru 56,1 m². V porovnání s průměrnou obytnou plochou bytů všech hospodařících domácností bydlících samostatně v bytě byla nižší o 9,0 m². Domácnosti jednotlivců ve věku 15–29 let, tj. nejpočetnější skupina domácností

mladé generace, užívaly byty s průměrnou obytnou plochou 51,5 m². Jelikož průměrná obytná plocha domácností všech jednotlivců v Olomouckém kraji činila 52,7 m², byly byty obývané jednotlivci ve věku do 29 let spíše menší než byty jednotlivců starších 30 let. Obdobná charakteristika platila i na byty užívané mladými úplnými a neúplnými rodinami. Domácnost jedné úplné rodiny s osobou v čele ve věku 15–29 let obývala byt o průměrné velikosti 61,2 m². Ačkoliv se v rámci mladé generace jednalo o v průměru nejprostornější byty, v porovnání se všemi úplnými rodinami v kraji to byly byty zcela nejmenší. Průměrná obytná plocha domácností úplných rodin představovala 71,5 m². Mladé neúplné rodiny užívaly byty o průměrné velikosti 56,7 m², což bylo méně než v případě všech neúplných rodin v kraji (63,3 m²).

Průměrná obytná plocha bytu podle typu domácnosti, věku osoby v čele a druhu domu v Olomouckém kraji (ze zjištěných hodnot)

Domácnosti s osobou v čele ve věku 15–29 let bydlící samostatně v bytě podle typu domácnosti a počtu osob na obytnou místnost 8 m² a více

Zdroj: SLDB 2011

	Celkem	v tom		
		1 úplná rodina ¹⁾	1 neúplná rodina	domácnost jednotlivce
Domácnosti s osobou v čele ve věku 15–29 let bydlící samostatně v bytě	12 518	4 351	1 739	6 428
z toho počet osob na obytnou místnost 8 m ² a více (%):				
do 0,49	27,4	5,8	3,7	48,4
0,50–0,74	25,4	33,0	25,4	20,1
0,75–0,99	6,4	14,6	9,5	x
1,00–1,49	18,6	30,2	26,4	8,8
1,50–1,99	2,9	5,3	7,9	x
2,00 a více	3,8	6,8	10,4	x
Průměrný počet osob na obytnou místnost	0,71	0,93	1,08	0,42

¹⁾ manželské páry i faktická manželství

Podle výsledků SLDB 2011 připadalo v domácnostech bydlících samostatně v bytě s osobou v čele ve věku 15–29 let 0,71 osob na obytnou místnost. Jednalo se o nepatrně nižší hodnotu než v případě všech hospodařících domácností bydlících samostatně v bytě v Olomouckém kraji (0,72). Zcela nejnižší poměr vykázaly domácnosti mladých jednotlivců (0,42), naopak nejvyšší poměr příslušel mladým neúplným rodinám (1,08).

7. Volnočasové aktivity

Volnočasové aktivity nabízejí smysluplné využití volného času. Slouží jako prevence nežádoucích sociálně patologických jevů, vedou ke zdravému životnímu stylu, k osvojení si pozitivního sociálního chování a rozvíjení osobnosti. Různé volnočasové aktivity nabízejí např. základní umělecké školy, školní družiny, školní kluby a střediska volného času.

Základní umělecké školy, školní družiny, školní kluby a střediska volného času

Zájem o vzdělání na základních uměleckých školách v Olomouckém kraji roste. Ve školním roce 2016/17 se učilo hrát na nástroje, zpívat, tančit nebo malovat 14 313 dětí, což bylo o 15,0 % více studujících oproti školnímu roku 2007/08. Největší zájem je dlouhodobě o hudební obor, který studují zhruba dvě třetiny z celkového počtu studujících. Méně atraktivní je obor výtvarný (zde studovalo 19,3 % žáků) a taneční (9,6 % žáků). Nejmenší zájem je o literárně-dramatický obory, který si vybralo 3,8 % žáků.

Základní umělecké školy

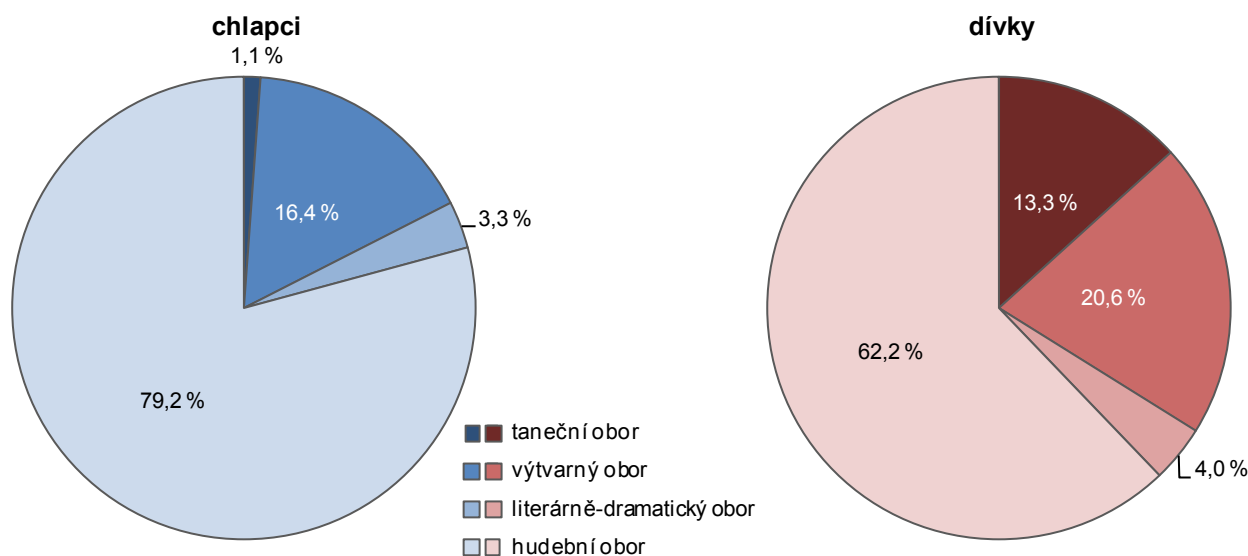
Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
Žáci celkem	12 447	12 698	13 074	13 231	13 365	13 633	13 847	14 110	14 195	14 313
z toho dívky (%)	68,7	71,0	70,8	70,5	70,0	69,5	69,8	70,0	69,9	69,6
v tom podle základních oborů (%):										
taneční	10,8	11,4	12,0	12,0	11,3	10,7	10,7	10,6	9,3	9,6
výtvarný	20,0	19,5	19,5	19,4	19,3	19,4	19,0	19,3	19,7	19,3
literárně-dramatický	3,1	3,4	3,7	3,8	3,6	3,6	3,8	3,7	3,7	3,8
hudební	66,2	65,6	64,8	64,9	65,8	66,3	66,5	66,4	67,3	67,3
Absolventi	965	1 062	1 017	1 132	1 088	1 149	1 116	1 097	1 089	.

Mezi žáky základních uměleckých škol výrazně převažují dívky (69,6 % z celkového počtu studujících). Zájmy o jednotlivé obory jsou mezi chlapci a dívkami rozdílné. Nejvýraznější rozdíly najdeme u oboru tanečního, který není pro chlapce příliš zajímavý. Z celkového počtu všech chlapců studujících na ZUŠ si tento obor vybralo pouze 1,1 %. Naopak u dívek se jednalo o 13,3% podíl.

Žáci v základních uměleckých školách podle pohlaví a základních oborů v Olomouckém kraji ve školním roce 2016/17

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

V celé České republice působí 489 základních uměleckých škol, které mají 965 poboček. Olomoucký kraj se se svými 27 školami a 85 pobočkami řadí na čtvrtou pozici v nejnižším počtu škol. Pro srovnání nejvíce ZUŠ najdeme v kraji Jihomoravském (64), nejméně pak v krajích Karlovarském a Libereckém (shodně 20 škol).

I přes vzrůstající počet studentů mírně klesá v posledních čtyřech letech celkový počet studentů, kteří na základní umělecké škole úspěšně ukončili své studium, i když se jedná pouze o velmi malé rozdíly.

Školní družiny, školní kluby a střediska volného času

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

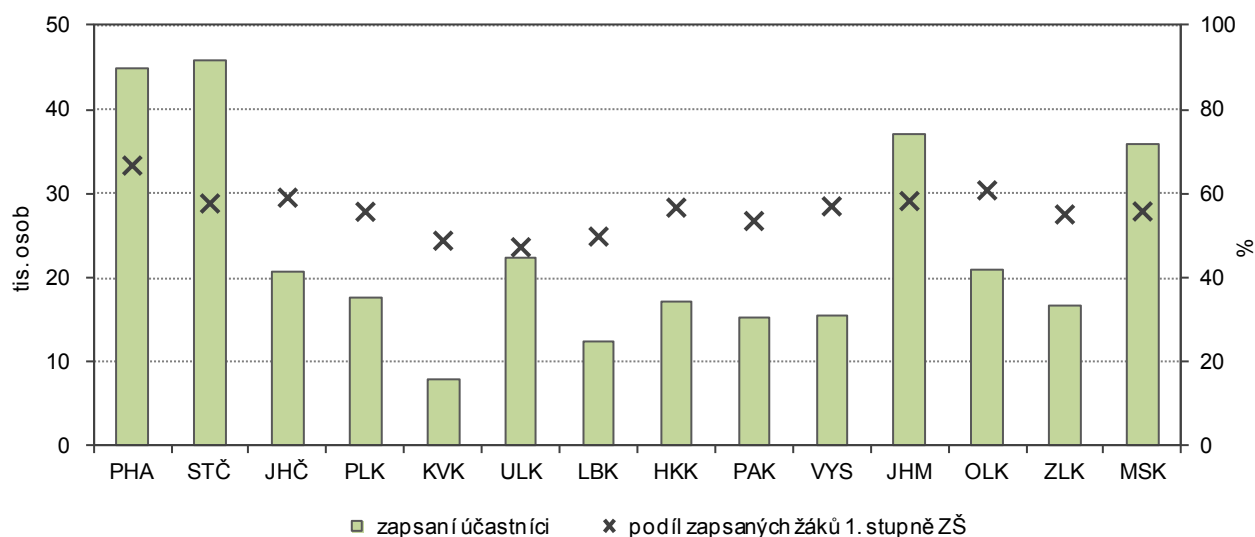
	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
Školní družiny	307	297	295	295	292	292	293	292	290	291
zapsaní účastníci ¹⁾	14 823	15 256	15 441	15 947	16 727	17 237	18 173	19 197	20 203	20 834
z 1. stupně ZŠ	14 567	14 971	15 179	15 655	16 421	16 911	17 803	18 829	19 818	20 487
z 2. stupně ZŠ	256	285	262	292	288	300	329	320	310	302
Školní kluby	24	24	25	28	28	27	27	28	30	30
zapsaní účastníci ¹⁾	1 895	1 898	2 070	2 183	2 100	2 235	1 970	1 939	2 083	2 229
z 1. stupně ZŠ	460	517	588	630	642	678	475	511	439	404
z 2. stupně ZŠ	1 435	1 381	1 482	1 553	1 458	1 557	1 495	1 428	1 644	1 825
Střediska volného času	18	18	18	18	18	18	17	17	17	17
zájmové útvary	1 309	1 359	1 408	1 583	1 596	1 713	1 675	1 457	1 397	1 360
přijetí účastníci	15 486	16 162	16 893	20 193	21 154	22 036	20 732	15 748	16 007	16 171
děti	1 915	2 081	2 381	2 186	2 341	2 712	2 314	1 768	1 869	1 682
žáci	11 141	11 707	12 375	15 893	16 835	17 117	16 800	12 563	12 817	12 984
studenti	851	823	760	537	270	661	389	313	446	490
táborová a pobytová činnost – akce	366	344	336	356	348	339	324	395	365	.
účastníci	9 670	8 209	8 641	8 615	8 391	8 876	7 948	10 060	9 960	.

¹⁾ od školního roku 2011/12 včetně žáků z přípravné třídy ZŠ a z přípravného stupně ZŠ speciální

Pestrou nabídku zájmových činností v době mimo vyučování nabízejí dětem školská zařízení, mezi která patří školní družiny, školní kluby a střediska volného času. Školní družina je přednostně určena žákům 1. stupně základních škol. V Olomouckém kraji bylo ve školním roce 2016/17 v 291 školních družinách zapsáno 20 834 žáků. Počet družin se sice proti školnímu roku 2007/08 snížil o 16 družin, počet žáků zapsaných ve školních družinách byl však vyšší o 6 011 žáků díky zlepšující se demografické situaci a zvýšenému zájmu rodičů o umístění dítěte v družině. Podíl žáků 1. stupně navštěvujících školní družinu byl v posledních 10 letech stabilní a pohyboval se mírně nad 98 % z celkového počtu zapsaných žáků v družině.

Zapsaní účastníci ve školních družinách podle krajů ve školním roce 2016/17

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Celkový počet žáků 1. stupně zapsaných v družinách (20 487 žáků), představoval 60,7 % ze všech žáků 1. stupně základních škol. Tento podíl byl mezi 14 kraji ČR druhý nejvyšší hned za Hl. m. Prahou (66,6 %). Nejnižší podíl zapsaných žáků 1. stupně ZŠ byl v kraji Ústeckém, a to pouze 47,2 %.

Školní kluby mají podobnou náplň činnosti jako školní družiny, rozdíl je pouze v tom, že jsou určeny převážně pro žáky 2. stupně a zájmové činnosti jsou uzpůsobeny věku zúčastněných. Počet školních klubů po celé sledované období mírně narůstal. Ve školním roce 2016/17 působilo v Olomouckém kraji 30 klubů, v nich bylo zapsáno 2 229 žáků. Převážná většina (1 825 žáků) byla z 2. stupně, což představovalo 10,9 % ze všech žáků 2. stupně základních škol.

Střediska volného času nabízejí aktivní využití volného času všem věkovým skupinám dětí a mládeže a organizují činnosti i pro dospělé či seniory. Organizují pravidelné zájmové kroužky (útvary) pro stálou skupinu účastníků, zabezpečují otevřené dlouhodobé i jednorázové aktivity, kurzy a jiné vzdělávací akce, tábory apod.

V Olomouckém kraji mohou děti využít nabídky některého ze sedmnácti středisek volného času, které dohromady nabízejí 1 360 zájmových aktivit. Střediska přijala ve školním roce 2016/17 celkem 16 171 účastníků, z toho 10,4 % bylo dětí, 80,3 % žáků a 3,0 % studentů. V předchozím školním roce nabízela střediska 365 táborů, kterých se zúčastnilo 9 960 dětí.

Využívání informačních technologií

Český statistický úřad sleduje údaje o rozšíření vybraných informačních a komunikačních technologií v domácnostech a jejich využívání jednotlivci prostřednictvím samostatného ročního statistického zjišťování Výběrové šetření o informačních a komunikačních technologiích v domácnostech a jejich využívání jednotlivci.

Od roku 2006 je toto šetření prováděno pravidelně ve 2. čtvrtletí sledovaného roku ve všech zemích EU, a to jako povinné roční zjišťování na základě Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 808/2004 o statistice Společenství o informační společnosti.

Údaje jsou počítány jako vážené klouzavé průměry z tříletých období. Jednotlivci používající internet jsou myšleny osoby, které použily internet alespoň jednou v posledních 3 měsících, a to kdekoliv (doma, v práci, ve škole, v knihovně) a z jakéhokoli důvodu (soukromý, pracovní).

Možností jak využít internet je obrovské množství. Internet se stal významným zdrojem informací. Lidé díky němu komunikují, nakupují, provádí bankovní operace na svých účtech, hrají hry, sledují televizi a mnoho dalšího. Přístup k internetu má nejen pozitivní, ale i negativní hlediska od závislosti na internetu až po kyberšikanu.

Počet jednotlivců starších 16 let využívajících internet se každoročně zvyšuje. Jejich podíl na celkovém počtu osob starších 16 let se zvýšil z 60,6 % v roce 2011 na 68,3 % v roce 2015.

Zaměříme-li se na skupinu mladých (tzn. osoby ve věku 16–29 let), téměř každý z nich (97,4 %) použil internet alespoň jednou za poslední tři měsíce. Celkem 91,8 % mladých uživatelů se k internetu připojuje denně nebo téměř denně.

Využívání internetu jednotlivci v letech 2011 až 2015¹⁾

Zdroj: ČSÚ - Výběrové šetření o využívání informačních a komunikačních technologií

%

	Podíl z počtu osob ve věku 16 a více let					Podíl z počtu osob ve věku 16–29 let				
	2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015
Uživatelé internetu	60,6	60,6	64,0	65,7	68,3	90,2	91,6	96,2	96,1	97,4
Internet v mobilním telefonu	.	.	16,0	21,6	29,8	.	.	33,0	53,9	71,0
Účast v sociálních sítích	18,9	26,8	27,6	29,0	30,5	49,6	71,3	82,4	86,7	90,1
Internetové bankovníctví	24,8	31,5	34,0	38,2	39,9	31,5	39,8	40,5	44,3	45,0
Nakupování na internetu	15,9	18,7	19,8	21,0	23,0	34,4	40,3	42,3	40,0	38,0
Hraní počítačových her	.	.	16,0	17,1	18,0	.	.	52,1	56,8	56,8

¹⁾ vážené klouzavé průměry z tříletých období - např. údaj za rok 2015 je vypočítán jako průměr z dat za roky 2014, 2015 a 2016 období sběru dat: 2. čtvrtletí daného roku

Nejpoužívanější technologií pro přístup na internet je mezi jednotlivci ve věku 16–29 let mobilní telefon (71,0 %), což souvisí s jeho rozšířením mezi mladými. Podíl jednotlivců, kteří se k internetu připojují mobilními telefony, v posledních letech rychle rostl. V roce 2013 jich bylo 33,0 %, o dva roky později již zmíněných 71,0 %.

Zvyšuje se podíl uživatelů sociálních sítí. Přístup k sociálním sítím je výrazně diferencován podle věku. Mezi jednotlivci ve věku 16 a více let bylo na sociálních sítích v roce 2011 registrováno 18,9 % osob, v roce 2015 jich bylo 30,5 %. Výrazný nárůst je patrný u mladých ve věku 16–29 let. Pro mladou generaci se virtuální kontakt přes sociální sítě stává běžnější než kontakt osobní. Podíl mladých uživatelů sociálních sítí se zvýšil z 49,6 % v roce 2011 na 90,1 % v roce 2015. Se zvyšujícím se věkem zájem o sociální sítě klesá. Z celkového počtu osob starších 55 let mělo pouze 4,6 % osob profil na sociálních sítích.

Vedle online komunikace vyplňují uživatelé svůj volný čas na internetu zábavou, např. hraním počítačových her. V roce 2015 se hraní her věnovalo 18,0 % uživatelů starších 16 let. Mezi mladými ve věku 16–29 let byl tento podíl roven 56,8 % a byl nejvyšší mezi 14 kraji ČR.

Veřejné knihovny

Knihovna je instituce, která primárně slouží ke zpřístupnění knihovních jednotek veřejnosti. Mezi veřejné knihovny patří knihovny v přímém řízení ministerstva kultury (Národní knihovna ČR a Moravská zemská knihovna), krajské vědecké knihovny zřizované krajskými úřady a knihovny zřizované obcemi a městy. Informace o knihovnách zpracovává a sumarizuje Národní informační a poradenské středisko pro kulturu.

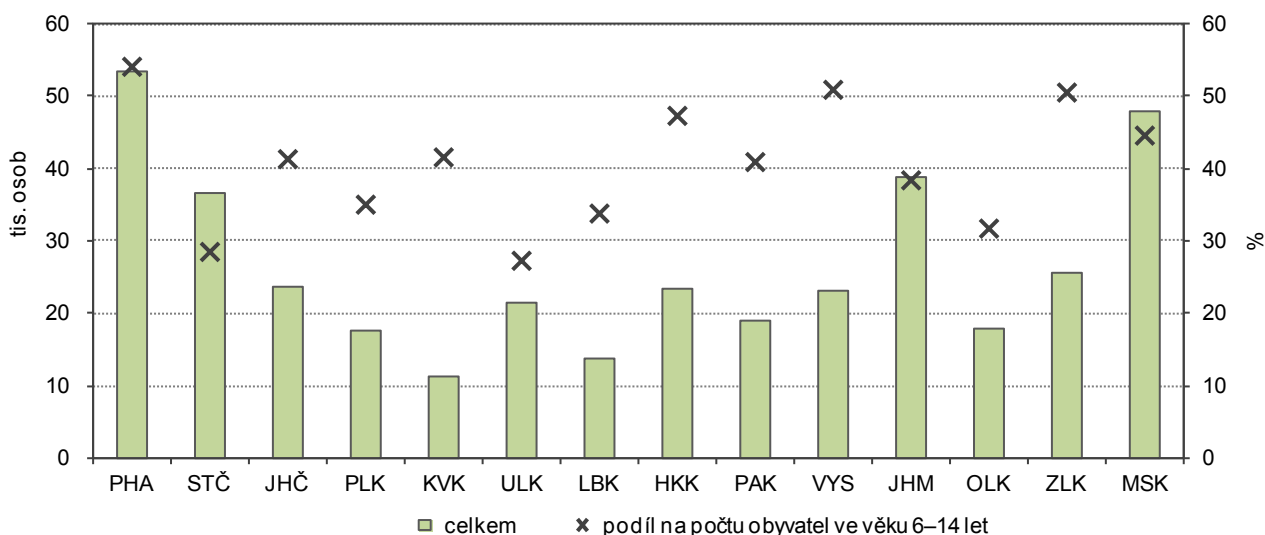
K 31. 12. 2015 poskytovalo veřejné knihovnické služby v Olomouckém kraji 448 knihoven, což představovalo 8,4% podíl na celkovém počtu knihoven v ČR. V knihovnách bylo evidováno 4,6 mil. knihovních jednotek, z toho 55,4 % připadlo na naučnou literaturu a 37,2 % na krásnou literaturu.

Ve veřejných knihovnách Olomouckého kraje bylo registrováno 77 997 uživatelů, z toho 17 861 mladších 15 let, což představovalo 31,7% podíl na počtu obyvatel ve věku 6–14 let. Tento podíl byl třetí nejnižší mezi kraji ČR. Nižší podíly zaznamenaly pouze kraje Ústecký (27,2 %) a Středočeský (28,5 %). Podíl čtenářů mladších 15 let registrovaných v knihovnách Olomouckého kraje v posledních letech zůstal neměnný.

Celkový počet registrovaných čtenářů zaznamenal klesající trend. Větší význam při sledování dat o knihovnách než výše uvedený počet registrovaných čtenářů má ukazatel počet návštěvníků. Počty návštěvníků ve veřejných knihovnách spíše rostou na rozdíl od počtu registrovaných čtenářů. Dominantní postavení u počtu návštěvníků má Hl. m. Praha, na které připadá téměř 41 % všech návštěvníků veřejných knihoven v ČR. Pro srovnání Olomoucký kraj se na celkové návštěvnosti v ČR podílí 4,6 %.

Registrovaní čtenáři ve věku do 15 let ve veřejných knihovnách podle krajů v roce 2015

Pramen: Národní informační a poradenské středisko pro kulturu

Sport

Česká unie sportu (ČUS) je největší sportovní organizace v ČR. V ČUS jsou dobrovolně sdruženy sportovní svazy s celostátní působností, sportovní kluby a tělovýchovné jednoty i jejich sdružení. Členy ČUS jsou dle jejich stanov národní sportovní svazy a sportovní kluby a tělovýchovné jednoty se svými členy. Hlavním posláním ČUS je vytvářet optimální podmínky ke sportovní činnosti, která se realizuje v jejich základních organizačních článcích.

Krajská organizace ČUS evidovala k 31. 12. 2016 celkem 745 oddílů s 54 888 členy. Převážná většina členů byli muži. Ženy se na celkovém počtu členů podílely pouze 26,2 %. Je však třeba uvést, že sportovec může být členem více sportovních klubů. Necelá třetina členů (31,6 %) byla mládež ve věku 0–18 let. Mezi ženami jsou populární sporty jako gymnastika a aerobic, které muži téměř nepraktikují. U mužů dominují mezi sporty lední hokej, nohejbal a fotbal.

Členská základna vybraných sportovních odvětví podle pohlaví a věku k 31. 12. 2016

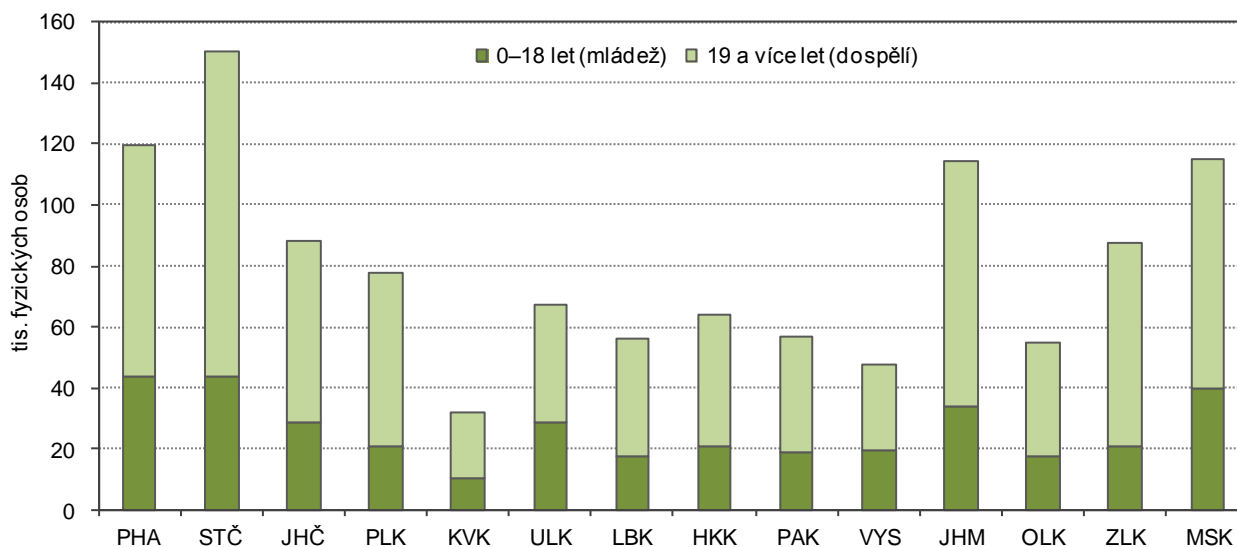
Pramen: Česká unie sportu

	Členská základna v kraji celkem	z toho ženy (%)	Podíl podle věku (%)			Oddíly
			0–14 let (žáci)	15–18 let (dorostenci)	19 a více let (dospělí)	
Česká unie sportu celkem	54 888	26,2	22,1	9,5	68,4	745
z toho sportovní odvětví:						
fotbal	20 741	4,3	14,8	12,7	72,5	176
tenis	2 497	30,9	13,1	7,4	79,6	36
atletika	2 480	45,0	49,8	25,0	25,1	10
volejbal	1 904	43,9	7,9	9,8	82,2	41
házená	1 482	35,8	24,5	18,3	57,2	8
lední hokej	1 433	2,8	22,9	14,7	62,4	17
florbal	1 321	18,5	31,8	27,5	40,7	17
lyžování	986	39,2	11,2	6,3	82,6	20
golf	948	31,8	11,3	6,9	81,9	2
stolní tenis	889	9,7	13,5	10,0	76,5	42

Nejpopulárnějšími sporty podle velikosti členské základny sportovních oddílů jsou fotbal, tenis, atletika, volejbal a házená. Fotbal má suverénně největší členskou základnu s počtem 20 741 členů, což představuje 37,8 % členské základny v kraji. Necelé tři čtvrtiny členů v odvětví fotbal jsou dospělí ve věku 19 a více let, žáci (děti ve věku 0–14 let) tvoří 14,8 % a dorostenci (mládež ve věku 15–18 let) zbylých 12,7 %. Fotbalových oddílů je v kraji celkem 176. Na jeden oddíl připadá v průměru 118 členů.

Členská základna České unie sportu podle věku a krajů k 31. 12. 2016

Pramen: Česká unie sportu

8. Kriminalita, závislosti, dopravní nehody

Společnost zvláště pozorně sleduje různá kriminální jednání, která se týkají nejmladší generace. Dospívající se dopouští kriminálních činů díky své nezralosti, mají snížené rozpoznávací a ovládací schopnosti a často jednají pod vlivem svého okolí. Podle dat Policejního prezidia ČR má počet pachatelů z řad dětí a mladistvých spíše klesající tendenci, a to i přes některá legislativní opatření a další objektivní skutečnosti jako je snižující se počet juniorů od 15 do 17 let věku. Mladiství jsou také ohroženi možností vzniku závislosti na alkoholu, drogách, kouření a dalších negativních společenských jevech. A v neposlední řadě se také stávají viníky dopravních nehod.

Kriminalita

Každoročně je v souvislosti s trestným činem v Olomouckém kraji stíhaná a vyšetřovaná v průměru stovka dětí do 15 let a přibližně 200 mladistvých. Podle posledních aktuálních údajů Policejního prezidia ČR bylo v roce 2016 v kraji celkem vyšetřováno 6 209 osob a z toho bylo 132 nezletilých do 15 let věku a 199 mladistvých ve věku 15 až 17 let. Podíl juniorů na celkovém počtu stíhaných dosáhl 5,3 % a byl vyšší než republikový průměr (4,6 %).

Stíhané/vyšetřované osoby

Pramen: Policejní prezidium ČR

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016 ¹⁾
Stíhané/vyšetřované osoby celkem	6 819	6 208	6 454	6 498	6 752	6 476	5 820	6 209
z toho:								
nezletilí ve věku do 14 let	131	123	100	109	119	93	54	132
mladiství ve věku 15–17 let	295	275	259	206	150	133	140	199
V přepočtu na 1 000 obyvatel dané věkové skupiny								
nezletilí ve věku do 14 let	1,6	1,4	1,2	1,3	1,4	1,1	0,6	1,5
mladiství ve věku 15–17 let	13,1	13,3	14,0	11,9	8,9	7,9	8,4	11,9

¹⁾ údaje převzaty z webových stránek Policejního prezidia dne 9. 1. 2017

V roce 2016 bylo v kraji zjištěno celkem 11,6 tis. trestných činů, z nich necelé 300 spáchaly děti a mládež do 18 let. Podíl trestných činů spáchaných mládeží na celkovém počtu činil 2,4 %. Tento ukazatel v kraji byl opět vyšší v porovnání s podílem za ČR (1,7 %).

Zjištěné trestné činy podle druhu kriminality

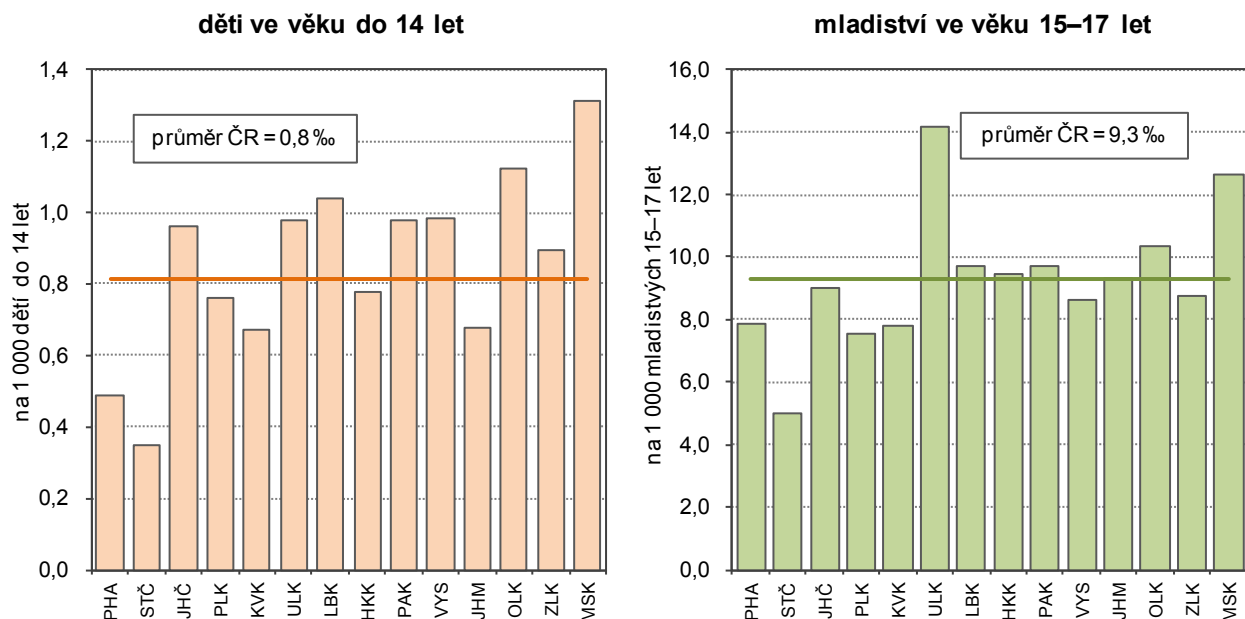
Pramen: Policejní prezidium ČR

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
	Zjištěné trestné činy celkem							
Celkem	14 235	13 721	14 347	14 367	14 768	14 066	12 609	11 600
z toho skutky spáchané:								
nezletilými ve věku do 14 let	150	129	89	131	99	119	66	101
mladistvými ve věku 15–17 let	403	359	361	232	188	203	179	173
	obecná kriminalita							
Celkem	9 892	10 235	10 963	11 040	11 242	10 134	8 510	7 755
z toho skutky spáchané:								
nezletilými ve věku do 14 let	135	124	82	126	94	112	57	92
mladistvými ve věku 15–17 let	327	339	344	217	172	192	163	161
	násilné trestné činy							
Celkem	1 081	1 233	1 202	1 145	1 227	1 113	1 010	918
z toho skutky spáchané:								
nezletilými ve věku do 14 let	26	28	16	37	20	33	18	28
mladistvými ve věku 15–17 let	46	65	63	51	37	30	36	46
	majetkové trestné činy							
Celkem	7 843	7 773	8 379	8 385	8 561	7 484	6 078	5 385
z toho skutky spáchané:								
nezletilými ve věku do 14 let	76	50	45	55	44	36	23	34
mladistvými ve věku 15–17 let	199	201	215	115	97	122	73	60

Trestné činy spáchané dětmi a mladistvými podle krajů v roce 2016

Pramen: Policejní prezidium ČR

V Olomouckém kraji je také vyšší podíl trestných činů spáchaných dětmi a mladistvými po přepočtu na 1 000 osob v daných věkových skupinách než činí průměr za ČR. U dětí do 14 let bylo zjištěno, že v roce 2016 připadal na 1 000 dětí 1,1 trestný čin, což je druhá nejvyšší hodnota ve srovnání krajů, hned za Moravskoslezským krajem. Podobně vypadá situace i v navazující skupině, kde v kraji připadlo na 1 000 mladistvých 10,3 trestných činů, což bylo nejvíce po Ústeckém a Moravskoslezském kraji.

Skutky spáchané dětmi ve věku do 17 let

Pramen: Policejní prezidium ČR

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Skutky spáchané dětmi ve věku do 17 let celkem	534	471	435	340	270	319	240	256
z toho:								
násilné činy celkem	67	90	75	85	52	62	54	66
úmyslné ublížení na zdraví	19	30	15	31	22	20	24	27
loupeže	27	35	38	27	14	18	15	13
porušování domovní svobody	6	-	4	4	3	1	3	1
vydírání	10	11	9	10	8	11	6	8
mravnostní činy celkem	9	9	13	28	11	15	18	15
znásilnění	2	3	-	3	1	-	2	2
pohlavní zneužívání ostatní	7	5	10	21	8	10	9	9
majetkové činy celkem	264	240	250	150	129	156	93	86
krádeže vloupáním	119	102	116	59	61	63	32	27
do víkendových chat soukromých osob	14	6	11	9	1	3	-	2
do bytů	11	7	5	4	6	2	2	2
do rodinných domků	12	8	11	4	12	1	7	2
do ostatních objektů	34	57	58	32	30	51	13	14
krádeže prosté	128	120	118	74	55	74	47	40
v bytech a rodinných domech	13	13	17	13	9	10	9	2
v jiných objektech	27	37	23	12	15	19	9	10
motorových vozidel dvoustopých	21	17	12	16	7	17	10	9
kapesní	13	14	12	10	5	4	6	9
jiné na osobách	16	9	11	10	5	6	4	5
poškozování cizí věci	13	-	8	10	7	11	9	10
nedovolená výroba a distribuce psych. látek a jedů pro jiné	17	11	11	12	14	12	11	8
sprejerství	19	31	4	5	15	17	10	19
výtržnictví	14	14	16	19	9	27	23	31

U evidovaných trestných skutků spáchaných dětmi a mladistvými zaujímají největší podíl majetkové trestné činy zahrnující především krádeže. Dále se děti a hlavně mladiství stávají pachateli násilných činů jako jsou úmyslná ublížení na zdraví a loupeže. Z důvodu nízkého věku jsou naprosto minimálně vyšetřováni v souvislosti s hospodářskou kriminalitou.

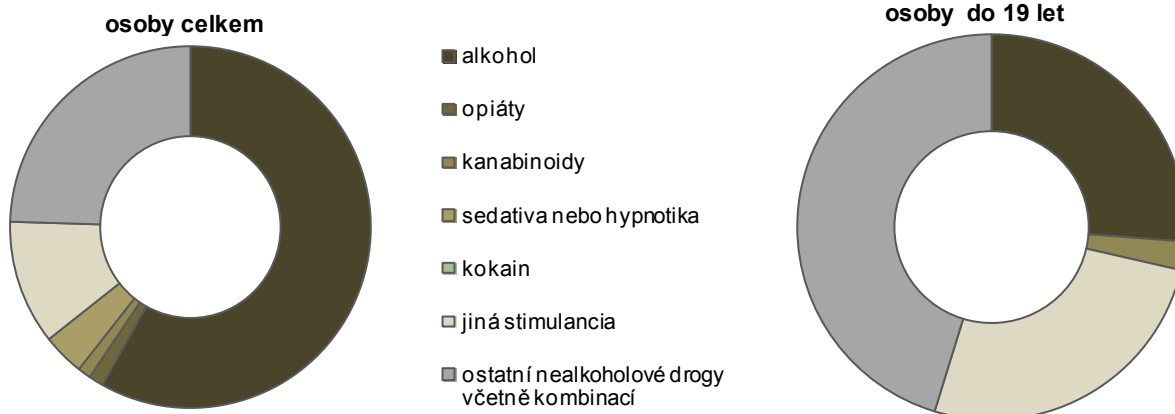
Závislosti

Závislost je problémem celé společnosti, mladí lidé patří díky své nezralosti k nejohroženější skupině. Podrobná data o mladých uživatelích drog, alkoholu, tabáku, patologických hráčích, atd. na regionální úrovni k dispozici nemáme. Pro základní informaci můžeme pouze vycházet z výročních zpráv Národního monitorovacího střediska pro drogy a závislosti. Např. ve výroční zprávě za rok 2015 jsou uvedeny výsledky šetření mezi 16letými studenty v ČR. Dvě třetiny 16letých měly zkušenost s kouřením cigaret, denně kouřilo 16 %, silnými kuřáky v tomto věku v roce 2015 bylo 4,5 % dotázaných. Oproti výsledkům z předchozích let se uvedené podíly snížily. Alkohol zkusila většina 16letých (95,8 %) a přibližně 42,5 % lze považovat za opakovaně konzumenty alkoholu. Nejméně jednou týdně 15 % dotázaných konzumovalo pivo, 8 % destiláty a 4 % víno. Více než třetina 16letých uvedla že byla v posledním roce aspoň jednou opilá. I v případě alkoholu byly zjištěné podíly oproti šetření z roku 2011 nižší. Alespoň jednu zkušenost s užitím nelegální drogy v životě uvedlo 37,4 % dotázaných 16letých studentů. Většinou šlo o konopné látky, tj. marihuanu nebo hašiš. Řada studentů měla také zkušenosti s užitím léků se sedativním účinkem bez doporučení lékaře (15,7 %). Pokud se týká hraní hazardních her v roce 2016 uvedlo 11,2 % dotázaných studentů jejich hraní v posledních 12 měsících, včetně hraní hazardních her na internetu.

Prostřednictvím Ústavu zdravotnických informací a statistiky České republiky (ÚZIS) jsou k dispozici data o juniorech z detoxikačních jednotek na území kraje. V roce 2015 existovala v Olomouckém kraji 1 jednotka s 15 lůžky v nemocnici akutní péče a další 2 s 56 lůžky v psychiatrických léčebnách, dále byly ještě další 2 zařízení v nemocnicích (vč. fakultní) bez vyčleněných lůžek speciálně určených pro pacienty podstupující detoxifikaci. V uvedených zařízeních bylo v roce 2015 hospitalizováno celkem 1 362 pacientů, z toho 791 pacientů bylo detoxifikováno od alkoholu. Ve věku do 20 let bylo evidováno 42 detoxifikovaných pacientů, polovina z nich byly dívky, polovina chlapci. Z chlapců se 7 léčilo ze závislosti na alkoholu a 14 ze závislosti na drogách, u děvčat byly 4 dívky detoxifikovány od alkoholu a 17 od drog.

Struktura detoxifikovaných pacientů podle druhu návykové látky v Olomouckém kraji v roce 2015

Pramen: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR

Mezi závislosti můžeme zařadit také různé poruchy příjmu potravy, které postihují především mládež a hlavně děvčata. Může se jednat o mentální anorexii (odmítání jídla), bulimii (záchvaty přejídání a zvracení) a také přejídání spojené s jinými psychickými poruchami, například se stresem. Jde o psychická onemocnění, chování spojené s anorexií či bulimií není od určitého stádia nemocný člověk schopen ovládat, a tedy se i sám bez pomoci druhých nemoci zbavit. Z ÚZIS máme údaje z psychiatrických ambulancí. V roce 2015 bylo v ambulancích na území kraje léčeno 37,2 pacientů ze 100 tisíc obyvatel kraje. Bylo to více než činil republikový průměr. S diagnózou mentální anorexie bylo v roce 2015 léčeno 236 pacientů, z toho 225 žen. Ve věku do 15 let bylo sledováno 16 pacientů, ve věku 15 až 19 let 75 pacientů a starších bylo 145 pacientů. Naproti tomu přímo hospitalizovaných s bydlištěm v kraji bylo nejméně ze všech krajů, po přepočtu proběhlo 1,6 hospitalizací na 100 tisíc obyvatel. V lůžkových zařízeních bylo pro poruchy příjmu potravy umístěno 10 pacientů z kraje.

Dopravní nehody

Událostí, která viníka poznamená mnohdy na celý život, bývá dopravní nehoda. V průměru ročně dojde na území kraje ke 4,5 tis. nehodám evidovaných policií. Děti do 15 let se nejvíce podílí na dopravních nehodách způsobených chodci, kde jsou viníky necelé poloviny případů. Ročně se počet nehod zaviněných malými chodci pohybuje kolem 20. O něco menší je počet případů, kde dítě do 15 let vystupuje jako viník - řidič nemotorového vozidla, nejčastěji kola. Junioři nad 16 let si už mohou vyřídít řidičský průkaz, nejdřív na motocykl, od 18 let na auto. Řidiči ve věku do 30 let způsobí na území kraje každoročně v průměru 800 dopravních nehod, což je necelá třetina z dopravních nehod se zjištěným viníkem řidičem motorového vozidla.

Dopravní nehody podle jejich viníka

Pramen: Policejní prezidium ČR

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Dopravní nehody celkem	4 156	4 274	4 406	4 432	4 450	4 738	4 979
z toho zaviněné:							
řidičem motorového vozidla	3 432	3 525	3 510	3 570	3 487	3 680	3 823
z toho řidičem ve věku:							
do 17 let	23	17	12	14	14	15	4
18–20 let	204	198	181	201	162	145	146
21–24 let	273	301	289	300	295	269	317
25–29 let	328	333	302	317	286	314	332
řidičem nemotorového vozidla	228	254	275	278	286	306	284
z toho dětmi do 15 let	15	25	18	19	23	18	14
chodci	45	54	59	49	56	44	43
z toho dětmi do 15 let	16	20	24	26	25	19	20

Smutným následkem dopravních nehod je zranění či smrt dítěte. Počet zemřelých při dopravních nehodách na území kraje se pohybuje kolem 40 ročně a bohužel obětí se staly i děti do 15 let. Ročně bývá těžce zraněno kolem 10 dětí a lehce zraněno více než 100 dětí.

Následky dopravních nehod

Pramen: Policejní prezidium ČR

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
	Usmrcené osoby						
Celkem	45	45	40	27	28	51	40
z toho děti do 15 let	-	2	-	-	-	3	2
v tom podle kategorie účastníka silničního provozu:							
chodci	-	-	-	-	-	1	-
řidiči (mimo jízdní kolo)	-	-	-	-	-	-	-
spolujezdci (mimo jízdní kolo)	-	1	-	-	-	2	2
cyklisté včetně spolujezdců na jízdním kole	-	1	-	-	-	-	-
	Těžce zraněné osoby						
Celkem	192	182	179	178	152	116	154
z toho děti do 15 let	14	11	13	8	7	4	10
v tom podle kategorie účastníka silničního provozu:							
chodci	6	2	6	6	5	2	6
řidiči (mimo jízdní kolo)	1	-	-	-	-	1	-
spolujezdci (mimo jízdní kolo)	-	2	3	2	-	-	4
cyklisté včetně spolujezdců na jízdním kole	2	7	4	-	2	1	-
	Lehce zraněné osoby						
Celkem	1 263	1 350	1 357	1 367	1 333	1 418	1 518
z toho děti do 15 let	96	97	103	114	122	101	123
v tom podle kategorie účastníka silničního provozu:							
chodci	33	38	26	47	47	31	42
řidiči (mimo jízdní kolo)	-	-	3	2	2	-	-
spolujezdci (mimo jízdní kolo)	24	40	60	42	52	54	62
cyklisté včetně spolujezdců na jízdním kole	13	19	14	23	21	16	19

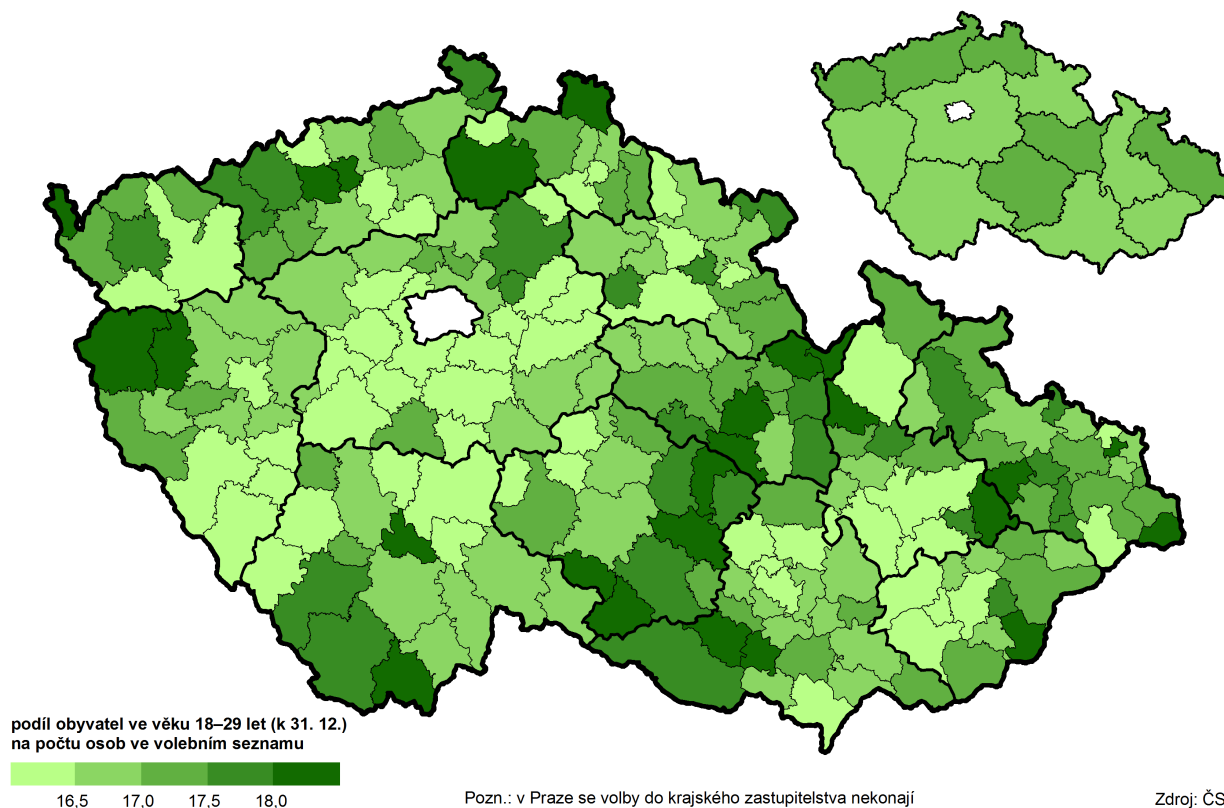
9. Volby

Zapojení mladých lidí do veřejného života můžeme posoudit podle jejich angažovanosti ve volbách. V posledních volbách, kterými byly volby do zastupitelstev krajů v říjnu 2016, se očekávala od kandidátů určitá zkušenost, včetně spolupráce či členství v některé z politických stran a hnutí. To mohlo limitovat mladé lidi k aktivní účasti jako kandidátů v těchto volbách. Větší zájem projevili mladí do 29 let při volbách do obecních či městských zastupitelstev, které proběhly v říjnu roku 2014.

Volby do zastupitelstev krajů 2016

Možnost ovlivnit život v kraji mají mladí lidé prostřednictvím voleb do krajského zastupitelstva. V posledních volbách, které proběhly v roce 2016, odvolila třetina voličů zapsaných v seznamech voličů ve věku 18 a více let. Krajskou voličskou základnu tvořilo 518,5 tis. voličů, z tohoto počtu bylo 16,7 % ve věku 18 až 29 let. Tento podíl mladých mezi voliči se snižuje, ještě v roce 2000 tvořili jednu čtvrtinu ze zapsaných voličů (25,3 %). Další podrobnější data o voličích nejsou k dispozici, tak se nedá posoudit míra účasti nejmladších voličů. Vyhodnotit můžeme pouze aktivní zapojení mladých, kteří se přímo účastnili voleb jako kandidáti. V Olomouckém kraji se o mandát při posledních volbách ucházelo 959 kandidátů a z nich bylo 76 mladších 30 let. Dosažený podíl pouze 7,9 % z celkového počtu kandidátů byl zatím nejnižší v historii těchto voleb. V 55 členném krajském zastupitelstvu v současnosti nemá mladá generace žádné zastoupení. Pouze v prvních krajských volbách v roce 2000 byl zvolen 1 kandidát ve věku do 30 let a v následujících v roce 2004 byli zvoleni 3 mladí zastupitelé.

Volební potenciál obyvatel ve věku 18–29 let podle SO ORP a krajů
ve volbách do krajského zastupitelstva v říjnu 2016

Volby do zastupitelstev obcí 2014

Větší angažovanost mladých lidí se projevuje při volbách do obecních zastupitelstev, kde se daleko více zapojují než u voleb do krajského zastupitelstva. Komunální volby probíhají každé 4 roky, poslední řádné volby se uskutečnily v říjnu 2014. Volební účast v těchto volbách byla vyšší než ve volbách do krajského zastupitelstva a dosáhla v kraji 44,8 %.

O členství v obecních zastupitelstvech se ucházelo 16 116 kandidátů. Nejmladších ve věku 18 let bylo 22 kandidátů. Ve věku do 30 let mělo zájem o práci v obecním či městském zastupitelstvu celkem

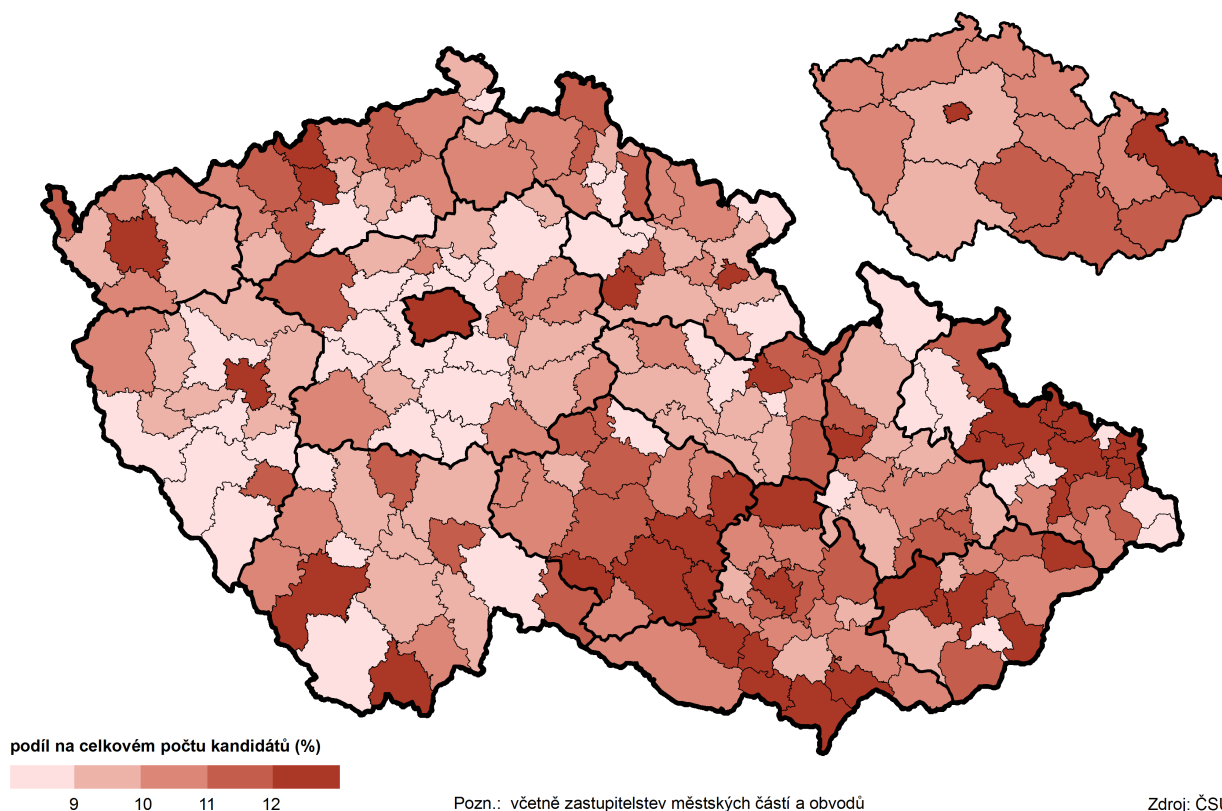
1 625 kandidátů. Z uvedeného počtu bylo 564 mladých žen. Jejich zastoupení mezi mladými kandidáty dosáhlo 34,7 % a bylo přibližně stejné jako podíl žen mezi všemi kandidáty (34,2 %). Většina mladých kandidátů (90,8 %) nebyla členem žádné politické strany či hnutí, členství uvedlo jen 150 z nich.

Kandidáti a zvolení zastupitelé ve volbách do obecních zastupitelstev

	Platní kandidáti						Zvolení zastupitelé					
	celkem	z toho ve věku				z 18–29letých ženy v %	celkem	z toho ve věku				z 18–29letých ženy v %
		18–24 let		25–29 let				18–24 let		25–29 let		
		počet	v %	počet	v %			počet	v %	počet	v %	
2014	16 116	630	3,9	995	6,2	34,7	3 974	34	0,9	163	4,1	27,4
2010	15 948	648	4,1	1 022	6,4	31,4	3 947	37	0,9	146	3,7	31,2
2006	14 173	488	3,4	979	6,9	29,4	4 005	36	0,9	179	4,5	24,3

Podíl mladých kandidátů ve věku 18 až 29 let na celkovém počtu kandidátů v kraji dosáhl 10,1 %. Nejmenší zastoupení mezi kandidáty bylo evidováno ve správních obvodech ORP Konice a Jeseník (8,7 %). Nejvyšší pak v SO ORP Mohelnice (13,1 %).

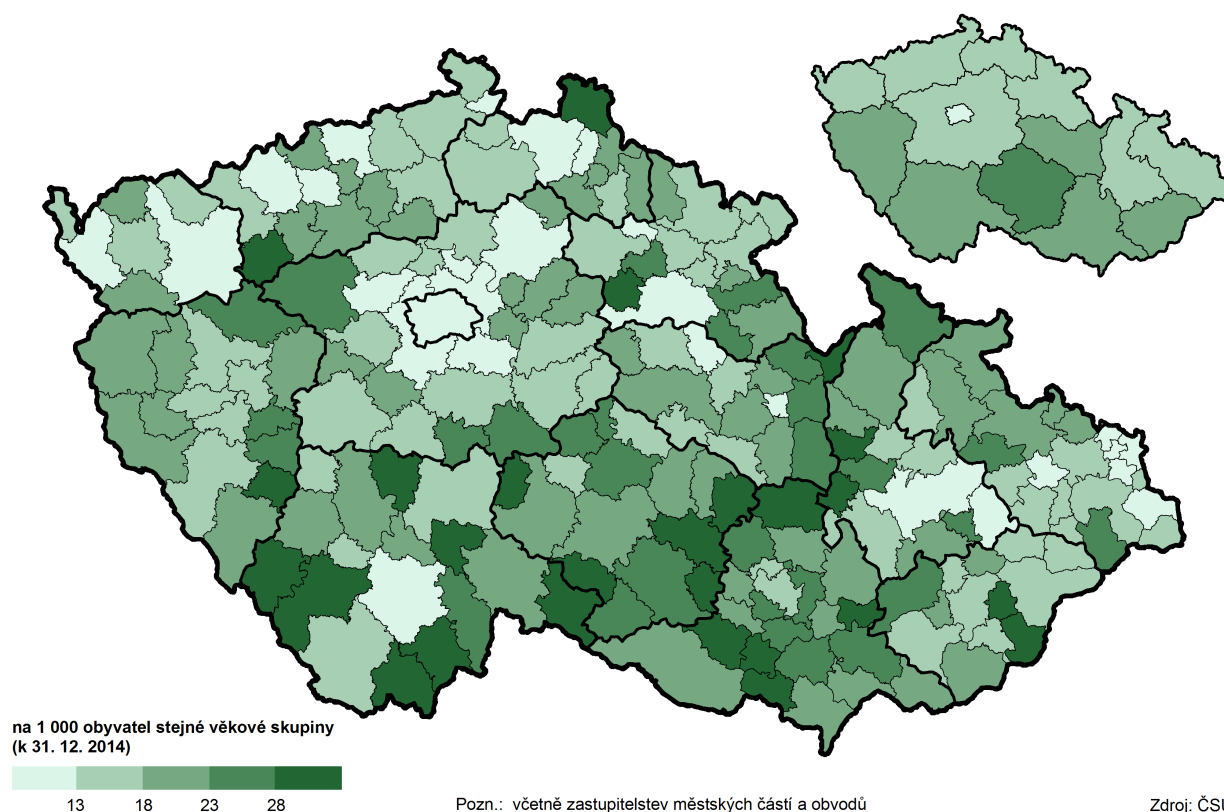
Kandidáti ve věku 18–29 let podle SO ORP a krajů ve volbách do obecních zastupitelstev v říjnu 2014

Platní kandidáti ve volbách do obecních zastupitelstev podle pohlaví a okresů v říjnu 2014

	Platní kandidáti			z toho ve věku 18–29 let			Podíl kandidátů ve věku 18–29 let (%)		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Olomoucký kraj	16 116	10 601	5 515	1 625	1 061	564	10,1	10,0	10,2
v tom okres:									
Jeseník	1 796	1 164	632	157	102	55	8,7	8,8	8,7
Olomouc	4 146	2 726	1 420	419	272	147	10,1	10,0	10,4
Prostějov	2 932	1 984	948	276	175	101	9,4	8,8	10,7
Přerov	3 384	2 218	1 166	362	233	129	10,7	10,5	11,1
Šumperk	3 858	2 509	1 349	411	279	132	10,7	11,1	9,8

**Osoby ve věku 18–29 let podle SO ORP a krajů
kandidující ve volbách do obecních zastupitelstev v říjnu 2014**

Trochu jiný pohled na zapojení mladých do života jednotlivých obcí ukazuje podíl kandidujících na celkovém počtu mladých lidí. V Olomouckém kraji kandidovalo 17,6 osob z každého 1 000 obyvatel ve věku 18 až 29 let. Nejvíce v SO ORP Mohelnice (30,4 ‰), následovaným SO ORP Konice (29,0 ‰) a SO ORP Jeseník (26,2 ‰). Nejméně kandidujících z 1 000 obyvatel kraje ve věku 18 až 29 let bylo zaznamenáno v SO ORP Olomouc (9,9 ‰).

Platní kandidáti ve volbách do obecních zastupitelstev podle pohlaví a velikostních skupin obcí v říjnu 2014

	Platní kandidáti			z toho ve věku 18–29 let			Podíl kandidátů ve věku 18–29 let (%)		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Olomoucký kraj	16 116	10 601	5 515	1 625	1 061	564	10,1	10,0	10,2
v tom podle velikosti obce:									
do 199 obyvatel	453	287	166	49	31	18	10,8	10,8	10,8
200–499 obyvatel	2 127	1 386	741	237	143	94	11,1	10,3	12,7
500–999 obyvatel	3 185	2 135	1 050	349	225	124	11,0	10,5	11,8
1 000–1 999 obyvatel	3 934	2 595	1 339	354	242	112	9,0	9,3	8,4
2 000–4 999 obyvatel	3 082	1 955	1 127	270	169	101	8,8	8,6	9,0
5 000–19 999 obyvatel	1 690	1 126	564	179	117	62	10,6	10,4	11,0
20 000–49 999 obyvatel	1 063	719	344	122	90	32	11,5	12,5	9,3
50 000 a více obyvatel	582	398	184	65	44	21	11,2	11,1	11,4

Podle velikostních skupin obcí bylo více kandidátů do 30 let z celkového počtu kandidátů v malých obcích do 1 tis. obyvatel anebo ve velkých městech.

Do obecních zastupitelstev bylo v roce 2014 zvoleno celkem 3 974 zastupitelů. Ve věku do 30 let bylo zvoleno 197 zastupitelů. Jejich podíl na celkovém počtu zastupitelů činil 5,0 %. Nejvíce mladých mezi zastupiteli bychom našli na Mohelnicku, kde zaujali necelých 8 % z celkového počtu zastupitelů. V době voleb z celkového počtu 138 zastupitelů ještě nemělo 30 let 11 zastupitelů. Nejméně mladých pak bylo zvoleno do zastupitelstev obcí SO ORP Litovel, kde bylo v roce 2014 jen 2,4 % zastupitelů ve věku 18 až 29 let, tj. z 206 zastupitelů bylo pouze 5 mladých.

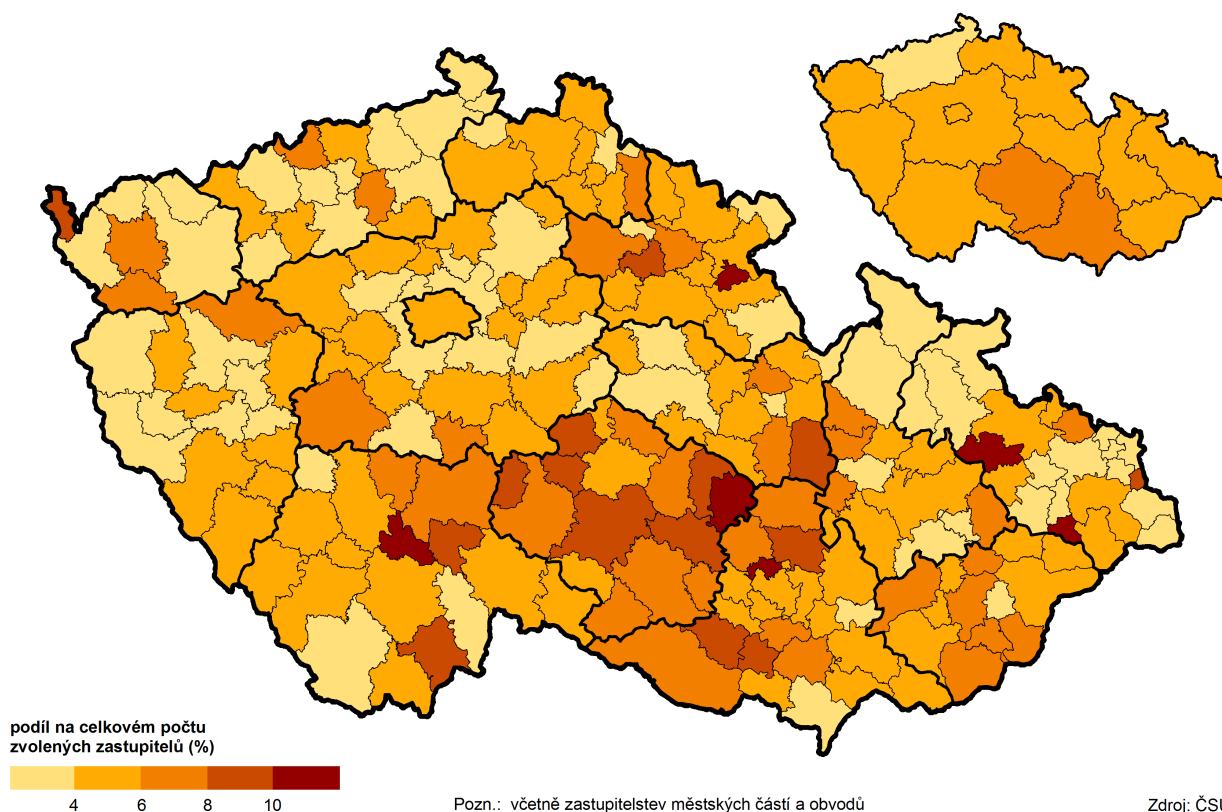

Zvolení zastupitelé ve volbách do obecních zastupitelstev podle pohlaví a okresů v říjnu 2014

	Zvolení zastupitelé			z toho ve věku 18–29 let			Podíl zastupitelů ve věku 18–29 let (%)		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Olomoucký kraj	3 974	2 859	1 115	197	143	54	5,0	5,0	4,8
v tom okres:									
Jeseník	286	207	79	9	8	1	3,1	3,9	1,3
Olomouc	1 026	710	316	52	41	11	5,1	5,8	3,5
Prostějov	875	655	220	45	32	13	5,1	4,9	5,9
Přerov	975	696	279	46	30	16	4,7	4,3	5,7
Šumperk	812	591	221	45	32	13	5,5	5,4	5,9

Jak už bylo řečeno, mezi mladými kandidáty do 30 let převažovali muži, zaujímali 65,3 %. Mezi zvolenými mladými zastupiteli se podíl mužů ještě zvýšil a dosáhl 72,6 %.

Zvolení zastupitelé ve věku 18–29 let podle SO ORP a krajů ve volbách do obecních zastupitelstev v říjnu 2014

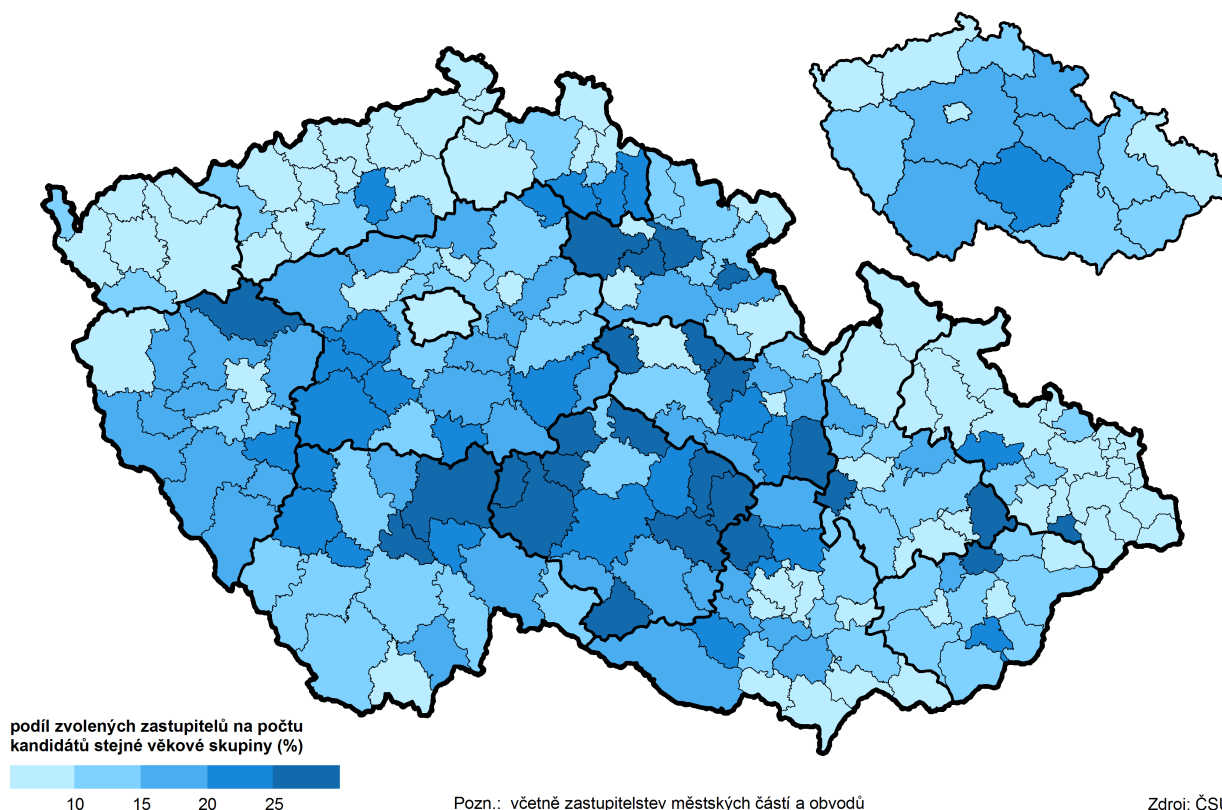
Stejně jako u kandidujících také u zastupitelů získali nejvíce mandátů mladí kandidáti v nejmenších obcích, kde např. v obcích mezi 200 až 499 obyvateli dosáhli kandidáti do 30 let podílu 7,7 % na celkovém počtu zvolených zastupitelů. Vysoké zastoupení mají mladí také v zastupitelstvu města Olomouce, kde v 45 členném zastupitelstvu bylo v době komunálních voleb celkem 5 zastupitelů ve věku 18 až 29 let.

Zvolení zastupitelé ve volbách do obecních zastupitelstev podle pohlaví a velikostních skupin obcí v říjnu 2014

	Zvolení zastupitelé			z toho ve věku 18–29 let			Podíl zastupitelů ve věku 18–29 let (%)		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Olomoucký kraj	3 974	2 859	1 115	197	143	54	5,0	5,0	4,8
v tom podle velikosti obce:									
do 199 obyvatel	283	183	100	15	11	4	5,3	6,0	4,0
200–499 obyvatel	927	657	270	71	49	22	7,7	7,5	8,1
500–999 obyvatel	1 014	742	272	50	39	11	4,9	5,3	4,0
1 000–1 999 obyvatel	924	663	261	32	23	9	3,5	3,5	3,4
2 000–4 999 obyvatel	485	357	128	17	11	6	3,5	3,1	4,7
5 000–19 999 obyvatel	199	147	52	5	4	1	2,5	2,7	1,9
20 000–49 999 obyvatel	97	75	22	2	2	-	2,1	2,7	-
50 000 a více obyvatel	45	35	10	5	4	1	11,1	11,4	10,0

Úspěšnost mladých kandidátů byla nižší než u starších kandidátů. Zatímco mezi staršími ve věku 30 a více let mandát získal téměř každý 4 kandidát, u mladších to byl každý 8 kandidát. Nejúspěšnější byli mladí kandidáti v SO ORP Hranice, kde z 70 kandidátů získalo mandát 20 kandidátů, tj. 28,6 %, a podobně úspěšných bylo 12 kandidátů, kteří byli zvoleni ze 46 mladých kandidátů ve věku 18 až 29 let v SO ORP Konice (tj. 26,1 %). Na opačném konci bylo nejméně zvolených mladých kandidátů v SO ORP Jeseník, kde ze 157 kandidujících ve věku 18 až 29 let se stalo zastupiteli 9 kandidátů (tj. 5,7 %).

Úspěšnost kandidátů ve věku 18–29 let podle SO ORP a krajů ve volbách do obecních zastupitelstev v říjnu 2014

Tabulková příloha

PŘÍLOHA

Vybrané ukazatele podle krajů v roce 2016

	Česká republika	Kraj						
		Hl. m. Praha	Středo-český	Jiho-český	Píseňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký
OBYVATELSTVO								
Počet obyvatel k 31. 12.	10 578 820	1 280 508	1 338 982	638 782	578 629	296 749	821 377	440 636
z toho ženy (%)	50,8	51,5	50,6	50,7	50,5	50,6	50,4	50,9
v tom ve věku (%):								
0–14 let	15,6	15,2	17,3	15,5	15,2	15,0	15,9	16,0
15–64 let	65,6	66,1	65,2	65,4	65,7	66,1	65,8	65,1
65 a více let	18,8	18,6	17,5	19,1	19,2	18,9	18,3	18,9
Počet obyvatel ve věku 0–29 let	3 345 242	386 285	436 230	202 685	178 593	92 801	266 448	142 652
z toho ženy (%)	48,8	49,5	48,8	48,6	48,8	48,5	48,5	48,7
v tom ve věku (%):								
0–4 let	16,6	19,0	17,8	16,3	16,3	14,9	15,5	16,3
5–9 let	17,7	18,1	19,6	17,5	17,7	17,7	17,9	18,0
10–14 let	14,9	13,3	15,7	15,2	15,1	15,2	15,7	15,0
15–19 let	13,7	11,7	13,3	14,1	13,7	14,5	14,4	14,2
20–24 let	16,6	15,2	15,2	16,8	16,5	17,0	16,8	16,6
25–29 let	20,5	22,6	18,4	20,2	20,7	20,7	19,7	19,9
Index stáří ¹⁾	120,7	122,4	101,5	122,9	126,7	126,3	115,0	118,4
Index ekonomického zatížení ²⁾	52,4	51,2	53,5	52,9	52,3	51,2	52,0	53,6
Průměrný věk k 31. 12.	42,0	42,0	41,0	42,3	42,5	42,4	41,6	41,8
Naděje dožití při narození (2015–2016)								
muži	76,0	78,0	76,5	76,0	76,3	74,4	74,0	76,1
ženy	81,7	82,7	81,6	81,6	81,4	80,7	79,5	81,8
Naděje dožití ve věku 30 let (2015–2016)								
muži	46,8	48,7	47,3	46,9	47,0	45,3	45,2	47,0
ženy	52,2	53,1	52,1	52,1	51,8	51,2	50,2	52,3
Ženy na 100 mužů k 31. 12.	103,4	106,0	102,6	102,7	101,8	102,6	101,6	103,5
ve věkové skupině 0–29 let	95,2	97,9	95,3	94,7	95,4	94,1	94,3	95,0
Živě narození	112 663	14 929	14 748	6 747	5 940	2 815	8 263	4 960
z toho podle věku matky (%):								
do 19 let	2,3	0,9	1,7	2,4	2,3	5,2	5,7	3,2
20–24 let	12,2	5,5	11,4	12,4	13,4	18,4	19,3	15,1
25–29 let	29,7	22,5	28,3	30,9	31,5	31,7	29,7	29,7
z toho matkám ve věku do 29 let	49 837	4 309	6 102	3 077	2 808	1 556	4 516	2 383
Podíl dětí narozených mimo manželství (%)	48,6	41,0	46,0	49,5	50,5	64,4	64,2	54,2
Podíl dětí narozených mimo manželství matkám ve věku do 29 let (%)	58,1	47,1	56,1	58,9	60,0	73,5	74,4	65,1
Průměrný věk matky při narození dítěte	30,7	32,5	31,0	30,5	30,3	29,3	29,3	30,2
při narození prvního dítěte	28,9	31,2	29,1	28,5	28,5	27,3	27,2	28,2
Úhrnná plodnost ³⁾	1,631	1,495	1,689	1,666	1,607	1,550	1,645	1,769
Potraty	35 921	4 358	4 722	2 377	1 847	1 086	3 611	1 842
z toho podle věku ženy (%):								
do 19 let	4,7	2,7	4,0	5,2	4,7	7,4	6,8	5,3
20–24 let	13,8	10,6	13,0	16,0	14,5	15,1	17,4	15,0
25–29 let	22,0	20,0	21,6	21,2	21,7	24,6	22,8	23,1
z toho umělá přerušeni těhotenství	20 406	2 594	2 778	1 492	903	747	2 171	1 119
z toho u žen ve věku do 29 let (%)	44,1	39,6	42,2	45,8	43,4	50,9	49,4	47,9
Úhrnná potratovost ⁴⁾	0,515	0,457	0,529	0,581	0,494	0,583	0,698	0,643
Zemřelí	107 750	12 141	12 695	6 443	6 153	3 167	9 058	4 385
z toho ve věku (%):								
0–14 let	0,4	0,4	0,4	0,5	0,3	0,5	0,7	0,4
15–29 let	0,7	0,5	0,7	0,7	0,7	0,7	0,9	0,7
z toho ve věku 0–29 let	1 225	115	150	77	56	38	146	50
z toho muži (%)	66,3	62,6	62,7	63,6	73,2	73,7	67,1	66,0
z toho vnější příčiny	501	39	63	29	20	16	57	25
z toho:								
dopravní nehody	165	14	29	9	7	5	10	6
sebevraždy	179	15	15	12	9	4	26	11
Kojenecká úmrtnost (‰) ⁵⁾	2,8	2,0	2,8	3,6	2,2	4,3	5,2	2,6
Novorozenecká úmrtnost (‰) ⁶⁾	1,7	1,2	1,8	2,5	1,2	2,1	2,8	2,4

Kraj							
Králové- hradecký	Pardu- bický	Vysočina	Jiho- moravský	Olo- moucký	Zlínský	Moravsko- slezský	
550 804	517 087	508 952	1 178 812	633 925	583 698	1 209 879	OBYVATELSTVO
50,8	50,6	50,3	51,0	51,1	51,0	51,0	Počet obyvatel k 31. 12.
15,3	15,5	15,2	15,5	15,3	14,8	15,0	z toho ženy (%)
64,5	65,4	65,6	65,5	65,5	65,8	66,4	v tom ve věku (%):
20,2	19,0	19,2	19,0	19,3	19,4	18,7	0–14 let
173 142	166 285	163 031	369 358	200 258	181 938	385 536	15–64 let
48,5	48,5	48,5	48,9	48,9	48,6	48,7	65 a více let
15,9	16,1	15,8	17,3	16,0	15,6	15,3	Počet obyvatel ve věku 0–29 let
17,6	17,3	16,6	17,5	17,3	16,9	16,8	z toho ženy (%)
15,2	15,0	15,1	14,6	15,0	15,0	14,9	v tom ve věku (%):
14,4	14,3	14,5	13,2	14,0	14,3	14,2	0–4 let
17,0	17,1	17,8	16,6	16,9	17,4	17,4	5–9 let
19,9	20,2	20,3	20,8	20,7	20,9	21,3	10–14 let
132,0	122,5	126,7	122,9	126,4	131,1	124,5	15–19 let
55,0	52,9	52,5	52,6	52,8	51,9	50,7	20–24 let
42,7	42,1	42,3	42,2	42,4	42,7	42,2	25–29 let
77,0	76,4	77,2	76,5	75,5	75,5	74,4	Index stáří ¹⁾
82,2	82,4	82,4	82,6	81,6	82,2	81,2	Index ekonomického zatížení ²⁾
47,7	47,2	48,0	47,2	46,5	46,3	45,3	Průměrný věk k 31. 12.
52,8	52,9	53,0	53,1	52,2	52,7	51,6	Naděje dožití při narození (2015–2016)
103,3	102,2	101,4	104,0	104,5	104,2	104,0	muži
94,1	94,1	94,3	95,5	95,7	94,4	94,8	ženy
5 616	5 533	5 307	13 193	6 697	5 863	12 052	Naděje dožití ve věku 30 let (2015–2016)
2,7	2,2	1,6	1,3	2,4	1,2	3,5	muži
12,8	12,7	11,9	10,6	13,2	10,6	15,3	ženy
30,1	31,6	33,4	30,2	30,9	32,1	32,8	Ženy na 100 mužů k 31. 12.
2 558	2 569	2 483	5 568	3 113	2 575	6 220	ve věkové skupině 0–29 let
50,7	47,9	43,8	43,0	50,3	41,8	52,8	Živě narození
59,9	55,7	48,5	51,7	59,5	46,6	62,1	z toho podle věku matky (%):
30,6	30,5	30,5	30,9	30,4	30,9	29,8	do 19 let
28,5	28,5	28,3	29,1	28,6	29,0	28,0	20–24 let
1,648	1,684	1,647	1,660	1,647	1,568	1,565	25–29 let
1 855	1 506	1 508	3 413	2 151	1 799	3 846	z toho matkám ve věku do 29 let
5,8	4,6	4,1	3,7	4,2	4,0	5,5	Podíl dětí narozených mimo manželství (%)
13,9	13,2	11,7	12,4	13,8	11,8	15,6	Podíl dětí narozených mimo manželství
23,8	22,4	22,5	20,6	20,4	22,0	24,6	matkám ve věku do 29 let (%)
1 108	758	755	1 796	1 137	889	2 159	Průměrný věk matky při narození dítěte
44,9	43,0	40,7	40,4	40,7	43,0	48,0	při narození prvního dítěte
0,536	0,452	0,459	0,427	0,517	0,474	0,495	Úhrnná plodnost ³⁾
5 681	5 234	4 997	11 738	6 731	6 194	13 133	Potraty
0,4	0,4	0,5	0,4	0,5	0,5	0,5	z toho podle věku ženy (%):
0,5	0,7	0,9	0,6	0,8	0,7	0,6	do 19 let
54	57	67	118	87	69	141	20–24 let
64,8	59,6	64,2	67,8	62,1	69,6	73,0	25–29 let
24	27	28	51	36	26	60	z toho umělá přerušování těhotenství
9	13	8	20	12	9	14	z toho u žen ve věku do 29 let (%)
5	8	9	16	12	12	25	Úhrnná potratovost ⁴⁾
3,2	1,8	2,3	2,0	2,8	2,2	3,4	Zemřelí
2,5	1,3	1,1	1,2	1,9	1,4	1,5	z toho ve věku (%):
							0–14 let
							15–29 let
							z toho ve věku 0–29 let
							z toho muži (%)
							z toho vnější příčiny
							z toho:
							dopravní nehody
							sebevraždy
							Kojenecká úmrtnost (‰) ⁵⁾
							Novorozenecká úmrtnost (‰) ⁶⁾

PŘÍLOHA

Vybrané ukazatele podle krajů v roce 2016

	Česká republika	Kraj						
		Hl. m. Praha	Středo-český	Jiho-český	Pízeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký
Sňatky	50 768	6 415	6 154	3 175	2 857	1 504	3 723	2 126
z toho ženichové ve věku (%):								
do 24 let	5,8	3,4	5,8	6,2	6,2	6,8	6,0	6,9
25–29 let	25,4	20,5	24,7	26,5	24,8	21,4	20,9	22,6
z toho nevěsty ve věku (%):								
do 24 let	13,2	8,0	12,4	13,6	14,0	12,2	12,8	13,9
25–29 let	34,9	32,5	32,7	36,7	33,4	28,7	28,7	31,6
Průměrný věk při prvním sňatku								
ženichové	32,1	33,3	32,3	31,8	32,1	32,6	32,8	32,0
nevěsty	29,5	30,8	29,6	29,1	29,4	30,0	29,8	29,5
Rozvody	24 996	2 715	3 524	1 532	1 380	739	2 245	1 102
z toho muži ve věku (%):								
do 24 let	0,6	0,5	0,6	1,2	0,5	1,6	0,4	0,5
25–29 let	4,2	4,2	4,3	4,7	4,2	3,8	4,5	4,1
z toho ženy ve věku (%):								
do 24 let	1,6	1,1	1,7	2,2	1,8	2,7	1,7	2,1
25–29 let	8,3	8,4	8,5	8,6	9,7	9,5	7,3	8,2
Přistěhovalí	37 503	36 901	26 274	5 480	6 189	3 052	7 324	4 834
z toho ve věku 0–14 let (%)	14,2	14,5	23,3	18,7	17,4	19,9	24,8	21,0
z toho ve věku 15–29 let (%)	43,0	38,2	23,1	28,0	31,6	29,4	25,2	29,3
Vystěhovalí	17 439	26 630	16 202	4 836	3 982	3 755	8 002	4 412
z toho ve věku 0–14 let (%)	11,7	20,0	20,7	18,5	18,8	17,8	19,9	22,1
z toho ve věku 15–29 let (%)	34,0	23,0	25,7	29,2	28,2	32,8	29,5	29,2
Přírůstek/úbytek stěhováním	20 064	10 271	10 072	644	2 207	-703	-678	422
z toho ve věku 0–14 let	3 270	42	2 778	132	328	-63	224	39
z toho ve věku 15–29 let	10 211	7 948	1 902	125	833	-334	-513	127
Vnitrokrajské stěhování	250 722	.	23 498	12 076	10 327	6 021	18 525	7 716
z toho ve věku 0–29 let (%)	49,9	.	50,3	51,9	49,5	52,8	52,6	51,5
Celkový přírůstek/úbytek	24 977	13 059	12 125	948	1 994	-1 055	-1 473	997
Na 1 000 obyvatel středního stavu								
živě narození	10,7	11,7	11,1	10,6	10,3	9,5	10,0	11,3
zemřelí	10,2	9,5	9,5	10,1	10,7	10,7	11,0	10,0
z toho ve věku 0–29 let	0,4	0,3	0,3	0,4	0,3	0,4	0,5	0,3
přistěhovalí	3,5	29,0	19,7	8,6	10,7	10,3	8,9	11,0
z toho ve věku 0–29 let	6,4	50,6	28,0	12,6	16,9	16,1	13,7	17,0
vystěhovalí	1,7	20,9	12,2	7,6	6,9	12,6	9,7	10,0
z toho ve věku 0–29 let	2,4	29,8	17,3	11,3	10,5	20,3	14,7	15,8
přirozený přírůstek/úbytek	0,5	2,2	1,5	0,5	-0,4	-1,2	-1,0	1,3
přírůstek/úbytek stěhováním	1,9	8,1	7,6	1,0	3,8	-2,4	-0,8	1,0
z toho ve věku 0–29 let	4,0	20,8	10,8	1,3	6,5	-4,2	-1,1	1,2
celkový přírůstek/úbytek	2,4	10,3	9,1	1,5	3,5	-3,5	-1,8	2,3
PROJEKCE OBYVATELSTVA⁷⁾								
Počet obyvatel k 1. 1. 2030	10 396 701	1 275 648	1 434 519	632 286	578 064	279 222	792 395	435 928
z toho ve věku (%):								
0–14 let	13,0	14,1	14,9	13,4	13,2	12,1	12,9	13,6
15–29 let	15,9	15,8	16,5	15,7	15,7	15,5	16,4	16,1
Index stáří ¹⁾	183,0	145,3	144,0	186,0	184,4	208,0	181,4	173,6
Průměrný věk	45,7	43,7	43,9	45,8	45,7	46,5	45,4	45,2
Počet obyvatel k 1. 1. 2040	10 126 418	1 316 242	1 475 366	618 743	573 427	264 870	759 790	428 702
z toho ve věku (%):								
0–14 let	12,1	13,8	14,3	12,5	12,5	11,6	12,4	13,1
15–29 let	15,4	16,1	16,1	15,3	15,3	14,2	15,0	15,5
Index stáří ¹⁾	229,3	155,7	174,6	227,8	219,7	253,0	221,6	207,2
Průměrný věk	47,7	44,4	45,5	47,7	47,4	48,5	47,4	47,0
Počet obyvatel k 1. 1. 2050	9 812 872	1 377 944	1 492 127	601 825	566 951	251 437	722 329	420 098
z toho ve věku (%):								
0–14 let	12,9	14,5	14,7	13,1	13,2	11,8	12,5	13,6
15–29 let	13,5	15,2	14,6	13,8	13,9	13,3	13,9	14,3
Index stáří ¹⁾	249,8	164,5	196,8	245,2	235,8	276,3	252,0	225,2
Průměrný věk	48,8	44,7	46,6	48,7	48,2	49,5	48,7	47,8

Kraj							
Králové- hradecký	Pardu- bický	Vysočina	Jiho- moravský	Olo- moucký	Zlínský	Moravsko- slezský	
2 565	2 472	2 445	5 837	2 925	2 802	5 768	Sňatky
5,8	7,5	6,7	5,6	5,5	6,3	6,6	z toho ženichové ve věku (%):
26,7	27,8	31,8	26,7	26,3	29,1	28,0	do 24 let
							25–29 let
12,6	15,7	17,9	13,2	13,0	16,3	14,9	z toho nevěsty ve věku (%):
35,5	36,8	39,6	38,7	37,5	38,4	36,5	do 24 let
							25–29 let
31,8	31,5	31,2	32,1	32,0	31,7	31,6	Průměrný věk při prvním sňatku
29,3	28,8	28,5	29,3	29,4	28,9	29,0	ženichové
1 300	1 171	945	2 758	1 432	1 228	2 925	nevěsty
0,8	0,5	0,8	0,5	0,6	0,4	0,5	Rozvody
5,1	4,2	4,3	3,9	3,6	3,3	4,5	z toho muži ve věku (%):
							do 24 let
1,5	1,8	2,2	1,0	1,3	1,6	1,4	25–29 let
9,1	9,1	8,3	7,8	7,2	6,9	8,7	z toho ženy ve věku (%):
4 432	4 969	3 456	11 416	4 464	3 627	5 578	do 24 let
21,8	20,5	23,5	16,4	21,5	23,1	23,8	25–29 let
28,9	30,7	25,0	38,7	30,4	26,2	29,2	Přistěhovalí
4 984	4 330	4 289	9 082	5 225	4 274	7 929	z toho ve věku 0–14 let (%)
20,0	19,9	22,0	20,9	20,6	19,2	17,8	z toho ve věku 15–29 let (%)
30,3	29,8	29,5	28,0	29,6	30,8	30,8	Vystěhovalí
-552	639	-833	2 334	-761	-647	-2 351	z toho ve věku 0–14 let (%)
-29	159	-132	-28	-114	19	-85	z toho ve věku 15–29 let (%)
-229	235	-402	1 880	-187	-365	-809	Přírůstek/úbytek stěhováním
9 185	8 159	6 530	18 945	10 516	8 185	20 546	z toho ve věku 0–14 let
52,7	53,3	51,1	49,9	50,8	50,3	50,9	z toho ve věku 15–29 let
-617	938	-523	3 789	-795	-978	-3 432	z toho ve věku 15–29 let
10,2	10,7	10,4	11,2	10,6	10,0	9,9	Vnitrokrajské stěhování
10,3	10,1	9,8	10,0	10,6	10,6	10,8	z toho ve věku 0–29 let (%)
0,3	0,3	0,4	0,3	0,4	0,4	0,4	z toho ve věku 0–14 let (%)
8,0	9,6	6,8	9,7	7,0	12,2	4,6	z toho ve věku 15–29 let (%)
12,9	15,3	10,2	17,0	11,5	9,8	7,6	přistěhovalí
9,0	8,4	8,4	7,7	8,2	7,3	6,5	z toho ve věku 0–29 let
14,4	12,9	13,5	12,0	13,0	11,7	9,9	z toho ve věku 0–29 let
-0,1	0,6	0,6	1,2	-0,1	-0,6	-0,9	vystěhovalí
-1,0	1,2	-1,6	2,0	-1,2	-1,1	-1,9	z toho ve věku 0–29 let
-1,5	2,4	-3,3	5,0	-1,5	-1,9	-2,3	přirozený přírůstek/úbytek
-1,1	1,8	-1,0	3,2	-1,3	-1,7	-2,8	přírůstek/úbytek stěhováním
							z toho ve věku 0–29 let
							celkový přírůstek/úbytek
							Na 1 000 obyvatel středního stavu
							živě narození
							zemřelí
							z toho ve věku 0–29 let
							přistěhovalí
							z toho ve věku 0–29 let
							vystěhovalí
							z toho ve věku 0–29 let
							přirozený přírůstek/úbytek
							přírůstek/úbytek stěhováním
							z toho ve věku 0–29 let
							celkový přírůstek/úbytek
							PROJEKCE OBYVATELSTVA⁷⁾
536 601	509 292	491 942	1 164 493	611 735	555 945	1 130 292	Počet obyvatel k 1. 1. 2030
13,3	13,5	12,9	13,3	12,8	12,3	12,7	z toho ve věku (%):
15,8	15,9	15,5	15,5	15,5	15,3	15,6	0–14 let
193,6	178,0	196,2	178,5	193,9	207,7	194,6	15–29 let
46,1	45,4	46,2	45,5	46,1	46,6	46,0	Index stáří ¹⁾
520 906	499 627	473 677	1 146 048	589 228	528 943	1 060 192	Průměrný věk
12,5	12,7	11,9	12,5	12,0	11,4	11,8	Počet obyvatel k 1. 1. 2040
15,1	15,4	14,9	15,3	14,8	14,5	14,9	z toho ve věku (%):
231,5	216,1	249,5	216,2	237,7	261,3	245,5	0–14 let
47,9	47,3	48,5	47,3	48,1	48,9	48,2	15–29 let
503 750	488 449	452 169	1 124 475	564 218	499 059	985 947	Index stáří ¹⁾
13,0	13,2	12,3	13,2	12,5	11,9	12,1	Průměrný věk
14,0	14,0	13,5	13,8	13,5	13,1	13,5	Počet obyvatel k 1. 1. 2050
248,3	235,8	275,3	235,0	261,9	287,8	270,3	z toho ve věku (%):
48,8	48,2	49,8	48,2	49,2	50,2	49,5	0–14 let
							15–29 let
							Index stáří ¹⁾
							Průměrný věk

PŘÍLOHA

Vybrané ukazatele podle krajů v roce 2016

	Česká republika	Kraj						
		Hl. m. Praha	Středo-český	Jiho-český	Pízeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký
OBYVATELSTVO podle SLDB 2011								
Počet obyvatel s obvyklým pobytem	10 436 560	1 268 796	1 289 211	628 336	570 401	295 595	808 961	432 439
z toho ženy (%)	51,0	51,6	50,6	50,9	50,5	50,8	50,9	51,1
Počet obyvatel ve věku do 29 let	3 457 523	411 126	428 977	207 303	185 466	97 097	271 957	145 483
v tom podle způsobu bydlení:								
v bytech	3 371 796	389 215	418 327	203 754	180 139	93 781	265 567	141 631
mimo byty (bez zařízení)	26 397	3 778	5 059	1 666	2 307	1 200	1 950	1 467
v zařízeních	56 505	17 887	5 272	1 711	2 910	2 057	4 199	2 339
bezdomovci	2 825	246	319	172	110	59	241	46
z toho ve věku 15–29 podle rodinného stavu (%):								
svobodní, svobodné	88,8	87,9	87,5	89,2	88,3	89,9	89,5	89,1
ženatí, vdané	9,9	9,7	11,1	9,6	10,4	8,4	9,1	9,6
rozvedení, rozvedené	1,0	0,9	1,1	1,0	1,1	1,4	1,1	1,1
ovdovělí, ovdovělé	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0
z toho ve věku 25–29 podle nejvyššího ukončeného vzdělání (%):								
základní vč. neukončeného a bez vzdělání	7,5	4,5	7,7	6,8	8,9	15,7	13,3	10,0
střední vč. vyučení (bez maturity)	24,0	10,6	24,6	27,4	26,4	29,6	27,8	29,0
úplně střední s maturitou a vyšší odborné vč. nástavbového	38,0	35,6	42,0	38,9	37,1	33,8	36,9	36,6
vysokoškolské	23,3	34,9	18,6	22,4	19,3	10,9	13,2	17,3
Věfící ve věku do 29 let z obyvatel daného věku (%)	15,0	14,6	9,3	13,7	9,4	7,5	6,1	8,0
Rodáci ve věku do 29 let z počtu osob daného věku (%) ⁸⁾								
muži	69,4	66,4	61,3	69,3	66,9	65,3	68,2	68,5
ženy	67,2	63,8	59,0	66,5	65,1	64,8	66,7	66,7
Ekonomicky aktivní ve věku 15–29 let	1 024 648	135 246	123 745	60 248	57 179	28 041	77 021	42 516
pracující studenti a učni	77 537	17 602	8 908	4 113	3 636	1 911	4 858	2 989
pracující důchodci	1 583	206	164	103	98	43	157	84
Ekonomicky neaktivní ve věku 15–29 let	771 437	83 841	86 556	48 209	39 307	19 617	54 741	30 726
žáci, studenti a učni	681 092	76 019	75 597	43 079	34 279	15 985	45 876	26 926
nepracující důchodci	12 620	767	1 366	669	746	356	1 353	485
Vyjíždějící do zaměstnání z obce bydliště	1 137 176	24 291	213 698	74 737	68 935	29 517	81 167	41 305
ve věku 15–24 let (% z vyjíždějících)	7,5	5,0	6,6	7,3	8,0	8,9	8,1	8,2
ve věku 25–29 let (% z vyjíždějících)	13,5	15,4	12,9	13,3	13,1	12,1	13,0	13,4
DOMÁCNOSTI podle SLDB 2011								
Podíl domácností s osobou v čele ve věku 15–29 let (%):								
na počtu úplných rodin	4,2	5,6	3,9	3,8	4,5	4,2	4,7	4,5
na počtu neúplných rodin	6,7	4,5	6,3	6,7	6,7	9,6	10,7	7,7
na počtu domácností jednotlivců	12,4	16,6	11,5	11,4	12,9	12,2	12,6	12,0
Domácnosti s osobou v čele domácnosti ve věku 15–29 let								
úplné rodiny	88 434	12 603	10 219	4 901	5 266	2 336	7 443	3 857
neúplné rodiny	38 449	3 418	4 211	2 261	1 992	1 799	5 283	1 894
domácnosti jednotlivců	176 118	37 400	18 341	9 581	10 223	5 524	15 442	7 340
Hospodařící domácnosti jednotlivců ve věku 25–29 let								
muži	58 374	11 782	6 290	3 084	3 534	1 675	5 018	2 393
v tom (%):								
samostatně v bytě	77,0	77,3	71,9	79,7	73,1	73,3	78,4	77,6
v bytě spolu s další domácností mimo byty (bez zařízení)	19,2	18,0	23,6	17,3	21,4	21,9	17,3	20,0
mimo byty (bez zařízení)	3,8	4,7	4,5	3,0	5,5	4,8	4,3	2,4
ženy	44 744	11 282	4 679	2 372	2 496	1 222	3 351	1 736
v tom (%):								
samostatně v bytě	78,8	82,2	71,4	78,3	77,6	78,2	81,5	76,9
v bytě spolu s další domácností mimo byty (bez zařízení)	18,4	14,8	24,3	18,5	19,0	18,6	16,4	20,3
mimo byty (bez zařízení)	2,8	3,0	4,3	3,2	3,4	3,3	2,1	2,8

Kraj							
Králové- hradecký	Pardu- bický	Vysočina	Jiho- moravský	Olo- moucký	Zlínský	Moravsko- slezský	
							OBYVATELSTVO podle SLDB 2011
547 916	511 627	505 565	1 163 508	628 427	579 944	1 205 834	Počet obyvatel s obvyklým pobytem
50,9	50,7	50,5	51,2	51,4	51,3	51,4	z toho ženy (%)
178 821	171 468	170 338	388 122	207 953	190 536	402 876	Počet obyvatel ve věku do 29 let
							v tom podle způsobu bydlení:
175 111	167 991	168 051	379 949	203 926	188 455	395 899	v bytech
1 214	890	795	2 368	1 200	767	1 736	mimo byty (bez zařízení)
2 394	2 432	1 405	5 544	2 571	1 156	4 628	v zařízeních
102	155	87	261	256	158	613	bezdomovci
							z toho ve věku 15–29 podle
							rodinného stavu (%):
88,9	89,0	88,5	88,6	90,0	89,4	89,3	svobodní, svobodné
9,8	10,0	10,4	10,4	9,1	9,8	9,7	ženatí, vdané
1,1	0,9	0,9	0,8	0,9	0,7	0,9	rozvedení, rozvedené
0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	ovdovělí, ovdovělé
							z toho ve věku 25–29 podle nejvyššího
							ukončeného vzdělání (%):
7,5	6,9	5,4	6,4	7,0	5,4	8,1	základní vč. neukončeného a bez vzdělání
27,4	27,9	28,9	22,9	26,8	27,5	27,2	střední vč. vyučení (bez maturity)
39,1	39,5	41,2	37,1	38,9	38,1	37,0	úplně střední s maturitou a vyšší odborné
20,2	20,4	20,9	28,2	23,3	25,7	22,8	vč. nástavbového
							vysokoškolské
10,1	13,4	22,8	22,4	16,4	30,5	19,0	Věřící ve věku do 29 let z obyvatel
							daného věku (%)
							Rodáci ve věku do 29 let z počtu osob
							daného věku (%) ⁸⁾
69,9	70,5	75,2	71,4	71,7	75,6	75,1	muži
67,4	68,1	72,2	69,3	68,7	73,0	73,5	ženy
50 457	50 103	49 205	119 863	59 420	55 071	116 533	Ekonomicky aktivní ve věku 15–29 let
3 665	3 268	2 871	8 939	3 694	3 437	7 646	pracující studenti a učni
100	78	89	144	69	78	170	pracující důchodci
41 495	39 625	42 514	90 632	50 817	47 835	95 522	Ekonomicky neaktivní ve věku 15–29 let
36 831	35 379	38 111	80 805	45 378	43 099	83 728	žáci, studenti a učni
618	598	680	1 422	913	867	1 780	nepracující důchodci
58 422	61 003	65 407	136 252	75 007	78 288	129 147	Vyjíždějící do zaměstnání z obce bydliště
7,5	8,0	8,4	7,6	7,2	7,4	7,7	ve věku 15–24 let (% z vyjíždějících)
13,5	14,1	14,2	14,2	13,6	14,0	13,4	ve věku 25–29 let (% z vyjíždějících)
							DOMÁCNOSTI podle SLDB 2011
							Podíl domácností s osobou v čele
							ve věku 15–29 let (%):
3,9	4,0	3,6	4,1	3,7	3,3	4,3	na počtu úplných rodin
7,0	6,3	5,8	5,6	6,3	4,9	8,1	na počtu neúplných rodin
10,8	11,1	9,9	12,8	10,8	9,2	11,4	na počtu domácností jednotlivců
							Domácnosti s osobou v čele domácnosti
							ve věku 15–29 let
4 434	4 295	3 831	9 622	4 830	4 066	10 731	úplné rodiny
2 002	1 591	1 339	3 493	2 123	1 436	5 607	neúplné rodiny
7 814	6 977	5 617	18 613	8 530	6 079	18 637	domácnosti jednotlivců
							Hospodařící domácnosti jednotlivců
							ve věku 25–29 let
2 542	2 377	1 997	6 390	2 835	2 104	6 353	muži
							v tom (%):
75,0	76,1	78,0	76,2	78,9	78,8	82,1	samostatně v bytě
20,9	20,8	18,6	20,6	18,1	18,9	15,6	v bytě spolu s další domácností
4,1	3,1	3,4	3,2	3,0	2,3	2,3	mimo byty (bez zařízení)
1 832	1 671	1 299	4 944	2 058	1 532	4 270	ženy
							v tom (%):
74,9	76,9	75,8	79,0	78,8	78,1	80,7	samostatně v bytě
21,9	20,0	21,4	18,7	18,9	20,0	17,8	v bytě spolu s další domácností
3,1	3,1	2,8	2,3	2,3	1,9	1,5	mimo byty (bez zařízení)

PŘÍLOHA

Vybrané ukazatele podle krajů v roce 2016

	Česká republika	Kraj						
		Hl. m. Praha	Středo-český	Jiho-český	Píseňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký
VZDĚLÁVÁNÍ⁹⁾								
Děti v mateřských školách	362 653	42 711	49 771	23 065	18 853	8 856	25 348	15 178
z toho mladší 3 let (%)	12,3	8,6	9,4	14,3	10,0	15,1	13,8	11,2
Žáci plnící povinnou školní docházku	947 497	106 888	124 734	57 949	51 681	26 161	77 422	41 121
z toho (%):								
na 1. stupni základních škol	60,0	61,1	62,6	59,5	60,4	59,7	59,2	59,9
na 2. stupni základních škol	35,6	30,7	33,9	36,1	35,3	35,2	37,6	37,2
na nižším stupni oborů víceletých gymnázií	4,3	8,0	3,5	4,4	4,3	5,0	3,2	2,9
Žáci středních škol	424 849	63 262	39 885	27 076	21 930	10 994	32 991	15 699
z toho v denní formě vzdělávání (%)	95,1	92,1	93,6	96,5	96,1	96,6	95,2	96,7
Nově přijatí žáci do 1. ročníku středních škol (denní forma vzdělávání)	107 399	15 125	9 944	6 868	5 737	2 854	8 791	4 112
v tom podle druhu vzdělávání (%):								
střední vzdělávání	1,0	0,7	0,8	0,6	0,6	2,5	1,2	0,8
střední vzdělávání s výučním listem vč. zkráceného	28,1	17,4	31,0	28,7	30,1	33,6	34,7	33,2
střední vzdělávání s maturitní zkouškou (všeobecné)	22,1	28,5	22,9	20,9	18,7	18,8	17,5	16,7
střední vzdělávání s maturitní zkouškou (odborné) vč. zkráceného	43,7	49,9	39,3	43,7	44,8	41,8	42,5	44,6
návštbové studium	5,1	3,5	5,9	6,0	5,7	3,3	4,0	4,8
Studenti vyšších odborných škol	22 002	5 644	1 695	1 305	1 366	375	1 701	241
z toho v denní formě vzdělávání (%)	67,6	66,8	55,4	62,9	73,4	90,4	52,2	96,7
Studenti veřejných a soukromých vysokých škol s místem výuky v kraji	311 367	118 435	3 245	15 547	13 266	641	9 651	6 364
z toho v prezenční formě studia (%)	76,1	77,8	65,8	66,5	82,1	34,2	58,5	73,8
Studenti veřejných a soukromých vysokých škol s bydlištěm v kraji	311 367	38 184	31 488	18 270	12 550	5 551	16 343	9 481
z toho v prezenční formě studia (%)	76,1	71,6	71,3	75,0	74,4	69,8	68,7	75,6
z toho státního občanství ČR	267 761	36 067	31 023	18 156	12 420	5 441	16 152	9 388
z toho ve věku (%):								
20–24 let	58,7	50,6	57,4	60,8	59,5	54,8	55,6	59,9
25–29 let	19,7	23,5	18,9	19,3	19,0	20,6	18,7	19,3
Veřejné knihovny v roce 2015								
Registrovaní čtenáři ve věku do 15 let	373 182	53 529	36 515	23 706	17 641	11 146	21 338	13 736
podíl na počtu registrovaných čtenářů (%)	26,4	24,2	29,0	26,8	21,7	27,6	27,9	25,8
podíl na počtu obyvatel ve věku 6–14 let (%)	39,8	54,0	28,5	41,3	35,0	41,5	27,2	33,8
EKONOMICKÁ AKTIVITA								
(Výběrové šetření pracovních sil)								
Podíl obyvatel ve věku 15–29 let (%)								
z celkového počtu ekonomicky aktivních (pracovní síly)	16,5	14,6	15,3	16,6	16,6	17,7	17,6	16,3
z ekonomicky neaktivních ve věku 15 a více let	23,3	22,9	24,0	23,6	22,0	22,4	23,1	24,7
Míra ekonomické aktivity (třileté průměry)								
muži ve věku 15–19 let	7,4	4,7	6,5	8,0	8,4	13,6	6,9	12,3
muži ve věku 20–24 let	60,9	46,5	60,0	61,4	69,0	73,6	62,2	66,4
muži ve věku 25–29 let	91,8	92,8	94,7	92,4	92,2	93,6	93,6	91,6
ženy ve věku 15–19 let	5,8	3,7	3,2	6,8	6,5	11,0	6,5	.
ženy ve věku 20–24 let	42,4	35,3	43,0	39,7	41,7	47,2	46,2	49,1
ženy ve věku 25–29 let	69,3	74,2	70,3	70,6	68,5	63,7	58,1	67,8
MZDY A PLATY								
(Kč; Informační systém o průměrném výdělku MPSV)								
Medián měsíční mzdy								
v podnikatelské sféře	24 178	29 257	25 132	23 302	24 562	21 583	23 505	24 385
z toho zaměstnanci ve věku 20–29 let	22 755	25 245	24 253	22 849	23 535	20 372	21 262	23 858
Medián měsíčního platu								
v nepodnikatelské sféře	27 724	32 584	26 851	26 849	28 007	26 955	26 308	26 652
z toho zaměstnanci ve věku 20–29 let	23 481	26 996	23 613	23 189	23 921	22 689	21 761	22 487

Kraj							
Králové- hradecký	Pardu- bický	Vysočina	Jiho- moravský	Olo- moucký	Zlínský	Moravsko- slezský	
							VZDĚLÁVÁNÍ⁹⁾
19 340	18 562	17 821	41 129	22 628	19 972	39 419	Děti v mateřských školách
14,7	14,9	14,0	11,3	15,5	13,6	14,5	z toho mladší 3 let (%)
50 307	46 877	45 745	103 745	56 832	51 012	107 023	Žáci plnící povinnou školní docházku
							z toho (%):
59,7	59,5	58,4	60,1	59,4	58,8	58,9	na 1. stupni základních škol
36,4	36,5	37,6	35,3	36,1	38,0	37,6	na 2. stupni základních škol
3,9	4,0	4,1	4,5	4,6	3,1	3,5	na nižším stupni oborů víceletých gymnázií
23 652	21 829	21 545	46 184	27 158	24 117	48 527	Žáci středních škol
97,3	95,4	92,4	96,7	96,1	96,8	95,3	z toho v denní formě vzdělávání (%)
6 013	5 512	5 041	11 934	6 906	6 175	12 387	Nově přijatí žáci do 1. ročníku středních škol (denní forma vzdělávání)
							v tom podle druhu vzdělávání (%):
1,3	1,0	1,0	1,1	2,2	0,4	0,9	střední vzdělávání
							střední vzdělávání s výučním listem
27,4	29,2	30,3	28,7	29,3	23,9	29,6	vč. zkráceného
							střední vzdělávání s maturitní zkouškou
20,7	20,2	22,4	24,1	20,9	24,0	21,1	(všeobecné)
							střední vzdělávání s maturitní zkouškou
46,8	43,4	40,0	40,9	40,9	46,4	43,2	(odborné) vč. zkráceného
3,8	6,2	6,4	5,1	6,8	5,4	5,2	nástavbové studium
739	1 065	1 194	2 359	1 124	858	2 336	Studenti vyšších odborných škol
87,0	73,0	52,5	74,9	78,8	71,2	67,2	z toho v denní formě vzdělávání (%)
10 640	7 760	2 221	66 895	21 511	9 125	27 381	Studenti veřejných a soukromých vysokých škol s místem výuky v kraji
70,7	79,9	59,0	83,6	76,8	58,0	67,7	z toho v prezenční formě studia (%)
14 038	12 991	14 499	30 241	17 139	17 516	33 341	Studenti veřejných a soukromých vysokých škol s bydlištěm v kraji
76,3	77,2	78,9	75,5	74,3	75,8	74,8	z toho v prezenční formě studia (%)
13 940	12 935	14 459	29 814	17 054	17 454	33 178	z toho státního občanství ČR
							z toho ve věku (%):
61,8	62,8	64,5	59,5	58,8	62,8	60,7	20–24 let
19,0	18,2	17,7	20,4	19,8	19,0	18,9	25–29 let
23 337	18 967	23 055	38 751	17 861	25 696	47 904	Veřejné knihovny v roce 2015
26,0	27,3	31,0	25,4	22,9	28,5	28,0	Registrovaní čtenáři ve věku do 15 let
47,3	40,9	50,9	38,4	31,7	50,5	44,5	podíl na počtu registrovaných čtenářů (%)
							podíl na počtu obyvatel ve věku 6–14 let (%)
							EKONOMICKÁ AKTIVITA
							(Výběrové šetření pracovních sil)
							Podíl obyvatel ve věku 15–29 let (%)
							z celkového počtu ekonomicky aktivních
16,4	18,3	17,3	16,1	16,2	16,6	18,6	(pracovní síly)
							z ekonomicky neaktivních ve věku
23,4	22,3	24,1	23,4	24,0	23,5	22,5	15 a více let
							Míra ekonomické aktivity (třileté průměry)
8,2	8,9	7,6	5,6	8,5	8,6	8,2	muži ve věku 15–19 let
63,5	69,1	57,5	59,7	56,4	62,3	63,6	muži ve věku 20–24 let
90,5	91,2	91,4	88,2	91,7	91,1	90,6	muži ve věku 25–29 let
6,4	9,4	10,3	6,3	4,0	4,7	6,5	ženy ve věku 15–19 let
40,6	49,0	41,4	41,0	36,8	43,8	45,7	ženy ve věku 20–24 let
69,1	75,5	68,2	74,8	64,9	69,7	66,8	ženy ve věku 25–29 let
							MZDY A PLATY
							(KČ; Informační systém o průměrném
							výdělku MPSV)
							Medián měsíční mzdy
23 054	23 031	23 383	23 865	22 030	22 803	23 404	v podnikatelské sféře
21 855	21 953	21 801	22 292	21 278	21 645	21 447	z toho zaměstnanci ve věku 20–29 let
							Medián měsíčního platu
26 822	26 196	26 743	27 250	26 919	25 921	26 968	v nepodnikatelské sféře
22 761	22 398	22 655	22 802	22 377	21 891	22 213	z toho zaměstnanci ve věku 20–29 let

PŘÍLOHA

Vybrané ukazatele podle krajů v roce 2016

	Česká republika	Kraj						
		Hl. m. Praha	Středo-český	Jiho-český	Píseňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký
NEZAMĚSTNANOST								
dle evidence úřadu práce								
Uchazeči o zaměstnání k 31. 12.	381 373	30 179	38 966	19 385	14 655	11 796	44 528	16 104
z toho ve věku (%):								
do 19 let	3,3	2,0	3,3	3,4	3,4	4,2	4,4	4,1
20–24 let	9,0	7,8	9,2	9,1	8,4	8,7	9,0	9,5
25–29 let	10,1	11,4	9,4	10,4	9,6	9,8	10,1	10,4
Podíl nezaměstnaných osob ve věku 15–29 let celkem ¹⁰⁾ (%)	4,91	3,28	4,12	4,18	3,38	5,38	7,51	5,23
muži	5,01	3,33	4,08	4,14	3,28	5,60	7,58	5,18
ženy	4,81	3,24	4,16	4,22	3,48	5,15	7,44	5,28
Podíl nezaměstnaných absolventů na celkovém počtu uchazečů (%)	3,5	3,1	3,5	3,6	3,7	2,2	2,4	3,7
Podíl nezaměstnaných mladistvých na celkovém počtu uchazečů (%)	1,0	0,5	1,0	1,0	1,0	1,7	1,8	1,4
Míra nezaměstnanosti absolventů denního studia (%; duben 2016) ¹¹⁾								
střední vzdělání s výučním listem	9,9	10,6	8,7	7,5	6,6	9,1	14,1	11,4
gymnaziální vzdělání	3,1	2,0	4,0	2,9	2,2	3,1	2,7	3,8
střední odborné vzdělání s maturitou a odborným výcvikem; nástavbové vzdělání	10,6	13,3	11,0	7,0	7,8	13,6	16,2	14,7
střední odborné vzdělání s maturitou	7,5	6,2	7,3	5,9	6,9	5,7	8,4	9,0
vyšší odborné vzdělání	5,2	4,7	3,6	5,6	3,8	3,8	4,5	7,8
ZDRAVOTNICTVÍ								
Ukončené případy hospitalizací v zařízeních lůžkové péče na 1 000 obyvatel v roce 2015	210	169	207	214	196	219	237	216
z toho ve věku:								
méně než 1 rok	1 232	1 155	1 181	1 227	1 231	1 280	1 325	1 290
1–4 let	146	106	130	144	143	161	184	147
5–9 let	96	74	90	92	93	102	110	94
10–14 let	87	68	82	85	75	87	112	85
15–19 let	123	94	120	126	118	141	161	122
20–24 let	122	75	123	130	125	152	159	138
25–29 let	159	106	163	169	151	178	180	171
Praktičtí lékaři pro děti a dorost na 10 000 registrovaných pacientů v roce 2013	10,5	11,3	9,8	10,7	10,0	10,4	9,8	10,1
registrovaní pacienti ve věku 0–18 let na 1 lékaře	955,2	882,0	1 023,2	935,5	999,8	966,0	1 019,6	994,6
ošetření/vyšetření na 1 obyvatele ve věku 0–18 let	5,8	6,7	4,9	6,3	5,3	5,5	5,7	5,6
Pacienti oboru alergologie ve věku 15-19 let na 10 000 obyvatel stejného věku v roce 2013								
atopická dermatitis	289,1	577,7	403,4	203,2	212,1	194,1	253,6	260,2
pollinosa (senná rýma)	1 444,2	2 019,9	1 062,7	842,2	1 112,4	966,9	1 033,6	2 289,8
stálá alergická rýma	736,4	1 198,7	556,3	430,1	412,8	431,4	549,6	1 201,0
astma	1 154,4	1 411,8	913,9	729,1	860,8	668,8	1 010,9	1 371,6
SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ								
Uživatelé sociálních služeb (děti a mládež do 18 let)								
osobní asistence	1 420	157	107	190	21	4	24	49
odlehčovací služby	770	81	421	20	40	4	19	10
sociálně aktivizační služby pro osoby se zdravotním postižením	1 845	48	87	154	494	-	147	597
domovy pro osoby se zdravotním postižením	543	39	62	10	72	22	95	28
azylové domy	1 777	145	169	137	102	27	190	9
nizkoprahová zařízení pro děti a mládež	32 606	3 055	2 434	5 856	1 341	509	5 414	682
denní stacionáře	938	210	42	93	37	19	48	58
sociální poradny	18 274	2 695	2 432	380	4 292	316	1 467	482
pracoviště rané péče	3 963	1 081	270	288	222	64	47	227
Příspěvek na péči – průměrný měsíční počet příjemců ve věku 1–17 let (tis.)	30,0	2,5	3,4	1,7	1,7	0,9	3,2	1,5

Kraj							
Králové- hradecký	Pardu- bický	Vysočina	Jiho- moravský	Olo- moucký	Zlínský	Moravsko- slezský	
							NEZAMĚŠTNANOST
							dle evidence úřadu práce
14 270	14 407	17 672	49 032	26 495	19 848	64 036	Uchazeči o zaměstnání k 31. 12.
							z toho ve věku (%):
3,6	4,0	2,7	2,8	2,8	2,6	3,3	do 19 let
10,0	9,4	9,7	9,8	8,8	9,6	8,3	20–24 let
10,6	9,8	10,0	10,4	9,9	10,2	9,9	25–29 let
							Podíl nezaměstnaných osob ve věku 15–29 let
3,79	3,80	4,47	5,86	5,35	4,51	6,53	celkem ¹⁰⁾ (%)
3,98	3,90	4,53	6,11	5,59	4,64	6,70	muži
3,59	3,70	4,42	5,60	5,11	4,37	6,34	ženy
							Podíl nezaměstnaných absolventů na
4,1	4,0	4,7	3,9	3,5	4,6	3,0	celkovém počtu uchazečů (%)
							Podíl nezaměstnaných mladistvých na
1,3	1,3	0,4	0,6	0,8	0,5	1,1	celkovém počtu uchazečů (%)
							Míra nezaměstnanosti absolventů denního
							studia (%; duben 2016) ¹¹⁾
6,9	6,4	8,9	12,5	7,6	10,9	11,8	střední vzdělání s výučním listem
2,7	2,6	2,4	4,0	1,9	3,9	4,1	gymnaziální vzdělání
							střední odborné vzdělání s maturitou
7,4	9,1	9,8	9,9	8,8	8,6	13,1	a odborným výcvikem; nástavbové vzdělání
7,1	7,0	6,6	9,9	6,7	8,7	8,5	střední odborné vzdělání s maturitou
3,8	5,3	6,7	5,3	6,3	5,2	8,5	vyšší odborné vzdělání
							ZDRAVOTNICTVÍ
							Ukončené případy hospitalizací v zařízeních
196	212	224	207	218	227	219	lůžkové péče na 1 000 obyvatel v roce 2015
							z toho ve věku:
1 216	1 235	1 214	1 132	1 288	1 247	1 281	méně než 1 rok
146	145	173	134	162	160	167	1–4 let
85	88	106	104	95	99	108	5–9 let
72	82	102	87	89	87	95	10–14 let
111	112	131	116	129	109	129	15–19 let
109	122	133	112	118	111	121	20–24 let
151	162	180	149	164	168	160	25–29 let
							Praktičtí lékaři pro děti a dorost na 10 000
10,8	9,7	10,6	11,1	11,4	10,5	10,1	registrovaných pacientů v roce 2013
							registrovaní pacienti ve věku 0–18 let
929,9	1 036,4	946,7	900,0	875,9	955,5	989,4	na 1 lékaře
							ošetření/vyšetření na 1 obyvatele
5,9	6,0	5,9	6,3	6,0	5,5	5,7	ve věku 0–18 let
							Pacienti oboru alergologie ve věku 15-19 let
							na 10 000 obyvatel stejného věku v roce 2013
260,5	167,1	212,2	238,1	120,1	229,0	347,0	atopická dermatitis
1 640,5	764,0	1 406,4	1 395,7	878,5	2 945,3	1 771,7	pollinosa (senná rýma)
901,5	511,2	613,5	1 000,8	438,3	986,6	770,6	stálá alergická rýma
1 050,9	1 001,3	1 005,1	1 080,0	1 267,8	1 855,6	1 531,2	astma
							SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ
							Uživatelé sociálních služeb
							(děti a mládež do 18 let)
318	199	59	114	34	60	84	osobní asistence
12	12	37	-	26	27	61	odlehčovací služby
							sociálně aktivizační služby pro osoby
-	132	8	61	37	54	26	se zdravotním postižením
7	24	41	37	15	36	55	domovy pro osoby se zdravotním postižením
94	90	39	225	213	16	321	azylové domy
1 282	1 139	1 422	3 517	1 316	1 060	3 579	nízkoprahová zařízení pro děti a mládež
13	13	62	134	60	7	142	denní stacionáře
442	779	1 473	1 055	395	146	1 920	sociální poradny
200	261	176	414	332	118	263	pracoviště rané péče
							Příspěvek na péči – průměrný měsíční počet
1,7	1,9	1,3	3,5	1,8	1,6	3,3	příjemců ve věku 1–17 let (tis.)

PŘÍLOHA

Vybrané ukazatele podle krajů v roce 2016

	Česká republika	Kraj						
		Hl. m. Praha	Středo-český	Jiho-český	Píseňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký
Dávky státní sociální podpory								
přídavek na dítě								
počet vyplacených dávek (tis.)	4 695,8	225,3	452,3	274,5	184,9	164,3	540,5	211,8
výdaje na dávky (mil. Kč)	2 816,8	134,1	269,8	164,5	110,3	97,7	321,3	126,4
rodičovský příspěvek								
počet vyplacených dávek (tis.)	3 297,3	405,1	442,5	196,5	170,1	84,2	254,1	137,4
výdaje na dávky (mil. Kč)	22 624,9	2 953,4	3 068,3	1 327,6	1 164,7	537,3	1 633,8	924,2
porodné								
počet vyplacených dávek (tis.)	22,5	1,9	2,5	1,4	1,0	0,8	2,3	1,1
výdaje na dávky (mil. Kč)	256,3	21,5	27,9	15,7	11,3	9,5	27,0	11,9
Dávky péstounské péče								
počet vyplacených dávek (tis.)	344,5	28,2	35,6	18,8	20,6	14,9	36,4	16,7
výdaje na dávky (mil. Kč)	2 831,7	223,5	287,3	155,8	167,6	120,7	297,2	138,2
Pěstounská péče a ústavní výchova								
pěstouni, poručníci a jiné pečující osoby než rodiče	19 358	1 341	2 007	1 111	1 201	863	2 441	890
děti v náhradní rodinné péči	18 636	1 311	1 877	1 079	1 178	882	2 576	892
děti s nařízenou ústavní výchovou	5 861	316	547	257	322	272	1 222	319
děti s uloženu ochrannou výchovou	83	1	2	0	5	3	7	3
VOLBY DO ZASTUPITELSTEV OBCÍ								
(vč. městských obvodů; 2014)								
Podíl kandidátů ve věku 18–29 let (%)	10,8	14,0	9,1	9,8	10,2	10,7	10,4	10,3
Podíl zvolených zastupitelů ve věku 18–29 let (%)	5,2	4,9	4,4	5,3	4,2	4,3	3,8	4,7
Zvolení zastupitelé z počtu kandidátů ve věku 18–29 let (%)	12,7	3,5	16,3	16,3	13,2	8,4	7,7	11,6
DOPRAVNÍ NEHODY								
Dopravní nehody zaviněné chodcem	1 133	302	95	51	65	39	110	39
z toho dětmi do 15 let (%)	34,8	15,9	42,1	47,1	30,8	35,9	49,1	48,7
Dopravní nehody zaviněné řidičem nemotorového vozidla	2 625	89	234	261	179	47	106	148
z toho dětmi do 15 let (%)	9,3	5,6	10,3	8,0	9,5	27,7	17,0	12,2
Dopravní nehody zaviněné řidičem motorového vozidla	82 981	22 117	10 993	3 818	2 873	2 134	8 609	3 187
z toho osobami do 20 let (%)	4,6	2,6	5,2	5,4	5,8	5,1	5,9	4,9
KRIMINALITA								
Stíhané, vyšetřované osoby celkem ¹²⁾	109 710	14 604	11 834	6 772	5 427	3 757	12 691	5 447
z toho (%):								
nezletilí (do 14 let)	1,6	0,7	0,9	1,8	1,5	1,3	1,6	2,0
mladiství (15–17 let)	2,9	1,7	1,9	3,4	2,5	2,6	3,3	2,6
INFORMAČNÍ SPOLEČNOST								
Jednotlivci ve věku 16–29 let používající (%; tříletý průměr 2014–2016)								
internet	96,2	99,1	99,2	97,9	98,0	96,0	84,3	96,6
internet na mobilním telefonu	71,0	87,8	77,6	73,2	78,4	86,1	65,1	69,1
sociální síť	85,7	86,1	90,9	91,6	95,0	88,4	73,6	75,5

¹⁾ počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0–14 let

²⁾ počet osob ve věku 0–14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15–64 let

³⁾ průměrný počet živě narozených dětí, které by se narodily jedné ženě za předpokladu, že by míry plodnosti podle věku zaznamenané ve sledovaném kalendářním roce zůstaly během jejího reprodukčního období (15–49 let) neměnné

⁴⁾ průměrný počet potratů, který by připadl na jednu ženu za předpokladu, že by míry potratovosti podle věku zaznamenané ve sledovaném kalendářním roce zůstaly během jejího reprodukčního věku (15–49 let) neměnné

⁵⁾ počet dětí zemřelých před dosažením věku 1 roku na 1 000 živě narozených dětí

⁶⁾ počet dětí zemřelých před dosažením věku 28 dnů na 1 000 živě narozených dětí

⁷⁾ zdroj: publikace ČSÚ Projekce obyvatelstva v krajích ČR do roku 2050 a Projekce obyvatelstva v ČR do roku 2100 (střední varianta)

⁸⁾ podíl osob žijících v obci, kde se narodily, tj. v obci faktického bydliště matky v době narození této osoby

⁹⁾ stav za vysoké školy k 31. 12., za ostatní školy k 30. 9.

¹⁰⁾ podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–29 let na počtu obyvatel stejného věku

¹¹⁾ podíl nezaměstnaných absolventů škol s místem studia v kraji na celkovém počtu absolventů škol v kraji

¹²⁾ údaje převzaty z webových stránek Policejního prezidia dne 9. 1. 2017

Kraj							
Králové- hradecký	Pardu- bický	Vysočina	Jiho- moravský	Olo- moucký	Zlínský	Moravsko- slezský	
							Dávky státní sociální podpory
243,8	232,6	227,4	504,3	330,7	254,0	726,6	přídavek na dítě
146,4	140,1	137,4	303,2	199,6	154,2	436,3	počet vyplacených dávek (tis.)
							výdaje na dávky (mil. Kč)
166,6	158,8	152,4	375,6	191,0	168,0	356,6	rodičovský příspěvek
1 127,3	1 083,6	1 056,2	2 616,1	1 307,9	1 158,8	2 383,9	počet vyplacených dávek (tis.)
							výdaje na dávky (mil. Kč)
1,2	1,1	1,0	2,5	1,5	1,0	3,1	porodné
13,8	12,3	11,0	28,9	17,3	11,5	34,9	počet vyplacených dávek (tis.)
							výdaje na dávky (mil. Kč)
16,7	16,8	13,0	31,1	22,5	15,1	58,0	Dávky péčovské péče
139,2	142,6	106,5	261,9	182,4	127,0	480,4	počet vyplacených dávek (tis.)
							výdaje na dávky (mil. Kč)
990	859	675	1 576	1 044	708	3 652	Pěstounská péče a ústavní výchova
872	792	598	1 623	1 058	628	3 270	pěstouni, poručníci a jiné pečující osoby
269	243	215	660	348	127	744	než rodiče
5	10	1	12	13	3	18	děti v náhradní rodinné péči
							děti s nařízenou ústavní výchovou
							děti s uloženou ochrannou výchovou
							VOLBY DO ZASTUPITELSTEV OBCÍ
							(vč. městských obvodů; 2014)
10,0	10,2	11,5	11,7	10,1	11,4	12,2	Podíl kandidátů ve věku 18–29 let (%)
5,4	5,0	7,6	6,0	5,0	5,7	4,4	Podíl zvolených zastupitelů
							ve věku 18–29 let (%)
16,9	15,1	24,9	12,7	12,1	12,2	6,5	Zvolení zastupitelé z počtu kandidátů
							ve věku 18–29 let (%)
							DOPRAVNÍ NEHODY
49	44	34	117	43	42	103	Dopravní nehody zaviněné chodcem
42,9	40,9	47,1	41,0	46,5	40,5	34,0	z toho dětmi do 15 let (%)
							Dopravní nehody zaviněné řidičem
141	165	113	253	284	252	353	nemotorového vozidla
9,9	7,9	12,4	11,1	4,9	4,8	9,1	z toho dětmi do 15 let (%)
							Dopravní nehody zaviněné řidičem
3 771	2 867	2 871	5 634	3 823	3 023	7 261	motorového vozidla
5,8	6,4	5,8	4,4	3,9	6,5	4,6	z toho osobami do 20 let (%)
							KRIMINALITA
5 006	3 855	3 788	10 707	6 209	4 774	14 678	Stíhané, vyšetřované osoby celkem ¹²⁾
							z toho (%):
1,9	2,7	2,5	1,7	2,1	2,4	1,9	nezletilí (do 14 let)
3,8	4,6	3,5	3,5	3,2	3,9	3,3	mladiství (15–17 let)
							INFORMAČNÍ SPOLEČNOST
							Jednotlivci ve věku 16–29 let používající
							(%; tříletý průměr 2014–2016)
92,5	97,7	95,3	97,1	97,4	98,4	95,1	internet
75,6	65,0	62,7	60,7	71,0	64,7	64,4	internet na mobilním telefonu
86,2	77,8	83,3	87,3	90,1	86,7	83,4	sociální sítě

Pramen: Vzdělávání – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
 Knihovny – Národní informační a poradenské středisko pro kulturu
 Sociální zabezpečení – Ministerstvo práce a sociálních věcí,
 Česká správa sociálního zabezpečení
 Zdravotnictví – Ústav zdravotnických informací a statistiky
 Nezaměstnanost absolventů – Národní ústav pro vzdělávání
 Kriminalita, dopravní nehody – Policejní prezidium ČR

2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
								OBYVATELSTVO¹⁾
642 041	641 681	638 638	637 609	636 356	635 711	634 718	633 925	Počet obyvatel k 31. 12.
								z toho ve věku (%):
14,2	14,3	14,6	14,7	14,8	14,9	15,1	15,3	0–14 let
20,0	19,4	18,6	18,1	17,7	17,2	16,7	16,3	15–29 let
219 122	216 059	211 818	209 027	206 499	204 256	202 113	200 258	Počet obyvatel ve věku 0–29 let
								v tom ve věku:
33 628	34 358	34 837	33 976	32 966	32 174	31 697	32 114	0–4 let
28 684	29 299	30 028	31 383	32 841	34 150	34 938	34 632	5–9 let
28 626	28 138	28 107	28 081	28 247	28 574	29 249	29 989	10–14 let
39 325	36 833	33 897	31 777	29 800	28 431	28 012	28 082	15–19 let
43 143	42 781	42 164	41 584	40 548	39 072	36 543	33 908	20–24 let
45 716	44 650	42 785	42 226	42 097	41 855	41 674	41 533	25–29 let
109,4	110,3	112,9	116,5	119,5	122,1	123,9	126,4	Index stáří ²⁾
42,2	43,0	44,9	46,5	48,0	49,6	51,1	52,8	Index ekonomického zatížení ³⁾
40,7	40,9	41,2	41,5	41,7	42,0	42,2	42,4	Průměrný věk k 31. 12.
39,2	39,4	39,7	39,9	40,2	40,4	40,6	40,8	muži
42,2	42,4	42,7	43,0	43,2	43,5	43,7	43,9	ženy
								Naděje dožití při narození (dvouleté období)
73,9	74,0	74,1	74,3	74,4	74,9	75,3	75,5	muži
80,0	80,3	80,7	81,0	81,1	81,9	82,0	81,6	ženy
7 134	6 922	6 311	6 303	6 322	6 400	6 498	6 697	Živě narození
3 519	3 445	3 056	2 984	2 937	2 922	3 046	3 113	z toho matkám ve věku do 29 let
39,5	39,9	43,0	45,1	45,7	47,8	48,2	50,3	Podíl dětí narozených mimo manželství (%)
								Podíl dětí narozených mimo manželství
47,5	48,4	51,2	55,1	55,5	57,4	58,1	59,5	matkám ve věku do 29 let (%)
29,8	29,8	30,0	30,1	30,3	30,4	30,4	30,4	Průměrný věk matky při narození dítěte
27,7	27,8	28,0	28,3	28,4	28,4	28,4	28,6	při narození prvního dítěte
2 113	2 006	2 135	2 043	2 010	2 146	1 979	2 151	Potraty celkem
955	801	884	889	897	901	802	826	z toho u žen ve věku do 29 let
1 166	1 215	1 311	1 201	1 211	1 279	1 137	1 137	z toho umělá přerušeni těhotenství
551	510	570	554	565	565	486	463	z toho u žen ve věku do 29 let
6 705	6 748	6 559	6 701	6 830	6 461	7 000	6 731	Zemřelí
								z toho ve věku:
114	78	85	81	81	67	90	87	0–29 let
67,5	71,8	69,4	67,9	72,8	79,1	67,8	62,1	z toho muži (%)
23	12	14	11	12	7	8	13	do 28 dnů
34	17	17	16	19	14	14	19	do 1 roku
2 827	2 675	2 605	2 669	2 632	2 737	2 864	2 925	Sňatky
								z toho ženichové ve věku:
193	190	186	156	187	163	179	162	do 24 let
883	783	753	805	720	741	756	770	25–29 let
								z toho nevěsty ve věku:
545	460	447	448	400	384	448	379	do 24 let
1 144	1 064	1 012	1 082	997	1 077	1 025	1 096	25–29 let
								Průměrný věk při prvním sňatku
30,5	30,7	30,9	31,1	31,3	31,8	31,8	32,0	ženichové
27,7	28,1	28,2	28,3	28,6	28,9	29,1	29,4	nevěsty
1 741	1 823	1 733	1 526	1 713	1 521	1 515	1 432	Rozvody
								z toho muži ve věku:
13	15	9	6	8	9	9	8	do 24 let
121	113	69	70	69	65	48	51	25–29 let
								z toho ženy ve věku:
59	44	34	33	33	23	23	19	do 24 let
188	212	156	137	141	131	110	103	25–29 let
-525	-534	-144	-631	-745	-584	-491	-761	Přírůstek/úbytek stěhováním
								z toho ve věku:
48	-45	-73	-159	-22	9	1	-114	0–14 let
-63	-224	-31	-132	-339	-247	-113	-187	15–29 let

PŘÍLOHA

Vývoj vybraných ukazatelů v Olomouckém kraji – vzdělávání a ekonomická aktivita

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
VZDĚLÁVÁNÍ¹⁾								
Děti, žáci a studenti								
mateřských škol	18 914	18 995	18 883	18 965	18 637	18 720	19 036	19 594
základních škol	68 443	66 013	63 501	60 553	57 831	55 091	52 722	50 699
středních škol	.	36 211	36 267	36 549	36 562	36 723	36 548	36 379
v tom podle oborů vzdělání:								
obory gymnázií	9 232	9 715	9 684	9 695	9 937	10 027	10 081	10 011
z toho v denní formě vzdělávání	9 232	9 715	9 684	9 695	9 937	10 027	10 081	10 011
obory odborného vzdělání (bez nástavbového studia)	.	.	24 111	24 213	23 861	23 864	23 457	23 013
z toho v denní formě vzdělávání	.	.	23 694	23 715	23 400	23 367	22 867	22 375
obory nástavbového studia	.	.	2 472	2 641	2 764	2 832	3 010	3 355
z toho v denní formě vzdělávání	.	.	1 340	1 472	1 673	1 697	1 691	1 815
konzervatoří
vyšších odborných škol	1 156	1 156	1 261	1 275	1 357	1 308	1 298	1 294
z toho v denní formě vzdělávání	986	941	1 058	1 064	1 171	1 124	1 041	1 009
Studenti veřejných a soukromých vysokých škol s místem výuky v kraji	12 986	13 999	15 002	16 009	17 014	19 112	20 782	21 915
z toho státního občanství ČR	12 317	13 257	14 191	15 133	16 038	17 968	19 536	20 626
z toho v prezenční formě studia	8 828	9 292	10 027	10 721	11 497	12 769	13 717	14 546
Studenti veřejných a soukromých vysokých škol s bydlištěm v kraji	13 082	13 799	15 132	16 137	17 473	18 928	20 623	21 917
z toho státního občanství ČR	13 033	13 739	15 070	16 062	17 395	18 844	20 525	21 832
z toho v prezenční formě studia	10 681	10 972	11 956	12 588	13 499	14 305	15 127	15 864
v tom podle typu studijního programu:								
bakalářský	2 565	3 621	5 528	7 572	9 438	11 004	12 598	13 860
magisterský včetně navazujícího magisterského	9 647	9 285	8 627	7 529	6 910	6 742	6 856	6 950
doktorský	1 002	1 098	1 206	1 267	1 328	1 383	1 391	1 384
Absolventi								
středních škol	.	.	8 310	8 449	8 390	8 439	8 158	7 929
z toho s maturitní zkouškou (%)	68,5	69,7	71,6	73,2
vyšších odborných škol	289	250	326	317	333	251	289	310
veřejných a soukromých vysokých škol s bydlištěm v kraji	1 870	2 046	2 182	2 466	2 857	3 428	3 807	4 505
Děti v dětských domovech	.	.	.	372	371	365	319	340
Žáci základních uměleckých škol	12 750	12 725	12 648	12 587	12 440	12 375	12 447	12 698
EKONOMICKÁ AKTIVITA								
(Výběrové šetření pracovních sil)								
Míra ekonomické aktivity (třileté průměry)								
muži ve věku 15–19 let	17,7	13,8	11,6	11,6	10,8	10,5	8,9	8,0
muži ve věku 20–24 let	78,0	73,2	69,8	67,1	66,5	65,4	65,0	60,9
muži ve věku 25–29 let	97,9	97,1	97,1	95,4	94,8	94,1	94,2	92,4
ženy ve věku 15–19 let	11,8	11,5	10,0	9,9	8,3	7,7	6,4	5,9
ženy ve věku 20–24 let	58,0	57,2	57,0	54,7	49,0	44,9	42,2	43,1
ženy ve věku 25–29 let	65,3	65,1	65,8	65,3	63,3	62,6	63,1	65,4
NEZAMĚSTNANOST								
dle evidence úřadu práce								
Uchazeči o zaměstnání k 31. 12.	37 125	39 395	40 770	39 591	36 180	31 187	23 495	23 470
z toho ve věku:								
do 19 let	2 495	2 594	2 433	2 065	1 626	1 325	993	1 121
20–24 let	6 987	7 303	6 980	5 956	4 763	3 676	2 268	2 715
25–29 let	5 182	5 395	5 522	5 121	4 320	3 557	2 367	2 351
Mladiství uchazeči o zaměstnání (k 30. 4.)	.	384	417	360	357	349	341	328
z toho dívky	.	185	203	155	186	171	164	172
z toho v evidenci déle než 5 měsíců ²⁾	.	151	172	175	160	131	129	137
Uchazeči o zaměstnání – absolventi škol (k 30. 4.)	.	3 829	3 997	3 269	2 347	2 006	1 303	965
z toho ženy	.	1 500	1 641	1 515	1 169	1 059	755	582
z toho v evidenci déle než 5 měsíců ²⁾	.	2 282	2 504	1 792	1 216	921	591	330

¹⁾ stav za vysoké školy k 31. 12., za ostatní školy k 30. 9., za dětské domovy k 31. 10.

²⁾ do roku 2008 v evidenci úřadu práce déle než 6 měsíců

2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
								VZDĚLÁVÁNÍ¹⁾
								Děti, žáci a studenti
20 296	21 037	22 028	22 878	23 340	23 298	22 980	22 628	mateřských škol
49 215	48 610	48 677	49 257	50 243	51 504	52 899	54 226	základních škol
35 981	34 482	32 185	30 443	29 130	28 183	27 437	27 158	středních škol
								v tom podle oborů vzdělání:
9 751	9 350	8 979	8 684	8 463	8 336	8 280	8 135	obory gymnázií
9 751	9 345	8 974	8 679	8 462	8 334	8 277	8 134	z toho v denní formě vzdělávání
								obory odborného vzdělávání
22 738	21 757	20 571	19 514	18 770	18 329	17 745	17 606	(bez nástavbového studia)
22 045	21 104	19 869	18 901	18 164	17 768	17 202	17 132	z toho v denní formě vzdělávání
3 492	3 375	2 635	2 245	1 897	1 518	1 412	1 417	obory nástavbového studia
1 899	1 868	1 553	1 256	1 118	922	824	828	z toho v denní formě vzdělávání
106	106	109	121	119	123	117	123	konzervatoří
1 296	1 363	1 397	1 457	1 373	1 364	1 241	1 124	vyšších odborných škol
1 013	1 119	1 103	1 140	1 082	1 057	933	886	z toho v denní formě vzdělávání
								Studenti veřejných a soukromých vysokých
23 232	23 925	24 096	23 166	22 772	22 466	22 185	21 511	škol s místem výuky v kraji
21 853	22 493	22 688	21 756	21 219	20 818	20 352	19 530	z toho státního občanství ČR
15 401	16 009	16 331	16 043	15 878	15 673	15 289	14 741	z toho v prezenční formě studia
								Studenti veřejných a soukromých vysokých
23 102	23 505	23 083	22 021	20 913	19 688	18 175	17 139	škol s bydlištěm v kraji
22 997	23 393	22 961	21 902	20 799	19 583	18 075	17 054	z toho státního občanství ČR
16 621	16 872	16 730	16 223	15 558	14 741	13 501	12 671	z toho v prezenční formě studia
								v tom podle typu studijního programu:
14 743	15 034	14 497	13 520	12 649	11 723	10 661	9 902	bakalářský
								magisterský včetně navazujícího
7 216	7 308	7 440	7 343	7 074	6 766	6 292	6 075	magisterského
1 439	1 447	1 411	1 392	1 379	1 372	1 382	1 324	doktorský
								Absolventi
7 221	7 519	6 973	6 624	6 029	5 535	5 315	.	středních škol
73,1	73,7	73,5	74,5	72,5	71,3	69,2	.	z toho s maturitní zkouškou (%)
306	294	278	296	320	303	267	.	vyšších odborných škol
								veřejných a soukromých vysokých škol
4 929	5 325	5 712	5 770	5 530	5 193	4 783	4 311	s bydlištěm v kraji
353	342	319	321	312	301	318	321	Děti v dětských domovech
13 074	13 231	13 365	13 633	13 847	14 110	14 195	14 313	Žáci základních uměleckých škol
								EKONOMICKÁ AKTIVITA
								(Výběrové šetření pracovních sil)
								Míra ekonomické aktivity (tříleté průměry)
7,7	7,3	6,0	5,7	5,4	6,7	7,6	8,5	muži ve věku 15–19 let
59,7	56,4	54,9	53,8	52,9	53,9	52,1	56,4	muži ve věku 20–24 let
92,2	91,5	92,5	91,8	91,2	90,6	90,8	91,7	muži ve věku 25–29 let
4,4	3,7	4,1	ženy ve věku 15–19 let
41,7	38,7	37,2	37,0	38,0	38,1	36,8	36,8	ženy ve věku 20–24 let
67,7	70,7	70,2	70,0	69,8	70,5	68,5	64,9	ženy ve věku 25–29 let
								NEZAMĚSTNANOST
								dle evidence úřadu práce
41 092	42 117	38 119	40 342	43 364	38 990	31 058	26 495	Uchazeči o zaměstnání k 31. 12.
								z toho ve věku:
1 643	1 531	1 456	1 526	1 375	1 123	875	754	do 19 let
5 436	5 179	5 107	5 485	5 605	4 374	3 027	2 320	20–24 let
4 582	4 465	4 116	4 268	4 712	4 145	3 076	2 613	25–29 let
304	266	322	307	251	271	228	262	Mladiství uchazeči o zaměstnání (k 30. 4.)
157	131	159	150	108	121	113	117	z toho dívky
126	128	143	143	114	134	139	131	z toho v evidenci déle než 5 měsíců ²⁾
								Uchazeči o zaměstnání – absolventi škol
1 592	2 183	2 103	1 822	2 691	2 036	1 464	933	(k 30. 4.)
751	986	1 084	1 021	1 447	1 069	772	497	z toho ženy
532	1 254	1 186	.	.	1 169	737	358	z toho v evidenci déle než 5 měsíců ²⁾

PŘÍLOHA

Vývoj vybraných ukazatelů v Olomouckém kraji – zdravotnictví a sociální zabezpečení

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
ZDRAVOTNICTVÍ									
Počet registrovaných pacientů na 1 lékaře pro děti a dorost	907	892	900	884	872	876	.	.	.
Samostatné ordinace praktického lékaře pro děti a dorost	141	139	138	137	135	134	122	128	.
Detašovaná pracoviště samostatných ordinací prakt. lékaře pro děti a dorost	7	7	7	7	7	7	7	7	7
Dětská oddělení nemocnic ¹⁾	347	357	344	344	324	318	323	323	269
počet lůžek ¹⁾	22 715	22 264	21 973	21 702	21 669	22 123	22 131	23 118	21 757
počet hospitalizovaných ¹⁾									
Nově hlášené případy dočasné pracovní neschopnosti mladistvých pro pracovní úraz	3	1	2	3	2	3	1	7	7
Výjezdy Zdravotnické záchranné služby	.	.	.	3 422	3 387	3 637	3 577	3 467	3 312
podíl na všech výjezdech (%)	.	.	.	8	7	8	8	7	6
SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ									
Uživatelé sociálních služeb (děti a mládež do 18 let)									
osobní asistence	.	53	52	50	57	34	33	34	34
odlehčovací služby	.	51	15	18	19	24	27	24	26
sociálně aktivizační služby pro osoby se zdravotním postižením	.	113	146	164	80	59	69	44	37
domovy pro osoby se zdravotním postižením	.	54	46	30	35	27	18	19	15
azylové domy	.	49	128	126	107	119	83	192	213
nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	.	2 041	2 378	1 596	1 623	1 500	1 596	4 498	1 316
denní stacionáře	.	119	95	95	60	102	66	35	60
sociální poradny	.	219	183	567	389	434	386	359	395
pracoviště rané péče	.	154	229	242	297	285	285	300	332
Dávky státní sociální podpory									
přídavek na dítě									
počet vyplacených dávek (tis.)	1 232	582	448	651	396	395	384	361	331
výdaje na dávky (mil. Kč)	449,4	339,8	273,8	250,5	239,5	239,0	232,3	218,2	199,6
rodičovský příspěvek									
počet vyplacených dávek (tis.)	464	262	244	431	217	205	194	193	191
výdaje na dávky (mil. Kč)	1 704,9	1 709,4	1 660,0	1 522,7	1 465,2	1 400,0	1 323,1	1 296,8	1 307,9
porodné									
počet vyplacených dávek (tis.)	13,1	7,2	6,9	2,5	0,7	0,8	0,7	1,4	1,5
výdaje na dávky (mil. Kč)	97,5	95,3	91,8	17,1	9,5	9,7	9,3	16,5	17,3
Dávky péstounské péče									
počet vyplacených dávek (tis.)	20,9	15,5	17,8	24,2	16,8	18,4	20,5	21,9	22,5
výdaje na dávky (mil. Kč)	54,2	62,3	71,0	75,3	83,6	138,9	160,3	175,3	182,4
Pěstounská péče a ústavní výchova									
pěstouni, poručníci a jiné pečující osoby než rodiče	.	.	.	701	732	756	1 038	1 087	1 044
pěstounské rodiny	420	458	657	518	525	569	.	.	.
děti v náhradní rodinné péči	549	919	874	887	893	941	983	1 061	1 058
děti s nařízenou ústavní výchovou	527	499	491	468	467	430	376	333	348
děti s uloženou ochrannou výchovou	11	17	16	11	10	13	10	11	13
Sirotčí důchody (prosinec)									
příjemci důchodu									
muži	1 355	1 315	1 324	1 467	1 440	1 429	1 406	1 319	1 258
ženy	1 760	1 761	1 763	1 582	1 679	1 657	1 595	1 510	1 433
průměrná měsíční výše důchodu (Kč)									
muži	4 906	5 042	5 075	5 335	5 485	5 601	5 657	5 788	5 824
ženy	4 996	5 139	5 178	5 420	5 491	5 594	5 631	5 752	5 792

¹⁾ Vlivem změny metodiky nejsou v roce 2016 data srovnatelná s roky předchozími. Do roku 2015 byl zdrojem dat výkaz L (MZ) 1, od roku 2016 jsou data o hospitalizovaných čerpána z Národního registru hospitalizovaných a data o počtu oddělení a počtu lůžek z výkazu E (MZ) 2 a E (MZ) 3 podle oborů péče.

Vybrané ukazatele podle okresů Olomouckého kraje v roce 2016

	Kraj celkem	v tom okresy				
		Jeseník	Olomouc	Prostějov	Přerov	Šumperk
OBYVATELSTVO						
Počet obyvatel k 31. 12.	633 925	38 957	233 992	108 757	130 931	121 288
z toho ženy (%)	51,1	50,4	51,3	51,3	51,0	50,9
v tom ve věku (%): 0–14 let	15,3	14,0	15,9	15,4	14,6	15,0
15–64 let	65,5	66,2	65,4	65,1	65,8	65,2
65 a více let	19,3	19,8	18,7	19,5	19,6	19,8
Počet obyvatel ve věku 0–29 let	200 258	12 142	74 553	34 112	40 929	38 522
z toho ženy (%)	48,9	48,9	49,2	49,0	48,6	48,6
v tom ve věku (%): 0–4 let	16,0	13,9	17,4	15,8	15,2	15,2
5–9 let	17,3	16,0	17,8	17,8	16,6	17,0
10–14 let	15,0	15,0	14,7	15,5	15,1	15,0
15–19 let	14,0	15,3	13,4	14,3	14,2	14,4
20–24 let	16,9	18,3	16,1	16,7	17,7	17,6
25–29 let	20,7	21,4	20,6	19,9	21,3	20,8
Index stáří ¹⁾	126,4	141,6	117,6	126,6	133,7	131,8
Index ekonomického zatížení ²⁾	52,8	51,1	52,9	53,6	52,0	53,3
Průměrný věk k 31. 12.	42,4	43,1	41,9	42,5	42,8	42,6
Naděje dožití při narození (2012-2016)						
muži	.	74,3	75,9	74,5	75,0	74,4
ženy	.	81,1	82,1	81,4	81,0	81,6
Živě narození	6 697	338	2 693	1 113	1 356	1 197
z toho matkám ve věku do 29 let (%)	46,5	53,8	42,4	46,9	48,5	51,0
Podíl dětí narozených mimo manželství (%)	50,3	58,0	48,1	49,3	51,5	52,5
Průměrný věk matky při narození dítěte	30	30	31	30	30	30
při narození prvního dítěte	29	27	29	28	29	28
Potraty	2 151	105	824	388	398	436
z toho u žen ve věku do 29 let (%)	38,4	44,8	36,8	36,9	42,5	37,6
Zemřelí	6 731	436	2 360	1 265	1 388	1 282
z toho ve věku 0–29 let (%)	1,3	1,4	1,1	1,5	1,6	1,0
Sňatky	2 925	175	1 123	469	578	580
z toho ženichové ve věku do 29 let (%)	31,9	30,9	32,3	31,1	35,6	28,1
z toho nevěsty ve věku do 29 let (%)	50,4	43,4	51,3	53,1	52,9	46,2
Průměrný věk při prvním sňatku						
ženichové	32,0	32,4	32,0	32,2	31,4	32,2
nevěsty	29,4	29,7	29,4	29,0	28,9	30,0
Rozvody	1 432	81	571	252	287	241
z toho muži ve věku do 29 let (%)	4,1	4,9	4,0	5,2	4,2	2,9
z toho ženy ve věku do 29 let (%)	8,5	8,6	8,9	8,3	9,8	6,2
Přírůstek/úbytek stěhováním	-761	-206	8	114	-265	-412
z toho ve věku 0–29 let	-301	-116	58	69	-106	-206
OBYVATELSTVO podle SLDB 2011						
Počet obyvatel s obvyklým pobytem	628 427	38 779	230 408	107 859	130 082	121 299
z toho ženy (%)	51,4	51,0	51,7	51,4	51,3	51,0
Počet obyvatel ve věku do 29 let	207 953	12 738	77 274	35 265	42 635	40 041
z toho bydlící v zařízeních	2 571	209	1 455	232	282	393
z toho ve věku 15–29 podle rodinného stavu (%):						
svobodní, svobodné	90,0	92,0	89,7	88,9	90,1	90,7
ženatí, vdané	9,1	7,0	9,3	10,2	9,0	8,4
rozvedení, rozvedené	0,9	0,9	0,9	0,8	0,8	0,8
ovdovělí, ovdovělé	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
z toho ve věku 25–29 podle nejvyššího ukončeného vzdělání (%):						
základní vč. neukončeného a bez vzdělání	7,0	10,1	6,6	6,5	7,0	7,4
střední vč. vyučení (bez maturity)	26,8	33,1	24,0	27,5	27,0	30,2
úplné střední s maturitou a vyšší odborné vč. nástavbového	38,9	36,4	38,7	40,2	39,4	38,4
vysokoškolské	23,3	14,6	27,0	21,6	22,7	20,2

PŘÍLOHA

Vybrané ukazatele podle okresů Olomouckého kraje v roce 2016

pokračování

	Kraj celkem	v tom okresy				
		Jeseník	Olomouc	Prostějov	Přerov	Šumperk
Věfící ve věku do 29 let z obyvatel daného věku (%)	16,4	11,1	15,8	18,1	19,4	14,7
Rodáci ve věku do 29 let z počtu osob daného věku (%) ³⁾						
muži	71,7	67,9	70,6	71,5	74,3	72,0
ženy	68,7	65,4	67,3	68,8	71,4	69,6
Ekonomicky aktivní ve věku 15–29 let	59 420	3 422	22 849	9 929	12 091	11 129
zaměstnaní	48 828	2 536	19 075	8 175	9 821	9 221
z toho pracující studenti a učni	3 694	207	1 501	585	767	634
Ekonomicky neaktivní ve věku 15–29 let	50 817	3 082	18 660	8 334	10 697	10 044
žáci, studenti a učni	45 378	2 671	16 812	7 335	9 634	8 926
Vyjíždějící do zaměstnání z obce bydliště	75 007	3 578	26 626	12 479	16 168	16 156
ve věku 15–24 let (% z vyjíždějících)	7,2	8,8	6,8	6,6	7,2	8,1
ve věku 25–29 let (% z vyjíždějících)	13,6	11,6	13,9	14,5	13,6	12,9
DOMÁCNOSTI podle SLDB 2011						
Podíl domácností s osobou v čele ve věku do 29 let (%):						
na počtu úplných rodin	3,7	6,0	3,6	4,3	5,4	3,9
na počtu neúplných rodin	6,3	7,3	6,2	6,9	11,8	5,8
na počtu domácností jednotlivců	10,8	9,8	12,2	10,1	10,0	10,0
Domácnosti s osobou v čele domácnosti ve věku 15–29 let						
úplné rodiny	4 830	246	2 038	721	956	869
neúplné rodiny	2 123	189	712	374	417	431
domácnosti jednotlivců	8 530	480	3 598	1 348	1 662	1 442
Hospodařící domácnosti jednotlivců ve věku 25–29 let						
muži	2 835	158	1 190	450	544	493
v tom (%):						
samostatně v bytě	78,9	68,4	80,3	76,7	82,2	77,5
v bytě spolu s další domácností mimo byty (bez zařízení)	18,1	22,8	17,1	21,1	15,3	19,3
mimo byty (bez zařízení)	3,0	8,9	2,5	2,2	2,6	3,2
ženy	2 058	97	957	338	368	298
v tom (%):						
samostatně v bytě	78,8	76,3	81,8	77,8	76,6	73,5
v bytě spolu s další domácností mimo byty (bez zařízení)	18,9	19,6	16,9	19,8	19,8	22,8
mimo byty (bez zařízení)	2,3	4,1	1,3	2,4	3,5	3,7
VZDĚLÁVÁNÍ⁴⁾						
Děti, žáci a studenti						
mateřských škol	22 980	1 291	9 228	3 975	4 293	4 193
základních škol	52 899	3 174	19 775	9 018	10 475	10 457
středních škol	27 437	1 445	10 675	4 121	6 194	5 002
z toho v denní formě vzdělávání (%)	95,9	97,4	96,0	97,6	96,4	93,1
v tom podle oborů vzdělání (%):						
obory gymnázií	30,2	28,0	35,6	35,0	28,2	17,7
obory odborného vzdělání (bez nástavbového studia)	64,7	66,4	58,4	59,0	68,7	77,3
obory nástavbového studia	5,1	5,7	6,0	6,0	3,1	5,0
vyšších odborných škol	1 241	.	978	.	94	169
z toho v denní formě vzdělávání (%)	75,2	x	72,3	x	60,6	100,0
Studenti veřejných a soukromých vysokých škol s bydlištěm v kraji/okrese	18 187	884	7 151	2 864	3 970	3 318
z toho v prezenční formě studia (%)	74,7	75,0	73,1	74,5	77,4	75,0

Vybrané ukazatele podle okresů Olomouckého kraje v roce 2016

dokončení

	Kraj celkem	v tom okresy				
		Jeseník	Olomouc	Prostějov	Přerov	Šumperk
NEZAMĚSTNANOST						
dle evidence úřadu práce						
Uchazeči o zaměstnání k 31. 12.	26 495	2 376	9 319	3 367	6 286	5 147
z toho ve věku (%):						
do 19 let	2,8	2,6	2,8	2,8	3,2	2,5
20–24 let	8,8	7,8	9,3	7,1	8,7	9,4
25–29 let	9,9	9,3	10,9	8,6	9,7	9,2
Podíl nezaměstnaných osob ve věku						
15–29 let celkem ⁵⁾ (%)	5,4	6,8	5,6	3,5	6,1	5,2
muži	5,6	7,5	5,8	3,5	6,5	5,3
ženy	5,1	6,0	5,4	3,6	5,6	5,0
Podíl nezaměstnaných absolventů na						
celkovém počtu uchazečů (%)	3,5	3,1	3,9	2,7	3,3	3,6
Podíl nezaměstnaných mladistvých na						
celkovém počtu uchazečů (%)	0,8	0,3	0,7	1,1	1,1	0,4
Mladiství uchazeči o zaměstnání (k 30. 4.)	262	20	77	36	87	42
z toho dívky	117	11	30	15	44	17
z toho v evidenci déle než 5 měsíců	131	8	35	12	57	19
Uchazeči o zaměstnání - absolventi škol						
(k 30. 4.)	1 592	124	635	165	271	397
z toho ženy	751	51	277	102	120	201
z toho v evidenci déle než 5 měsíců	532	47	193	54	94	144
ZDRAVOTNICTVÍ v roce 2015						
Samostatné ordinace praktického lékaře pro						
děti a dorost vč. detašovaných pracovišť	187	12	67	33	43	32
Počet osob ve věku 0–19 let na 1 samostat.						
ordinaci praktického lékaře pro děti a dorost						
vč. detašovaných pracovišť	663	617	693	649	578	744
SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ						
Dávky státní sociální podpory						
přídavek na dítě						
počet vyplacených dávek	330 664	31 182	103 522	62 864	67 540	65 556
výdaje na dávky (tis. Kč)	199 577	18 865	62 410	37 814	40 880	39 608
rodičovský příspěvek						
počet vyplacených dávek	191 000	10 627	74 880	33 768	36 564	35 161
výdaje na dávky (tis. Kč)	1 307 863	68 248	524 873	222 919	251 359	240 463
porodné						
počet vyplacených dávek	1 524	97	560	277	312	278
výdaje na dávky (tis. Kč)	17 335	1 096	6 392	3 117	3 543	3 187
Dávky péstounské péče						
počet vyplacených dávek	22 523	3 008	7 281	3 986	4 318	3 930
výdaje na dávky (tis. Kč)	182 441	24 905	58 142	31 464	35 532	32 398
Sirotčí důchody (prosinec)						
příjemci důchodu						
muži	1 258	93	433	175	282	275
ženy	1 433	83	514	243	297	296
průměrná měsíční výše důchodu (Kč)						
muži	5 824	5 414	5 932	5 875	5 803	5 781
ženy	5 792	5 531	5 928	5 736	5 681	5 787

1) počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0–14 let

2) počet osob ve věku 0–14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15–64 let

3) podíl osob žijících v obci, kde se narodily, tj. v obci faktického bydliště matky v době narození této osoby

4) stav za vysoké školy k 31. 12. 2015, za ostatní školy k 30. 9. 2015

5) podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–29 let na počtu obyvatel stejného věku

Pramen: Vzdělávání – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Nezaměstnanost absolventů – Národní ústav pro vzdělávání

Zdravotnictví – Ústav zdravotnických informací a statistiky

Sociální zabezpečení – Ministerstvo práce a sociálních věcí, Česká správa sociálního zabezpečení

PŘÍLOHA

Vybrané ukazatele podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností v roce 2016

	Kraj celkem	Správní obvod obce s rozšířenou působností					
		Hranice	Jeseník	Konice	Lipník nad Bečvou	Litovel	Mohelnice
OBYVATELSTVO							
Počet obyvatel k 31. 12.	633 925	34 397	38 957	10 754	15 252	23 755	18 305
v tom ve věku (%): 0–14 let	15,3	15,2	14,0	13,7	15,2	15,3	14,3
15–64 let	65,5	66,8	66,2	65,9	67,0	65,5	66,6
65 a více let	19,3	18,0	19,8	20,5	17,8	19,3	19,1
Počet obyvatel ve věku 0–29 let	200 258	11 290	12 142	3 260	4 917	7 535	5 753
v tom ve věku (%): 0–4 let	16,0	15,4	13,9	13,8	15,1	16,6	15,4
5–9 let	17,3	15,9	16,0	17,1	16,3	17,0	16,3
10–14 let	15,0	14,9	15,0	14,1	15,7	14,4	13,9
15–19 let	14,0	14,4	15,3	15,6	14,0	14,8	14,6
20–24 let	16,9	18,1	18,3	18,2	17,1	17,0	18,2
25–29 let	20,7	21,3	21,4	21,1	21,8	20,1	21,6
Index stáří ¹⁾	126,4	118,7	141,6	150,0	117,2	126,4	133,2
Index ekonomického zatížení ²⁾	52,8	49,6	51,1	51,8	49,2	52,8	50,1
Průměrný věk k 31. 12.	42,4	41,8	43,1	43,5	42,1	42,3	42,5
Naděje dožití při narození (2012-2016)							
muži	.	74,7	74,3	74,0	76,2	75,1	75,0
ženy	.	79,8	81,1	80,7	81,6	82,2	82,4
Živě narození	6 697	400	338	88	148	271	193
z toho matkám ve věku do 29 let (%)	46,5	49,8	53,8	48,9	48,0	43,9	51,3
Podíl dětí narozených mimo manželství (%)	50,3	46,5	58,0	48,9	55,4	47,6	53,9
Průměrný věk matky při narození dítěte	30,4	30,1	29,7	30,1	30,3	30,5	30,1
při narození prvního dítěte	28,6	28,5	27,0	28,2	28,5	28,3	28,1
Sňatky	2 925	162	175	55	71	118	86
z toho ženichové ve věku do 29 let (%)	31,9	40,7	30,9	23,6	33,8	38,1	33,7
z toho nevěsty ve věku do 29 let (%)	50,4	56,8	43,4	56,4	50,7	57,6	50,0
Přírůstek/úbytek stěhováním	-761	-98	-206	-9	-54	-27	-87
z toho ve věku 0–29 let	-301	-72	-116	-5	-17	-41	-47
OBYVATELSTVO podle SLDB 2011							
Počet obyvatel s obvyklým pobytem	628 427	33 804	38 779	10 773	14 890	23 152	18 671
z toho ženy (%)	51,4	51,2	51,0	50,6	50,8	50,5	49,8
Počet obyvatel ve věku do 29 let	207 953	11 613	12 738	3 483	5 050	7 617	6 140
z toho bydlící v zařízeních	2 571	49	209	5	7	8	65
z toho ve věku 15–29 let podle rodinného stavu (%):							
svobodní, svobodné	90,0	89,7	92,0	88,4	90,1	88,9	89,8
ženatí, vdané	9,1	9,6	7,0	10,8	9,2	10,3	8,9
rozvedení, rozvedené	0,9	0,6	0,9	0,7	0,7	0,7	1,1
ovdovělí, ovdovělé	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1
z toho ve věku 25–29 let podle nejvyššího ukončeného vzdělání (%):							
základní vč. neukončeného a bez vzdělání	7,0	6,0	10,1	5,6	7,1	5,6	7,5
střední vč. vyučení (bez maturity)	26,8	26,7	33,1	34,0	27,8	30,5	30,9
úplné střední s maturitou a vyšší odborné vč. nástavbového	38,9	40,5	36,4	39,5	41,0	40,3	39,0
vysokoškolské	23,3	23,7	14,6	18,2	21,7	21,6	18,9
Věfící ve věku do 29 let z obyvatel daného věku (%)	16,4	23,6	11,1	28,1	20,7	16,8	11,4
Rodáci ve věku do 29 let z počtu osob daného věku (%) ³⁾							
muži	71,7	74,3	67,9	74,4	72,1	72,6	71,2
ženy	68,7	71,6	65,4	71,6	70,2	70,1	68,8
Ekonomicky aktivní ve věku 15–29 let	59 420	3 251	3 422	1 041	1 453	2 236	1 835
zaměstnaní	48 828	2 692	2 536	848	1 163	1 873	1 618
z toho pracující studenti a učni	3 694	198	207	58	89	118	119
Ekonomicky neaktivní ve věku 15–29 let	50 817	3 036	3 082	829	1 263	1 846	1 500
žáci, studenti a učni	45 378	2 742	2 671	738	1 144	1 678	1 324

Správní obvod obce s rozšířenou působností							
Olomouc	Prostějov	Přerov	Šternberk	Šumperk	Uničov	Zábřeh	
							OBYVATELSTVO
163 599	98 003	81 282	24 164	69 707	22 474	33 276	Počet obyvatel k 31. 12.
16,2	15,6	14,3	15,8	15,0	14,6	15,3	v tom ve věku (%): 0–14 let
65,2	65,0	65,1	65,8	64,7	66,5	65,6	15–64 let
18,6	19,4	20,6	18,4	20,3	18,9	19,1	65 a více let
51 985	30 852	24 722	7 877	21 864	7 156	10 905	Počet obyvatel ve věku 0–29 let
18,0	16,0	15,0	16,3	15,1	14,6	15,5	v tom ve věku (%): 0–4 let
18,3	17,9	16,9	17,0	17,3	16,7	16,7	5–9 let
14,6	15,7	15,1	15,1	15,5	14,7	14,5	10–14 let
13,0	14,1	14,2	13,7	14,8	14,2	13,5	15–19 let
15,5	16,5	17,6	17,0	17,3	18,0	17,8	20–24 let
20,5	19,8	21,2	20,8	20,0	21,8	22,0	25–29 let
115,2	124,4	143,7	116,5	134,9	128,8	124,9	Index stáří ¹⁾
53,4	53,8	53,5	51,9	54,6	50,4	52,5	Index ekonomického zatížení ²⁾
41,8	42,4	43,4	41,8	42,8	42,4	42,2	Průměrný věk k 31. 12.
							Naděje dožití při narození (2012-2016)
76,6	74,5	74,8	74,0	74,2	74,2	74,6	muži
82,4	81,4	81,4	80,7	81,3	81,4	81,7	ženy
1 926	1 025	808	264	647	232	357	Živě narození
39,7	46,7	47,9	54,9	48,4	48,7	55,5	z toho matkám ve věku do 29 let (%)
46,1	49,4	53,2	52,7	53,2	60,3	50,7	Podíl dětí narozených mimo manželství (%)
31,2	30,4	30,1	29,3	30,3	30,1	29,6	Průměrný věk matky při narození dítěte
29,7	28,4	28,5	27,6	28,4	28,0	27,4	při narození prvního dítěte
779	414	345	114	339	112	155	Sňatky
31,2	32,1	33,6	36,0	25,4	30,4	31,0	z toho ženichové ve věku do 29 let (%)
50,7	52,7	51,6	51,8	42,8	48,2	51,6	z toho nevěsty ve věku do 29 let (%)
105	123	-113	-10	-145	-60	-180	Přírůstek/úbytek stěhováním
94	74	-17	21	-72	-16	-87	z toho ve věku 0–29 let
							OBYVATELSTVO podle SLDB 2011
161 641	97 086	81 388	23 288	69 405	22 327	33 223	Počet obyvatel s obvyklým pobytem
52,1	51,5	51,5	51,0	51,2	50,9	51,2	z toho ženy (%)
54 437	31 782	25 972	7 650	22 562	7 570	11 339	Počet obyvatel ve věku do 29 let
1 312	227	226	118	192	17	136	z toho bydlící v zařízeních
							z toho ve věku 15–29 podle
							rodinného stavu (%):
89,5	89,0	90,2	91,3	91,0	89,9	90,4	svobodní, svobodné
9,4	10,1	8,7	7,9	8,0	8,9	8,9	ženatí, vdané
0,9	0,8	1,0	0,7	0,9	1,0	0,6	rozvedení, rozvedené
0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	ovdovělí, ovdovělé
							z toho ve věku 25–29 podle nejvyššího
							ukončeného vzdělání (%):
5,9	6,6	7,4	11,8	8,3	8,0	5,6	základní vč. neukončeného a bez vzdělání
21,1	26,8	27,0	32,6	29,6	32,2	31,0	střední vč. vyučení (bez maturity)
38,9	40,3	38,7	35,6	37,8	38,2	39,4	úplné střední s maturitou a vyšší odborné
29,9	21,9	22,4	17,3	20,2	18,5	21,1	vč. nástavbového
							vysokoškolské
16,6	17,0	17,2	12,3	13,3	12,6	19,5	Věřící ve věku do 29 let z obyvatel
							daného věku (%)
							Rodáci ve věku do 29 let z počtu osob
							daného věku (%) ³⁾
69,4	71,2	74,8	73,2	71,7	74,4	73,1	muži
66,0	68,5	71,5	69,5	69,1	71,9	70,9	ženy
16 169	8 888	7 387	2 225	6 098	2 219	3 196	Ekonomicky aktivní ve věku 15–29 let
13 616	7 327	5 966	1 774	4 883	1 812	2 720	zaměstnaní
1 162	527	480	117	339	104	176	z toho pracující studenti a učni
13 187	7 505	6 398	1 791	5 574	1 836	2 970	Ekonomicky neaktivní ve věku 15–29 let
11 975	6 597	5 748	1 529	4 924	1 630	2 678	žáci, studenti a učni

PŘÍLOHA

Vybrané ukazatele podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností v roce 2016

	Kraj celkem	Správní obvod ORP					
		Hranice	Jeseník	Konice	Lipník nad Bečvou	Litovel	Mohelnice
Vyjíždějící do zaměstnání z obce bydliště	75 007	4 259	3 540	1 360	2 279	3 555	2 050
ve věku 15–24 let (% z vyjíždějících)	7,2	7,9	8,7	7,3	8,0	7,7	8,0
ve věku 25–29 let (% z vyjíždějících)	13,6	13,5	11,5	14,4	13,0	13,4	13,9
DOMÁCNOSTI podle SLDB 2011							
Podíl domácností s osobou v čele ve věku do 29 let (%):							
na počtu úplných rodin	3,7	3,9	3,2	2,4	3,3	3,3	3,5
na počtu neúplných rodin	6,3	5,8	8,2	6,0	6,6	4,3	7,0
na počtu domácností jednotlivců	10,8	10,8	9,8	7,2	9,2	9,7	10,7
Domácnosti s osobou v čele domácnosti ve věku 15–29 let							
úplné rodiny	4 830	279	246	54	102	168	135
neúplné rodiny	2 123	101	189	30	50	46	68
domácnosti jednotlivců	8 530	442	480	81	158	232	233
Hospodařící domácnosti jednotlivců ve věku 25–29 let							
muži	2 835	149	158	23	52	81	76
v tom (%):							
samostatně v bytě	78,9	84,6	68,4	65,2	78,8	66,7	77,6
v bytě spolu s další domácností mimo byty (bez zařízení)	18,1	12,1	22,8	26,1	19,2	29,6	19,7
ženy	2 058	86	97	15	29	57	52
v tom (%):							
samostatně v bytě	78,8	75,6	76,3	60,0	75,9	66,7	75,0
v bytě spolu s další domácností mimo byty (bez zařízení)	18,9	23,3	19,6	26,7	17,2	29,8	25,0
mimo byty (bez zařízení)	2,3	1,2	4,1	13,3	6,9	3,5	0,0
VZDĚLÁVÁNÍ k 30. 9. 2015							
Děti a žáci							
mateřských škol	22 980	1 166	1 291	358	572	841	612
základních škol	52 899	2 975	3 174	699	1 263	1 930	1 581
středních škol	27 437	1 641	1 445	217	543	501	788
z toho v denní formě vzdělávání (%)	95,9	98,5	97,4	100,0	92,8	100,0	100,0
v tom podle oborů vzdělání (%):							
obory gymnázií	30,2	17,7	28,0	100,0	32,4	58,3	x
obory odborného vzdělání (bez nástavbového studia)	64,7	78,7	66,4	x	67,6	38,3	92,8
obory nástavbového studia	5,1	3,6	5,7	x	x	3,4	7,2
NEZAMĚSTANOST							
dle evidence úřadu práce							
Podíl nezaměstnaných osob věku 15–29 let celkem ⁴⁾ (%)							
muži	5,35	3,69	6,74	2,83	6,53	3,60	3,55
ženy	5,59	3,83	7,43	3,12	7,40	4,07	3,53
Podíl nezaměstnaných absolventů na celkovém počtu uchazečů (%)	3,49	3,21	3,12	1,60	4,26	5,68	1,60
Podíl nezaměstnaných mladistvých na celkovém počtu uchazečů (%)	0,78	0,87	0,34	0,96	0,52	1,17	0,16
ZDRAVOTNICTVÍ v roce 2015							
Samostatné ordinace praktického lékaře pro děti a dorost vč. detašovaných pracovišť							
	187	15	12	5	4	9	5
Počet osob ve věku 0–19 let na 1 samostat. ordinaci praktického lékaře pro děti a dorost vč. detašovaných pracovišť							
	663	454	617	396	747	520	691

1) počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0–14 let

2) počet osob ve věku 0–14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15–64 let

3) podíl osob žijících v obci, kde se narodily, tj. v obci faktického bydliště matky v době narození této osoby

4) podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–29 let na počtu obyvatel stejného věku

Správní obvod ORP							
Olomouc	Prostějov	Přerov	Šternberk	Šumperk	Uničov	Zábřeh	
17 913	10 947	9 454	2 657	8 476	2 377	5 553	Vyjíždějící do zaměstnání z obce bydliště
6,3	6,5	6,7	8,0	7,4	8,0	9,1	ve věku 15–24 let (% z vyjíždějících)
13,9	14,4	13,7	13,7	12,2	15,3	13,4	ve věku 25–29 let (% z vyjíždějících)
							DOMÁCNOSTI podle SLDB 2011
							Podíl domácností s osobou v čele
							ve věku do 29 let (%):
4,6	3,3	3,4	3,6	3,4	3,3	3,3	na počtu úplných rodin
5,3	6,7	6,2	6,7	6,6	8,3	7,1	na počtu neúplných rodin
13,2	10,4	9,8	9,2	9,8	8,9	10,2	na počtu domácností jednotlivců
							Domácnosti s osobou v čele domácnosti
							ve věku 15–29 let
1 542	667	575	169	492	159	242	úplné rodiny
482	344	266	88	248	96	115	neúplné rodiny
2 907	1 267	1 062	249	841	210	368	domácnosti jednotlivců
							Hospodařící domácnosti jednotlivců
							ve věku 25–29 let
965	427	343	79	299	65	118	muži
							v tom (%):
81,0	77,3	81,6	81,0	77,6	86,2	77,1	samostatně v bytě
16,5	20,8	16,0	16,5	19,1	12,3	19,5	v bytě spolu s další domácností
2,5	1,9	2,3	2,5	3,3	1,5	3,4	mimo byty (bez zařízení)
802	323	253	51	175	47	71	ženy
							v tom (%):
82,9	78,6	77,1	78,4	74,9	85,1	69,0	samostatně v bytě
15,8	19,5	19,0	21,6	21,1	14,9	25,4	v bytě spolu s další domácností
1,2	1,9	4,0	0,0	4,0	0,0	5,6	mimo byty (bez zařízení)
							VZDĚLÁVÁNÍ k 30. 9. 2015
							Děti a žáci
6 782	3 617	2 555	839	2 364	766	1 217	mateřských škol
14 023	8 319	6 237	1 931	6 124	1 891	2 752	základních škol
8 739	3 904	4 010	615	2 842	820	1 372	středních škol
95,6	97,5	96,0	100,0	95,4	94,6	84,3	z toho v denní formě vzdělávání (%)
							v tom podle oborů vzdělání (%):
32,6	31,4	31,9	61,0	19,1	35,1	24,9	obory gymnázií
							obory odborného vzdělání (bez
61,3	62,3	64,7	32,8	79,6	59,5	63,6	nástavbového studia)
6,2	6,4	3,3	6,2	1,3	5,4	11,4	obory nástavbového studia
							NEZAMĚSTNANOST
							dle evidence úřadu práce
							Podíl nezaměstnaných osob věku 15–29 let
5,86	3,57	6,82	5,50	6,37	5,16	3,74	celkem ⁴⁾ (%)
5,88	3,47	7,30	5,47	6,81	6,12	3,39	muži
5,84	3,68	6,32	5,52	5,89	4,16	4,08	ženy
							Podíl nezaměstnaných absolventů na
4,06	2,83	3,10	3,06	4,04	2,93	3,36	celkovém počtu uchazečů (%)
							Podíl nezaměstnaných mladistvých na
0,50	1,15	1,35	1,48	0,57	1,15	0,17	celkovém počtu uchazečů (%)
							ZDRAVOTNICTVÍ v roce 2015
							Samostatné ordinace praktického lékaře pro
47	28	24	6	20	5	7	děti a dorost vč. detašovaných pracovišť
							Počet osob ve věku 0–19 let na 1 samostat.
697	694	627	785	687	858	942	ordinaci praktického lékaře pro děti a dorost
							vč. detašovaných pracovišť

Pramen:

Vzdělávání – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Zdravotnictví – Ústav zdravotnických informací a statistiky

PŘÍLOHA

Základní výsledky projekce obyvatelstva Olomouckého kraje

Zdroj: ČSÚ, Projekce obyvatelstva v krajích ČR do roku 2050

	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
Obyvatelstvo celkem (k 1. 1.)							
Celkem	627 706	620 531	611 735	601 077	589 228	576 845	564 218
z toho ve věku (%):							
0–14 let	14,9	13,8	12,8	12,2	12,0	12,3	12,5
15–64 let	64,1	63,1	62,4	61,5	59,3	56,3	54,8
65 a více let	21,0	23,1	24,8	26,3	28,6	31,4	32,7
Počet obyvatel ve věku 0–14 let	93 411	85 520	78 185	73 085	70 933	70 834	70 409
v tom ve věku:							
0–4 roky	28 407	25 976	23 718	22 986	23 623	23 594	22 604
5–9 let	31 311	28 426	26 137	23 989	23 287	23 895	23 871
10–14 let	33 693	31 118	28 330	26 110	24 023	23 345	23 934
Počet obyvatel ve věku 15–29 let	96 240	92 064	94 615	94 102	87 023	80 495	75 937
v tom ve věku:							
15–19 let	28 458	33 580	31 076	28 360	26 197	24 165	23 502
20–24 let	28 951	28 987	33 963	31 520	28 909	26 823	24 862
25–29 let	38 831	29 497	29 576	34 222	31 917	29 507	27 573
Průměrný věk (roky)	43,4	44,8	46,1	47,3	48,1	48,7	49,2
Index stáří ¹⁾	141,1	167,9	193,9	216,2	237,7	255,7	261,9
Index ekonomického zatížení ²⁾	67,8	73,4	74,4	76,0	82,2	91,8	97,4
Muži							
Celkem	307 012	303 565	299 357	294 404	289 048	283 500	277 743
z toho ve věku (%):							
0–14 let	15,6	14,5	13,5	12,8	12,6	12,9	13,1
15–64 let	66,5	65,5	64,8	63,8	61,5	58,3	56,8
65 a více let	17,9	20,1	21,8	23,4	25,8	28,8	30,2
Počet obyvatel ve věku 0–14 let	47 823	43 949	40 266	37 638	36 529	36 478	36 258
v tom ve věku:							
0–4 roky	14 631	13 378	12 215	11 837	12 166	12 150	11 640
5–9 let	16 028	14 640	13 460	12 354	11 992	12 306	12 293
10–14 let	17 164	15 931	14 591	13 447	12 371	12 022	12 325
Počet obyvatel ve věku 15–29 let	49 224	46 876	48 237	48 087	44 590	41 276	38 901
v tom ve věku:							
15–19 let	14 595	17 103	15 905	14 599	13 484	12 437	12 096
20–24 let	14 728	14 814	17 268	16 097	14 832	13 751	12 733
25–29 let	19 901	14 959	15 064	17 391	16 274	15 088	14 072
Index stáří ¹⁾	115,2	138,5	162,0	183,2	204,5	223,8	231,2
Ženy							
Celkem	320 694	316 966	312 378	306 673	300 180	293 345	286 475
z toho ve věku (%):							
0–14 let	14,2	13,1	12,1	11,6	11,5	11,7	11,9
15–64 let	61,9	60,8	60,2	59,4	57,2	54,4	53,0
65 a více let	23,9	26,1	27,7	29,1	31,3	33,9	35,1
Počet obyvatel ve věku 0–14 let	45 588	41 571	37 919	35 447	34 404	34 356	34 151
v tom ve věku:							
0–4 roky	13 776	12 598	11 503	11 149	11 457	11 444	10 964
5–9 let	15 283	13 786	12 677	11 635	11 295	11 589	11 578
10–14 let	16 529	15 187	13 739	12 663	11 652	11 323	11 609
Počet obyvatel ve věku 15–29 let	47 016	45 188	46 378	46 015	42 433	39 219	37 036
v tom ve věku:							
15–19 let	13 863	16 477	15 171	13 761	12 713	11 728	11 406
20–24 let	14 223	14 173	16 695	15 423	14 077	13 072	12 129
25–29 let	18 930	14 538	14 512	16 831	15 643	14 419	13 501
Index stáří ¹⁾	168,4	199,0	227,9	251,4	273,0	289,6	294,5

1) Počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0 až 14 let

2) Počet osob ve věku 0 až 14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15 až 64 let

Nezaměstnanost absolventů škol podle kategorie vzdělání a skupin oborů vzdělání v Olomouckém kraji (duben 2016)

Pramen: Národní ústav pro vzdělávání

	Střední vzdělání s výučním listem				Střední odborné vzdělání s maturitou a odb. výcvikem, nástavbové vzdělání			
	absolventi		míra nezaměstnanosti (%)		absolventi		míra nezaměstnanosti (%)	
	celkem 2015	neza-městnaní duben 2016	kraj	ČR	celkem 2015	neza-městnaní duben 2016	kraj	ČR
Celkem	1 548	117	7,6	9,9	477	42	8,8	10,6
23 Strojírenství a strojírenská výroba	399	23	5,8	6,9	109	2	1,8	6,1
26 Elektrotech., telekom. a výpočet. technika	90	3	3,3	5,2	46	4	8,7	8,7
28 Technická chemie a chemie silikátů	5	-	-	4,5	-	-	-	8,9
29 Potravinářství a potravinářská chemie	104	9	8,7	10,3	-	-	-	44,4
31 Textilní výroba a oděvnictví	1	-	-	16,9	-	-	-	20,0
32 Kožeděl. a obuv. výroba a zprac. plastů	2	-	-	-	-	-	-	-
33 Zprac. dřeva a výroba hudeb. nástrojů	57	10	17,5	10,3	3	-	-	5,4
34 Polygrafie, zpr. papíru, filmu a fotografie	-	-	-	12,4	40	3	7,5	14,2
36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	172	15	8,7	11,9	10	1	10,0	8,8
39 Speciální a interdisciplinární tech. obory	6	-	-	12,4	42	1	2,4	8,3
41 Zemědělství a lesnictví	222	16	7,2	8,8	2	-	-	6,5
64 Podnikání v oborech, v odvětvích	-	-	-	-	130	22	16,9	11,6
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	204	14	6,9	11,8	17	2	11,8	12,1
66 Obchod	101	10	9,9	13,3	55	6	10,9	13,2
69 Osobní a provozní služby	136	14	10,3	13,6	12	1	8,3	16,2
75 Pedagogika, učitelství a sociální péče	34	3	8,8	16,1	-	-	-	-
82 Umění a užité umění	15	-	-	11,3	11	-	-	13,1

dokončení

	Střední odborné vzdělání s maturitou				Vyšší odborné vzdělání			
	absolventi		míra nezaměstnanosti (%)		absolventi		míra nezaměstnanosti (%)	
	celkem 2015	neza-městnaní duben 2016	kraj	ČR	celkem 2015	neza-městnaní duben 2016	kraj	ČR
Celkem	1 876	125	6,7	7,5	268	17	6,3	5,2
16 Ekologie a ochrana životního prostředí	14	2	14,3	10,5	-	-	-	13,3
18 Informační technologie	83	4	4,8	8,7	-	-	-	-
23 Strojírenství a strojírenská výroba	125	4	3,2	5,7	23	1	4,3	9,3
26 Elektrotech., telekom. a výpočet. technika	165	11	67,0	6,6	73	4	5,5	6,2
28 Technická chemie a chemie silikátů	29	1	3,4	4,4	-	-	-	7,7
29 Potravinářství a potravinářská chemie	13	1	7,7	9,7	-	-	-	8,7
33 Zprac. dřeva a výroba hudeb. nástrojů	14	1	7,1	7,6	-	-	-	3,6
34 Polygrafie, zpr. papíru, filmu a fotografie	22	1	4,5	7,7	-	-	-	-
36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	105	14	13,3	7,6	-	-	-	10,9
37 Doprava a spoje	47	2	4,3	6,9	-	-	-	-
39 Speciální a interdisciplinární tech. obory	29	2	6,9	7,8	4	2	50,0	7,1
41 Zemědělství a lesnictví	116	8	6,9	8,6	-	-	-	6,5
53 Zdravotnictví	236	13	5,5	4,5	83	9	10,8	2,8
63 Ekonomika a administrativa	286	21	7,3	8,8	11	-	-	5,1
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	134	9	6,7	9,1	15	-	-	8,1
68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost	61	6	9,8	8,4	-	-	-	6,9
75 Pedagogika, učitelství a sociální péče	89	3	3,4	6,0	59	1	1,7	2,4
78 Obecně odborná příprava	231	15	6,5	5,7	-	-	-	-
82 Umění a užité umění	77	7	9,1	9,4	-	-	-	14,2
Gymnaziální vzdělání	1 364	26	1,9	3,1	x	x	x	x

PŘÍLOHA

**Hospitalizovaní pacienti v lůžkových zařízeních s bydlištěm v Olomouckém kraji
podle věku a příčiny v roce 2015**

Pramen: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR

	Celkem	z toho ve věku 0–29 let	Podíl v %	Pacienti ve věku						
				0	1–4	5–9	10–14	15–19	20–24	25–29
Hospitalizované osoby	93 570	26 420	28,2	7 060	3 259	2 739	2 024	2 766	3 379	5 193
z toho podle příčin:										
I. Některé infekční a parazitární nemoci (A00–B99)	1 756	808	46,0	49	271	143	92	132	76	45
II. Novotvary (C00–D48)	5 306	260	4,9	5	21	28	40	39	53	74
III. Nemoci krve, krve tvorných orgánů a některé poruchy týkající se mechanismu imunity (D50–D89)	588	64	10,9	3	12	14	12	8	9	6
IV. Nemoci endokrinní, výživy a přeměny látek (E00–E90)	3 199	1 151	36,0	75	456	273	122	98	56	71
V. Poruchy duševní a poruchy chování (F00–F99)	2 883	728	25,3	-	15	50	121	158	179	205
VI. Nemoci nervové soustavy (G00–G99)	2 625	364	13,9	6	34	58	64	53	78	71
IX. Nemoci oběhové soustavy (I00–I99)	10 459	243	2,3	1	7	15	41	53	50	76
X. Nemoci dýchací soustavy (J00–J99)	6 318	2 824	44,7	194	1 169	818	196	188	129	130
akutní infekce horních dýchacích cest a chřipka (J00–J11)	958	729	76,1	47	324	155	64	75	34	30
chronické nemoci mandlí a adenoidní tkáně (J35)	1246	1206	96,8	-	577	508	53	33	16	19
XI. Nemoci trávicí soustavy (K00–K93)	8 213	1 496	18,2	38	197	223	243	279	246	270
nemoci appendixu (K35–K38)	741	413	55,7	-	9	54	125	106	66	53
XII. Nemoci kůže a podkožního vaziva (L00–L99)	1 335	468	35,1	11	59	44	69	106	103	76
XIII. Nemoci svalové a kosterní soustavy a pojivové tkáně (M00–M99)	8 963	733	8,2	1	25	41	91	198	192	185
XIV. Nemoci močové a pohlavní soustavy (N00–N99)	7 439	1 167	15,7	32	111	143	94	181	275	331
XV. Těhotenství, porod a šestinedělí (O00–O99)	7 606	3 538	46,5	-	-	-	-	212	1 007	2 319
komplikace těhotenství převážně v prenatálním období (O10–O48)	2 032	996	49,0	-	-	-	-	77	300	619
spontánní porod jediného dítěte (O80)	3 006	1 451	48,3	-	-	-	-	58	400	993
XVI. Stavy vzniklé v perinatálním období (P00–P96)	1 118	1 118	100,0	1 118	-	-	-	-	-	-
poruchy v souvislosti se zkráceným trváním těhotenství a nízkou porodní hmotností (P07)	424	424	100,0	424	-	-	-	-	-	-
XVII. Vrozené vady, deformace a chromosomální abnormality (Q00–Q99)	420	364	86,7	39	77	167	28	17	22	14
XVIII. Příznaky, znaky a abnormální klinické a laboratorní nálezy nezařazené jinde (R00–R99)	3 375	1 255	37,2	42	199	192	277	370	96	79
XIX. Poranění, otravy a některé jiné následky vnějších příčin (S00–T98)	9 136	2 954	32,3	100	495	408	437	533	518	463
nitrolební poranění (S06)	1 336	508	38,0	10	48	56	87	123	102	82
ostatní poranění hlavy (S00–S05, S07–S09)	928	594	64,0	68	206	94	79	73	44	30
zlomenina lokte a předloktí (S52)	552	203	36,8	-	15	76	76	12	11	13
ostatní poranění (S10–S51, S53–S71, S73–S81, S83–T14, T79)	3 911	1 061	27,1	3	50	117	126	226	276	263
popáleniny a poleptání (T20–T32)	133	78	58,6	9	48	7	3	3	4	4
otrava léky, léčivými, návykovými a biologickými látkami a toxické účinky látek převážně mimo lékařství (T36–T65)	320	189	59,1	7	63	13	17	49	21	19
XXI. Faktory ovlivňující zdravotní stav a kontakt se zdravotnickými službami (Z00–Z99)	11 936	6 622	55,5	5 334	44	57	59	113	266	749
živě narozené děti podle místa narození (Z38)	5 306	5 306	100,0	5 306	-	-	-	-	-	-

Stíhané/vyšetřované osoby ve věku do 14 let a 15–17 let v Olomouckém kraji

Pramen: Policejní prezidium ČR

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016 ¹⁾
Stíhaní/vyšetřovaní nezletilí ve věku do 14 let								
Celkem	131	123	100	109	119	93	54	132
z toho:								
násilné činy celkem	27	25	22	24	19	26	19	39
úmyslné ublížení na zdraví	10	8	1	6	8	8	6	17
loupeže	8	10	16	13	9	12	8	9
porušování domovní svobody	-	3	3	-	-	-	1	-
vydírání	8	3	1	3	1	4	2	10
mravnostní činy celkem	4	2	5	6	4	5	3	6
znásilnění	1	1	-	1	-	-	-	-
pohlavní zneužívání ostatní	3	1	5	-	3	4	1	4
majetkové činy celkem	64	54	51	61	59	34	13	5
krádeže vloupáním	31	29	27	32	28	12	2	27
do víkendových chat soukromých osob	3	3	3	6	1	1	-	3
do bytů	5	-	1	1	5	-	-	-
do rodinných domků	8	1	-	-	1	-	1	-
do ostatních objektů	10	20	15	22	20	11	1	16
krádeže prosté	25	19	17	22	18	14	8	22
v bytech a rodinných domech	5	2	2	11	2	3	3	-
v jiných objektech	4	6	3	3	8	2	-	4
motorových vozidel dvoustopých	2	-	2	2	1	-	1	5
jiné na osobách	5	1	2	2	4	2	2	1
poškození cizí věci	6	5	7	5	13	4	3	4
nedovolená výroba a distribuce psych. látek a jedů	8	6	3	3	4	4	4	2
sprejerství	8	18	2	3	11	9	4	12
výtržnictví	3	3	3	3	6	5	1	6
Stíhaní/vyšetřovaní mladiství ve věku 15–17 let								
Celkem	295	275	259	206	150	133	140	199
z toho:								
násilné činy celkem	38	54	53	56	27	30	31	63
úmyslné ublížení na zdraví	13	19	16	26	13	15	17	29
loupeže	17	20	23	17	8	5	9	17
porušování domovní svobody	3	9	4	1	1	-	1	2
vydírání	4	5	7	6	2	5	1	3
mravnostní činy celkem	6	6	8	19	8	9	9	9
znásilnění	1	2	-	2	2	-	1	2
pohlavní zneužívání ostatní	5	3	6	-	5	7	5	6
majetkové činy celkem	117	141	141	91	74	69	63	12
krádeže vloupáním	44	68	69	36	35	25	18	25
do víkendových chat soukromých osob	8	5	4	3	-	-	-	2
do bytů	3	5	4	3	3	1	1	4
do rodinných domků	5	4	5	6	4	1	3	2
do ostatních objektů	13	36	39	18	19	18	8	13
krádeže prosté	52	64	63	44	30	37	36	36
v bytech a rodinných domech	8	11	12	7	7	7	3	2
v jiných objektech	18	16	15	10	6	4	11	10
motorových vozidel dvoustopých	7	14	11	4	6	17	11	9
jiné na osobách	8	2	5	5	3	2	2	5
poškození cizí věci	20	8	5	7	4	5	5	6
nedovolená výroba a distribuce psych. látek a jedů	11	3	6	9	12	3	6	6
sprejerství	11	8	3	2	3	4	3	4
výtržnictví	14	14	12	9	3	8	12	23

¹⁾ údaje převzaty z webových stránek Policejního prezidia dne 9. 1. 2017

